

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének

42/2023. (III.29.)

önkormányzati határozata

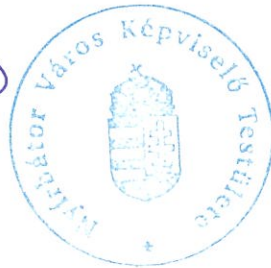
a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028) elfogadásáról

A Képviselő-testület

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló, többször módosított 2003.évi CXXV. törvény 31.§- a alapján Nyírbátor Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2023-2028) elfogadja és ezzel egy időben hatályon kívül helyezi a 6/2019.(I.30.) önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2019-2023);
- felkéri és felhatalmazza a polgármestert, hogy Nyírbátor Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadásáról szóló dokumentumot írja alá, a Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételéről gondoskodjon;
- felkéri a polgármestert, hogy a döntésről írásban értesítse a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseinek végrehajtásában résztvevő és közreműködő partnereket.

K.m.f

Máté Antal
polgármester

Badics Ildikó
jegyző

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nyírbátor Város Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	16
Célok.....	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	79
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	129
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	142
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	159
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	172
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	175
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	177
1. A HEP IT részletei.....	177
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	177
Jövőképünk.....	178
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	179
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	190
3. Megvalósítás.....	190
3.1 A megvalósítás előkészítése	195
3.2 A megvalósítás folyamata	195
3.3 Monitoring és visszacsatolás	197
3.4 Nyilvánosság	198
3.6 Érvényesülés, módosítás	199
4. Elfogadás módja és dátuma.....	200

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nyírbátor Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Több mint 7 évszázados történelmének legfényesebb időszaka a Gut-Keled nemzetséghez tartozó Báthori családhoz köthető. A települést 1329-ben pallosjoggal és teljes városi kiváltsággal ruházta fel a király. A XIV-XV. században Bátor már jelentős iparral és kereskedelemmel rendelkező mezővárossá fejlődött. A XV. század végén és a XVI. század elején épül az a két késő gótikus templom és kolostor, amely műemléki együttes ma is meghatározza a város arculatát. Nyírbátort a Báthori család egészen 1613-ig birtokolta, Báthori Gábor erdélyi fejedelem haláláig, amely bitrokigazgatási központja és egyben temetkezési helye lett. Ezután a város történelmét egymást váltó fejedelmek-Báthoriak, Bethlenek, Rákócziak és Károlyiak írták.

A XVII-XVIII. században mind a vármegye, mind a központi hatalom többször tett kísérletet arra, hogy a város kiváltságait megnyirbálja. 1736-ban elveszíti a pallosjogát, majd az 1872-es közigazgatási átszervezéskor a városi rangjától is megfosztották.

A település XX. századi történetét a vezetőinek és lakóinak kitartó és szívós munkája jellemezte, aminek következtében ismét megindult a fellendülés. A XX. végén jelentős iparfejlesztés ment végbe és a mezőgazdaság többszöri átalakítása teljesen átstrukturálta a hagyományos batori társadalmat. Nyírbátor a Nyírség egyik kereskedelmi, kulturális központjává lett, majd járási székhellyé nőtte ki magát. 1973. április 29-én ismét városi rangot kapott. Ezzel új szakasz kezdődött a település életében. Erősödött Nyírbátor igazgatási, gazdasági, oktatási és kulturális vonzása a térségben. A nagyüzemi mezőgazdaság, a különböző ipari ktsz-ek, a letelepült gyáregységek új munkalehetőségeket teremtettek, amelyek a népesség növekedésével jártak. Új városrészek nőttek ki, óvodák, iskolák, egészségügyi intézmények épültek, megélénkült a kulturális élet. A Zenei Napok rendezvényei egyre ismertebbé, a hozzá kötődő zenei táborok és alkotótáborok pedig egyre népszerűbbé váltak. Az 1990-es szabad választásokat követően, az önkormányzati rendszer kiépítésével, majd az uniós csatlakozással, újabb nagy változások következtek. A pályázati lehetőségekkel élve és az Ipari park megnyitásával, majd benépesítésével Nyírbátor gazdasága gyors fejlődésnek indult és mára meghatározó gazdasági szereplője lett a megyének. 2013-tól ismét

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

járási székhely lett, melynek területe 695,94 km², népessége 43 557 fő, népsűrűsége pedig 63 fő/km² volt abban az évben. Járási székhelyként (3 város és 17 község tartozik hozzá), és Országgyűlési Választókerületi Központként (33 településre, köztük 6 városra kiterjedően), valamint gazdasági és munkaerő-piaci központként kiterjedt vonzáskörzettel rendelkezik, regionális szerepköre meghatározó. A város egyes funkcióinak köszönhetően saját népességénél lényegesen nagyobb lakosságot lát el. Mint járási centrum erős közigazgatási, egészségügyi, oktatási, szociális és foglalkoztatási funkciókkal bír. Kulturális és turisztikai értékei alapján kiegészítő, komplementer szerepet tölt be Debrecen és Nyíregyháza környezetében. Évszázados műemlékei ma is a város meghatározó értékei, a jelen és a jövő kulturális, turisztikai életének szinterei. Nyírbátor legjelentősebb rendezvényei több évtizedes múltra tekintenek vissza.

A lakosság lehetőségeinek bővítése érdekében az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet nemzetközi, testvérvárosi kapcsolataira, ápolja, erősíti azokat, elsősorban a kultúra, az oktatás, turizmus, gazdaság és a sport területén, . Testvérvárosok:

Testvérváros	Ország
Nagykároly (Carei)	Románia
Nagyszőlős (Vinogradiv)	Ukrajna
Huszt	Ukrajna
Rawa Mazowiecka	Lengyelország
Szilágysomlyó (Simleu Silvaniei)	Románia

Közlekedés – Megközelíthetőség

Nyírbátor Magyarország Észak-keleti sarkában fekszik, a román, az ukrán és a szlovák határ közelében. A fővárostól 257 km, a vármegyeszékhely Nyíregyházától 37 km a távolság. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye térszerkezetében a Nyíregyházától, a fő közlekedési útvonalaktól, illetve a határátkelőhelyektől való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező.

Nyírbátor a térségi jelentőségű, 69,3 km hosszú, az országos törzshálózati pályák részét képező 110-es számú, Debrecen (Apafa) – Mátészalka vasútvonalon fekszik, amely Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben délnyugat-északkeleti irányban haladva tárja fel a településeket. A vasútállomáshoz csatlakozik a 113-as számú, Nyíregyháza – Nagykálló – Nyírbátor/Mátészalka – Fehérgyarmat – Zajta 80,4 km hosszú vasútvonal is, amely Nyíregyházától indulva keleti, északkeleti irányban tárja fel a megyét, kapcsolatot biztosítva a vármegyeszékhellyel.

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Szabolcs Volán Zrt. látja el. Nyírbátor központja, az Ipari Park, a közszolgáltatási intézmények, a vasútállomás és a fürdő is közvetlenül megközelíthető a környező kisebb településekről.

A város a vármegye teljes középső részéről közvetlen járattal elérhető. A vármegyeszékhely Nyíregyháza felé napi 43 induló járattal (menetidő 01:7–01:30 között), a regionális központ Debrecen felé napi 4 közvetlen járattal (menetidő 01:08–01:34 között) rendelkezik.

Demográfia

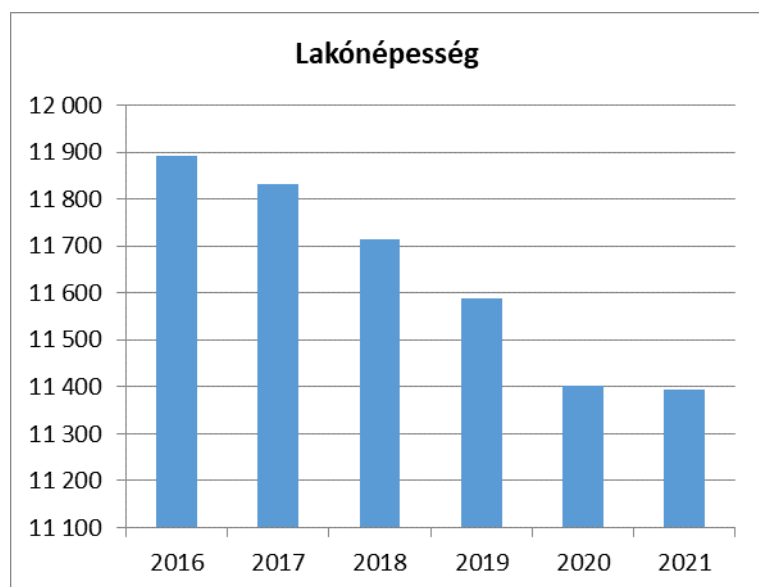
Népesség

A demográfiai viszonyokat vizsgálva elmondható, hogy Nyírbátor népességfejlődése az utóbbi években, a vizsgált időszak alatt – 2016 és 2021 között - továbbra is csökkenő tendenciát mutat. A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzetesebb munkavállalói korú rétegekben jellemző. Ennek tényét a munkavállalói korú népesség folyamatos csökkenése is alátámasztja.

Míg 2016 és 2020 között évről - évre 60-184 fő között csökkent a lakónépesség száma, addig 2020-ról 2021-re a csökkenés mértéke minimális volt.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	11 891	bázis év
2017	11 831	99,50%
2018	11 715	99,02%
2019	11 587	98,91%
2020	11 403	98,41%
2021	11 395	99,93%

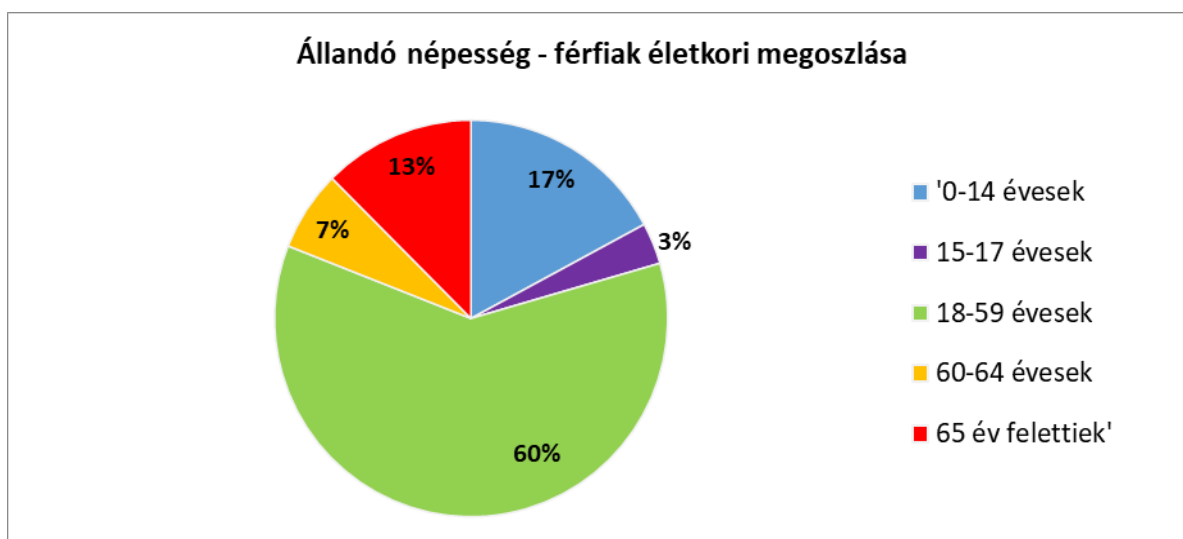
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát vizsgálva megállapítható, hogy összességében a nők száma magasabb. Három korcsoportban azonban, a 0-14 évesek, 15-17 évesek és a 18-59 évesek esetében a férfiak száma mutat többet. A 15-17 éves korcsoportban a legkisebb a különbség a férfiak és nők száma között.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12089	48,30%	51,70%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1961	8,28%	7,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63%	1,60%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 529	3 397	6926	29,19%	28,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	382	512	894	3,16%	4,24%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	730	1 188	1918	6,04%	9,83%

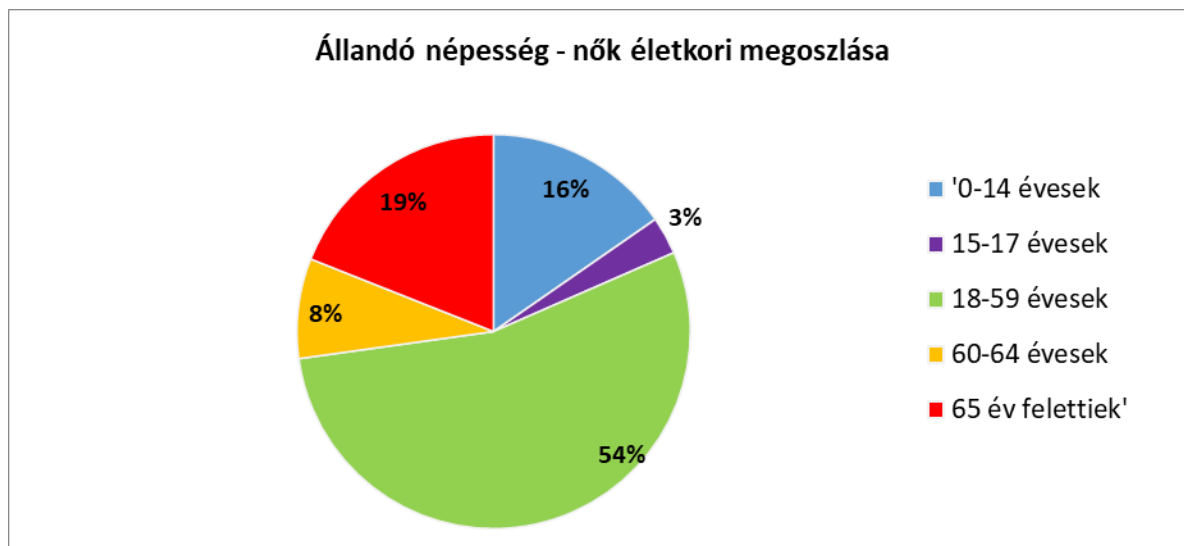
Forrás: TeIR, KSH-START

Ha megvizsgáljuk a lakónépesség számát, a nők és férfiak arányát mutató diagramokat, akkor látható, hogy:

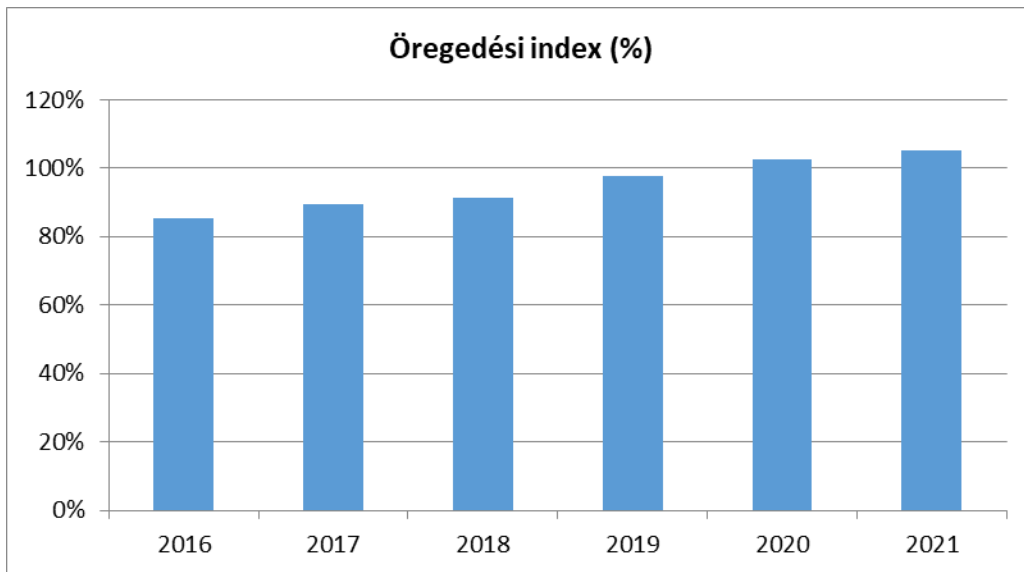
- ✓ 0-14 év között mindössze 1 % a különbség, a férfiak javára

- ✓ 15-17 év között a férfiak és nők százalékos aránya megegyezik
- ✓ 18-59 év között 6%-kal több a férfiak száma
- ✓ 60-64 év között már a nők vannak többen, számuk 1%-kal magasabb a férfiak számánál
- ✓ 65 év felett jelentős a különbség a nők javára, számuk 6 %-kal mutat többet a férfiak számánál

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 708	2 003	85,27%
2017	1 767	1 977	89,38%
2018	1 816	1 990	91,26%
2019	1 918	1 961	97,81%
2020	1 967	1 916	102,66%
2021	2 015	1 916	105,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben jövőbeni tendenciákat is előre vetít. Azt mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest, vagyis 100 fő 14 év alattira jutó 65 év felettiét jelenti. Az öregedési index praktikus mutatószám, mert időben, térben könnyen összehasonlíthatóan fejezi ki a népességben történő változást. A fenti táblázatból és a grafikonból látható, hogy Nyírbátorban az öregedési index növekszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-21,88
2017	-3,88
2018	-9,09
2019	-10,30
2020	-15,83
2021	1,40

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

Az állandó népesség számának csökkenésében szerepet játszik az elvándorlás. Az elvándorlók száma 2016 és 2020 között, változó mértékben, de meghaladta az odavándorlók számát. 2021-ben viszont megfordult ez a tendencia és az odavándorlások száma nagyobb volt, mint az elvándorlásoké.

Megfigyelhető a környező kistélepuségekről történő beköltözés is, de a magasabban képzett fiatalok számára még mindig nagy vonzerőt jelent Nyíregyháza és Debrecen. A belföldi elvándorlás mellett továbbra is sokan keresnek munkát és jobb megélhetést külföldön.

Nyírbátor Város Önkormányzata fontos feladatának tűzte ki a város népességének növelését, város iránt érdeklődők, letelepedni szándékozók komplex tájékoztatását, segítségét. Ennek érdekében indította el, 2022. májusában a **Legyél Te is NYÍRBÁTORI** elnevezésű programot, melynek hosszú távú célja a lakosságszám növekedése. A program sikeressége érdekében megszólítottuk a városunkban működő nagycégeket - Coloplast, Serioplast, Unilever, Diehl, MSK, Rosenberger, Farmol, Tranzit-Ker, Bátor-Trade - melyek nyilatkoztak támogató szándékukról. Ezáltal a hatékony együttműködés lehetőségeit kihasználva együtt dolgozhatunk, fejlődhetünk, egy innovatív közösséget alkothatunk.

A programon keresztül szólítjuk meg a városunk iránt érdeklődőket, akik felé közvetítjük a Nyírbátorban elérhető szolgáltatásokat, lehetőségeket, melyek megkönnyíthetik letelepedéssel kapcsolatos döntésüket.

Tájékoztatást adunk:

- a nyírbátori munkahelyek nyitott pozícióiról,
- lakáspiacon elérhető eladó és bérelhető ingatlanokról,
- a nevelési-oktatási intézményeinkről - a bölcsődétől az egyetemi képzésig,
- a szociális ellátórendszerünk szolgáltatásairól,
- önkormányzat által nyújtott támogatásokról,
- sportolási, szabadidős, kikapcsolódási lehetőségekről.

A program 5 alappillérré épül – *munkahely, lakhatás, oktatás, szabadidő és gondoskodás* – melyeken keresztül az érdeklődők átfogó képet kapnak a város nyújtotta szolgáltatásokról, lehetőségekről, támogatásokról. Az érdeklődők a már működő regisztrációs felületen keresztül, kérhetnek tőlünk tájékoztatást, segítséget. Az adatbázisunkba felvesszük a szolgáltatást kínáló partnereinket, jelentkezőket és az érdeklődőket is. Az adatokat folyamatos frissítése érdekében a hirdetőkkal, kapcsolattartókkal fenntartott élő kommunikáció is nagy segítségünkre van, így naprakész tájékoztatást tudunk nyújtani. Folyamatosan figyeljük és nyomon követjük a cégek weboldalát, facebook oldalát, a munkaerő-közvetítők hirdetéseit, és az állás hirdető online felületeket is. Programunk megismertetése, népszerűsítése és a fiatalok megszólítása érdekében

jelen vagyunk a nyírbátori városi rendezvényeken, határon átnyúló (román-magyar) közös pályázat keretében megrendezésre kerülő állásbörzéken (Nyírbátorban és Nagykárolyban). Részt vettünk kiállítóként Debrecenben a Campus fesztiválon, valamint szeptembertől a környező egyetemi városokban (Nyíregyháza, Miskolc, Debrecen) megrendezett állásbörzéken. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Iparkamara által elsősorban középiskolások részére szervezett állásbörzén (Nyíregyháza, Mátészalka és Csenger) egy-egy középiskolában is bemutatkozunk. Novemberben az általános iskolások részére nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (életpályamodellt) bemutatva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatóak és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. A közösségi média lehetőségeit is kihasználjuk, így a facebook, instagram, twitter, tiktok megosztásainkon keresztül juttatjuk el az információkat az érdeklődőkhöz, valamint szórólapjaink a város különböző pontjain megtalálhatóak. A honlapunk beindítását követően óriásplakátokon, egyéb reklámfelületeken és a vármegyei, illetve országos rádióreklámokon keresztül is kívánjuk népszerűsíteni programunkat és városunkat. A Médiaworks Hungary Zrt. 2 x 2 hetes kampányában a Kelet-Magyarország napilapjaiban, a KMO facebook oldalon, A Szabolcs online (SZON) hírportálon, a SZON facebook-on cikkek, hirdetések jelentek meg Nyírbátorról és a Legyél Te is NYÍRBÁTORI programról.

Az élve születések száma, ha kis mértékben is, de 2016-ban meghaladta a halálozások számát. A következő években, 2017 és 2021 között, a halálozások száma bizonyult magasabbnak. Kiugróan magas volt az elhalálozás 2020-ban, a koronavírus járvány idején (5.sz. táblázat).

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	0,42
2017	-0,67
2018	-1,53
2019	-1,54
2020	-2,87
2021	-1,84

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gazdasági jellemzők

Nyírbátor Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye egyik decentruma, a vármegye gazdasági életének alakításában jelentős szerepe van. A város gazdasági központja a 2005-ben létrehozott Ipari Park, ami 471. számú főút mellett fekszik. Az Ipari Park Szabolcs vármegye egyik legjelentősebb iparterülete. 77,9 hektáros területének több mint 96%-a betelepített, a 25, itt működő vállalkozás összes foglalkoztatottjainak száma közelít az 7000 főhöz. A nyírbátori munkavállalók mellett, 179 más településről 4650 munkavállaló jár ide dolgozni naponta. 2021-ben az Ipari Parkban egy 2,4 km hosszú feltáró út, valamint egy 20 állásos központi buszmegálló került kialakításra. A Coloplast Hungary Kft.-vel, az Unilever Magyarország Kft.-vel 2015-ben stratégiai megállapodást kötött Magyarország kormánya.

A város másik gazdasági centruma a Déli Iparterület.

Szintén fontos szerepet tölt be a város gazdasági életében a helyi vállalkozó szférának is működési helyszínt kínáló Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amely nagy kihasználtsággal működik. Az üzleti szolgáltatások terén Nyírbátor adottságai az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával, és a 2019-ben elindult helyi Egyetemi Közösségi Képzőközpont létrehozásával jelentős mértékben bővültek. A Központok célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozássá, illetve terméké fejlessze, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatások széles skáláját kínálja a vállalkozóknak:

- az irodahelyiségek, műhelyek, tárgyalók, rendezvénytermek, valamint az irodatechnikai, telekommunikációs berendezések igénybevételével a vállalkozó nagy beruházási költségeket takarít meg;

Egy város gazdasági helyzetét alapvetően meghatározzák a helyben működő vállalkozások eredményei, gazdaságélénkítő beruházások. Nyírbátorban a regisztrált vállalkozások száma folyamatos emelkedést mutat, a működő vállalkozások száma közel 1200, melynek 1/3-a kereskedelmi vállalkozás.

A város gazdaságának dinamikusan növekvő ágazata a **turizmus**, amelynek legnagyobb vonzerejét a gyógy- és termálvíz, valamint vallási, történelmi és kulturális értékek jelentik.

A Nyírbátorban folyó termelés, a növekvő gazdaság és a bővülő kereskedelmi és vendéglátó-ipari forgalom jelentős adóbevételeket biztosít az önkormányzat számára: az iparűzési adó összege évről-évre emelkedik.

6. számú táblázat – Az önkormányzat adóerőképessége

év	az önkormányzat iparüzési adóerőképessége	adóerőképesség
2016	687.909.500 - Ft	55.090 – Ft/fő
2017	774.694.190 - Ft	62.723 - Ft/fő
2018	932.616.335 - Ft	76.144 - Ft/fő
2019	1.043.959.188 - Ft	85.577 - Ft/fő
2020	1.111.109.037 - Ft	91.911 - Ft/fő
2021	1.226.991.981 - Ft	102.961 - Ft/fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A város gazdasága további dinamikus fejlődésének érdekében szükséges az önkormányzat tulajdonában lévő Ipari Park bővítése és infrastrukturális fejlesztése. Az önkormányzat a 2022. évben kötött támogatási szerződést TOP keretében az Inkubátorház bővítésére és ennek megvalósítása elkezdődött.

Infrastruktúra

A városi közúthálózat centrális szerkezetű. Legfontosabb, és ezzel együtt legforgalmasabb úthálózati elemei a 471. sz. főút, a 4911. j. út valamint a 4915. j. út városi szakasza. Ezek közül mindegyik 2x1 sávossal kialakítású, egyes csomópontokban 2 sávossal jármű-osztályozóval, illetve helyenként parkolószalakkal. 2x2 sávossal kialakítás egyedül a Szabadság téren található. A településrészek közötti kapcsolatot is főként ezek az utak biztosítják, amelyek csomópontja a városközpontban található. Közúti szempontból a város minden része jól megközelíthető, nincsenek feltáratlan városi területek. A település belterületén 50,3 km önkormányzati fenntartású út található, ebből 41 km szilárd burkolatú, a belterületi kiépítettség 82%.

A gépkocsik elhelyezése a városközpontban számos parkolóban lehetséges. A vasútállomáson, illetve a mellette elhelyezkedő autóbussz állomáson ugyanakkor csak korlátozott parkolási infrastruktúra áll rendelkezésre. A központtól kicsit távolabb, a Tesco hipermarket, a Báthori Várkastély, illetve a gyógyfürdő mellett nagy befogadóképességű parkolók találhatók. A városban található gépjárművek számának növekedése arra készítette az önkormányzatot, hogy az elmúlt a parkolási problémák kezelésére, újabb parkolási lehetőségeket alakított ki: a Fáy lakótelepen, a Váci lakótelepen. Emellett egyes nagyobb forgalmat vonzó létesítmények (közintézmények, piac, nagyobb foglalkoztatók) környezetében ugyancsak problémát okozhat a jövőben a gépkocsik elhelyezése. A város egész területén ingyenes a parkolás.

Nyírbátorban a járdahálózat kiépítettsége magas, a lakott területek utcáinak nagy része rendelkezik szilárd burkolattal és legalább egyoldali járdával. Ugyanakkor a belvárosi, folyamatosan fejlődő területek és a külsőbb városrészek kiépítettség szempontjából eltérőek, utóbbiakon a járdák kiépítettsége és színvonala (műszaki jellemzői, állapota, vagy éppen megléte) vegyes képet mutat. Míg 2016-ban az önkormányzati kiépített járda hossza 44 km volt, addig 2021-ben elérte az 55,8 km hosszúságot. Az utóbbi években 5,943 kilométerrel bővült az önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza, így jelenleg 8.062 km. A városban több szakaszon lehet elkülönített kerékpárúton közlekedni, számos intézmény és helyszín elérhető így. De vannak még olyan városrészek, amelyek nem elérhetőek kerékpárúton.

Nyírbátor ivóvízellátása felszín alatti vizekből történik. 2021-ben az összesen 70,6 km hosszúságú közüzemi ivóvízvezeték-hálózat 4644 lakás ellátását biztosítja.

A közcsontra hálózat hossza 2021-ben 58,1 km és az ebbe bekapcsolt lakások száma 4250. Az elmúlt évek adatai azt mutatják, hogy Nyírbátor közüzemi szolgáltatásokkal való ellátottsága országos és vármegyei összehasonlításban kifejezetten kedvező.

Az önkormányzat a belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer rekonstrukciójára folyamatos gondot fordít, ennek ellenére az északi városrész egyes részein a felszíni vízvezetés elemei teljes mértékben hiányoznak.

A Nyírbátorban található gyógy- és termásvíz gyógyászati hasznosítása a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő területén történik. A talphőmérséklet 63,5°C, a kitermelt víz hőfoka 50°C, míg a hasznosított víz hőfoka 36°C. A gyógyvíz ásványianyag-tartalma jelentős: nátrium-hidrogén karbonát, klorid, jód, bróm, fluor.

A település villamosenergia-ellátását MVM Zrt. Részvénytársaság biztosítja. A villamos energiahálózatot a város teljes területén kiépítették már a nyolcvanas években, a hálózati rákötöttség magas: az összes villamosenergia-fogyasztó száma 2021-ben 5921, ebből a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma. 5219.

A város közigazgatási területén végzi az MVM Zrt. Részvénytársaság végzi a gázszolgáltatási tevékenységet. A település 95%-ában elérhető a gázellátás, a városi gázcsőhálózat hálózat hossza 2021-ben-ban 98,6 km volt, az összes gázfogyasztó száma 4057.

A Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. által biztosított távhőellátás a lakásállomány szempontjából elhanyagolható, a KSH 2021. évi adatai szerint 121 lakás kapcsolódik a távhőhálózatra. A város területén a hulladékszállítási közszolgáltató az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., az összegyűjtött hulladék befogadója a Nyíregyháza-Oros gyűjtőhely. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 100%, a szelektív hulladékgyűjtés kiépítettsége 85%-os.

Közszolgáltatások

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat látja el a szociális alapszolgáltatásokat, szakellátást, a gyermekjóléti alapellátásokat és feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei ellátás is. Az intézmény a székhelyén kívül (4300 Nyírbátor, Vár u. 1.), még öt telephelyén nyújtja a szolgáltatásokat:

1. Napsugár Bölcsőde (4300 Nyírbátor, Zrínyi u. 48.);
2. Éjjeli Menedékhely (4300 Nyírbátor, Bocskai u.8.);
3. Védőnői Szolgálat (4300 Nyírbátor, Szentvér u. 28.);
4. Idősek Bentlakásos Otthona (4300 Nyírbátor, Fáy András u.17/D);
5. Settlement Ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.25.).

A város kulturális életének központja és fő szervezője a 2023.március 1-jétől integrált kulturális intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. Az intézmény székhelye Nyírbátor, Szabadság tér 24.szám alatt található és emellett még 4 telephelyén látja el feladatait:

1. Művelődési Ház (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8.);

Az Ybl- és Kossuth-díjas építész, Bán Ferenc tervezte épület 2006. április 20-án nyitotta meg kapuit a közönség előtt. Az intézmény helyet biztosít több helyi civil szervezetnek. A 400 fős színházteremben az ősztől tavasz végéig tartó színházi évadban nagyszerű színházi előadások zajlanak. A felnőtt bérlet öt előadást tartalmaz, amelyben a vígjátékon, a zenés vígjátékon, az operetten át a drámáig több műfaj kap helyet. Az évad során két-három bérleten kívüli előadás is várja a színházkedvelő közönséget. A gyermekbérlet négy szórakoztató előadást kínál a nyírbátori és a kistérség óvodásai és diákjai részére.

A 600 fő befogadásáig bővíthető teremben évente több alkalommal rendeznek ültetett nézőteret koncerteket a hazai közönség által legkedveltebb előadók közreműködésével. A hatalmas vetítövászonnal leengedésével a terem filmvetítések helyszíne is, így a mozi kedvelőit is szolgálja.

A mobilis színházterem egybenyitva a tágas, csodás panorámájú aulával bálók rendezésére is alkalmas. A Művelődési Központ városi ünnepségek, különböző témájú kiállítások, vármegyei, regionális és országos találkozók és egyéb szórakoztató programok közösségi színtere is.

2. Alkotóház (4300 Nyírbátor, Szentvér u.7.);

Az Alkotóház több nyírbátori művészeti együttes próbáinak ad otthont. Emellett a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola néptánc oktatása, kézműves foglalkozásai, valamint hangversenyei is itt zajlanak. 2023-tól az épület - kisebb felújításokat követően - Városi Galériaként fog működni.

3. Ifjúsági és Családi Kuckó (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 3.);

2017-ben nyitotta meg kapuit az Ifjúsági és Családi Kuckó a gyerekek, fiatalok és a családok előtt, hogy tartalmas programokkal, újfajta közösségi és szórakoztató tevékenységekkel, élményekkel gazdagítsa Nyírbátor, valamint a városlakók életét. A Kuckó tagnyilvántartási rendszerrel működik, amely folyamatosan bővül. Több mint 600 regisztrált tagja van. Havonta egy alkalommal zeneovi, zenebölcsi, Csiribiri torna, dramatikus játék- és versenyalkalmak (biliárd, darts, Xbox) várják a látogatókat. Ezekon kívül Tanévzáró és Tanévnyitó party, játszóházak, családi rendezvények, börszék, Halloween rendezvény, őszi forgatag, Mikulás rendezvény, bábelőadás, rendhagyó tanórák, nyelvi foglalkozások kínálnak kikapcsolódást.

4. Közösségi ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.23/b).

A Közösségi ház az Északi városrészben található. A roma nemzetiségűek felnőtt- és gyermekprogramjainak, fórumoknak, képzéseknek, egyházi alkalmaknak ad helyet.

A székhely intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár könyvtári részlege gazdag könyvállománnyal rendelkezik, változatos programokat és szolgáltatásokat kínál az olvasóközönségének. A Könyvtár hasznos alapterülete 614 m². Az intézményben fellelhető dokumentumok száma 2022-ben 85.496 db. Olvasóinak száma 2055 fő. Egész évben különféle gyermekprogramokkal, könyvtári órákkal, író – olvasó találkozókkal, vetélkedőkkel várják az olvasni szerető közönséget. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete az 51/2013. (VI.17.) számú határozatával Települési Értéktár létrehozásáról döntött. A települési értékek azonosításával, a Települési Értéktár létrehozásával és annak gondozásával, valamint a Vármegyei Értéktárba történő megküldésével a Könyvtárat bízta meg. A Települési Értéktár a Nyírbátor területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény.

A nyírbátori Könyvtár a város kultúráközvetítő, információátadó közgyűjteménye. Feladatának tekinti a város és vonzáskörzete lakosai számára biztosítani a könyvtári szolgáltatásokat. Hozzájárul az írni-olvasni tudás fejlesztéséhez, segíti a felnövekvő nemzedék olvasóvá nevelését, az oktatás különböző szintjein kielégíti a tanulók igényeit. A lakosság számára biztosítani kívánja az életen át tartó tanulást, segítséget kíván nyújtani a közhasznú és egyéb információk megszerzéséhez, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez.

A Képviselő-testület a 109/2022. (XI.30.) számú határozatával döntött az önkormányzati feladatellátás átszervezéséről, így 2023.március 1-jei hatállyal létrehozta a Nyírbátori Vagyonkezelő és Szolgáltató Intézményt (székhelye: 4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.). Az intézmény ellátja a lakásgazdálkodással, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek gazdálkodásával, a városi piac, az inkubátorház üzemeltetésével és a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatokat. Telephelyei:

1. Inkubátorház (4300 Nyírbátor, Ipari park u. 8.)
2. Multifunkciós Közösségi Tér (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.)
3. Piac (4300 Nyírbátor, Váci u. 11.)
4. Városi Sporttelep (4300 Nyírbátor, 2968/2 hrsz., 2968/3 hrsz.)
5. Városüzemeltetési telep (4300 Nyírbátor, József A.u. 25.)

Az átszervezést követően a távhőtermeléssel és a távhőszolgáltatással kapcsolatos feladatokat a Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. végzi.

A Nyírbátori Sport és Turisztikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye:4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.) célja: a kézilabda sport működtetése mind a versenysport mind az utánpótlás nevelés területén. A nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő, a Sárkány Apartman és Kemping és a

gyógyászati kezelő üzemeltetése. Nyírbátor idegenforgalom, turizmus feladatainak ellátása, városmarketing.

Nyírbátorban a lakosság egészségügyi alapellátása 5 háziiorvosi, 3 gyermekorvosi, 4 fogászati és 1 gyermekfogászati körzetben biztosított.

A Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelője (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 1.) az elmúlt évek folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően, egy emelt szintű szakrendelővé vált, amely az egészség megőrzésének, a betegségek megelőzésének, gyors diagnosztizálásának és gyógyításának kistérségi központja lett. Az ambuláns járóbeteg-ellátás átfogó módon biztosított a szűréstől a kistérségi szintű szakellátáson keresztül a rehabilitációt segítő otthonápolásig.

A gyógyító munkához jól kapcsolódik a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőben működő gyógyászati kezelő részleg, ahol a magas ásványi anyag tartalmú, minősített gyógyvíz várja a gyógyulni vágyókat.

A közfeladatot ellátó szerv által nyújtott vagy költségvetéséből finanszírozott közszolgáltatások:

- ✓ Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtéséről, szállításáról, tárolásáról, kezeléséről
- ✓ Települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás
- ✓ A temetőkről és a temetkezés rendjéről
- ✓ Lakásrendelet
- ✓ Távhőrendelet

Az Önkormányzat a fenntartója a Nyírbátori Kerekerdő Óvodának. Az óvoda egy székhely- és két tagintézményből áll. Nyírbátorban 5 nevelési – oktatási intézményben folyik általános iskolai képzés: Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda; Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium; Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye; Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium; Nyírbátori Magyar- Angol Kéttannyelvű Általános Iskola;

A Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola Nyírbátori Tagintézményében folyik a művészeti oktatás.

A városban 3 intézményében történik középiskolai oktatás: A Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium; a Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium; és az Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium.

2020/2021-es tanévben kezdte meg működését Nyírbátorban a Közösségi Felsőoktatási Képzési Központ, hogy olyan tehetséges helyi fiatalok számára biztosítson lehetőséget a felsőoktatásban való részvételre, akik az ország hátrányos helyzetű régiójában élnek, ezzel erősítve a helyi gazdaságot és csökkentve az elvándorlást. Első évben Két szakon indult el a hallgatók képzése: mérnökinformatikus és vidékfejlesztési agrármérnök. A 2021/2022-es tanévben az egyetemi képzés már több szakon folytatódott: mérnökinformatikus, vidékfejlesztési agrármérnök, élelmiszermérnök, mezőgazdasági mérnök.

Értékeink, küldetésünk

Nyírbátor Város Önkormányzata a Képviselő-testület és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl a város nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szervezetekkel, egyházakkal, egyesületekkel és alapítványokkal közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden területén.

Nyírbátor Város Önkormányzata az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során lehetőségeihez képest mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is, hiszen az esélyegyenlőség mindenki számára fontos érték kell, legyen.

A nyírbátoriaiak büszkék az épített és a természeti környezetükre, a történelmi és kulturális örökségükre, hagyományaikra.

Az itt élők befogadók. A különböző vallások, generációk mindig békében éltek együtt. Az egymás értékeinek elismerésével, a közös teljesítményükkel hozták létre a mai Nyírbátort.

Nyírbátor Város Önkormányzata ezután is biztosítani kívánja minden polgára számára, nemzetiségre, fajra, vallásra, nemre, életkorra, családi állapotra és fogyatékosagra való tekintet nélkül, az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, az életkörülményeik javítására, az esélyegyenlőségük biztosítására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyírbátor település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Olyan intézkedések, módszerek kialakítása a cél, melyek:

- segítik a hátrányok csökkentését, vagy annak teljes megszűnését eredményezik,
- támogatják a meglévő intézkedéseket, illetve igényfelmérés alapján új programok, intézkedések bevezetését segítik elő az esélyegyenlőség nevében.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Képviselő- testület az esélyegyenlőségi célcsoportok számára az alábbi főbb szabályozásokkal igyekszik hozzájárulni a jogaik és érdekeik érvényesítéséhez. A HEP figyelembe veszi Nyírbátor Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- **7/2014. (III.27.)** önkormányzati rendelete a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díjak megállapításáról
- **1/2015. (I.28.)** önkormányzati rendelete a Nyírbátor Kártyáról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról
- **7/2015. (II.25.)** önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- **8/2015. (II.25.)** önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő térítési díjak megállapításáról
- **29/2015. (X.28.)** önkormányzati rendelete a távhőszolgáltatásról szóló 2005.évi XVIII. törvény egyes rendelkezéseinek Nyírbátor Város területén történő végrehajtásáról
- **32/2015. (XI.30.)** önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról

- **34/2015 (XII.17.)** önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjról
-
- **3/2016. (II.24.)** önkormányzati rendelete Helyi civil szervezetek önkormányzati támogatásának rendjéről
- **28/2016. (X. 26.)** önkormányzati rendelete a Nyírbátor Kártyáról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről
- **35/2016. (XI.30.)** önkormányzati rendelete a közterületi térfigyelő rendszerről
- **5/2017. (II.20.)** önkormányzati rendelete Nyírbátor város településfejlesztési koncepciójával, integrált településfejlesztési stratégiájával és a településrendezési eszközök, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetési szabályzatról
- **29/2017. (XI.29.)** önkormányzati rendelete a közműves ivóvízhálózathoz és szennyvízelvezető hálózathoz történő utólagos csatlakozás műszaki és pénzügyi feltételeiről, valamint az utólagos csatlakozásért fizetendő hozzájárulás mértékéről
- **2/2020. (I.29.)** önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól
- **19/2020. (VII.08)** önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és a közterületek tisztán tartásáról
- **23/2020. (IX.30.)** önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükre vonatkozó helyi szabályokról
- **2/2021.(I.28.)** önkormányzati rendelet a Nyírbátori szociális – diákösztöndíjakról
- **16/2021. (VI.30.)** önkormányzati rendelet a települési támogatásról
- **19/2021. (VIII.25.)** önkormányzati rendelete a közművelődésről
- **20/2021. (IX.29.)** önkormányzati rendelet az üzletek éjszakai nyitvatartásának rendjéről
- **21/2021. (IX.29.)** önkormányzati rendelet a zaj elleni védelem helyi szabályairól

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024): A Nemzeti Ifjúsági Stratégia tizenöt éves időtávban fogalmazza meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ezekhez kapcsolódó állami koordinációt igénylő feladatokat. A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatokat

fejlesztését. A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032): A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztes megélhetéshez.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021), mely 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtétele szükséges. Ezek a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele; a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása; a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén; az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele; a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása; a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Századunk egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker - és egyben a legnagyobb kihívás is. Az Idősügyi Nemzeti Stratégia hosszú távú célkitűzései 2034-ig kerülnek megfogalmazásra. Ebben az anyagban a cselekvés iránya, az elérendő célállapot, valamint a célállapot eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerülnek meghatározásra. A célkitűzés megvalósítása két ütemben történik: 2010-2022-ig, majd 2023-2034-ig. Így a megvalósítás üteme követni tudja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodva a társadalom- és gazdaságpolitikához, lehetőséget biztosítva a mindenkori kormánynak arra, hogy az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg a fejlesztéshez szükséges beavatkozási feladatokat.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló - a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált - ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékosügyi stratégia 2010-2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye. A 2015-2025. évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Program célja ennek megfelelően az előttünk álló évek szakpolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazatközi és az államigazgatáson kívüli együttműködések főbb pontjainak kijelölése.

Nyírbátor Város Önkormányzata a következő nyertes pályázatok megvalósításával is törekszik a társadalmi különbségek csökkentésére, a lakosság felzárkóztatására, különös tekintettel az esélyegyenlőségi célcsoportokra:

Pályázat címe	Pályázat azonosítója	Elnyert támogatás
Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő fejlesztése	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00049	203 835 000
Nyírbátor Város Turizmusfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.1.3-21-SB1-2022-00023	530 479 250 Ft
Nyírbátor Város Gazdaságfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.1.1-21-SB1-2022-00006	
Szociális célú városrehabilitáció Nyírbátorban	TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00003	
Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának fejlesztése	TOP_PLUSZ-3.3.2-21-SB1-2022-00019	328 768 543 Ft
Nyírbátori Tancsics Mihály utca felújítása, a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utca kiépítése	TOP_PLUSZ-1.2.3-21-SB1-2022-00057	199 665 895 Ft
Nyírbátor Város Szociális Városrehabilitációja	TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00002	187 367 914 Ft
Élhető Nyírbátor	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-SB1-2022-00036	699 277 911 Ft
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírbátorban	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00042	450 164 286 Ft
Nyírbátori Nyitnikék Tagóvoda belső felújítása	TOP_PLUSZ-3.3.1-21-SB1-2022-00037	198 807 667 Ft
Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ bővítése	TOP-1.1.2-16-SB1-2017-00001	
Munkásszállás kialakítása Nyírbátorban	MUNKÁSSZÁLLÁS-VI. /2021	477 440 000 Ft

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP.

- Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015-ben készült el, melynek része az Antiszegregációs Program.
- Nyírbátor Város Önkormányzata 2019-2024 időszakra vonatkozó gazdasági programja. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- Nyírbátor Város Önkormányzata Településrendezési Terve
- Nyírbátor Város Helyi Építési Szabályzata
- Nyírbátor Város Településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a város elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan és a vonatkozó előírásoknak megfelelően három fő fejezetre tagolódik: 1. meghatározza a város, Nyírbátor gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet; 2. megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat; 3.összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait.
- Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója A koncepció elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszabályban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek. Ugyanakkor az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

• Dél- Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás

Az önkéntes társulás a 2008 februárjában alakult Dél - Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7., Asz: 15762661-2-15, törzskönyvi szám:762669) jogutódjaként jött létre, a hat (Nyírbátor, Nyírvasvári, Nyírgyulaj, Encsencs, Piricse, Nyírbétek) település szennyvíz elvezetésének és tisztításának megoldását szolgáló közműberuházás lebonyolítására.

A társult önkormányzatok a társulás útján az MötV 13. § (1) bekezdésének 11. pontjában foglalt helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés,-kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás), valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés a.) pontjában szabályozott, a helyi víziközüemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó - a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összhangolt tervek kialakítása és végrehajtása, továbbá 4. § (2) bekezdés b.) pontjában szabályozott szennyvízelvezetés önkormányzati közszolgáltatásra irányuló közfeladatát látja el.

- **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás**

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás az alapítással egyidejűleg készült alapító okiratban felsorolt helyi önkormányzatok részvételével, a 2006. március 6.-án kelt alapító okirattal jött létre, az 1997. évi CXXV. tv. 16. §-a alapján. 2013 évben a jogszabályi változásoknak megfelelően újjá alakult önkéntes társulássá. Tagjai a vármegye önkormányzatai. A Társulás célja a Társulás működési területén átfogó, térségi, regionális hulladékgazdálkodási rendszer megvalósítása, mely magában foglalja a szilárd települési hulladék gyűjtését, válogatását, újrahasznosítását, a válogatási maradványanyagok korszerű, az EU szabályozásnak megfelelő lerakón való elhelyezését; az ehhez kapcsolódó technikai és technológiai rendszerek kialakítását, az eszközök beszerzését, a szükséges beruházások megvalósítását, az illegális hulladéklerakók felszámolását, a felhagyott hulladéklerakók rekultivációs munkáit. A Társulás arra törekszik, hogy magas színvonalú hulladékkezelési szolgáltatásokat biztosítson a megyében élők számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisából, valamint a helyben rendelkezésünkre álló nyilvántartásokból, az intézmények által nyújtott adatszolgáltatásokból gyűjtöttük össze. Felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók adatai, megállapításai és az egyes ágazatokban dolgozó szakemberek tapasztalatai is. Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a mélyszegénységben és a szegregátumban élők életkörülményeiről, fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás. Több helyen van adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre.

A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű fogalom, a XX. században jelent meg. Azt a jelenséget értjük alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.

Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. 2022-ben az egy főre eső létminimum összege a saját lakásban élők esetében nettó 130 ezer forint körül volt. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, köztük 850 000 gyermek.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és

kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású.

„A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.” (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A KSH adatai szerint 2020-ban a relatív jövedelmi szegénységi arány 12,7% volt Magyarországon. A súlyos anyagi deprivációban élők aránya 8,3%, a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya 5,5%, míg a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya 18,2% volt.

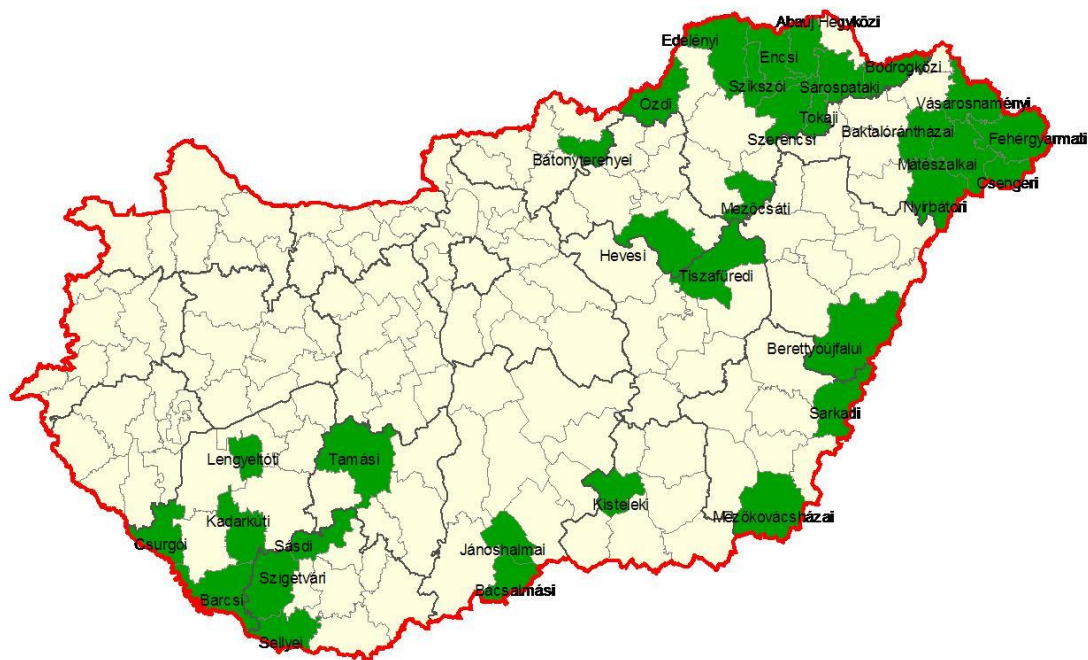
Súlyos anyagi deprivációban (valamitől való megfosztottságban) az szenved, aki az alábbiak közül legalább négy dolgot nem engedhet meg magának:

- számlák kifizetése időben
- otthona melegen tartása
- váratlanul felmerülő kiadások fedezése
- hús, hal vagy vegetáriánus megfelelőjük rendszeres fogyasztása
- évente egy egyhetes nyaralás, nem az otthonában
- televízió
- mosógép
- személygépkocsi
- telefon

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. De vizsgálni lehetne a szenvedélybetegségek, az alkoholizmus, a drog megjelenésének szerepét is.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével.

LHH kistérségek Magyarországon napjainkban (forrás: <http://www.nfu.hu>)

Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében található; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodrogköz közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség.

A jövedelmi egyenlőtlenségek földrajzi szempontból is léteznek: a KSH szerint Budapesten a legmagasabb a családok vagyona és a legalacsonyabb pedig az Észak-Magyarországon élőké. Egy átlagos budapesti háztartás több mint háromszor vagyonosabb, mint egy észak-magyarországi.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzete

A népesség **etnikai összetételét tekintve jelentős a cigány kisebbség aránya**. Az önkormányzat a Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű lakosok integrációjára, társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, lakókörnyezetük rendbetételére, képzésükre, foglalkoztatásukra, felzárkóztatásukra. Európai Unió támogatással megvalósult az érintett északi városrész rehabilitációja (utak burkolása, terek, zöldfelületek létrehozása, közösségi ház építése). Emellett TIOP és TÁMOP programok (felzárkóztatás, képzés, munkaerő piaci integráció, hagyományőrzés, identitás megőrzés) kerültek megvalósításra, vagy vannak folyamatban.

A rendszerváltás óta végbement változások jelentős hatással voltak a lakosság széles rétegeinek életkörülményeire. Új, illetve addig rejtett szociális problémák (például hajléktalanság, munkanélküliség, létbizonytalanság, szenvedélybetegségek) jelentek meg egyre gyakrabban, miközben tért nyert a társadalmi individualizálódás és megnőtt az egyszemélyes háztartások aránya. A jövedelmek erőteljes differenciálódása és a családi kapcsolatok hiánya, illetve lazulása folytán egyre többen szorultak valamilyen pénzbeli vagy természetbeni támogatásra, szervezett keretek között folyó szociális gondoskodásra. A leghátrányosabb helyzetbe az idősek, a hosszabb ideje munkanélküliek, az alacsony jövedelmű gyermekes családok, az egészségkárosodott, csökkent munkaképességű személyek kerültek. Az elmúlt húsz évben folyamatosan bővült a szociális támogatásra szorulóknak száma. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok között végbemenő demográfiai folyamatok, a népesség korösszetételének megváltozása, a lakosság öregedése és az alacsony termékenység mellett meg-nyilvánuló alacsony foglalkoztatás, magas inaktivitás miatt a csökkenő

erőforrásokból kell a mindinkább növekvő igényeket kielégíteni. Ha a jelenlegi tendenciák megmaradnak, az eltartottak száma 2030-tól meghaladhatja a munkavállaló korosztály létszámát. Magyarországon a lakosság szociális biztonságának legfőbb elemei a foglalkoztatást segítő, illetve a munkanélküli-ellátások, a társadalombiztosítás, a családtámogatások és a szociális, valamint gyermekvédelmi támogatások és szolgáltatások rendszere. A rendszerváltást követően jelentősen felduzzadt a különféle jóléti juttatásokból élők köre, ami nagy kihívás elé állítja a szociális ellátórendszerek hosszú távú fenntarthatóságát. A munkaképes korú lakosság közel harmada vesz igénybe valamilyen – munkanélküli-, anyasági vagy rokkantsági, illetve korai nyugdíjellátást. A rászorultság alapján igénybe vehető segélyek a települési önkormányzatokon keresztül jutnak el az alacsony jövedelemmel rendelkezőkhöz, szegényekhez. (Forrás: KSH)

A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. A szegénységi mutatót az Európai Unió egységes rendszere alapján számolják ki, amely három részindikátort foglalt magában:

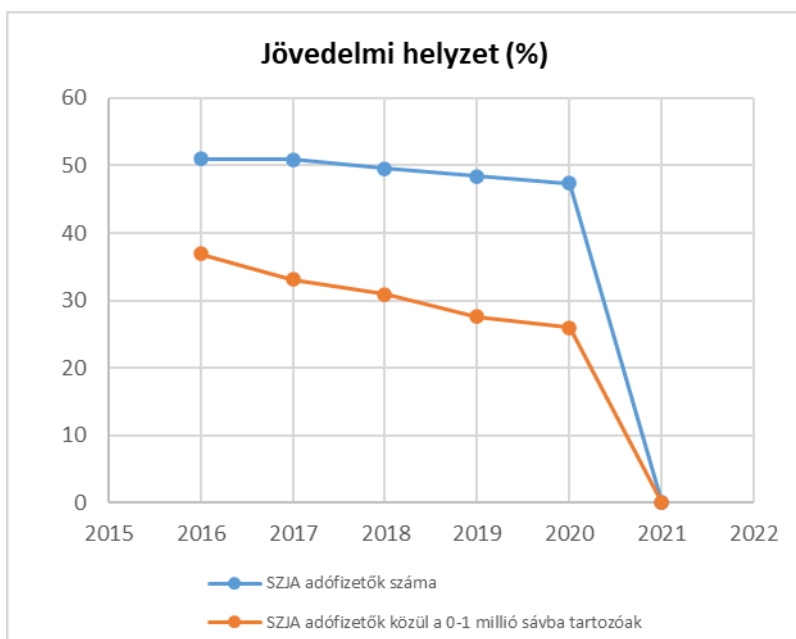
- a relatív jövedelmi szegénységi arányt,
- a súlyos anyagi deprivációban érintettek arányát és a
- nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők eloszlását.

A relatív jövedelmi szegénység azokat az embereket érinti, akiknek a jövedelme nem éri el a meghatározott szegénységi küszöböt, ami jelenleg a mediánjövedelem 60%-a. A mutató attól relatív, hogy azt mutatja meg, hogy az egyén a társadalom többi tagjához képest mekkora jövedelemmel bír. A súlyos anyagi depriváció abban az esetben érvényes egy emberre, vagy háztartásra, ha annak nélkülöznie kell bizonyos alapvetőnek elfogadott javakat és szolgáltatásokat. Ilyen például az, ha egy háztartás nem engedheti meg magának az évi egyhetes üdülést, nem rendelkezik gépkocsival, vagy nem tudja megfelelően fűteni a lakását. Ha a kilenc meghatározott feltételből négy teljesül, akkor az érintett személy súlyosan depriváltnak számít. A nagyon alacsony munkaintenzitás pedig más néven munkaszegénység. Ez a mutató abból indul ki, hogy a háztartások legfőbb bevételi forrása a munkából származó jövedelem, ezért annak a hiánya és a háztartás tagjainak a munkaerőpiacon elfoglalt pozíciója befolyásolja a jóllétüket. Abban az esetben állapítható meg a munkaszegénység, ha a háztartás munkaképes korú tagjai a lehetséges munkaidejüknek kevesebb, mint 20%-át töltik tényleges munkavégzéssel. A szegénységgel, a deprivációval, a társadalmi kirekesztettséggel leginkább veszélyeztetettek a 18-24 év közöttiek, a Kelet-Magyarországon élők és a roma népesség.

A 3.1.számú - jövedelmi helyzet - táblázat alapján megállapítható, hogy 2016 és 2020 között folyamatosan csökkent az állandó népesség körében az SZJA adófizetők százalékos aránya. Ebben az időszakban az SZJA fizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók százalékos aránya szintén lett kevesebb 10,99 %-kal.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	50,98	36,94
2017	50,86	33,12
2018	49,56	30,88
2019	48,43	27,55
2020	47,34	25,95
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Az esélyegyenlőség kulcselemei a foglalkoztatottság és a munkavégzés, mert ezek jelentősen hozzájárulnak a lakosság gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. A mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik fő oka a munkajövedelem hiánya. Az átlagnál is kedvezőtlenebb a romák, de főleg a roma nők munkaerő-piaci helyzete, aminek fő oka a cigányság tradicionálisabb családszerkezetében és a gyerekek magas számában keresendő. Az alábbi táblázatok jól szemléltetik a városunkra jellemző foglalkoztatottságot, bemutatva az elmúlt évek változásait nemek és korosztályok szerinti bontásban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	9,79	7,68	8,74%
2017	9,47	8,92	9,20%
2018	10,25	9,96	10,11%
2019	10,08	11,04	10,56%
2020	10,64	11,35	11,00%
2021	10,17	11,13	10,65%

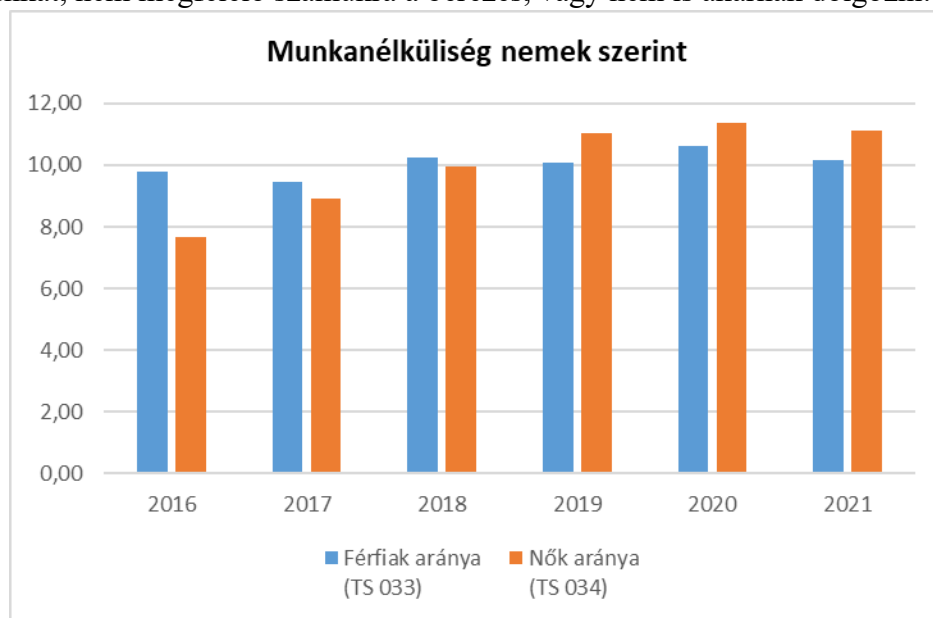
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya. Gazdaságilag aktívak a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együtt. (KSH)

A nyilvántartott álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart. (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

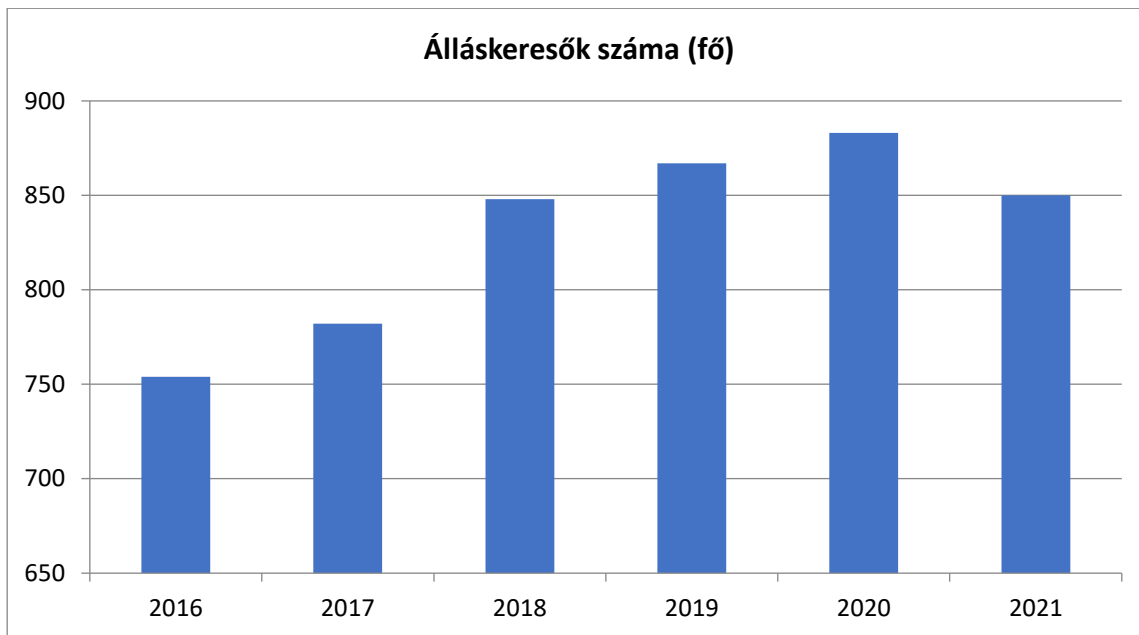
A 3.2.1 sz. táblázatból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében, a férfiak és a nők esetében is növekedést mutat 2016-2020 között. A férfiaknál kisebb az emelkedés mértéke, a nőknél magasabb. 2016-tól egészen 2018-ig a férfiak aránya magasabb volt a nőkénel. Ez 2019-től megváltozott, hiszen attól az évtől a nyilvántartott álláskereső nők aránya lett több. 2020-ról 2021-re már csökkent a nyilvántartott álláskeresők aránya mindkét nem esetében.

Annak ellenére, hogy Nyírbátorban elegendő munkahely található, mégis elég magas a nyilvántartott álláskeresők száma a városban. Ennek az egyik oka a megfelelő iskolai végzettség/alkalmasság hiánya, másik oka pedig, hogy nem találnak végzettségüknek megfelelő munkát, nem megfelelő számukra a bérezés, vagy nem is akarnak dolgozni.

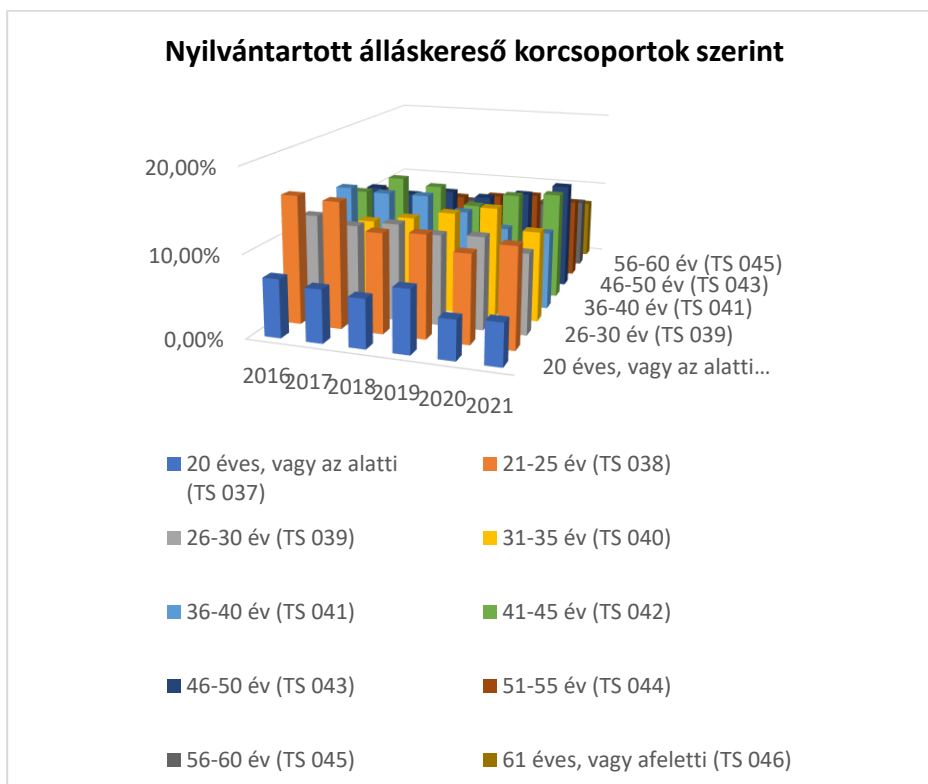

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	754	782	848	867	883	850
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	53,00	50,00	50,00	66,00	42,00	43,00
	%	7,03%	6,39%	5,90%	7,61%	4,76%	5,06%
21-25 év (TS 038)	Fő	117,00	119,00	102,00	107,00	94,00	102,00
	%	15,52%	15,22%	12,03%	12,34%	10,65%	12,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	90,00	87,00	100,00	95,00	99,00	83,00
	%	11,94%	11,13%	11,79%	10,96%	11,21%	9,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	82,00	82,00	96,00	107,00	118,00	93,00
	%	10,88%	10,49%	11,32%	12,34%	13,36%	10,94%
36-40 év (TS 041)	Fő	100,00	101,00	110,00	98,00	85,00	81,00
	%	13,26%	12,92%	12,97%	11,30%	9,63%	9,53%
41-45 év (TS 042)	Fő	88,00	108,00	111,00	95,00	112,00	112,00
	%	11,67%	13,81%	13,09%	10,96%	12,68%	13,18%
46-50 év (TS 043)	Fő	84,00	83,00	96,00	95,00	104,00	112,00
	%	11,14%	10,61%	11,32%	10,96%	11,78%	13,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	73,00	68,00	81,00	87,00	93,00	85,00
	%	9,68%	8,70%	9,55%	10,03%	10,53%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	52,00	62,00	67,00	70,00	72,00	75,00
	%	6,90%	7,93%	7,90%	8,07%	8,15%	8,82%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15,00	22,00	35,00	47,00	64,00	64,00
	%	1,99%	2,81%	4,13%	5,42%	7,25%	7,53%

A nyilvántartott álláskereső száma a 2016 és 2020 között eltelt években 129 fővel emelkedett, míg 2020-ról 2021-re 33 fővel csökkent-ahogyan ez 3.2.2. sz. táblázatból is kitűnik.

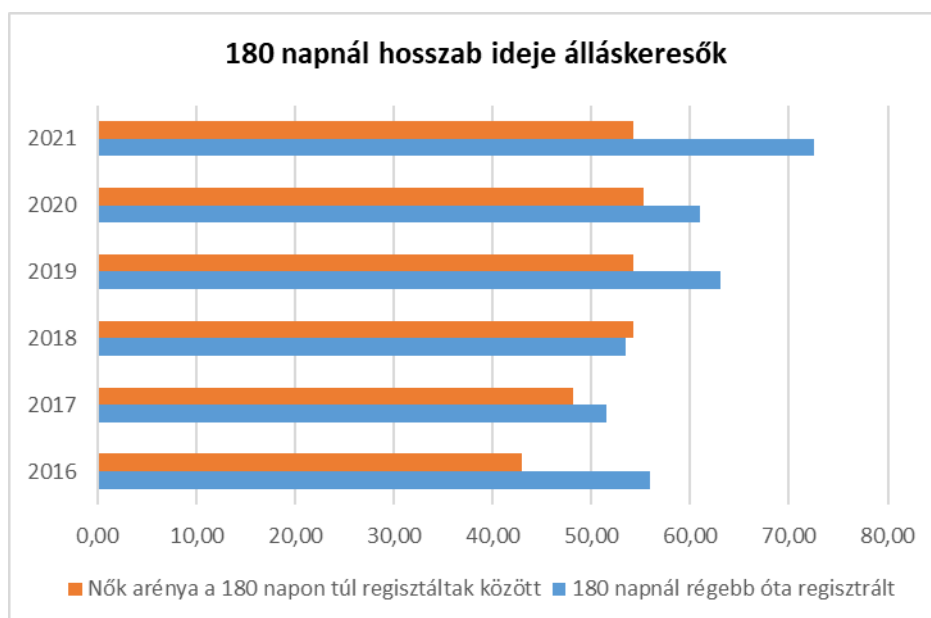
Miközben csökkenést mutatott a 20 éves, vagy az alattiak; a 21-25 évesek; a 26-30 évesek; a 36-40 évesek száma, addig növekedett a 31-35 évesek; a 41-45 évesek; a 46-50 évesek; az 51-55 évesek; az 56-60 évesek és a 61 éves, vagy a felettiak száma. A legnagyobb százaléku csökkenést a 36-40 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma mutatja ,19 fővel.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2016-tól 2021-ig 16,5 %-kal növekedett. Kiugróan magas volt az emelkedés 2018-ról 2019-re, amikor 9,67 %-kal lett magasabb az arány. 2018-ig a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők aránya volt a kisebb, a férfiak aránya a nagyobb. Azonban a 2018-as évben megfordult ez a tendencia és a nők aránya lett a magasabb.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	55,97	42,89
2017	51,53	48,14
2018	53,42	54,30
2019	63,09	54,30
2020	61,04	55,29
2021	72,47	54,22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

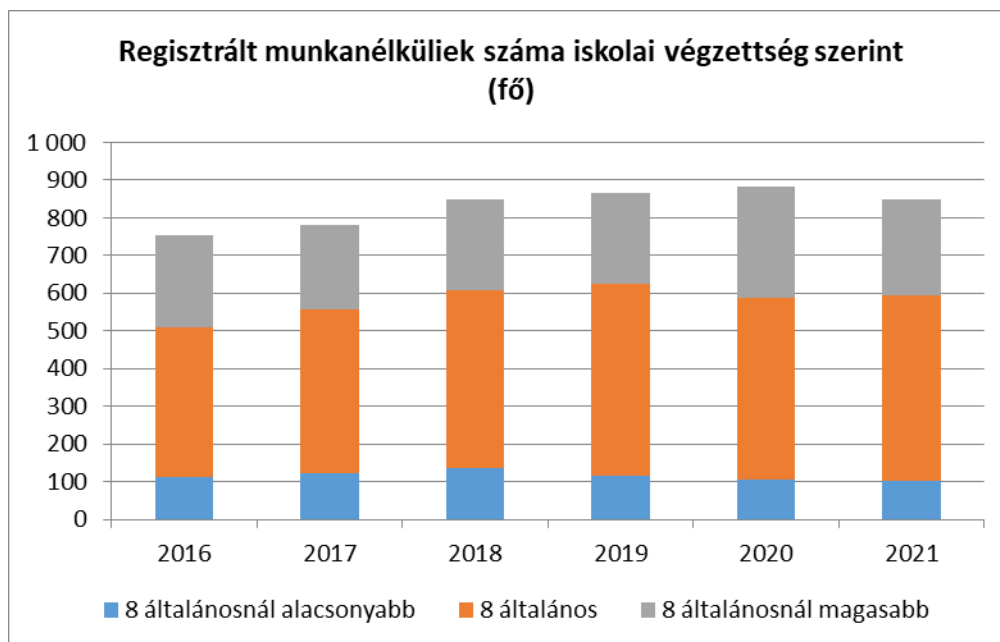
Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. Az alacsony iskolai végzettség, iskolázatlanság a mélyszegénységben élők és a roma lakosság körében igen jellemző, elsősorban a családi minta átörökítése, a támogatottság hiánya miatt. Az adatok alapján az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők aránya közel 10 %-kal magasabb a férfiakéhoz képest. Jól tükröződik, hogy a célcsoport női tagjai ebben az életkorban valószínűleg gyermekvállalás miatt kikerülnek az iskolából, s később sem szerzik meg az alapvégzettséget.

A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők között a legnagyobb arányban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők szerepelnek és a legkisebb az aránya a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűeknek. (3.2.4.sz. táblázat)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	754	113	14,99%	398	52,79%	243	32,23%
2017	782	123	15,73%	433	55,37%	226	28,90%
2018	848	137	16,16%	470	55,42%	241	28,42%
2019	867	117	13,49%	507	58,48%	243	28,03%
2020	883	107	12,12%	480	54,36%	296	33,52%
2021	850	103	12,12%	491	57,76%	256	30,12%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

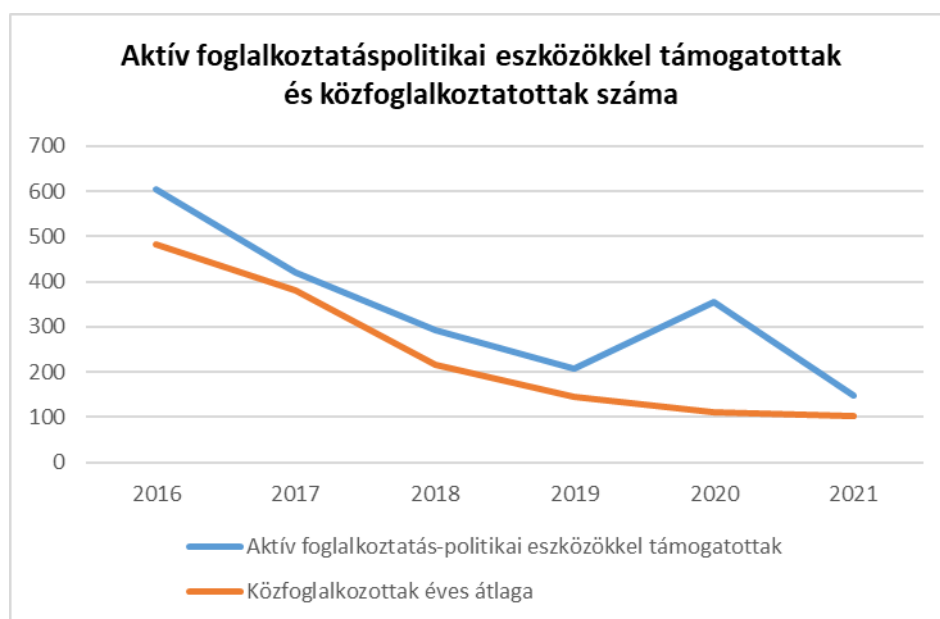
Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piaczgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjainál jelentős számban hiányzik.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az önkormányzat jól átgondolt közfoglalkoztatási programot valósít meg évek óta. A közmunkaprogramok szervezését, lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Irodájának Városüzemeltetési csoportja végzi. Az ebből eredő teendők az Iroda más csoportjai számára is jelentős feladatot jelentenek. A közfoglalkoztatottak száma évről-évre jelentősen csökken, amint a 3.2.5.sz. táblázat is szemlélteti.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	604	484
2017	420	380
2018	293	215
2019	208	146
2020	355	112
2021	147	102

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2021. évi programok keretében vállalt és megvalósított tevékenységek, melyek egy része 2022. évre is áthúzódott:

3.2.5.a) sz. táblázat-Közmunkaprogram

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Szociális jellegű: (belvíz-elvezetési rendszerek kezelése, közúthálózat karbantartása, mezőgazdasági utak rendbetétele, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása)	2021.03.05. – 2022.02.28.	25
Helyi sajátosságokra épülő	2021.03.05. – 2022.02.28.	10
Hosszú közfoglalkoztatás	2021.03.05. – 2022.02.28.	6
Összesen:		41

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

- *Belvíz-elvezetési rendszerek kezelése*

A város területén folyamatosan végezték a csapadékvíz elvezető rendszerek takarítását, (tisztító aknák kézi takarítását, nyílt árkok kaszálását kb. 1 200 m hosszan úttestekről. Mindezen feladatok elvégzésével jelentős mértékben növelték a város belvízvédelmét. Az árokpartok tisztításakor, kaszálásakor, cserjeirtásakor a terület mértéke közel 2 000 m². Parlagfű mentesítéssel megtisztított terület nagysága 18 000 m².

- *Közúthálózat karbantartása*

Nyírbátor belterületén a burkolt utak karbantartását, kátyúzását, padkák rendbetételét valósították meg. A megtisztított közutak hossza 7 000 m, padkázott közút hossza 13 000 m. Az utak széleinek parlagfű mentesítését is elvégezték. A kihelyezett jelzőtáblák karbantartását, láthatóvá tételét is sikerült megoldani.

- *Mezőgazdasági földutak karbantartása*

A városban található külterületi földutak nagy része az elmúlt években a karbantartások ellenére is - a mezőgazdasági munkagépek számára nem, vagy csak nehezen járhatóvá vált. Folyamatosan végezték a korábbi közmunka programok keretében beszerzett eszközök segítségével a földutak egyengetését, további karbantartását, szélesítését. A benőtt fasorok kivágását, utak vízfolyási problémáinak megoldását közel 30 km hosszan, 7 fő bevonásával hajtották végre. Ebben a programban valósult meg az éves parlagfű mentesítés is, négyszeri kaszálással közel 18 000 m² területen. A téli hónapokban került sor a fasorok ritkítására, gyérítésére.

- *Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása*

A város nem rendelkezik legálisan működő hulladéklerakó hellyel, a lakosság sok esetben az építési és egyéb hulladékot illegálisan külterületeken helyezi el. A város közigazgatási területén minden évszakban, folyamatos munkavégzéssel, közel 15 000 m² területet sikerült az illegálisan elhelyezett hulladéktól megtisztítani. A program keretében több, mint 1 millió Ft-ot fordítottak a begyűjtött hulladék elszállítására és megsemmisítésére. A hulladék elszállítását a már korábban beszerzett 2 db 32 m³-es konténerrel oldották meg a hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval.

- *Hosszú közfoglalkoztatás*

Fontos a város közttereinek, járdáinak tisztítása, karbantartása, téli síkosság mentesítése. A hosszú közfoglalkoztatásban részt vevők ezeket a feladatokat oldották meg.

3.2.5.b) sz. táblázat- A 2022. évi programok keretében vállalt tevékenységek

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Helyi sajátosságra épülő	2022.03.07.-2023.02.28.	10
Szociális jellegű	2022.03.07.-2023.02.28.	24
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.03.07.-2022.08.31.	5
Hosszú közfoglalkoztatás /képzés/	2022.04.06.-2022-06.30.	12
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.09.01-2023.02.28.	4
Összesen:		55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az elmúlt években a Nyírbátor Város Önkormányzata által a közfoglalkoztatott munkavállalói létszám az alábbiak szerint alakult:

3.2.5.c) sz. táblázat- A közfoglalkoztatott munkavállalói létszám alakulása

2014 évben	479 fő
2015 évben	319 fő
2016 évben	293 fő
2017 évben	295 fő
2018 évben	104 fő
2019 évben	53 fő
2020 évben	44 fő
2021 évben	41 fő
2022.évben	55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program:

A korábbi években a saját erőből épített játszótereket, valamint a régebben kialakítottakat is közfoglalkoztatási program keretében javítanák és tennék biztonságosabbá. A város közigazgatási belterületén található pihenőpadok, lócák, szemetesek, filagóriák és a kutyafuttatóban található fa készítésű elemek szükség szerinti felújítását tervezik.

Szociális jellegű közfoglalkoztatási program:

- Közúthálózat karbantartása
- Belvíz-elvezető rendszerek kezelése
- Mezőgazdasági földutak karbantartása
- Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása

Tervezik a burkolt belterületi utak kátyúzását, útpadkák szükség szerinti javítását elvégezni a város egész területén. Tervezett megtisztított közutak hossza 7 000 m, padkázott közutak hossza 13 000 m. A mezőgazdasági utak karbantartása indokolt, mert a munkagépek folyamatosan kigödrösítik a földutakat, a növényzet benövi azokat. Ezzel könnyebbé válhat a magántulajdonban lévő földek megközelítése, illetve a magángazdák tulajdonában lévő gépek berendezések állagának megóvása. A programban 30 km földutat készülnek rendbe tenni, 7 fő bevonásával. Gépi és kézi kaszálással szeretnék a parlagfű mentesítést elvégezni, az előírt évi négyszeri kaszálással közel 18.000 m² területen. A téli hónapokban kerülne sor a faszorok ritkítására, gyérítésére és a földutakra behajló sarjak levágásra.

Hosszú közfoglalkoztatás:

A Hosszú közfoglalkoztatás keretében 5 fő állandó foglalkoztatása szerepel a tervek között, akik a város közterületein minden takarítással kapcsolatos (kommunális hulladékgyűjtés, hó eltakarítás, síkosság mentesítést) munkálatot el fognak végezni.

A Hosszú közfoglalkoztatásban részt vevők vas-és acélfeldolgozó képzésben vesznek részt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Nyírbátor biztos gazdasági alapokon álló, folyamatosan fejlődő kisváros, melynek az egyik gazdasági centruma az Ipari Park, a másik pedig a Déli Iparterület. Ebből adódóan ez két a városrész adja az ipari termelés döntő részét, valamint a foglalkoztatási potenciáljuk is kiemelkedő. A város nem munkanélküliséggel küzd, bár az is jelen van, hanem a képzett munkaerő hiányával. A nyírbátori nemzetközi cégekhez kb. 179 településről szállítják a dolgozókat nap, mint nap. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 83/2016. (XI.30.) önkormányzati határozatával elfogadta az „**Esély a jövőért**” Programot. Az önkormányzati program segítséget nyújt a munkanélküli, vagy közmunkából élő nyírbátori lakosoknak, hogy esélyessé váljanak az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre. Meghatározza a Programban résztvevők kötelezettségeit, lehetőségeit, a programba történő belépés, kilépés, kizárás részletes szabályait. A Szabályzat mellékletét képezi a foglalkoztatókkal és a programban résztvevőkkel kötendő együttműködési megállapodás. A program elsődleges ösztönző támogatásokat tartalmaz arra nézve, hogy minél több személy képes legyen kilépni az elsődleges munkaerő piacra. Az ösztönző elemek - munkafelvételi szociális támogatás, intézményi gyermekétkeztetési támogatás, munkakezdési szociális támogatás, képzési szociális támogatás, egyszerűsített foglalkoztatásban dolgozók szociális támogatása - mellett a programban résztvevőktől elvárt kötelezettséget is tartalmaz (lakókörnyezet rendbetétele, óvodáztatási, iskoláztatási kötelezettség). A Program 2017. január 1. napjától indult 208 fővel. 2022. év végén 368-en regisztráltak a Programba és közülük 100 fő dolgozott.

Mezőgazdaság

Nyírbátorban a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya 5%, ami kismértékben elmarad a kistérségi átlagtól (7,6%). A mezőgazdaság kiegészítő foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségei miatt azonban lényegesen nagyobb szerepet tölt be a fenti számokhoz képest.

A településen a földterület átlagos aranykorona értéke 8,68 (szemben 18,15 AK országos átlaggal), amely a homokos talajok miatt elsősorban a kevésbé élőlétszükségletes erdőgazdálkodás számára kedvező. A használt földterületek művelési ágak közötti megoszlására jellemző a szántóföldek és az erdőterületek nagy aránya. A térségben termesztett növények, főként gyümölcsök nagyobb felvásárló helyei Nyírbátorban működnek, amely logisztikai szempontból lehetőségeket rejt magában. Az ipari növények közül jelentős a napraforgó és a burgonya, de a jövőben előreláthatóan mindkét növény termőterülete csökkeni fog. A családi gazdaságokban a sertés, a juh, a baromfi, valamint a ló és a nyúl tenyésztése a meghatározó.

A kedvezőtlen folyamatok hatására csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei nincsenek megfelelő mértékben kihasználva. Ezért a kisebb mezőgazdasági cégek, egyéni vállalkozók és östermelők számára a jelenlegi piaci körülmények között megoldást jelent a szoros kooperációban történő termelés és értékesítés. Ennek alapját a Nyírbátori Bátor - Trade Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet jelenti, amely stratégiai szempontból is meghatározó jelentőségű foglalkoztató és integrátor.

Nyírbátorban, Városfejlesztési Csoport szakmai irányításával 7 fős mezei őrszolgálat működik. A mezőőrök havi szolgálati terv alapján látják el feladataikat. A szolgálatok 6-22 óráig tartanak, azonban az időszakos feladatokra tekintettel az általánostól elérő szolgálatokat is folynak. A

mezőőrség alapvető feladata a termőföldek őrzése, valamint a termőföldön lévő, illetve ahhoz tartozó termények és termékek, felszerelések, eszközök, haszonállatok, továbbá mezőgazdasági építmények, földmérési jelek vagyonvédelmének ellátása. A mezőőri szolgálat diszpécserközpontja a Művelődési Központban található. A diszpécser szolgálat az információk birtokában hatékonyan tudja az egyes eseményeket elemezni, összefüggéseket találni, és az információkat a megfelelő szereplők részére továbbítani. A térfigyelő rendszer képeit is a diszpécser központ figyeli, így esetleges gyanús tevékenységek esetén azonnal riasztani tudja az illetékességgel rendelkező közbiztonsági szereplőket. A mezőőri szolgálat a tevékenysége során együttműködik a katasztrófavédelemmel, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerveivel, a hivatásos állami és önkormányzati tűzoltósággal, a természetvédelmi őrszolgálatokkal, az erdészeti hatósággal, a vadászati hatósággal, a halászati hatósággal, az önkormányzati szervekkel, a járási hivatallal, a fegyveres biztonsági őrséggel, valamint az egyesületekkel. Rendkívüli események esetén életet menteni, orvosi segítséget hívni, vagyont menteni köteles. Kiemelt figyelmet fordítanak az illegális hulladéklerakás felderítésére, megelőzésére. A fa és terménylopások száma a mezei őrszolgálat felállítására óta jelentős mértékben csökkent, azonban teljesen nem szűnt meg.

Szolgáltatások

A szolgáltatások Nyírbátor gazdaságában lényeges szerepet töltenek be: az összes foglalkoztatott 64,9%-a dolgozik ezen szektorban (kistérségi átlag 62,4%). A városban a lakossági alapszolgáltatások valamennyi válfaja biztosított. Egyes szolgáltatástípusok lendületesen fejlődtek, és a személyi szolgáltatások széles körét alakították ki. A leggyorsabban fejlődő humán szolgáltatások (pl. ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás, biztosítás, értékpapír forgalmazás, hitelnyújtás) a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, amelyek az új társadalmi szükségletek kielégítésére specializálódnak. Az üzleti szolgáltatások terén Nyírbátor adottságai az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával jelentős mértékben bővültek. Az Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amelynek célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozássá, illetve termékévé fejlessze, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatások széles skáláját kínálja az ideiglenes segítségre szoruló vállalkozóknak.

Vállalkozások

Nyírbátorban közel 2250 bejegyzett vállalkozás működik. Újszerű tevékenységként jelent meg az internetes kereskedelem, nőtt a használt cikkekkel kereskedők száma, és emelkedett a meleg –hideg ételt forgalmazók száma is. Az utóbbi években növekedett az új vállalkozások száma, ami új munkalehetőségeket is teremtett. Míg 2020-ban a működő vállalkozások száma 1179 volt, addig 2022-ben közel 2250-re nőtt a számuk.

A legjelentősebb munkáltatók és iparüzési adót fizetők, a TOP 100 – ban is benne lévő cégek, vállalkozások:

1. Bátor-Trade Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
2. Coloplast Hungary Kft
3. Diehl Aviation Hungary Kft
4. Éden 96 Kft
5. Farmol Hungary Termelői és Kereskedelmi Kft.
6. Gloster Zöldség- Gyümölcs feldolgozó és Kereskedelmi Kft.
7. Grovi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
8. MSK Hungary Gépgyártó Bt
9. Nyírerdő Zrt.
10. Nyírzem Zrt.

11. P&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
 12. Rosenberger Magyarország Kft.
 13. Serioplast Hungary Kft
 14. Tranzitker –Tranzitfood Kft.
 15. TVP Gabona kereskedőház Kft.
 16. Unilever Magyarország Kft
- A Coloplast Hungary Kft.
 - A Diehl Aircabin Hungary Kft.
 - A Farmol Hungary Kft.
 - Serioplast Hungary Kft.
 - Unilever Magyarország Kft.
 - Rosenberger Magyarország Kft.

Nyírbátorban a mezőgazdasági feldolgozóipari kapacitások aránya is kiemelkedő, emellett nagy jelentőséggel bír a gépgyártás is.

A város Önkormányzata számos befektetés-ösztönzési tevékenységgel segíti a cégek letelepedését:

- adatot és információt nyújt a településről, a munkaerőpiac aktuális helyzetéről, a közművek kiépítettségéről, a központi és helyi adókról stb.;
- soron kívüli ügyintézésrel gyorsítja az engedélyezési eljárást, közreműködik más hatóságokhoz tartozó eljárások ügyintézésében;
- igény szerint rész vesz a kiszolgáló közművek tervezésében és kiépítésében;
- szolgáltató, beszállító és kivitelező cégeket ajánl, valamint segíti a megegyezés létrejöttét.

Az Ipari Park külföldi működő tőkével megvalósított fejlesztései zöldmezős beruházások voltak, amelyek keretében modern termelési kapacitásokat építettek ki. 2018-ban a településen 235 telephellyel bejelentett egyéni vállalkozást regisztráltak. A kínálatot nagymértékben befolyásolja a nemzetközi kereskedelmi láncok megjelenése. (SPAR, TESCO, PENNY MARKET). A kiskereskedelmi üzletek legnagyobb része ruházati szaküzlet (15,4%), illetve élelmiszer jellegű üzlet (8,5%).

Turizmus, kultúra

A gazdaság egyre gyorsabban fejlődő ágazata Nyírbátorban a turizmus.

A város legnagyobb vonzereje a gyógy- és termálvíz, valamint a vallási és történelmi emlékek. A potenciál nagyobb fokú kihasználása érdekében került sor a „Hit és Egészség” kiemelt turisztikai projekt megvalósítására, amelynek részeként létrehozták a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőt, restaurálták a műemlék Református és Minorita templomokat, közöttük kialakították a Várostitörténeti sétányt és felújították a Báthori Várkastélyt. Nyírbátor további látványosságokkal és kulturális kínálatának folyamatos fejlesztésével tervezi erősíteni idegenforgalmi vonzerejét.

1967 óta, a nyári hónapokban, minden évben megrendezésre kerül a Nyírbátori Zenei Napok rendezvénysorozata. Az eltelt több mint fél évszázad alatt nagyon sok emlékeztető koncert csendült fel, amelyeken számos világhírű előadóművész és együttes lépett itt a közönség elé. 33 éve várja minden szeptemberben a Szüreti felvonulás és multság a városlakókat. Népszerű ingyenes tavaszi program a Húsvéti Játszóház, nyári program a Bátor Lovas Napok, a Bátor Sportnap, a városközpontban zajló hétvégi Korzók. Ezekon kívül még számos más esemény és rendezvény közül választhatnak a helyiek és a turisták, amely programokat a város rendezvényterve tartalmaz. 2020-ban és 2021-ben a koronavírus jelentősen visszavetette a turizmust. A Sárkány Apartman és Kempingben 2020-ban az eltöltött vendégéjszakák száma 7 267 volt, míg 2021-ben 9 466. A turistaforgalom ismét lassú növekedésnek indult.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A munkanélküliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerő-piacra kerülés, illetve visszatérés nehézségekbe ütközik. Ezek megoldásával megtörténhet a felzárkóztatás, és a munkaerő-piacra való visszatérés.

A „Befektetés a jövőbe” EFOP 1.4.3 nyertes pályázatkeretében működött 2022.szeptember 31-ig a „Jövőbe látó Klub”, ami a munkaerő-piaci és közösségi részvételre felkészítő tevékenységeket tartalmazott a gyermek és ifjúsági korosztály részére. A tevékenység célja volt a pályaválasztás előtt álló gyermekeket és szüleiket megismertetni a Nyírbátorban lévő pályaválasztási lehetőségekkel, az Ipari Parkban működő üzemekkel. Az általános iskola befejező éveiben a 8. osztályos tanulók és szüleik fontos döntés előtt állnak. El kell dönteni, hogy milyen iskolatípusban, hol tanuljanak tovább a gyerekek. Ez nehéz feladat, az utóbbi évek munkaerő-piaci helyzetét tekintve. A megalapozott döntéshez helyes önismeretre van szükség, valamint ismeretekkel kell rendelkezni a választott pályáról, az ahhoz szükséges képzésekről és ezek megszerzésének lehetőségéről. Cél, hogy minél többen maradjanak „helyben” válasszanak olyan szakmát, amiben majd az iskola elvégzése után a városban, vagy a járásban tudnak elhelyezkedni.

Ebben segítettek a pályaaorientációs tanácsadások. A pályaaorientációs tanácsadáson csoportonként 3 x 2 órában pályaaorientációs szakember segítségével a szakmákról történő beszélgetésre (előnyei, hátrányai); csoportos beszélgetésekre, önismeret, kommunikáció és szociális kapcsolatok fejlesztésére került sor. A diákok megismerkedhettek a városban működő oktatási intézmények pályaválasztási lehetőségeivel. Továbbá megismerhették a település nagyobb munkáltatóit a fő profiljukat és az általuk biztosított diákmunka lehetőségeket.

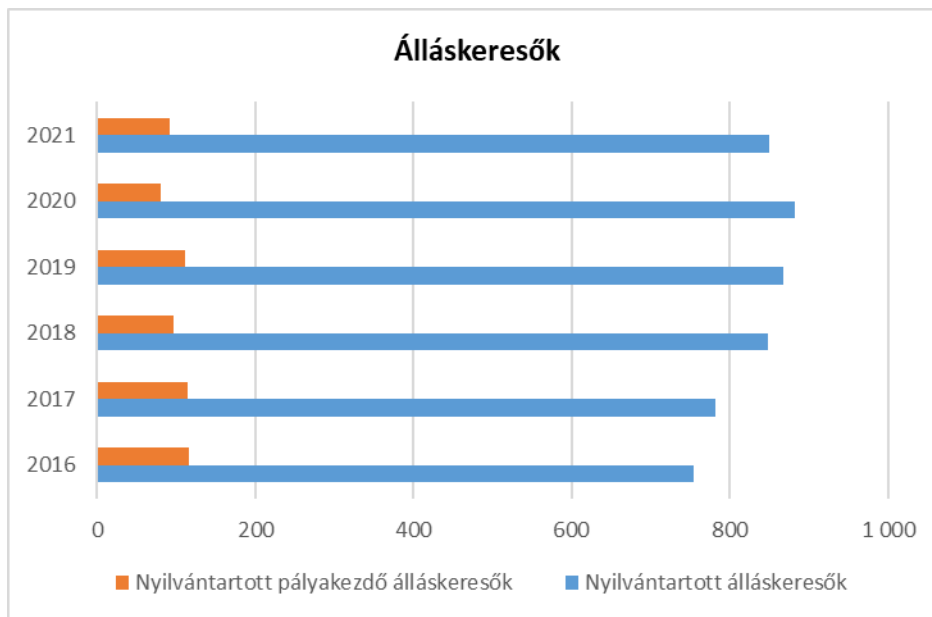
Ezt követően a tanulók csoportonként 3 x 2 órában ellátogattak az üzemekbe, gyárakba. Betekintést nyerhettek az üzemek mindennapi életébe, láthatják a termelési technológiákat, a folyamatos munkamenetet, a biztonságos munkavégzés feltételeit, eszközeit, az adott szakterületen dolgozókkal szembeni elvárásokat, szükséges kompetenciákat. Megtekintették, hogyan készülnek a különböző alapanyagokból a késztermékek, milyen munkafolyamatokon mennek keresztül addig, amíg eljutnak a végtermékig.

Az EFOP pályázat keretében végzett pályaaorientációs program sikeres és eredményes volt, ezért a pályázat lezárulta után folytatódik tovább. A városban működő általános- és középiskolák egyaránt megrendezik a pályaaorientációs napokat, amelyeken bemutatkoznak a városban működő cégek, megismerhetik az általuk biztosított diákmunka lehetőségeit. Emellett a középfokú és a felsőfokú oktatási intézmények is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

A 2022-ben indított Legyél Te is NYÍRBÁTORI elnevezésű program keretében folyamatosan nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (életpályamodellt) , az általános- és középiskolások részére, bemutattva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatóak és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. 2022-ben két alkalommal állásbörze is megrendezésre került a városban.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	754	116
2017	782	114
2018	848	97
2019	867	111
2020	883	81
2021	850	92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-tól, ha kis mértékben is de emelkedő tendenciát mutat. Ezen belül viszont a pályakezdő álláskeresők számának csökkenése látható egy év -2019-kivételével. (3.2.6 sz. táblázat) A pályakezdő álláskeresők azok a 25. életévüket, felsőfokú végzettséggel rendelkező esetében a 30. életévüket ben nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem jogosultak. A pályakezdő álláskeresők számára egyik legfontosabb szempont a várható fizetés mértéke, a munkájuk elismerése és a hosszútávú karrierépítés lehetősége.

f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

A munkaerőpiaci integrációhoz, a képzési lehetőségek eléréséhez a Szabolcs –Szatmár –Bereg Vármegyei Kormányhivatal Nyírbátori Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya nyújt segítséget az érintetteknek.

Az MSZC Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium államilag támogatott, ingyenes felnőttképzést szervez és folytat, amelynek képzési ideje 1,5- 2 év. A képzések megfelelő létszám esetén indulhatnak. A bemeneti feltétel szakmánként változó: érettségi vagy iskolai rendszerben végzett 10 osztály, felvételi vizsga nincs. Az oktatás elméleti része az iskolában, a gyakorlati része pedig belső tanműhelyben vagy külső gyakorlati helyen zajlik. Az oktatási napok heti 2-3 alkalommal zajlanak – a csoport igényeihez igazodva- általában 15:00 órai kezdéssel. A képzések sikeres vizsga esetén szakmai bizonyítvánnyal zárulnak. Választható képzések: divatszabó, villanyszerelő, automatikai technikus, hegesztő, gépésztechnikus, kereskedelmi értékesítő, burkoló, pénzügyi-számviteli ügyintéző, kisgyermekgondozó – nevelő, szociális ápoló és gondozó, szakképző iskola kétéves érettségire felkészítő. Mindezek mellett az önkormányzat rendszeresen biztosít helyszínt egyéb felnőttképzések számára.

Nyírbátor Város Önkormányzata Nagykárolyal közösen a ROHU - 395 azonosítószámú „**Nyírbátor és Nagykároly együttműködése a foglalkoztatás javítása, és a munkaerő határon átnyúló mobilitásának elősegítésében** „,elnevezésű projekt megvalósítására vissza nem térítendő támogatást nyert. A vezető partner: Nyírbátor Város Önkormányzata, a projekt partner: Nagykároly Város Önkormányzata és a pályázat időtartama 3 év. Tartalmi elemei: az infrastrukturális fejlesztések, valamint közös munkaerőpiaci és szolgáltatási tevékenységek. Az utóbbi keretében három munkaerőpiaci fórum valósul meg, és mindegyiknek az a célja, hogy a határon átnyúló térség munkaerőpiaci szereplői között erősítse az együttműködést. A közös jövőkép alapján a magyarországi Nyírbátor és a romániai Nagykároly egy közös, határon átnyúló munkaerőpiacot hoz létre, amely magában foglalja a környező településeket is. A két önkormányzat szorosan együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kiegyensúlyozott munkaerőpiachoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához. A szakmai és felnőttképzések kiváló infrastruktúrájának köszönhetően javulnak a térségben élő és/vagy dolgozó munkaerő képességei és készségei. A potenciális és új munkavállalók versenyképes tudással és kompetenciákkal rendelkeznek, amely csökkenti a vállalkozások folyamatos munkaerőhiányát. Ezek az adottságok sikeressé teszik őket nemcsak a nyírbátori és nagykárolyi munkakeresés folyamatában, hanem abban is, hogy meg tudják tartani munkahelyüket, ami folyamatos és kiszámítható jövedelmet, valamint szakmai előmenetelt és fejlődést biztosít a számukra.

g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat Városüzemeltetési csoportja bonyolítja le közfoglalkoztatást, amelynek keretében aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztatása történik.

A közfoglalkoztatott munkavállalók segítik valamennyi önkormányzati intézmény és gazdasági társaság feladatellátását. Segítséget nyújtunk a szakrendelő és a háziorvosi rendelők, valamint a Járási Hivatal egyes épületeinek üzemeltetéséhez, különböző civil szervezetek és egyházak feladatellátásához. Összességében elmondható, hogy a városban nincs olyan közfeladatot ellátó szerv, amelynek munkáját ne segítenénk közfoglalkoztatás keretében. A roma munkavállalók számáról nem rendelkezik statisztikai adatokkal az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”²²

„A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...) A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést tegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.”²³

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A nevelési –oktatási intézményekben már az óvodás kortól lehetőségük van a gyerekeknek a digitális ismereteik megalapozására. Az óvodákban megtalálható és mindennapi használatban van a Digitális OkosJáték (DIOO), amely olyan digitális eszköz, ami pontos képet ad az egyes gyermekek fejlődéséről, aktuális állapotukról és a fejlesztendő képességeikről. A játékos képességfejlesztő feladatok megoldása során feltérképezi a kisgyermekek rész-képességeit, amiről az óvodapedagógusok folyamatosan tájékoztatják a szülőket.

Az általános és középiskolában tanórai keretek között folyik az informatikai oktatás, és minden intézményben rendelkezésre állnak az okos táblák a tanítási órákon.

A Városi Könyvtár több alaklommal szervezett digitális képzést az érdeklődő időskorúak számára. Az internet és az okostelefonok napi szintű használata miatt, minden korosztály elsajátított bizonyos digitális kompetenciákat. A lakosság egy része már online felületeken intézi a hivatali ügyeit.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015.évben jelentősen átalakult. A szociális és a szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény 2015.március 1-jétől hatályba lépő rendelkezése alapján szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a) a járási hivatal – az Szt- ben meghatározott feltételek szerint
 - időskorúak járadékát,
 - foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

²² http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

²³ ^{7,8} Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminacioafoglalk.htm>

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
 - ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat és emelt összegű ápolási díjat,
- b) a Képviselő-testület települési támogatást állapít meg.

Természetben nyújtott szociális ellátásként a járási hivatal alanyi közgyógyellátást, normatív közgyógyellátást, és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg. Továbbra is az önkormányzat köteles gondoskodni szükség esetén a köztemetésről. A lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás és méltányossági közgyógyellátás támogatási formák 2015.március 01-jével megszűntek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználás ellenőrzésének szabályairól megalkotta a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) rendeletét.

A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az önkormányzat anyagi teljesítő képességére figyelemmel a szociálisan rászorultak részére nyújtandó, illetve nyújtható, pénzbeli és természetbeni ellátások formáit, a jogosultság feltételeit, mértékét, valamint igénybevitelük rendjét és garanciáit.

Nyírbátor adóerő-képessége jelentősen meghaladja a központi költségvetésben meghatározott összeghatárt, így a központi forrás nem áll rendelkezésre 2015 óta, a szociális jellegű feladatok önkormányzati ellátáshoz.

A képviselő-testület - az e rendeletben meghatározott feltételek szerint – az alábbi ellátásokat nyújtja:

- a) a települési támogatás
 - aa) települési lakhatási támogatás
 - ab) települési gyógyszer-támogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) pénzbeli rendkívüli települési támogatás
- d) Az „Esély a jövőért” program keretében nyújtott települési támogatások.⁴
- e) köztemetés.

aa) A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A képviselő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérlési díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez települési támogatást nyújt annak kérelmezőnek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik. támogatásra való jogosultság egyéb feltétele a rendezett lakókörnyezet folyamatos biztosítása. A települési lakhatási támogatást egy évre kell megállapítani, ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

ab)A települési gyógyszer-támogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Települési gyógyszer-támogatás állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és az igazolt havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke eléri, vagy meghaladja a szociális vetítési alap összegének 15%-át, feltéve, hogy

- a) a kérelmező közgyógyellátási igazolvánnyal és

⁴ Módosította: 30/2016. (XI.30.) számú önkormányzati rendelet: Hatályos: 2017. január 1.

b) a kérelmező és családja vagyonnal nem rendelkezik.

A támogatás összege az igazolt havi gyógyszerköltség 50%-a, de legfeljebb 8000 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni.

A települési gyógyszertámogatás igényléséhez a jövedelem és vagyonyilatkozat mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek: a házi orvos igazolása a havi rendszeres gyógyszer szükségletéről és a gyógyszerész igazolása a havi gyógyszerköltségről. A rendszeres gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást egy évre kell megállapítani.

b) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen fellépő, és kórházi ápolást igénylő betegsége, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó balesete,
- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belül,
- lakhatást biztosító épületet elpusztító, vagy e rendeltetését akadályozó köztudomású elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvihár, belvív, más időjárási károsító hatás), vagy meghibásodás (különösen csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
- a lakáshasználat jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
- bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében elszenvedett létfenntartást veszélyeztető élethelyzet,
- egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézetből történő elbocsátása,
- a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- a gyermek betegsége miatt a szülő harminc egymást, követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
- a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott gyógyászati segédeszköz használatára szorul, és közgyógyellátásra nem jogosult,
- a gyermeket gondozó/nevelő család családok átmeneti otthonába kerül,
- a gyermek védelemben vételére kerül sor a család anyagi körülményei miatt,
- a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az árvaellátás megállapításáig
- nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás.

Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási probléma különösen:

- adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás (áram, víz, gáz) újra üzembe helyezésének anyagi terhe,
- krónikus betegség miatt bekövetkezett gyógyintézeti kezelés (kórházi, szanatóriumi ápolás),
- gyógyászati segédeszközök beszerzése,
- iskoláztatással összefüggő kiadások.

c) Pénzbeli rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a személynek, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermeket nevelő esetén a 250%-át.

Temetési költségek megfizetéséhez pénzbeli rendkívüli települési támogatásként temetési támogatás állapítható meg, akinek a családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 300%-át és

a) az elhunyt személy eltemettetéséről úgy gondoskodott, hogy erre egyébként nem volt köteles,

vagy

b) aki tartásra köteles volt, azonban a temetési költségek viselése a saját, illetve családja életfenntartását veszélyezteti.

A téli tüzelő beszerzéséhez pénzbeli rendkívüli települési támogatásként tűzifa támogatás állapítható meg annak a személynek, aki megfelel az (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek feltéve, hogy természetbeni tűzifa támogatásban nem részesült.

Ezek mellett az önkormányzat minden év december hónapban 5000 forint egyszeri támogatást állapít meg azon - a tárgyévben a 75. életévét betöltött – városlakóknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át. A jövedelemhatár meghaladását a 6. melléklet szerinti nyilatkozaton minden év november 30-ig szükséges jelezni.

A rendkívüli települési támogatások természetbeni ellátásként is nyújthatóak. Természetbeni ellátás különösen a tűzifa támogatás és az élelmiszertámogatás.

Tűzifa támogatás, élelmiszertámogatás biztosítható annak a személynek, aki életfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermeket nevelő esetén a 250%-át. Előnyben kell részesíteni azt a kérelmezőt, aki háztartásában hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű kiskorút nevel, vagy egyedül élő, 65 év feletti személy.

Az önkormányzat eseti jelleggel, a veszélyhelyzet idején a járványügyi védekezést elősegítő, az egészség megőrzését szolgáló csomagot biztosít azon - a tárgyévben a 60. életévét betöltött – városlakóknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át.

d) Az „Esély a jövőért” program keretében nyújtott települési támogatások igényléséhez a regisztrált álláskereső státusz vagy közfoglalkoztatási jogviszony meglétének igazolása mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

- munkafelvételi települési támogatás esetén a foglalkoztató igazolását a felvételi teszt megírásáról; A munkafelvételi szociális támogatás összege 2.000 forint, mely évente három alkalommal adható.
- intézményi gyermekétkeztetési támogatás esetén:
 - a) a foglalkoztatóval megkötött határozatlan vagy legalább 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés
 - b) a gyermek iskolalátogatási igazolása
 - c) a gyermek után megfizetett térítési díj igazolásáról kiállított számla
- munkakezdési települési támogatás esetén a foglalkoztatóval megkötött határozatlan vagy legalább 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés,
- képzési települési támogatás esetén az „Esély a jövőért” program keretében szervezett képzés elvégzését igazoló dokumentum,
- egyszerűsített foglalkoztatásban dolgozók települési támogatása esetén a munkáltató általi egyszerűsített foglalkoztatásáról szóló igazolás, mely tartalmazza a ledolgozott napok számát.

e) Köztemetés: A Képviselő-testület az eltemettetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek a megtérítési kötelezettsége alól részben vagy egészben - amennyiben annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné - mentesíti.

a megtérítési összeget elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegét, egyedül élő esetén a 150% - át,

a megtérítési összeget a köztemetés költségének 50%-ig csökkentheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy a családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 130%-át, egyedül élő esetén a 170%-át, feltéve, ha a kérelmező és családja vagyonnal nem rendelkezik. A képviselő-testület az eltemetésre kötelezett személy kérelmére a megtérítési összeg maximum 12 havi részletben történő visszafizetését engedélyezheti.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására a következő személyek jogosultak:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett) vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékossági támogatásban részesül;
- az a munkanélküli személy, aki már nem jogosult álláskeresői ellátásra (vagy nem jogosult a jövedelem kiegészítés semelyik formájára, ez esetben az állami foglalkoztatási szervvel való bizonyos ideig tartó együttműködés szükséges);
- valamint megélhetése más módon nem biztosítható

Valamely személy megélhetése abban az esetben nem biztosított, ha a család egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 90%-át.

Az aktív korúak ellátásának két típusa van: az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, melynek havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, azaz 22.800 Ft.

Nem vehet igénybe foglalkoztatást helyettesítő támogatást az a személy,

- aki egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesül, vagy
- aki megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül, vagy
- aki gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban részesül, vagy
- aki álláskeresői ellátásban részesül, vagy
- aki képzési támogatásként nyújtott keresetpótló juttatásban részesül, vagy
- aki gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, ha gyermeke még nincs féléves, vagy
- aki köznevelési vagy felsőoktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában tanul, vagy
- akinek családjában másvalaki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy a támogatás folyósításának ideje alatt jogosult: közgyógyellátásra, továbbá egészségügyi szolgáltatásra, továbbá utazási kedvezményre a helyi személyszállításban.

2015. március 1. napjától hatályba lépő rendelkezése értelmében az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban- és gyermek napközi otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben történő ellátását nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Munkaerő piaci szolgáltatások: az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartást munkaerő piaci szolgáltatásokkal is elősegíti.

- képzések elősegítése: képzési támogatásként kereset kiegészítés, vagy keresetpótló juttatás, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

- foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások
- az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás
- munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása
- munkaerő-piaci programok támogatása

Álláskeresők ellátása

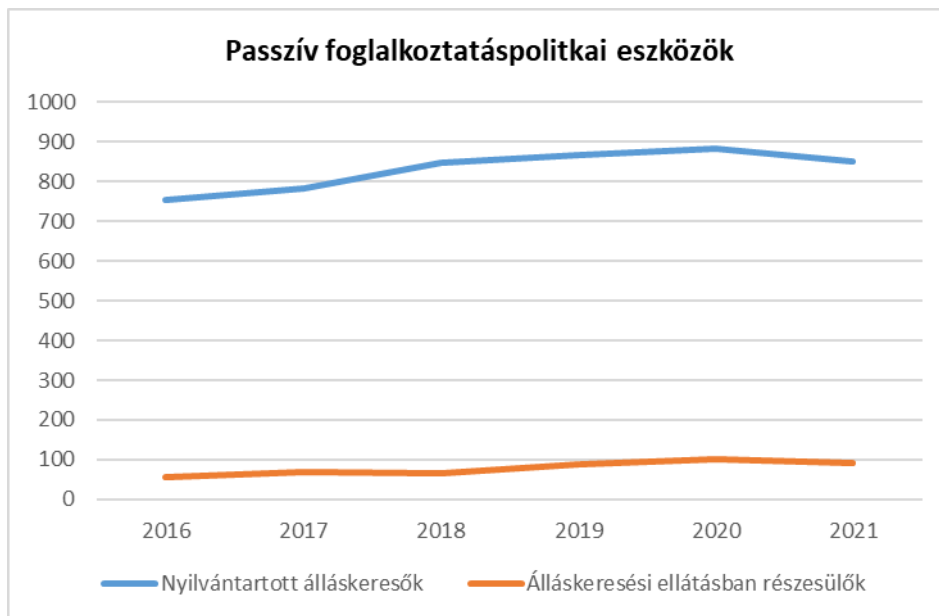
Az álláskeresők részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső, *(az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékban, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül)*
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap –a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési járadék folyósítási idejének számítása során tíz nap jogosultsági idő egy nap járadék-folyósítási időnek felel meg. Az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap. Az álláskeresési járadék napi összege a járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb. A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ról 2021-re 2,17%-kal, míg az álláskeresési járadékban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 3,3%-kal növekedett. (3.3.1.sz. táblázat)

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	754	9,22%	55	7,29%
2017	782	9,67%	70	8,95%
2018	848	10,72%	67	7,90%
2019	867	11,25%	87	10,03%
2020	883	11,74%	101	11,44%
2021	850	11,39%	90	10,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

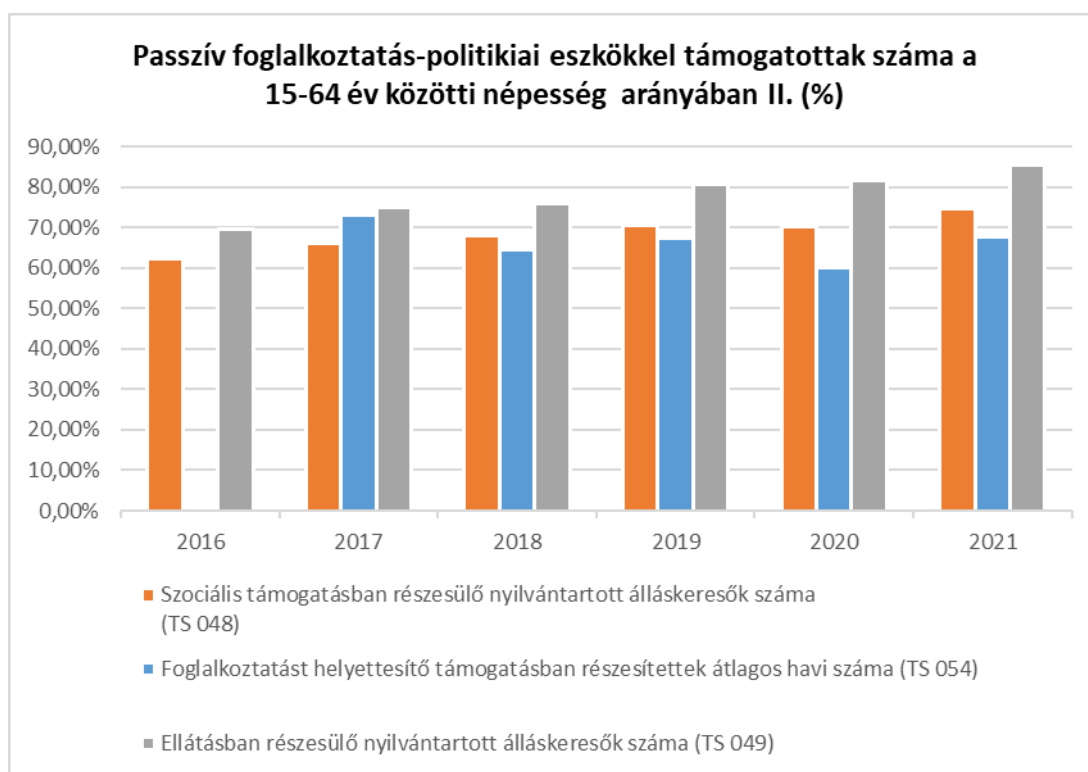

A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök leginkább az álláskeresők számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. Ezek az eszközök tehát az álláskeresők ellátását szolgálják a munkanélküliség időszakában, akik a 3.3.2.sz. táblázat mutatószámai szerint nagyon magas százalékban (60-85%) érintettek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	470	62,33%	n.a.	-	525	69,63%
2017	517	66,11%	571	73,02%	587	75,06%
2018	577	68,04%	546	64,40%	644	75,94%
2019	611	70,47%	583	67,26%	698	80,51%
2020	620	70,22%	531	60,18%	721	81,65%
2021	635	74,71%	575	67,66%	725	85,29%

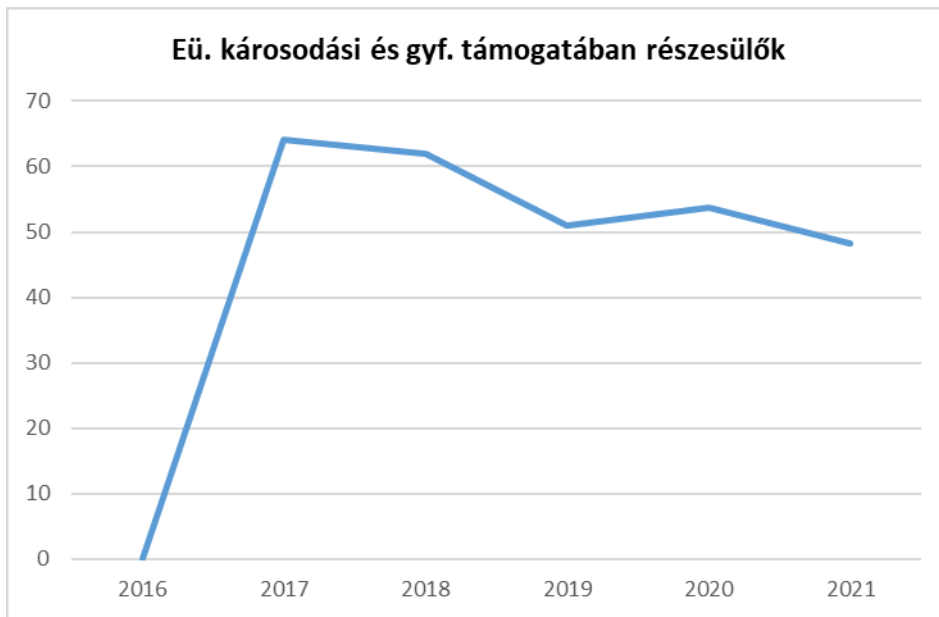
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyek lehetnek egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen. A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra egy családban csak egy személy jogosult egyidejűleg. A 3.3.3 sz. táblázat alapján a 2017 és a 2021 között eltelt években folyamatosan csökkent az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlaga.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	64
2018	62
2019	51
2020	54
2021	48

Forrás: TeIR, KSH

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

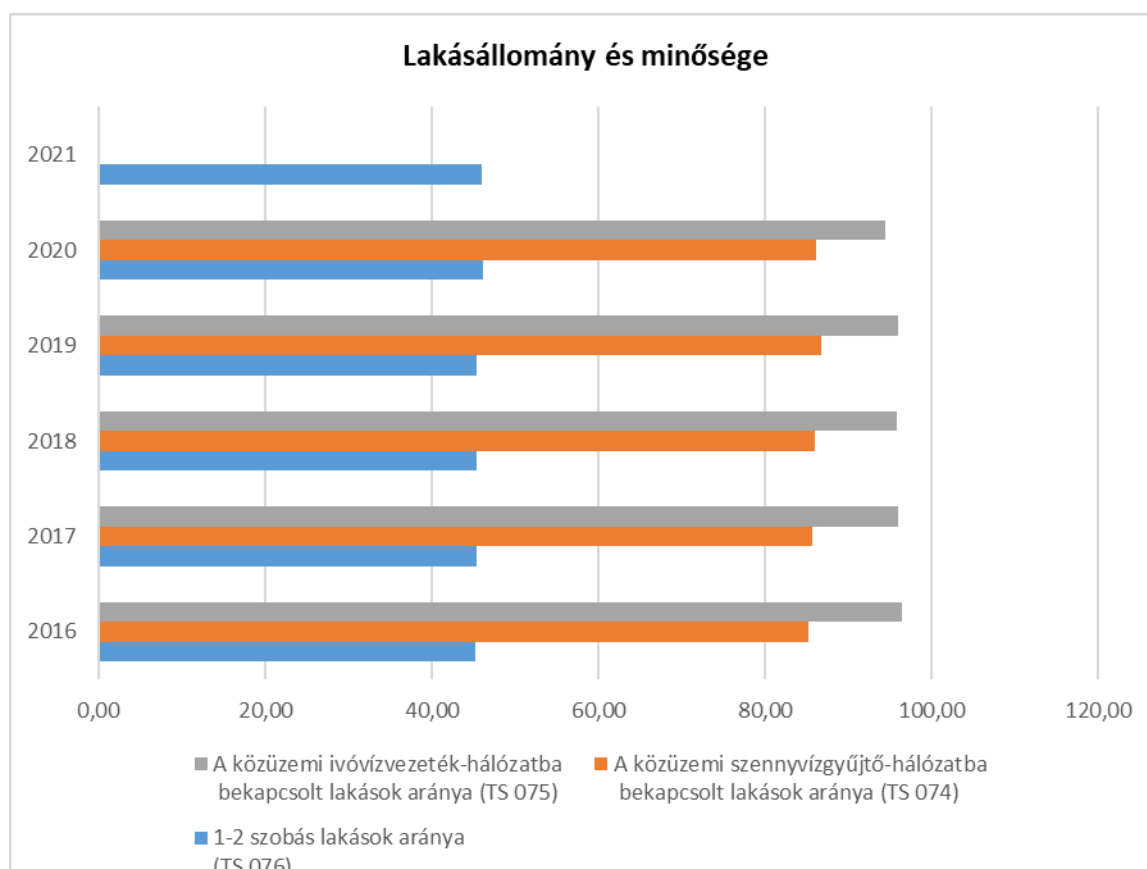
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásállomány 2016-tól a 2021-ig eltelt években folyamatosan gyarapodott. A legtöbb lakás 2020-ban épült. A közüzemi szennyvíz-gyűjtőhálózatba bekapcsolt lakások aránya szintén növekedést mutat. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ig emelkedett, majd 2020-ban már csökkenés mutatkozott. (3.4.1.sz. táblázat)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	4729	2	0,42	45,19	85,20	96,47
2017	4754	28	5,89	45,39	85,63	95,96
2018	4758	4	0,84	45,38	85,92	95,73
2019	4760	2	0,42	45,36	86,74	95,88
2020	4834	76	15,72	46,09	86,04	94,44
2021	4838	4	0,83	46,05	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen 2001. után történt bérlakás építés növelte az állomány számát. Ezek a lakások azóta is ezt a funkciót töltik be és a piaci feltételek szerint kerülnek bérbeadásra. Az eltelt évek alatt történtek felújítások ezeknél az épületeknél, a lakhatás minőségének biztosítása miatt időszerű lenne a felülvizsgálatuk, javításuk. Az önkormányzat 133 db lakótelepi lakással rendelkezik és 30 keretes beépítésű házat hasznosít bérlakásként, ebből 27 a vasúton túli területen található.

A bérlakások kategóriába sorolható a „fecskeház” vagy garzonlakás, mely 5 évre juttatja lakáshoz az önálló életre vágyó, családot alapítani szándékozó fiatalokat. A „fecskeházban” 36 lakás segíti a fiatalok helyben maradását, életkezdésüket. Ezen lakások úgynevezett költség elven működtetett lakások, bérük a piaci viszonyok figyelembevételével alakult ki, kiutalásuk feltétele a nyírbátori munkahely, vagy lakcím, illetve a bérleti díjhoz igazodó jövedelem igazolása.

Ezen túlmenően vannak még az önkormányzat tulajdonában bérlakások, melyek díját az önkormányzat rendeletben határozza meg, és bérletükre pályázatot kell benyújtani. A vármegye többi kisvárosához képest a bérlakás állomány lényegesen magasabb.

A gazdaság dinamikus fejlődése következtében egyre nagyobb igény mutatkozik a bérlakások iránt. Nyírbátor Város Önkormányzata felismerve ezt a szükségletet, bérlakás programot indított saját erőből. Ezzel is ösztönözve a más településekről bejáró munkavállalókat a nyírbátori letelepedésre. A bérlakás állomány növekedését mutatja a 3.4.2.sz. táblázat 3.oszlopa.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	4 729	n.a.	187	n.a.	49	n.a.	0
2017	4 754	n.a.	167	n.a.	29	n.a.	0
2018	4 758	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2019	4 760	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2020	4 834	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0
2021	4 838	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat 2022-ben 236 db önkormányzati bérlakással rendelkezik:

- ✓ Fecskeházban 36 db lakás van.
- ✓ Pályázat útján hasznosított: 71 db lakás.
- ✓ Munkaköri lakások száma: 25 db.
- ✓ Bérlelőkijelöléssel terhelt lakások száma: 6 db.
- ✓ Szociális bérlakások száma: 27db.
- ✓ Új önkormányzati bérlakások száma: 71 db.

Nyírbátor város fejlődése és az itt élők helyben tartása érdekében az önkormányzat egyik kiemelt célja a lakások és a lakókörnyezet fejlesztése. Ennek legfontosabb lépcsőjeként, 2019-2020 –ban,

Szénaréti Lakópark néven, egy új lakóövezet került kialakításra a Szénaréti-tó mellett. A beruházás összköltsége 1.028.685.000 forint volt.

A 71 önkormányzati bérlakás ünnepélyes alapkövetétele 2019. augusztus 28-án volt és 2020. december 21. napjától az új lakók megkezdhetik a beköltözést. A földszinten és az 1. emeleten 41,50 m² + erkélyes lakások találhatóak. A 2. emeleten 37,66 m²; 39,12 m² és 44,19 m² alapterületű lakások vannak. A lakásokhoz konyhabútor, tűzhely és pára elszívó tartozik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. januári ülésén fogadta el az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól szóló 2/2020. (I.29.) önkormányzati rendeletet, melyet többször módosított, kibővítve így a jogosultak körét.

A rendelet célja, hogy támogassa a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező fiatalok első lakáshoz jutását Nyírbátor Város közigazgatási területén. Nyírbátor Város közigazgatási területén letelepedni szándékozó nagykorú személy (a továbbiakban: igénylő) e rendeletben meghatározott feltételekkel Nyírbátor Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) költségvetéséből nyújtott vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe új építésű vagy használt lakás vásárlására, új lakás építésére.

Az első lakáshoz jutók támogatására jogosult az a 18. életévét betöltött fiatal egyedülálló, fiatal házas, aki

- Nyírbátor Város közigazgatási területén lakást kíván vásárolni vagy építeni,
- legalább 2 éve nyírbátori állandó lakóhellyel vagy legalább 2 éve önkormányzati lakásra fennálló bérleti jogviszonnyal rendelkezik”
- a kérelem benyújtását megelőző 2,5 éven belül legalább 1 éves munkaviszonnyal és 2 éves társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezik,
- büntetlen előéletű,
- köztartozásmentes.
- A támogatás összege 600.000 forint.

Az első lakáshoz jutók támogatása Nyírbátor Város közigazgatási területén elhelyezkedő

- új lakás vásárlására vagy
- használt lakás vásárlására, vagy
- új lakás építésére vehető igénybe,

amennyiben az új vagy használt lakás esetében a lakás adásvétel szerinti értéke nem haladja meg az 50 millió forintot, vagy új lakás építése esetében a lakás hasznos alapterülete nem haladja meg a 150 m²-t.

Az első lakáshoz jutók támogatásában részesülő személyekről a Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Osztálya nyilvántartást vezet.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati szociális bérlakások száma nem változott az utóbbi időkben, a szociális lakásállomány többnyire komfort nélküli, a fluktuáció gyakorlatilag nulla, ezért nem kerülnek kiutalásra lakások, a névjegyzék felülvizsgálata sem vált még szükségessé, mert még vannak ki nem elégített igények.

A szociális bérlakások legnagyobb része a szegregátumban található.

Az önkormányzati szociális bérlakások száma: 27 db, és ebből 22 lakás a szegregátumban található. A havi lakbér mértéke a lakások elhelyezkedése, az épületek állapota – komfortfokozata szerint, a város északi részén – délről a Mátészalka-Debrecen vasútvonallal határolt területen – található önkormányzati szociális bérlakások esetében:

- összkomfortos lakás esetében 224,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 192,- Ft/m²/hó

- félkomfortos lakás esetében 64,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 48,- Ft/m²/hó
- szükséglakás 26,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 528,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 497,- Ft/m²/hó
- félkomfortos lakás esetében 66,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 56,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található, a panel program keretében hőszigetelésben részesült lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 573,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 525,- Ft/m²/hó

Az érdeklődőknek kérelmezniük kell a bérleményt és a szociális szempontok figyelembevételével jelölhető ki a lakó. A szociális bérlő kijelölés iránti kérelmet a jegyzőhöz kell benyújtani az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon. Szociális bérlakásra az a személy jogosult, akinek nincs 1/1 tulajdoni arányban lakástulajdona és:

- háztartásában legalább egy kiskorú gyermek, vagy tartósan keresőképtelen nagykorú személy van, vagy mindkét házastárs (élettárs) nyugdíjas,
- ahol az egy főre eső havi nettó jövedelem:
nyugdíjasok, egyedülálló személyek, gyermek nélküli fiatal házaspárok esetében nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét,
egy vagy több gyermekes családok és egyéb lakásigénylők esetében pedig nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét.
- az igénylés benyújtását megelőzően a város közigazgatási területén legalább hároméves állandó lakcímbeljelentés alapján életvitelszerű helybennlakással rendelkezik, amely a lakcímet igazoló hatósági igazolvány, illetve a személyi igazolványba történt bejegyzéssel igazolható.

Egyre nagyobb igény mutatkozik erre a típusú lakhatás biztosítására, egyenes arányban a szociális helyzet romlásával. Komfort nélküli lakásokra is igény lenne, azok alacsony bérleti költségei miatt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A város északi részén a főleg romák által lakott területeken sok az igen nagy számban lakott lakás és a lakások felszereltsége, komfort ellátottsága nem éri el a kívánt szintet. Az önkormányzat a felújításhoz szükséges források hiánya miatt a lakások értékesítését szorgalmazza.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásaként működik az Éjjeli menedékhely. A Menedékhelyet felnőtt emberek vehetik igénybe, akik Nyírbátori települési lakcímmel rendelkeznek, de lakhatásuk biztonságosan nem megoldott. Az intézmény 10 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. Az

elhelyezést 2 db 5 ágyas szobában történik, és egy orvosi szoba is rendelkezésre áll, ha szükséges külön elhelyezni az ellátottat. Heti rendszerességgel orvosi ellátást biztosítanak az ott tartózkodók számára. A Menedékhely működését házirend szabályozza.

A menedékhelyet igénybevevő személynek minden nap jelentkeznie kell felvételre, a felvétel érkezési sorrendben történik.

- Az elhelyezés minden esetben csak egy éjszakára szól.
- Felvételnél a hajléktalan személynek (személyi iratok hiányában) közölnie kell személyi adatait.
- Felvételét kérő személynek egy évnél nem régebbi tüdőszűrő lelettel, kell rendelkezni,
- Fertőző betegséget kizáró orvosi igazolás szükséges.

Az ellátottnak este 21.00 óráig be kell érkezni az éjjeli menedékhelyre, ahol este 22.00-kor van villanyoltás. Az intézmény területét legkésőbb reggel 07.00 vagy 08.00-kor el kell hagyni. Az Éjjeli Menedékhelyen ételmelegítési lehetőség biztosított az ellátottak részére kialakított konyhában.

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart.

Téli időszakban 15.00.-07.00.-között. (Krizis időszak)

Krizis időszakon kívül: 18.00-08.00.-között

. Az ellátottak 35 és 75 éves korosztály közöttiek. Az itt megjelenők a munkaerőpiacon egyre nehezebben találnak munkát, a továbblépés esélye részükre egyre kisebb.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások már igen megterhelőek a családok, a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja a Szoc.tv-ben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakásfenntartási támogatás. A támogatás pénzbeli és természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás, melyet Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) önkormányzati rendelete tartalmaz.

A Képviselő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez települési támogatást nyújt annak kérelmezőnek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik.

A támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként a Képviselő-testület a rendezett lakókörnyezet folyamatos biztosítását is megjelölte.

A támogatás összege az elismert lakásnagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata, de nem lehet kevesebb, mint 1000 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni

A települési lakhatási támogatás esetében elismert lakásnagyság

- ha a háztartásban egy személy lakik 30 nm,
- ha egy személynél több lakik a háztartásban, az előző pontban megjelölt lakásnagyság és minden további személy után 5-5 nm, de legfeljebb a jogosult által lakott lakás nagysága.

Az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség összege

- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 150 %-át 105 forint

- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja a szociális vetítési alap összegének 150 %-át 90 forint

A települési lakhatási támogatás igényléséhez a jövedelem és vagyonyilatkozat mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

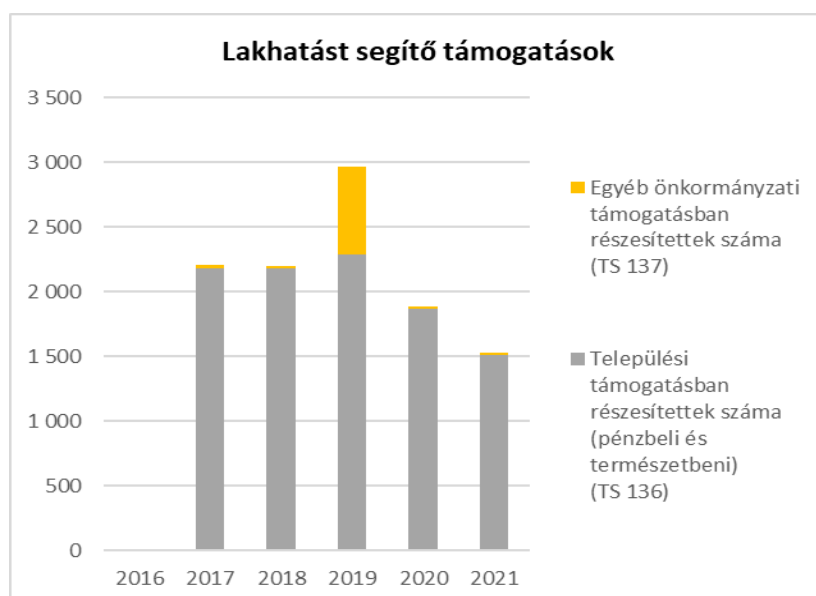
- a lakásban tartózkodás jogcímének hitelt érdemlő igazolása,
- a lakás nagyságának hitelt érdemlő igazolása, valamint
- a támogatott szolgáltatást szolgáltatási vagy közszolgáltatási szerződés alapján szerződőként igénybe vevő fogyasztónak és a fogyasztási helynek a szolgáltató általi azonosításához szükséges adatot.

A települési lakhatási támogatást egy évre kell megállapítani és ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

A települési támogatásokat igénybe vevők száma a 3.4.3 sz. táblázat szerint 2017-től 2021-ig folyamatos csökkenést jelez. Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2019-ig szintén csökkenést mutat. 2019-ben a statisztikai adatszolgáltatás megváltozott szerkezete miatt itt jelent meg a 75 év feletti nyírbátori lakosok számára, évente egy alkalommal kiutalt 5000 forintos támogatás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	2 183	26
2018	2 177	21
2019	2 286	684
2020	1 873	18
2021	1 508	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési támogatások közül a lakhatást segítő támogatások igénylése évről -évre kisebb számban érkezik az önkormányzathoz.

f) eladósodottság

Az eladósodás komoly problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, illetve több gyermekes családok esetében. 2015-ig létezett az adósságcsökkentési támogatás, amely a tartozás visszafizetéséhez biztosított pénzbeli juttatás volt, melyet a hitelező felé kellett folyósítani. A támogatás igénybevételének feltétele volt az adósságkezelési tanácsadason való részvétel. Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A városban nincsenek külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások. A város teljes területén biztosított a közszolgáltatás, mind az elektromos energia, a vezetékes ivóvíz, és szennyvíz hálózat és gázhálózat vonatkozásában. A város közel teljes lefedettségű a közüzemi hálózatot tekintve. Nyírbátorban a közösségi közlekedés is megszervezésre került, a helyi igények alapján kialakított útvonalakon közlekednek az autóbuszok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetkép megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

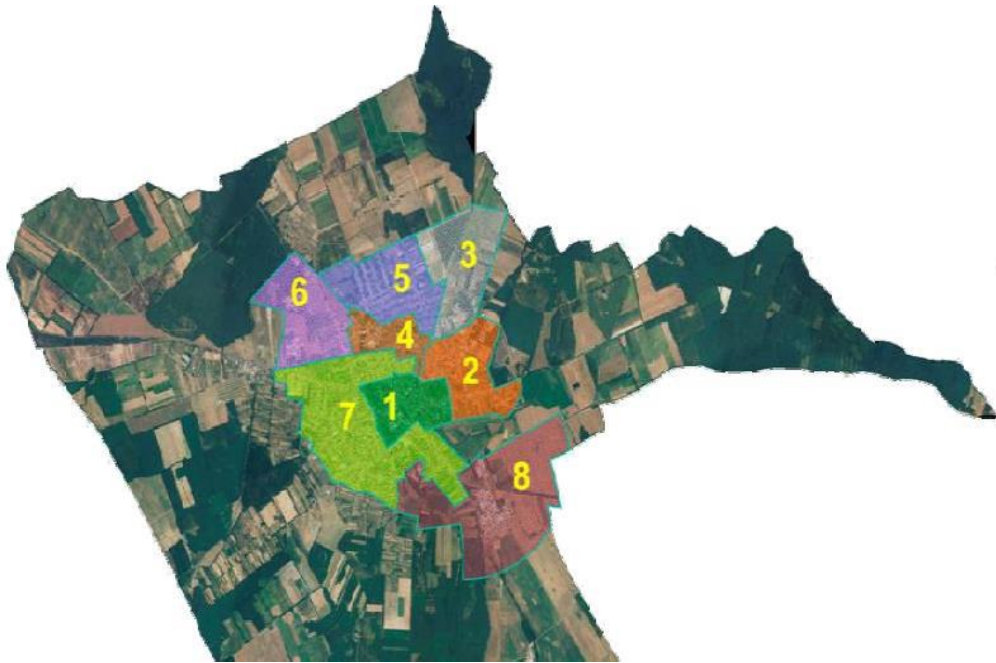
Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

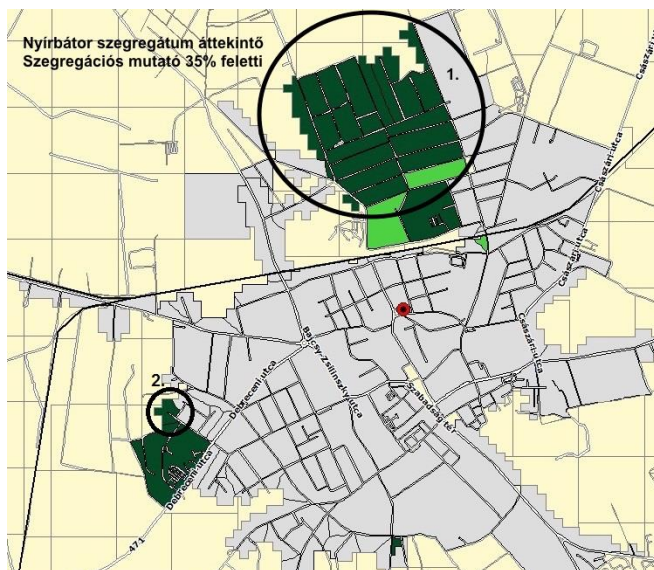
Nyírbátorban **nyolc városrészt** határoltunk le:

1. Városcőzpont
2. Víztorony, Csűröskert, Rózsakert
3. Ipari Park
4. Vasútállomás környéki ipari-gazdasági terület
5. Északi lakóterület
6. Széna réti turisztikai övezet
7. Délnyugati lakóterület
8. Déli iparterület

Nyírbátor azonosított városrészei:1.sz. térkép

2.sz.térkép

Az 2.sz. térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöldszínnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik.

A segélyezési adatok vizsgálata, a helyszíni terepbejárás és az önkormányzat szakembereinek tapasztalata, valamint a korábbi antiszegregációs tervet is jóváhagyó antiszegregációs szakértő álláspontja azt a korábban is érvényes megállapítást támasztja alá, hogy csak az 1. jelölésű terület tekinthető valódi szegregátumnak.⁵

Az Északi lakóterület szegregációs folyamatainak háttérben részben történelmi, a XIX. század éveire visszanyúló városszerkezeti okok állnak. Ugyanakkor az ipari fejlődés a város e területéhez kapcsolódott. Az így érvényesülő kettős hatás, valamint a vasútvonal erősítette a városközponttól történő elkülönülést, jóllehet a terület Nyírbátor szerves része. A szegregált terület a belvárostól és

⁵ A 2. szegregátum lakosainak száma épp csak meghaladja a határértéket (51 fő), lakókörnyezete megfelelő, az adatok a szegregátum területén kifejezetten kedvező irányba változtak.

a turisztikai övezettől nem messze helyezkedik el, családi házas övezettel, az Ipari Parkkal, illetve a Városközponttal határolt.

Az Északi lakóterület Nyírbátor társadalmi szempontból leghátrányosabb helyzetű városrésze, amelynek mintegy 85%-a tartozik a város azonosított szegregátumához.

Hasonlóan kedvezőtlenek a lakhatási viszonyok: a 813 lakáscélú ingatlan 46,4%-a alacsony komfortfokozatú, mivel a lakók pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a szükséges felújítások elvégzését, emiatt nem is várható a lakhatási helyzet javulása. Az Északi lakóterület infrastruktúrájának kiépítettsége hiányos, de nem kirívóan rossz a városi átlaghoz képest, kivételt képez a szegregátum területe, ahol ezek a problémák koncentráltan jelentkeznek. A részben kiépítetlen úthálózat rendszeresen gondot okoz, különösen az idősek tekintetében. A probléma fokozottan jelentkezik a csapadékos időben, mert olyankor a mentő vagy más gépjármű nehezen, vagy egyáltalán nem tudja megközelíteni az egyes utcákat. Az itt található utcákat az önkormányzat folyamatosan újítja. 2019-ben felújításra került a Béke utcának a Bocskai és Bethlen utca közötti szakasza, valamint a Pipacs, a Ságvári, a Gyöngyvirág és a Széchenyi utca. A Pipacs, a Ságvári, a Gyöngyvirág utcák egy-egy szakaszán sor került az elhasználódott járdák felújítására is.

Az Északi lakóterületen és annak környezetében, az elmúlt években 28 térfelügyelő kamera került elhelyezésre, az ott élők közbiztonsága érdekében. A József Attila utcai Községi ház és Settlement ház udvarán egy új játszótér épült.

Lakáskörülmények:

A szegregátum lakosainak döntő többsége roma származású. A lakóterületen található házak többsége az ötvenes években épült szoba-konyhás, éléskamrával ellátott épület, ahol a „Bóni” dolgozók éltek, a WC-k a csatornázás hiány miatt az udvarban voltak található.

A saját tulajdonú lakásokban élőknek a felújításra, tereprendezésre nincs anyagi forrásuk. A lakóterület felszámolása nem lehetséges, a magántulajdonban lévő lakások értéke olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők nem tudnának másikat vásárolni, cserelakással pedig nem rendelkezik az önkormányzat.

A lakosok 16,7%-a szoba-konyhás lakásban él. A lakások alacsony komfortfokozatúak, sok lakásban – annak ellenére, hogy az önkormányzat rendszeres lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat – a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt a szolgáltató kikapcsolta a villanyt. Az összes lakás csupán 50%-ában építették ki a mellékhelyiséget. A többi lakás lakói a házak mellett kialakított latrinákat használják. A KSH 2001-es adatai szerint a komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 51,5% volt. Az önkormányzat a területen lévő szociális bérlakások bérleti díját alacsonyan tartja, de a jogtalan lakásfoglalókkal szemben, akik rendszeresen adják-veszik az önkormányzati lakások bérleti jogát, nem tud hatékonyan fellépni. A lakhatási feltételek javítása érdekében az önkormányzat csak ebben a városrészben, az érvényben lévő lakásrendeletében lehetőséget biztosított kedvezményes lakásvásárlásra is. A fennálló hátralekók és a tisztázatlan bérleti jogviszonyok miatt egy lakás sem került értékesítésre. A lakáskörülményeket nagyban rontja, hogy a viszonylag szűk alapterületű lakásokba a bentlakók nagyszámú rokonságukat fogadják be. Az illegálisan értékesített lakásbérleti jogok következményeként és az állami lakásépítési támogatások kapcsán kialakult helyzet miatt a bérbeadók részéről a kilakoltatás veszélye is fennáll.

Az elvándorlás nem jellemző, a lakók tartós bérletre rendezkedtek be. Arról, hogy a bérlakások hány százalékában élnek romák, nincs adata az önkormányzatnak, viszont az itt élők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, körükben igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkanélküliség, rossz szociális körülmények jellemzik a családok többségét. Azt is látni kell azonban, hogy helyzetükön kizárólag szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Társadalmi, komplex programra van szükség, amelyben a szociális segítségnyújtáson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet és a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállal szerepet az önkormányzat is. A szegregált lakóterületen hangsúlyosabb szociális beavatkozásokra van szükség.

E leszakadt, kirekesztődött állapot a rendszerváltást követő másfél évtizedben elmélyült, amely állapotból az ott élők – érthető módon – önerőből nem tudtak kitörni. Ezzel párhuzamosan

hiányoztak azok a komplex programok és eszközök, amelyek elsősorban ezen csoport társadalmi (munkaerő-piaci, oktatási, lakhatási) integrációját, reintegrációját célozta volna meg.

A társadalmi kirekesztődés, a több mint egy évtizedes tartós munkanélküliség, az underclass osztályba való átcsúszás következtében a deszegregációs-integrációs elképzelések, törekvések csak átgondolt és koherens, következetesen alkalmazott és végig vitt programokkal, célzott adekvát intézkedésekkel valósíthatók meg, amelynek feltétele az érintettek együttműködése is.

E cél elérését szolgálja az Antiszegregációs Terv, amelyben a szegregáció lebontásának és az integráció előmozdításának, megvalósításának alapvetéseit, eszközrendszerét és erőforrásait határozzuk meg, foglaljuk össze, és amely a továbbiakban a város ez irányú célkitűzéseinek alapidokumentuma.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Az Északi lakóterületen él a lakónépesség közel 27%-a, amely számos szempontból eltéréseket mutat a város többi részéhez képest:

- a 14 éven aluliak aránya 32,7% (városi átlag 17,6%), amiből következtetni lehet a magas természetes szaporodásra;
- a 60 éven felüliek aránya 7,1% (városi átlag 17,8%), ami a magas halandóságra és a kedvezőtlen egészségügyi állapotra utal.

A városrész közbiztonsági helyzete nem megfelelő, előfordulnak uzsora-bűncselekmények is, amelyek felderítésére jelentős központi kormányzati szándék mutatkozik. A közép- és hosszú távú tendenciák ráadásul kedvezőtlenül alakulnak: a szociális-foglalkoztatási adatok nem mutatnak javulást, ami nehezíti a városrész és lakosságának felzárkózását.

A városrészre a történelmi fejlődése során egyfajta kettősség volt jellemző: egyrészt a város szerves részének tekinthető, másrészt mindig is voltak törekvések az elkülönülésre, még elszakadási szándékok is voltak a múlt században. A városrész részleges alközpontnak tekinthető, amit jól jellemez, hogy bizonyos közösségi, közszolgáltatási és egyéb szolgáltatási funkciók megtelepedtek a területen. Ezek közül kiemelkedik a Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár által működtetett Közösségi Ház.

A terület kereskedelmi és vendéglátó-ipari funkcióellátottsága lakosságarányosan alacsony. Az üzlethelyiségek részben üresen állnak, részben más funkciót kaptak.

A városrész helyzetének javítására Nyírbátor Város Önkormányzata európai uniós forrásból városrehabilitációs projektet valósított meg, amely jelentős eredményei ellenére sem tudta az összes felmerülő problémát komplex módon megoldani (a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a város 431,5 millió forinttámogatásban részesült).

A szabályozási tervben kertvárosi lakóövezetként, illetve falusias lakóterületként szereplő városrész a vasútvonalon túl helyezkedik el, az Ipari Parkkal és a vasút melletti iparterülettel egyaránt határos, megközelítése két vasúti átjárón lehetséges. Enyhén dombos homokháton fekszik, a kialakult terület kertvárosi, földszintes, családi házas, telkes beépítésű. A terület városképileg lepusztult, presztízse alacsony. Fontos, hogy a város turisztikai övezetéhez is közel fekszik, ezért az idegenforgalmi potenciál erősítése nem lehetséges e terület komplex kezelése nélkül. A településrendezési terv északi irányban további lakóterületi fejlesztést tartalmaz, szerkezeti változás a Derzsi út és elkerülő út csomópontjából a Tánicsics és Gyulaji út csomópontjába vezető gyűjtő út fejlesztése.

Foglalkoztatottság

Az Északi lakóterületen:

- A munkavállalói korosztály 60,3%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik (városi átlag 20,0%).

- Nem jut rendszeres munkajövedelemhez a 15-59 éves népességben belül 79,9%-uk (városi átlag 47,6%).
- A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül 20% alatti (városi átlag 43,6%).
- Ebből automatikusan következik, hogy kiemelten magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya: 64,8% szemben a városi 39,3%-kal.
- Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a lakónépességben belül 75,3 % (városi átlag 35,7%).
- Munkanélküliek aránya 59,0 % (a városi átlag 18,8%).

A jelenlegi helyzetet tekintve, a lakóterületen élőkre vonatkoztatva az aktív korúak iskolai végzettsége kiugróan alacsony (a többség legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik), míg a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma kirívóan magas.

A szociális és megélhetési problémák oka a rendszeres jövedelemszerzéshez történő hozzáférés hiányában és a munkaszocializáció alacsony színvonalában keresendő. A Nyírbátorban foglalkoztatott munkavállalók közel 50%-a nem nyírbátori lakos, hanem bejáró, ami azt jelenti, hogy lenne elegendő munkahely gyakorlatilag minden munkavállaló számára, azonban ezzel a munkavállalók egy része nem tud, a másik része pedig nem akar élni. Ennek oka valószínűsíthetően a szociális juttatási rendszerben meglévő belső ellentmondásokban keresendő. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról 2011. évi CVI. törvény alapvetően megváltoztatta a közfoglalkoztatás rendszerét. Nyírbátor Város Önkormányzatának célja továbbra is az, hogy a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak előbb-utóbb az elsődleges munkaerőpiacon tudjanak elhelyezkedni. A közcélú munkában elvégzendő feladatok többnyire a következők: parkfenntartási, köztisztasági feladatok, illegális személtalpok felszámolása, zöldfelületek tisztántartása, parlagfű-irtás, erdőtelepítés, gondozás, játszótérek takarítása, belvíz- és csapadékvíz-elvezető árkok tisztántartása, burkolt és burkolatlan árkok takarítása, a felszíni csatornák és szivárgók takarítása, iszapmentesítés, illetve a kitarított szakaszok folyamatos karbantartása, járdalap gyártása és járdák felújítása/építése. Emellett a város mezőgazdasági feladatokat is ellátott a közfoglalkoztatás keretében. A közcélú munkában elvégzendő tevékenységek nagy része fizikai jellegű, különösebb szakképesítést nem igényel, így alkalmasak arra, hogy jelentős számban vonjanak be alacsonyabb iskolai végzettségűeket, de az Önkormányzat a szakképesítéssel, magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek is kínál változatos feladatokat, munkalehetőséget, főleg az önkormányzati szociális, oktatási, egészségügyi intézményeknél és szolgáltatóknál.

ROHU395, CO-LABOUR Együttműködés Nyírbátor és Nagykároly között a foglalkoztatás javítása és a határon átnyúló munkaerő-mobilitás elősegítése céljából projekt céljai között szerepel:

- ✓ Mentorprogram kialakítása a hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci integrációja céljából,
- ✓ Nyírbátor és Nagykároly közös munkaerőpiacán a kereslet és kínálat harmonizálása,
- ✓ A munkaerő kompetenciáinak javítása az elsődleges munkaerőpiaci integráció érdekében.
- ✓ munkahelyteremtés;
- ✓ a munkanélküliségi ráta csökkentése.

A két önkormányzat szorosán együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kiegyensúlyozott munkaerőpiachoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához.

Jövedelmi viszonyok, segélyezés

A háztartásokban élők döntő többsége a segélyekből származó jövedelmét alkalmi munkával egészíti ki, de sok család él a városban a külföldről behozott használt holmik eladásából és „vasazásból”. A Rosenberger Magyarország Kft. nyírbátori gyárában dolgoznak is dolgoznak roma munkavállalók. A városrészben élők számára rendszeres természetbeni támogatásokat (élelmiszer, ruhaneműk) nyújt Nyírbátor Város Szociális Szolgálat, Nyírbátor Város Önkormányzata, valamint a Máltai Szeretetszolgálat.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Nyírbátorban biztosított. Az óvodáskorúakat tekintve az Önkormányzat minden igényt ki tud elégíteni. Az általános iskolai korosztályt tekintve a lakóterületi gyerekek a város iskoláiban tanulhatnak integrált oktatás keretein belül. Az itt élő általános iskolás korú gyerekek legnagyobb számban az állami fenntartású Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskolába kerülnek beiskolázásra. A gyermekek közül azonban többen – az előírt bizottsági szakvélemény alapján – a Mátészalkai Tankerület Központ fenntartásában működő Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban tanulnak. Az intézményben szakiskolai nevelés -oktatás, nappali rendszerű iskolai oktatás ,sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos), sajátos nevelési igényű tanuló gyógypedagógiai nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) , szakiskolai és készségfejlesztő iskolai képzés folyik.

A lakóterületen nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik egészséges fejlődéséhez hiányoznak a megfelelő anyagi feltételek, ez a legtöbb családban nincs meg. A lakóterületszerű környezet és a rossz szociokulturális háttér komoly lemaradásokat eredményez a gyermekeknél a közoktatási rendszerben, ez alapvetően meghatározza előre haladásukat. A roma lakosok társadalmi hátrányainak nagy része a hatalmas méretű iskolai lemaradásukból származik. Az iskolai végzettség függvényében csökken a munkanélküliség kockázata.

Nyírbátorban az általános iskolás korú gyermekek 5,1%-a sajátos nevelési igényű tanuló, akiknek mindössze 2%-a integráltan oktatható a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság véleménye szerint. A gyermekek 5%-a gyógypedagógiai oktatásban részesül. A tanulók 20,1%-a hátrányos helyzetű, 9,4%-a jelenleg regisztrált halmozottan hátrányos helyzetű. A halmozottan hátrányos helyzetűek jelentős részét a roma gyermekek teszik ki, akik közül többen járnak a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását ellátó intézménybe is.

Az állami fenntartású iskola, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók képzését végző intézmény abban a helyzetben van, hogy itt jelennek meg azok a családok, amelyek a társadalom peremén élnek, így befolyásolásukra is itt van a legnagyobb esély. Ennek érdekében megpróbálják megvalósítani azt a „közösségi iskolamodellt”, amely talán a leghatékonyabb lehet a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása érdekében.

Az iskolák felvettek feladataik közé olyanokat, amelyek túlmutatnak a szorosán vett oktatási-nevelési tevékenységen, megpróbálják a hatókörüket a tanulók családjaira is kiterjeszteni.

Legtöbbször ez a kulturális-művelődési tevékenységet jelenti, de a szociális feladatok is szinte minden iskolában megjelentek. Általában a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a szociális deficitiek pótlása, a szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése jelent meg az iskolák feladatai között. Az iskolának fel kell készülnie arra, hogy kellő felkészültség nélkül nem lehet áthidalni a különböző kultúrák közötti szakadékot. A hátrányos helyzetből induló tanulóknál az iskola nem alapozhat arra, hogy a roma lakóterületen élő szülők kielégítik a gyermekeik fizikai és fejlődési szükségleteit, ugyanis a szűkösség viszonyai között erre csak részben képesek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Konzorciumi formában a Tutor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az EFOP-1.4.2-16 számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására, amely 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. december 29. napjáig tartott.

A Projektgazda, valamint Konzorciumi Partnere (Tutor Alapítvány) által nyújtott programelemek megvalósításával a főbb célok: a gyermekeket sújtó nélkülözés újra termelődésének megakadályozása, illetve mérséklése, a gyermekek esélyeinek növelése, továbbtanulási mutatóinak a javulása, valamint a résztvevők körében az egészségtudatos életmód elterjesztése. A projektmegvalósítás adminisztratív háttérét a Gyerekesély Iroda látta el. Az iroda biztosította a projektvégrehajtás zavartalan működését, valamint a Járási Gyerekesély Bizottság adminisztratív és szakmai háttérét.

A Képviselő-testület a 15/2015.(II.25.) önkormányzati határozatával döntött arról, hogy 2016. január 1- jétől önállóan biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat, a gyermekjóléti és egészségügyi feladatokat, ezért 2015. szeptember 1. napjától megalapította Nyírbátor Város Szociális Szolgálatát. Az intézmény székhelye a Vár u. 1. szám alatt található. Nyírbátor Város Szociális Szolgálat ellátja a bölcsődei feladatokat, a Zrínyi u. 42. szám alatt. Itt 4 csoportban 48 gyermek napközbeni gondozását végzik.

2016. január 1-jétől a nyírbátori lakosság számára az intézmény látja el:

- a család- és gyermekjóléti központ feladatait,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait,
- a házi segítségnyújtást,
- a szociális étkeztetést,
- az idősek nappali ellátását.

A Szolgálat a 2016-tól a közösségi ellátást a pszichiátriai betegek részére nappali ellátás formájában biztosítja.

2016. január 1-jétől a Szolgálat dolgozói az intézmény székhelyén, a Vár u. 1. szám alatt fogadják az ellátottakat, és az ellátások iránt érdeklődőket.

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat látja el 2016. január 1-jétől:

- a védőnői szolgálat,
- az anyatejgyűjtés,
- az iskola-egészségügy

feladatait is. Ezen ellátások változatlan telephelyen, a Szentvér u. 28/C. alatt érhetőek el a jövőben is.

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat a Bocskai u. 4. szám alatt biztosítja az éjjeli menedékhely működtetését, változatlan feltételekkel.

A Szociális Szolgálat munkatársai az alábbi időpontokban fogadják az ellátottakat és érdeklődőket:

Hétfő – csütörtök: 7.30 - 16.00

Péntek: 7.30 - 13.30

Az önkormányzat és az intézmény vezetése arra törekszik, hogy valamennyi ellátott részére a legmagasabb színvonalú ellátást biztosítsa.

A szegregált lakóterületen a Városi Szociális Szolgálat szakemberei napi rendszerességgel fordulnak meg. A városrész halmozódó szociális problémáit tapasztalva a szociális és gyermekjóléti szakemberek adott területen való jelenléte két féle módon valósul meg:

- területi munka (családlátogatások): a védőnői, a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálat családlátogatásainak száma éves átlagban kb. 12.000 alkalom, ezek megközelítőleg 85%-a a szegregátumban valósul meg;
- kitelepített szolgáltatások szervezése az elérhetőség érdekében, pl. játszóházak, családi napok, nyári napközis tábor, munkaerő-piaci információs napok, nyári gyermekétkeztetés (valamennyi ingyenes szolgáltatás).
- a régi Községi Házban/Settlement házban került kialakításra mosókonyha, ahol 2db automata mosógépen tudják a ruhákat kimosni azok, akiknek otthon erre nincs lehetőségük és 1 db szárítógép is a rendelkezésükre áll. A szolgáltatás minden héten hétfő, szerda, csütörtöki napokon délután 13 órától 16 óráig vehető igénybe, elsősorban a nagycsaládos és szociálisan rászoruló családok számára. A mosáshoz a kliensek előzetesen bejelentkeznek, számukra mosószert és öblítő szert is biztosítanak. A családok folyamatosan igénybe veszik a szolgáltatást, legtöbbször napi rendszerességgel, és számuk emelkedik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Nyírbátor Kártyáról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményeiről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelete tartalmazza a Nyírbátor Kártyát (a továbbiakban: kártya) kapcsolatos meghatározott kedvezményeket, amelyeket a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemélyek vehetnek igénybe.

A kártya a következő társaságok saját rendezvényeire szóló kedvezményes belépésre, illetve szolgáltatásaik, termékeik kedvezményes ár igénybevételére jogosít:

- ✓ Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő– 15% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fürdő u. 1.)
- ✓ Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő 3 órás jegyéből – 25% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fürdő u. 1.)
- ✓ A Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. által üzemeltetett Kulturális Központ egyes rendezvényeiből – 10% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8-9.)
- ✓ Kutya-baj Állatgyógyászati Centrum-5% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Debreceni u. 36.)
- ✓ Kovboys Kft - 5% kedvezmény az építőanyagok telepi áraiból (4300 Nyírbátor, Császári u. 77.)
- ✓ Kakukk Étterem, Presszó és Panzió - 10% a fogyasztás végösszegéből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 21.)
- ✓ KELET Takarékszövetkezet - az igényelhető bankkártyák (Maestro, MasterCard, Visa) első éves díját elengedi (4300 Nyírbátor, Váci Mihály út 21.)
- ✓ Ácsceruza Kft. - 5% kedvezmény a boltban árusított termékekre (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 10.)
- ✓ Geszterédi László EV. - 10% kedvezmény a forgalmazott termékekre és szolgáltatásokra (állattenyésztés, sportrendezvények lebonyolítása) (4300 Nyírbátor, Györgyliget 2-4.)
- ✓ Grovi Kft. A gázolaj árából 13 Ft/l , benzin árából 10 Ft/l kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szentvér u. 41.)
- ✓ K&H Bank kedvezménye a [tájékoztató](#) alapján
- ✓ Chocolate Brown Csokiszolárium - 5% kedvezmény a szolgáltatásokból és termékekből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 18.)

Eddig 3025 fő nyírbátori igényelte a Bátor Kártyát.

Közlekedési lehetőségek

A tömegközlekedés a helyi autóbuszjáratokkal megoldott. A menetrend szerint naponta több alkalommal közlekedő járatok eljuttatják gyerekeket és a felnőtteket az iskolába, az egészségügyi intézményekbe, a hivatalokba. Probléma, hogy a szolgáltató többször jelezte, hogy a lakóterületről felszálló utasok gyakran nem váltanak jegyet, és magatartásukkal zavarják a többi utast. Ennek megszüntetésében közreműködött a Kisebbségi Önkormányzat és az Önkormányzat foglalkoztatási jogviszony keretében biztosít felügyeletet a járatokra.

A Nyírbátorban állandó lakóhellyel rendelkező személyektől, a Nyírbátor Ipari Park elnevezésű helyi autóbusz járaton fizetendő jegyárat, illetve bérlet árat az önkormányzat átvállalja.

Az átvállalt önrész forrását az önkormányzat az éves költségvetésében a helyi autóbusz közlekedés támogatása soron biztosítja. Az önkormányzat a helyi menetrendszerinti autóbuszjárat mindenkori üzemeltetőjével megkötésre kerülő közszolgálati megállapodás keretében biztosítja a támogatást.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nyírbátor Város elkészítette a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződése folyamatainak áttekintésére a Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját és ennek részeként az antiszegregációs tervet.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 2015.évi CXXIII. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közterületen és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek
- d) esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel
- e) rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- f) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

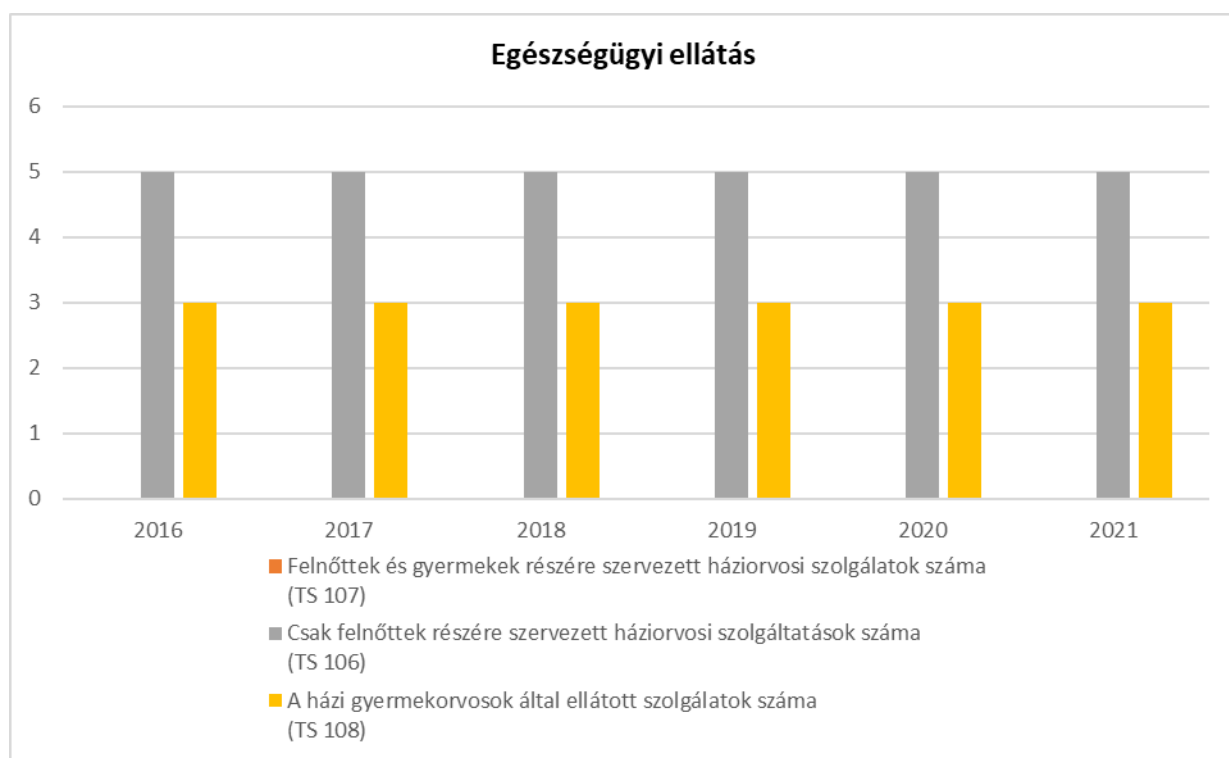
A szociális és gyermekjóléti ellátás területén Nyírbátor Város Önkormányzata teljesíti a Szociális törvényben és Gyermekvédelmi Törvényben meghatározott ellátási kötelezettségét, s a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló szolgáltatásai elősegítik az esélyegyenlőség gyakorlatban történő érvényesülését

Nyírbátor Város Önkormányzati Képviselő-testülete megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alapellátásban résztvevő orvosokkal megkötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz a hozzáférést.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	4	n.a.	n.a.
2017	0	5	3	4	1 065	76,84
2018	0	5	3	4	564	66,14
2019	0	5	3	4	566	44,54
2020	0	5	3	4	530	50,99
2021	0	5	3	4	553	45,38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Körzetek szerint 5 háziorvos látja el a felnőtt lakosságot és 3 gyermekorvos.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. A fenti tevékenységet a Nyírbátori Járási Hivatal látja el. Az ellátást

igénybe vevők száma az elmúlt években nem mutat jelentős változást. Az ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma 2017-től 2021-ig csökkenést mutat. (3.6.1.sz. táblázat)

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szociális egészségügyi intézmények, civil szervezetek közötti kapcsolatok kiemelkedő fontosságúak a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásban. A Népegészségügyi program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat.

Kóroki összetétel alapján vezető halálok a szív – és érrendszeri betegség. Ezt követik a daganatos betegségek, az emésztőrendszer és a légző rendszer betegségei. A házi orvosok statisztikai adatai szerint felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrák szűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is.

A házi orvosok jelentős prevenció munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek feltérképezése, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb.

Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűréseken résztvevők száma. Ezen a területen is jelentősége van az intézmények mellett a civil szervezeteknek és a különböző területekre benyújtott nyertes pályázatoknak. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól.

Az iskolai egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fej tetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik. Az iskolákban az iskolavédőnők végzik a következő vizsgálatokat, szűréseket:

- Januártól - májusig a törvény által előírt státusz - és orvosi vizsgálatok, védőoltások (Engerix-B II., Cervarix oltások), és az ezekkel járó adminisztrációs tevékenység és adatszolgáltatás.
- A szakképző iskolában a beiratkozás előtti alkalmassági vizsgálatokat.
- A szakmai gyakorlat megkezdése előtt az alkalmassági vizsgálatokat.
- Minden iskolai védőnő a tanév folyamán végzett iskola-egészségügyi munkáról jelentést készít, melyet interneten keresztül küldött el az Országos Módszertani Központon keresztül az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé

Felvilágosító előadásokat, kiselőadásokat tartanak rendszeresen az alábbi témakörökben:

- Serdülőkor sajátosságai, serdülőkorban bekövetkező változások
- Menstruációról, menstruációs higiéniáról
- Öltözködésről, tisztálkodásról, hajápolásról, kézmosás fontosságáról
- Helyes táplálkozásról „A piramis titkai” címmel(kisfilm) - Szerelem, barátság, párkapcsolat” Ma van holnap” címmel(video)
- Elsősegély nyújtási ismeretek átadása (csont- és ízületi sérülések, vérzések, sebellátás, mérgezések, áramütés, újraélesztés, égés-fagyás ellátása stb.)
- HPV oltás jelentőségéről
- AIDS világnapja alkalmából „Emlékkül Évának” címmel (video)

- Fogamzásgátlásról, szexualitásról, abortuszról, felelős párkapcsolatról. ,,
- Drog, alkohol, dohányzás-felvilágosító előadás. stb.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2018. (II.28.) önkormányzati határozata alapján a rotavírus elleni Rotarix vakcinát, 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja. A szükséges számú Rotarix vakcinát Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül vásárolja meg, melyre az intézmény költségvetésében biztosít forrást. A szülők nagy örömmel fogadták az ingyenes oltást és éltek is a beadás lehetőségével. Mivel az önkormányzat a rászoruló igénylők esetén átvállalta az oltás beadásának költségét, olyan csecsemők is megkaphatták a védőoltást, ahol a szülők önerőből nem tudták volna azt kifizetni.

Ezek mellett a nagy városi rendezvényeken, mint a Majális, a Gyermeknap, a Bátori Sportnap, vagy a Szüreti Felvonulás, rendszeresen vannak ingyenes szűrővizsgálatok: vércukorszint, vérnyomás, testzsír, csontsűrűség mérések.

A Nyírbátori Egészségfejlesztési Iroda 2018. március 1-jén nyílt meg. Ingyenes állapotfelmérésekkel és prevenciós tanácsadásokkal segítik az egészségmegőrzést. Demonstrációs eszközök segítségével egészségmegőrző, fejlesztő foglalkozásokat tartanak a fiatal és idős korosztálynak egyaránt. Senior - tornával, stressz kezelő tanfolyammal, folyamatos életmód, testmozgás és mentálhigiénés tanácsadásokkal szerdai napokon 9:00 és 15:00 óra között várják az érdeklődőket, előzetes, telefonos bejelentkezés alapján.

Az Országgyűlés által 80/2013. (X. 16.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégiában elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket figyelembe véve Nyírbátor Város Önkormányzata más szervekkel együttműködve megalakította a Nyírbátori Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban: BATORKEF), amely a megalakulásától kezdve végzi tanácsadó és egyeztető munkáját.

Céljai:

- Egészséges élet feltételeinek kialakítása, az egészségi állapot fenntartása és lehető legteljesebb helyreállítása érdekében a helyi közösség aktív szerepvállalásának erősítése.
- Együttműködés erősítése a családon (szülők-gyermekek-különböző generációk), a kortárs csoporton és az iskolán (pedagógusok-diákok-iskolai egészségügyi szolgálat) belül, továbbá a területen működő különböző közösségek és intézmények között.
- A Fórum szerepvállalásának és koordinációs tevékenységének a növelése.

Feladatai:

- A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 célkitűzéseit figyelembe véve feladatait a megelőzés, kezelés, ellátás, ártalomcsökkentés, kínálatcsökkentés területén végzi, melynek keretében ellátja a városban a káros szenvedélyek - különösen a kábítószeres tiltott fogyasztása - elleni egységes fellépés koordinálását,
- stratégiai célokat szolgáló megelőzési tevékenységek megszervezését és összehangolását,
- a veszélyeztetett, sérülékeny személyek és csoportok számára biztosítja a célzott megelőző beavatkozás igénybevételének lehetőségét,
- a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára biztosítja a megelőzés, a szakszerű beavatkozás, illetve kezelés igénybevételének lehetőségét, továbbá támogatja a családtagokat és a hozzátartozókat,
- családok problémáinak észlelését, kezelését elősegítő komplex családgondozási szolgálatok és szolgáltatások elérhetővé tételét,
- támogatja az intézmények szocializációs feladatainak hatékonyabb ellátását szolgáló folyamatokat.

Kiemelt feladata, hogy támogatja az „alulról jövő” kezdeményezéseket. Szakmai ajánlóként koordinálja és elősegíti a pályázatokon való helyi részvételt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen működik a Szabolcs - Szatmár- Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézménye, mely az alábbi feladatokat, fejlesztéseket látja el :

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás
- szakértői tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók

A gyógytestnevelés, felismerve annak jelentőségét teljes körűen megoldott városunkban.

A Városi Szociális Szolgálat a Nyírbátorban élő, olyan pszichiátriai betegségben szenvedő személyek részére biztosítja a nappali ellátást, akik önálló életvezetésre betegségük miatt nem, vagy csak részben képesek. Lehetőséget nyújtanak a napközbeni tartózkodásra, a társas kapcsolatok építésére, továbbá igény szerint megszervezik az ellátottak étkeztetését (Szt. 67/F. §).

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szabályozta az iskolai menzák alapanyag felhasználását és az ételek előállításának módját.

A Nyírbátori Kerekerdő Óvoda az egészséges táplálkozás alapelveit figyelembe véve állítja össze az étrendet a nevelési – oktatási intézmények részére:

- Napsugár Bölcsőde
- Nyírbátori Kerekerdő Óvoda
- Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
- Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium.
- Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye

Az önkormányzat által pályázat útján felújított és a HACCP előírásainak megfelelően működő korszerű iskolai konyha biztosítja a megfelelő tárgyi feltételeket a közétkeztetéshez.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyírbátorban sokszínű, gazdag sportélet folyik, 21 sportegyesület működik. Van lehetőség a labdajátékokra (labdarúgás, röplabda, kézilabda), a küzdősportra (karate), a lovaglásra, az úszásra, a természetjárásra, a sakkozásra, az asztaliteniszre, a horgászatra, a testépítésre. Az Önkormányzat komoly anyagi eszközökkel támogatja az egyesületek működését.

1. Arany Sárkány Focisuli
2. Bátor Fitt Testépítő és Erőemelő Egyesület
3. Bátor Sárkány Úszó Egyesület
4. Báthory István Diák Sportegyesület
5. Bethlen Diáksport Egyesület
6. Éltes Diáksport Egyesület
7. Nyírbátori Asztalitenisz SE
8. Nyírbátori Football Club
9. Nyírbátori Kyokus-hin Karate SE

10. Nyírbátori Labdarúgás Szervező Kft
11. Nyírbátori Lovas Egyesület
12. Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
13. Nyírbátori Police SE
14. Nyírbátori Sakk SE
15. Nyírbátori Sport- és Utánpótlás-nevelő Nonprofit Kft
16. Nyírbátori Sportclub Nonprofit Kft
17. Nyírbátori Természetbarát Egyesület
18. Röp-Papa Szövetkezeti Sportegyesület
19. Városi Kézilabda Klub
20. Vasas Horgász Egyesület
21. Zrínyi Diák Sportegyesület

2011-től az Önkormányzat minden nyírbátori általános iskola első osztályos tanulóinak ingyenes biztosítja az úszásoktatását. A 2018-as évtől pedig az általános iskola 5.osztályos tanulóinak az ingyenes lovaglástanulás lehetőségét biztosítja. A Képviselő-testület a Szociális –diákösztöndíjak között létrehozta a Bátorító Sport Ösztöndíjat, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is sportolhassanak, akár versenyszerűen is. Ezek mellett két évente megrendezésre kerül a sportegyesületekkel közösen, önkormányzati szervezésben a Sportágválasztó nap. Az önkormányzat a diákolimpiai versenyeket, a városi szintű iskolai és tömegsportversenyeket, kupákat, tornákat, érem és trófea díjazással támogatja, esetenként a felmerült bérleti, utaztatási költségekhez járul hozzá. Az oktatási intézmények tornatermei, a városi sporttelep, az asztalitenisz edzőközpont, a Művelődési Központ, valamint a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő lehetőségükhöz mérten biztosítanak színteret a sportolni vágyó felnőttek részére is. Az Önkormányzat kiemelten támogatja a fiatalok sportolását, a fogyatékkal élők sportját, a családok, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok testmozgását.

TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00046 (2018.11.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban pályázat keretében felújításra került a Városi Sportpálya. Ennek keretében megépült egy triál pálya, egy szenior kondipark, felújításra került a futópálya és egy új játszótér is létesült.

Az egykori 2-es iskola udvarán szintén új játszótér épült, az épület emeleti részén a civil közösségek kaptak helyet, és edzőtermek is kialakításra kerültek.

A Képviselő –testület a 17/2017 (IX.15.) önkormányzati határozatával a 100 éves nyírbátori sport tiszteletére megalapította a „NYÍRBÁTORI CENTENÁRIUMI SPORT ÉRDEMÉREM” kitüntetését, amely nettó 300.000 forint pénzüsszeggel jár és döntött annak adományozásáról is. Az érdemérem odaítélésével kapcsolatos kritériumokat rendelet tartalmazza.

A „Nyírbátori Centenáriumi Sport Érdemérem” kitüntetés adományozható annak a nyírbátori székhelyű sportegyesületben igazolt, vagy nyírbátori lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező, magyarországi vagy bármely nemzetközi sportegyesületben igazolt sportolónak, aki az előző év augusztus 01. napja és a tárgy év július 31. napja közötti időszakban az adott szakszövetség által jegyzett, elismert nemzetközi versenyen kiemelkedő, országos versenyen pedig 1-10. helyezést ért el, és ezzel a tevékenységével hozzájárult a város hírnevének öregbítéséhez.

A kitüntetésben évente 1 fő részesülhet. A kitüntetés adományozására írásban tehetek javaslatot: a sportegyesületek, az oktatási intézmények, a civil vagy gazdálkodó szervezetek, a nyírbátori lakosok. A javaslatokat az Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Bizottsághoz írásban kell benyújtani. A szakmai zsűri a jelöltek közül titkos szavazással választja meg évente a Nyírbátori Centenáriumi Sport Érdemérem” kitüntetettjét.

g) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban biztosított szociális alapszolgáltatások:

- a.) Családsegítő szolgálat (szociális, mentális és jogi tanácsadást, családgondozást is nyújt)
- b) Étkeztetés (szerződés alapján)
- c) Házi segítségnyújtás
- d) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- e) Támogató Szolgálat
- f) Pszichiátriai Nappali ellátás

Személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás körében:

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának alaptevékenysége 2021. április 1-jétől kibővült. Ekkortól a Nyírbátor Város Önkormányzata tulajdonában lévő Idősek Bentlakásos Otthona (Nyírbátor, Fáy András utca 17/D. szám) a Szociális Szolgálat telephelyeként működik. A szakosított ellátást (idősotthon) az Önkormányzat önállóan, Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának költségvetési szerve útján látja el. Az idősotthonban 62 férőhelyen folyik az ellátottak ápolása-gondozása.

- Éjjeli Menedékhely

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körében:

- a.) Gyermekjóléti szolgáltatás,
- b.) Bölcsőde

2019.09.01-jétől 48 kisgyermek ellátása biztosított a nyírbátori Napsugár Bölcsődében, két külön bejáratú gondozási egységben, összesen négy csoportban. A férőhelybővítésnek megfelelően az intézmény egy új gondozási egységgel bővült, ahol a kisgyermekek ellátására 2 csoportszoba, 1 gyermeköltöző, 1 gyermekfürdőszoba, 1 előtér és 1 akadálymentes mosdó került kialakításra. Ezek a helyiségek a szükséges eszközökkel és felszerelésekkel rendelkeznek. Az új gondozási egységhez külön játszóudvar és terasz tartozik a szükséges felszerelésekkel. Az új gondozási egység lapos tetejére napelemes rendszert telepítettek.

A bővítésnek köszönhetően a személyzet kiszolgálására szolgáló helyiségek is kialakításra kerültek, mint a kisgyermeknevelői szoba és felnőtt étkező. A férőhelyszám növekedése miatt szükséges volt a tálaló és mosogató helyiség bővítése, illetve kialakításra került takarítószer raktár, selejt raktár, irattár, játék raktár és fogyóeszköz raktár is. Ezek a helyiségek is rendelkeznek a rendeletben leírt felszerelésekkel. „A Nyírbátori Napsugár Bölcsőde férőhely bővítése” című pályázat segítségével sikerült a technikai eszközök bővítése is. Fényképezőgéppel, notebookkal, CD lejátszós magnóval, multifunkciós készülékkel, mosógéppel, szárítógéppel, porszívóval, vasalóval, projektorral é vászonnal, levegőtisztítóval és párasítóval sikerült bővíteni a meglévő eszközöket.

Egészségügyi alapellátások körében:

- a) Védőnői szolgálat
- b) Iskola egészségügyi szolgálat
- d) Háziiorvosi alapellátás

A Nyírbátori Görögkatolikus Egyházközség, mint fenntartó és szociális szolgáltató működtet házi segítségnyújtást. A 2007. évtől a fogyatékos gyermekek és családjaik segítségét vállalta fel az Egyenlő Esélyért Egyesület. Családi napközi, Mini- Manófalva néven 2010. december 9-től működik a városban. Kezdetben egyéni vállalkozásként, 2012. március 1-től egyesületi formában működteti. Mind az Egyenlő Esélyért Egyesülettel, mind a Mini-Manófalva Családi Bölcsődével az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött.

g) *drogprevenációs szolgáltatások;*

Nyírbátor Város Önkormányzata konzorciumi formában a Tutor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az 1.4.2-16-2016-00028. számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására. A pályázati tevékenységek megvalósítása 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. szeptember 30. napjáig tartott. Az egyik tevékenységi forma a „Kezedben az egészséged” című preventív előadásorozat volt, a deviáns magatartás, a korai iskolaelhagyás, korai terhességek, káros szenvedélyek stb. megelőzése érdekében. A program általános iskolák hetedik és nyolcadikos osztályaiban zajlott. A diákok érdeklődők és figyelmesek voltak, aktívan részt vettek a témakörök feldolgozásában. A foglalkozásokat az óvodai- és iskolai szociális munkások tartották, mindegyikük mintegy vendégelőadóként az általuk nem ellátott intézményben tartotta meg előadásait. A program olyan sikeres és szeretett volt, hogy az iskolai szociális munkások ezt viszik tovább folyamatosan, csak immár az általuk ellátott általános iskolákban. Mindezek mellett a korábban már említett BÁTORKÉF is végez drogprevenációs tevékenységet.

h) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;*

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) *előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.*

- ✓ Nyírbátor Város Önkormányzata minden nyírbátori újszülöttet 15.000 forint értékű Babcsomaggal ajándékozik meg, melynek tartalma:
 - *Coala hintőpor 100gr.*
 - *Huggies Baba törülőkendő út. 56-db-os*
 - *Aura Antibakteriális nedves törülőkendő 72db-os*
 - *Ultra combact antibakteriális nedves törülőkendő 100db*
 - *Gabi lanolinos krém 100ml*
 - *Gyerekszivacs 2 db-os*
 - *Tomi kapszula 15 db-os*
 - *Baba folyékony szappan pumpás 250 ml*
 - *Jonsons baba sampon 500ml*
 - *Nivea baby ápoló olaj 250 ml*
 - *Bo- Gi pelenka zsákos midi 62 db-os*
 - *Pelenka textil 1 db*
 - *Kapucnis fürdőlepedő*
 - *Papír zsebkendő 3r. 100-as*
 - *My Comfort nedves törülőkendő 90 db-os*
 - *Ultra Compact antibakteriális nedves törülőkendő 15 db-os*
 - *Bradolife kézfertőtlenítő gél 50ml*
 - *Aquilla kids biztonsági fültisztító*

- ✓ Nyírbátor Város Önkormányzata a 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja rotavírus elleni Rotarix vakcinát.
- ✓ Az önkormányzat Napsugár Bölcsődében és a Nyírbátori Kerekerdő Óvodában minden gyereknek ingyenes tisztasági felszerelés biztosít (szalvéta, WC-papír, papírzsebkendő, szappan, papírtörölő)
- ✓ A nyírbátori iskolások ingyen utazhatnak a helyi buszjáratokon
- ✓ Internet támogatás: Internet támogatásra jogosult az a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és az háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hetvenötezer) forintot
- ✓ A Nyírbátorban állandó lakóhellyel rendelkező személyektől, a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő gyógyászati kezelőjében elvégzett, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által támogatott balneoterápiás kezeléseikért fizetendő önrészt az önkormányzat átvállalja.
- ✓ A városban 2016-tól működtet népkonyhát két telephelyen a Nyíregyházi Étkeztetési Centrum, ahol napi két alkalommal biztosított a népkonyhai szolgáltatás a rászorulóknak számára. A népkonyhát igénybe veőkéről az önkormányzat nem rendelkezik konkrét adatokkal. Átlagosan naponta 400-800 fő veszi igénybe.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai rendszeresen szerveztek nyári játszóházat a szünidei gyermekétkezés lebonyolításául szolgáló Községi Házban (4300 Nyírbátor, József Attila u. 25 szám alatt,) minden pénteken 8-10 óráig, melyen átlagosan 15-20 gyermek vett részt.

RSZTOP 2.1.1. projekt keretében alapvető fogyasztási cikkek tartalmazó csomagokat kaptak, a 0-3 év közötti gyermekeket nevelő családok havonta egy alkalommal a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság jóvoltából. A programban való részvételi feltétele az, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak legyenek, szerepeljenek a PTR adatbázisban, ahol azok találhatóak, akik jogerőre emelkedett határozattal rendelkeznek, és nem részesülnek intézményi ellátásban. A csomag 13 kg súlyú volt, lisztet, száraztésztát, kristálycukrot, étolajt, konzerveket és bébiételeket tartalmazott. Továbbá évente egy alkalommal e családok tisztasági csomagot kapnak,

mely tartalmaz digitális lázmérőt, fogkefét, fogkrémet, mosóport és különböző tisztálkodási felszereléseket összesen 8 kg-ban. Átlagosan 100-120 gyermek részesül ebben az adományban.

Az egyházak, a Vöröskereszt helyi szervezete, az Önkormányzat, valamint a Máltai Szeretetszolgálat adománygyűjtő akciókat szervez, és így segítik a rászorulókat.

Nyírbátor Város Önkormányzata Szociális Szolgálatával együttműködési megállapodást kötött az Élelmiszerbank Egyesülettel 2019-ben. A Tesco az élelmiszer-pazarlás visszaszorítása érdekében elkötelezte magát, hogy jótékony célra ajánlja fel az áruházai napi rendszerességgel visszagyűjtött élelmiszer-felesleget. A kezdeményezéshez a nyírbátori Tesco is csatlakozott, a felajánlott élelmiszereket az Élelmiszerbank partnerszervezeteként a Szociális Szolgálat vette át munkanapokon és osztotta szét a rászorulóknak.

Az élelmiszeradományt a nappali ellátásban részesülő idős emberek, pszichiátriai betegek, a házi segítségnyújtásban részesülő idős emberek, a fogyatékkal élők, hajléktalanok, a többgyermekes családok és a gyermeküket egyedül nevelők kapták meg, ami többnyire pékáru és zöldség- gyümölcs volt. Évente 150 rászoruló családnak jutott így segítség.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A városban a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók.

A helyi közművelődési intézményekben rendszeresen szerveződnek olyan kulturális programok, amelyek a kisebbségi kultúrát népszerűsítik. Ennek köszönhetően megvalósul a kisebbségi kultúra, a roma kultúra megismertetése a többségi társadalom tagjaival. 2014-ben és 2015-ben „Zsamo „- Gyere be!- „Együtt a vasúton innen és túl „címmel roma kulturális fesztivált rendeztünk egyszerre három helyszínen, a Kulturális Központban, a Roma Közösségi Házban és a Városi Könyvtárban.

A Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár a város kulturaközvetítő, információátadó intézménye. Feladatának tekinti a város és vonzáskörzete lakosai számára biztosítani a kulturális és könyvtári szolgáltatásokat. Tevékenységével hozzájárul a lakosság szabadidejének minőségi eltöltéséhez, a kulturált kikapcsolódásához.

Nyírbátor civil és egyházi szervezeteinek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban 21 civil szervezet szervezetenek a sport, míg 16 szervezetnek pedig a kultúra a fő tevékenységi területe. A szervezetek működését Nyírbátor Város Önkormányzata támogatja.

TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00046 (2018.11.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban projekt keretében került sor az egykori 2-es számú általános iskola (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.) felújítására. Az épület akadálymentesített. Itt kapott helyet több művészeti -, nyugdíjas- és sportegyesület, valamint itt kezdte meg működését a Nyírbátori Közösségi Felsőoktatási Központ is. Az udvaron modern játszótér épült.

Az intézményi ellátottságot szemléltető 3.7.1.sz. táblázatból látható, hogy a városban 2 közművelődési intézmény működik, az MNM Báthori István Múzeuma, amelynek zajlik a felújítása és a Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. A városi könyvtár nagyon népszerű a városlakók között és kimagaslóan magas számban kölcsönöznek onnan könyveket.

A város nevelési -oktatási intézményei -egy kivételével: LMA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye- mind rendelkeznek tornateremmel, illetve tornaszobával. A Városi sportpálya csakúgy, mint a sportcsarnok folyamatosan maximális kihasználtsággal működnek. A sportegyesületek mellett rendszeresen használják ezeket sportolásra különböző baráti társaságok és a városban működő nagy cégek dolgozói is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	igen	92 398	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolák államosításával a város valamennyi sportcsarnokát, iskolai tornatermét elveszítette. A tulajdon a Tankerület által fenntartott iskolák tekintetében megmaradt. A város számos olyan tevékenységet folytat, sportszervezetet működtet és civil közösségeket támogat, amelyhez szükség volna egy önkormányzati fenntartású sportcsarnokra.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A városban magas a romák aránya, az etnikai konfliktusok gyakran mondhatók. A konfliktusok megoldásába sokszor szükséges a rendőrség, illetve a településen működő polgárőrség bevonása a közbiztonság növelése érdekében. Az etnikai konfliktusok, a társadalmi előítéletesség kezelésében és megelőzésében az önkormányzat hangsúlyos szereplőként van jelen. Az önkormányzat kezdeményezte a társadalmi párbeszédet a kisebbség és a többségi társadalom tagjai között, a romákkal kapcsolatos előítéletek csökkentése érdekében. Az etnikai konfliktusokkal terhelt nevelési-oktatási intézményekben folyamatos az egyeztetés.

Nyírbátor Város Önkormányzata 2014-től résztvevője a ROMED2-ROMACT uniós programoknak. A programokat az Európa Tanács és az Európai Bizottság támogatja. A szervezeti háttérrel a program magyarországi megvalósításához 2015. január 1-től a Partners Hungary Alapítvány biztosítja (Nemzeti Fókusz Pont). A ROMED program 24 országban, míg a ROMACT program 7 országban valósul meg. A programok célkitűzése a helyi roma integráció valós előmozdítása.

ROMED2 - Demokratikus kormányzás és közösségi részvétel mediáció útján. A mediáció eszközén keresztül komplex hatást kíván elérni 10 országban, a korlátozott számban kiválasztott önkormányzatok részvételével. Minden egyes kiválasztott településen a mediátorok közösen, a külső facilitátorral elindították a roma lakosokból álló Közösségi Akciócsoportokat (KACS), melyek célja a helyi roma közösségeket érintő problémák meghatározása és rendszerezése, végső soron pedig – a problémák megoldása érdekében – közös tervezés a helyi intézményekkel, érintettekkel. Utóbbiak figyelembe veszik a meghatározott prioritásokat, az akciótervezések idején, különösen az EU-s társfinanszírozásban kidolgozott projekteknél. Nyírbátorban is megalakult és működik a Közösségi Akciócsoport.

A ROMACT program célja a közintézmények, a hatóságok, a választott hivatalos képviselők és a vezető beosztású közalkalmazottak érzékenységének és felelősségvállalásának javítása a marginalizálódott roma közösségek irányába. A program hosszú távú politikai elköteleződésre összpontosít, amely a roma integráció érdekében fenntartható tervek és intézkedések ösztökél.

A ROMACT a helyi közigazgatás számára munkamódszereket és eszközöket biztosít annak érdekében, hogy hatékonyan elérje és felmérje a közösségeket és azok szükségleteit ott, ahol a

legsérülékenyebb állampolgárok élnek. A program fő hangsúlya, hogy faicilitációval erősítse az önkormányzatok kapacitását a romák társadalmi befogadására alkotott tervekre és projektek végrehajtására. A program segíti az önkormányzatokat, hogy minőségi pályázatokat nyújtsanak be EU-s és hazai támogatásokra. Mindez elvezet a tartós, inkluzív közszolgáltatások kialakulásához. A ROMACT jelenleg 5 ország (Bulgária, Magyarország, Olaszország Románia, Szlovákia) 40 településén kerül végrehajtásra. A Nemzeti Támogató Csoportot a Nemzeti Projektvezető, a Nemzeti Fókuszpont és a facilitátorok alkotják, akik együttesen felelnek a Közösségi Akciócsoportok koordinálásáért minden településen, biztosítva a ROMED2 részvételen alapuló megközelítést, és serkentik a közintézményekkel való együttműködést, összhangban a ROMACT programmal. Magyarországon a következő települések vesznek részt: Bag, Gyulaj, Jászfényszaru, Nagyecsed, Nyírbátor, Pécs és Porcsalma (csatlakozása folyamatban).

Nyírbátor Város Önkormányzata a Partners Hungary Alapítvány és a Kacs tagjainak közreműködésével kezdte meg 2015-ben kidolgozni a Hátrányos helyzetűeket felzárkóztató programját. Ennek leghangsúlyosabb része a hátrányos helyzetű gyermekek ösztöndíj programja, amiről a Képviselő-testület 2018-ban alkotta meg rendeletét.

A „Biztonságosabb Nyírbátorért Egyesületet 10 alapító taggal, a Nyíregyházi törvényszék 2018. október 04-én vette jogerősen nyilvántartásba. Az egyesület tagjai 2019 szeptemberében részesültek alapismeretei kiképzésben, melyet követően együttműködési megállapodást kötöttek a Nyírbátori Rendőrkapitánysággal. Az egyesület célja a bűnmegelőzés, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatairól, védelméről, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése, vagyon- és értékvédő tevékenység népszerűsítése, propagálása, a rendőrséggel és a helyi önkormányzattal, a közbiztonság védelmével összefüggő feladatok végrehajtásának elősegítése. Az egyesület a helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, a közúti baleset helyszínén, valamint bölcsőde, óvoda, általános- és középiskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet lát el. Az egyesület tevékenységei továbbá önvédelmi, vagyon- és értékvédelmi tevékenység, ezen tevékenységek népszerűsítése, bűnmegelőzési információk közvetítése a lakosság felé, a bűnmegelőzési tapasztalatok, módszerek, ajánlások népszerűsítése, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatairól, közvetlen kapcsolattartás a Vármegyei és Országos Polgárőr Szövetséggel és egyéb társszervezetekkel, a rendőri szervekkel és a helyi önkormányzattal a közbiztonsággal kapcsolatos feladatok végrehajtásának elősegítése, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése.

A közösségi együttélést megnehezítő körülmény és konfliktus forrása a városlakók között az, hogy a szegregátumban élő roma lakosság nagy része nem gondoskodik az általuk megtermelt szemét megfelelő elszállításáról, illetve az illegális szemétkerítés megakadályozásáról. Az önkormányzat 2022.08.01. és 2022.09.30. között ismételtén megszervezte az Északi lakóterületen a felhalmozott illegális szemét elszállítását. Az összegyűjtött szemétmennyiség 331 tonna, ami 1140 m³ volt. Több mint 45 millió Ft-ot fordított erre az Önkormányzat. Ebből az összegből több mint 300 család részére biztosítottak kukát, történt patkányirtás és volt tereprendezés. Ezzel kapcsolatban továbbra is nagy szükség van szemléletformáló közösségi rendezvényekre.

c) *helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;*

Nyírbátor lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítőtővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kötődés, a karitatív tevékenység. Rendszeresen a városban a jótékonyági rendezvények, bálók, ahol különböző célok érdekében kérik a résztvevőket az adakozásra. Új kezdeményezésként jelent meg 2014-ben a helyi társadalom szolidaritásaként, a karácsonyi adománygyűjtő akció, "Segíteni jó!" elnevezéssel.

A Nyírbátori Lions Klub Egyesület 30 éve végzi Nyírbátorban és a térségben humanitárius, jószolgálati tevékenységét. Segítik a rászorulókat, a fogyatékosokat, a betegeket, a nehéz, hátrányos helyzetben lévőket.

A Zhutipe Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány a hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődését segítő programokat szervez és rendez immár 18 éve.

A Magyar Vöröskereszt Nyírbátori Szervezete szintén eredményesen végzi feladatait a városban, és az Északi városrészben aktívan tevékenykedik a Máltai Szeretetszolgálat is.

d) *a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;*

Nyírbátorban a roma nemzetiség van jelen, akiknek a Nyírbátori Roma Nemzetiségi Önkormányzat koordinálja a kulturális tevékenységeit és közösségi programjait. A Zhutipe Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány közreműködésével a roma nemzetiségűek rendszeresen résztvevői és fellépői a városi rendezvényeknek. A Nyírbátori Kerekdő Óvoda Százszorszép Tagóvodájában kiemelt hangsúlyt fektetnek az óvodapedagógusok a roma hagyományok, népszokások és mesterségek megismertetésére.

e) *helyi lakossági önszerveződések.*

Nyírbátor közösségi, kulturális életének alakulásában kiemelt szerepet játszik a városban működő közel 50 civil szervezet, melyek egy része a sport, egy része kulturális, egy része a hagyományápolás, egy része a segítő tevékenységeket tűzte a zászlójára. Minden évben szervesen bekapcsolódnak a városi programokba, saját rendezvényeket szerveznek, amelyekbe bevonják a városlakókat, nemzetközi kapcsolatokat is építenek. A sportegyesületek korábban már felsorolásra kerültek, az alábbiak a kulturális, a hagyományörző és a segítő tevékenységükkel gazdagítják a város életét:

- Báthori István Nyugdíjas Klub
- Bátor Nőegylet Egyesület
- Nyírbátori Határőr Igazgatóság Nyugdíjasai Egyesület
- Nyírbátori Nyugdíjas Értelmiségi Egyesület
- Nyírbátori Lions Club Egyesület
- Báthori István Múzeum Baráti Kör
- „Nyírbátori” Bátor Mazsorett Egyesület
- Lenszirom Színház és Módszertani Kulturális Közhasznú Egyesület
- Nyírbátori Diákszínpad Egyesület
- Nyírbátori Fúvószenesi Egyesület
- Nyírbátori Tinódi Kulturális Egyesület és Vegyes Kórus
- Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
- Bátor Önkéntes Tűzoltó és Kutyamentő Egyesület
- Nyírbátorért Alapítvány
- Nyírbátor Jövőjéért Egyesület
- Keleti Motoros Egyesület
-

Az önkormányzat a Civil, a Sport és Kulturális Alapból támogatja minden évben az egyesületeket, amely támogatáshoz pályázati eljárás keretében juthatnak hozzá.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiség érdekképviselőjét a Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata (5 fő) látja el. Székhelye: 4300 Nyírbátor, Báthori u. 5. szám alatt található. A képviselő-testületi ülések hivatalos helyszíne: a Városháza (4300 Nyírbátor Szabadság tér 7.) Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata (RNÖ) képviselői a Községi házban rendszeresen fogadóórát tartanak a testület által külön meghatározott rend szerint. A fogadóórák rendjét a helyben szokásos módon kell közzétenni és folyamatosan aktualizálni.

Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendelkezésére álló anyagi eszközök arányában biztosítja – az éves önkormányzati költségvetési rendelet keretein belül – a Nemzetiségi Önkormányzat részére a működéséhez szükséges feltételeket, az alábbiak szerint:

Az Önkormányzat ingyenesen biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat számára a 4300 Nyírbátor, Báthori István u. 5. szám alatt található ingatlan folyamatos használatát.

A képviselő-testület a Polgármesteri Hivatalon keresztül biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat kérésének megfelelően a postai, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését, a Nemzetiségi Önkormányzat működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

Az RNÖ szükség szerint, de évente legalább 4 rendes ülést tart.

A Nemzetiségi Önkormányzat feladatai megvalósítása érdekében együttműködik és hivatalos kapcsolatot tart fent:

a) Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testületével, tisztségviselőivel, az önkormányzat által fenntartott önkormányzati intézményekkel;

aa.) a nemzetiségi önkormányzat elnöke tanácskozási joggal rendszeresen részt vesz a települési önkormányzat képviselő-testületi ülésein;

ab) a jegyzővel vagy az általa megbízott köztisztviselővel egyeztetést folytat a nemzetiségi önkormányzat jogszerű működése céljából;

ac) kapcsolatot tart fent az oktatási intézmények vezetőivel elsősorban kulturális, szabadidős és sport rendezvények tárgyában.

b) Magyarországon más település önkormányzataival; területi roma nemzetiségi önkormányzattal

ba) nemzetiségi önkormányzat elnöke részt vesz és képviseli az önkormányzatot az általuk fontosnak tartott értekezleteken, gyűléseken, kiállításokon és rendezvényeken melyre meghívást kapnak;

c) Országos Roma Nemzetiségi Önkormányzattal;

ca) a nemzetiségi önkormányzat feladatainak ellátása során együttműködik az országos nemzetiségi Önkormányzattal;

cb) rendszeresen egyeztet a települési nemzetiségi önkormányzatokat érintő pályázati lehetőségekről;

cc) segítséget kér a pályázatok elkészítéséhez.

d) A helyi roma nemzetiségi hagyományápolás területén szerepet játszó társadalmi szervezetekkel

da) a nemzetiségi kulturális értékek továbbadása, és ápolása céljából részt vesz az ilyen irányú programok szervezésében

db) A képviselő-testület - közös érdekek alapján - feladatának tekinti, és szorgalmazza a vármegye önszerveződő közösségeivel az érdemi együttműködést.

A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szemétyűjtés nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemét, ami egészségügyi kockázatokkal jár.	Több gyűjtőedény kihelyezése, illegális szemétkerakás felszámolása.
Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.	Az Északi lakóterületen infrastrukturális fejlesztése: utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz -elvezető árkok kiépítése, tisztán tartása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12089	48,30%	51,70%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1961	8,28%	7,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63%	1,60%

Forrás: TelR, KSH Tstar

A 4.1.sz. táblázat adatait megvizsgálva megállapítható, hogy a férfiakéhoz viszonyítva az állandó népességből a nők aránya 3.4 %-kal magasabb.

A 0-14 éves és a 15-17 éves, vagyis a gyermekkorú népesség körében viszont a férfiak vannak jelen nagyobb számban és arányban.

Városunkban az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló A 1997. évi XXXI. törvény értelmében, a járásszékhelyeken Család- és Gyermekjóléti Központot kell működtetni. A Család –és Gyermekjóléti Központ Nyírbátor Város Szociális Szolgálat szervezeti keretén belül 2016. január 1. napjától kezdte meg működését a Nyírbátor, Vár u. 1. szám alatti igényesen felújított a jogszabályi előírásoknak megfelelő épületben. A Család és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Család- és Gyermekjóléti Központ célja: hogy az alapvető szociális gondokkal átszőtt egyének és családok krízishelyzetét egységben kezelje, a tartósan segítségre szorulókat átfogó gondozása, szociális és mentális ellátás biztosítása, valamint prevenció.

Feladata: A Család- és gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl, a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében az alábbiakat biztosítja Nyírbátorban és a kistérségben dolgozókkal team munkát: utcai szociális munkát, iskolai szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, készenléti szolgálatot, jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet; szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára; elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

Az esettanulmány gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- ✓ kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- ✓ javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- ✓ együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- ✓ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- ✓ utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve

- ✓ védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;
- ✓ szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás. A szolgáltatás 2018. szeptember 1. napjával indult, de az oktatási, köznevelési intézményekben a tényleges tevékenységét 2019. január 2. napjától kezdte meg.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás feladatai:

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el az adott oktatási nevelési intézményben.

Ennek keretében segíti:

- ✓ a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- ✓ a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- ✓ a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- ✓ a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- ✓ prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- ✓ a jelzőrendszer működését.

Ellátási területük a Nyírbátori járás **20** települése, mely összesen **48** közoktatási és köznevelési intézményt foglal magába.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás célja: a működési területén Nyírbátor Városban (lakosai) élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettség megelőzése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzése.

Feladata: A települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

A szolgálat ezt a feladatát egyénre, családra vonatkozó gondozási terv alapján végzi, személyes kapcsolat keretén belül.

A családok, egyének számára a családsegítő szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Vagy a kliens fordul hozzájuk problémájával, segítséget kérve, vagy a részükről felajánlott segítséget elfogadja. Céljuk a bizalomra épülő személyes kapcsolat kialakítása klienseikkel, ami nagyban megkönnyíti az együttműködést a probléma megoldásának érdekében.

Megelőző tevékenység: ennek keretén belül figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a nagyszámban előforduló az egyén és család életében jelentkező probléma okait és jelzi az illetékes hatóság, vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé.

Veszélyeztető és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, ennek keretén belül elősegíti az egészségügyi szolgálatok, oktatási intézmények, gyermekjóléti szolgálat, valamint társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a családsegítő:

- ✓ tájékoztatást nyújt a gyermekeknek, ill. a szülőknek mindazon jogokról, kötelességekről, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával
- ✓ Pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadást végez, vagy ezekhez a tanácsadásokhoz való hozzájutást megszervezi
- ✓ Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyákat
- ✓ Szabadidős programokat szervez (játsszóházak, szülőklub, speciális gyermek csoportok)
- ✓ Hivatalos ügyek intézésében közreműködik

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- ✓ a védőnők, gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, a nem állami szervek és magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak, egyesületek bevonásával észlelő és jelzőrendszert működtet
- ✓ esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket tart, éves tanácskozást szervez a jelzőrendszeri tagokkal, a gyermekekkel foglalkozó szakemberekkel

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében:

- ✓ komplex családgondozást végez
- ✓ A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

Család- és gyermekjóléti szolgálat / központ munkatársai: eszmények, családsegítők, szociális asszisztens, óvodai/ iskolai szociális segítők.

Család –és gyermekjóléti Központ/ Szolgálat ügyfélfogás rendje:

- hétfő- csütörtök: 8 órától – 15 óráig
- kedd-szerda- péntek: nincs ügyfélfogadás
- jogi tanácsadás, tájékoztatás nyújtás kéthetente szerda napokon 14 órától
- pszichológiai tanácsadás nyújtása- egyeztetés szerint

A fentiekén túl a Család és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata tanácsadások, ezen belül:

- Pszichológiai tanácsadás biztosítása, mely a teljes járás lakossága számára elérhető, előzetes bejelentkezést követően.
Az intézményben továbbra is két pszichológus segíti a lelki problémákkal küszködő gyermekeket és felnőtteket.
- Jogi tanácsadás - minden második hét szerdáján 14 órától jogi tanácsadást vehetnek igénybe Nyírbátorban és a járás településein élő emberek.

A család és gyermekjóléti központnak további speciális feladatai a járás teljes közigazgatási területén:

- kapcsolattartási ügyelet (szülő – gyermek, nagyszülő-gyermek) között.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7/B § alapján a szolgáltatás alapvető célja a gyermeki jog biztosítása. A gyermeki jogokról szóló ENSZ egyezmény 9/3 pontja alapján a szülőjétől elszakadt gyermeknek joga van, rendszeres, közvetlen, élő kapcsolatot tartania a tőle külön élő szülőjével is, ahol semleges és nyugodt környezetet biztosítunk.

- készenléti szolgálat – információnyújtás a nyitvatartási időn túl az alábbi telefonszámon: 06/30 507-5962 érhető el.

Célja: A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő szociális krízis helyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

Az alábbi szolgáltatások ellátásához nyújtunk segítséget:

- családok átmeneti otthona,
- anyaotthonok,
- hajléktalan ellátás,
- bántalmazás esetén kríziskezelő elérhetőség,
- lelki segélyszolgálat.

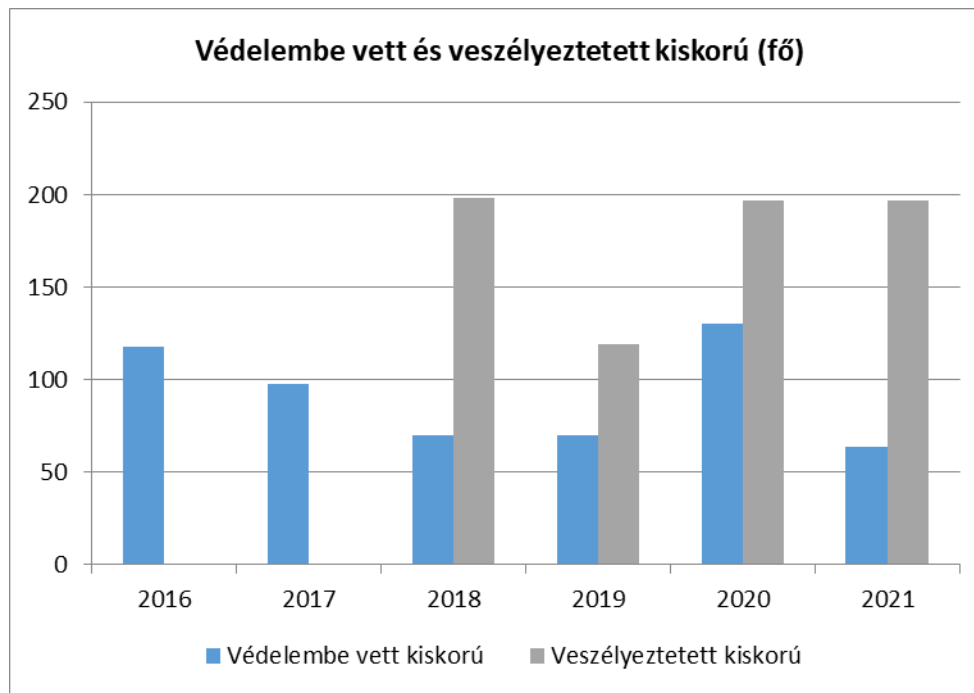
A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés)

2016-ban Nyírbátorban 118 fő volt a védelembé vett kiskorúak száma. 2021-re ez lecsökkent 64 főre. A veszélyeztetett gyermekek aránya nem mutat jelentős változást az elmúlt években. (4.1.1.sz. táblázat)

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	118	n.a.
2017	98	n.a.
2018	70	198
2019	70	119
2020	130	197
2021	64	197

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A **jogosultság** megállapítását a törvényes képviselő vagy a nagykorú gyermek kérheti, ennek **megállapítása** 2013. szeptember 01. napjától a **jegyző feladata**.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre- külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra- megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

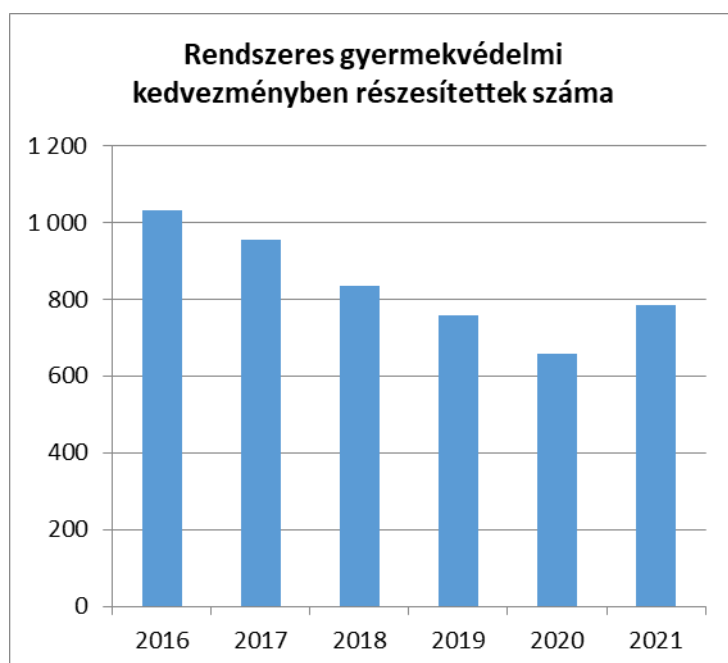
Településünkön biztosított ellátások:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a.) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b.) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c.) a gyermektartási díj megelőlegezése,
 - d.) az otthonteremtési támogatás,
 - e.) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a.) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b.) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c.) a gyermekek átmeneti gondozása.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	1 031
2017	953
2018	834
2019	757
2020	659
2021	784

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre,
- más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére,
- valamint évi 2 alkalommal természetbeni, a 2017-es évtől alapösszegű (6000,- Ft) és emelt összegű (6500,- Ft) támogatás igénybevételére. 2012 novemberétől a természetben nyújtott támogatás kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlásra felhasználható Erzsébet – utalvány formájában történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató nagykorú gyermek saját jogán kérheti a Szociális csoportnál, az erre rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével, a szükséges mellékletek csatolásával. A jogosultságot a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén Nyírbátor Város jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg gyermekeként, külön-külön egyedi határozattal.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 247 fővel csökkent 2016-tól 2021-ig. 2021-ben 138 gyermek számára állapítottunk meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, de a veszélyhelyzet miatt a korábban megállapított jogosultságok automatikusan meghosszabbodtak, így az év végén az összlétszám 784 fő volt (4.1.2.sz. táblázat).

Az elutasításra került kérelmek esetén az elutasítás indoka minden esetben az volt, hogy az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a Gyvt.-ben előírt jogosultsági jövedelemhatárt. Az ügyfeleket a kérelem elutasításáról szóló határozatban tájékoztattuk az egyéb igénybe vehető ellátásokról. Ennek eredményeként az elutasított ügyfelek nagy része – amennyiben a körülményeiben változás következett be - néhány hónapon belül ismételt kérelemmel fordult hivatalunkhoz és az új kérelem eredményeként megállapításra került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzügyi támogatást. A kedvezményben részesülők a kézhez vett határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, pl. gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal, augusztus és november hónapban egyszeri, 2021 évben alkalmanként 6.000 – 6.500,- Ft összegű pénzügyi kiegészítést kaptak. Ahogy a korábbi években, 2021-ben is az ellátást a jogosultak mindkét alkalommal készpénzben - postai úton - kapták meg.

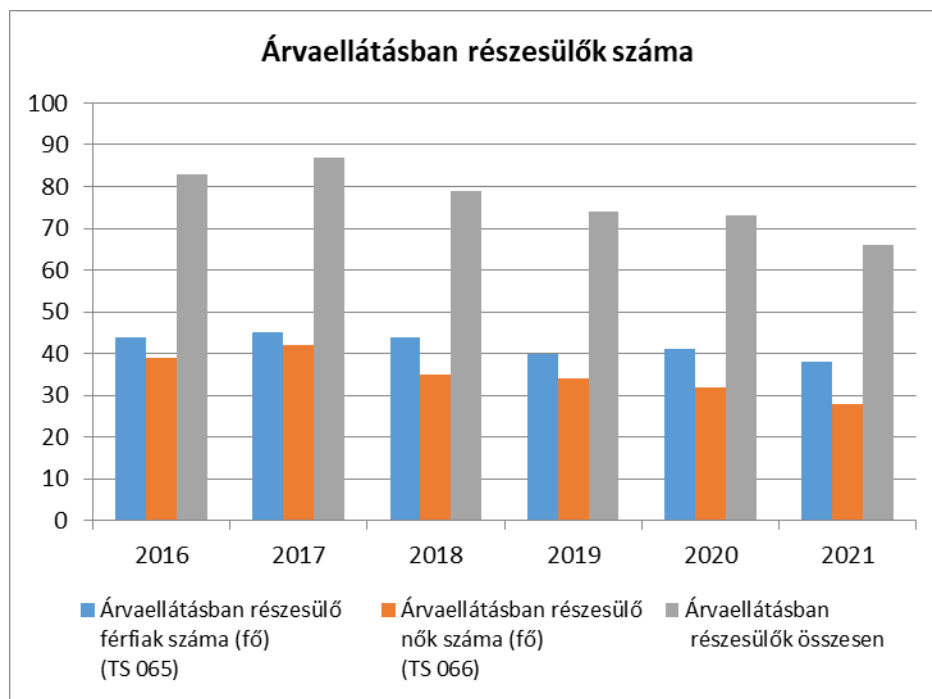
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 54-56. §-a, valamint a törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 64. §-a rendelkezik az árvaellátásra való jogosultságról, annak feltételeiről. Az árvaellátásban részesülők számát, a lány- és fiúgyermekek arányát a 4.1.3.sz.táblázat szemlélteti, amelyből kitűnik, hogy a nagyobb számban szerepelnek az ellátottak között a fiúgyermekek, mint a lányok .

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	44	39	83
2017	45	42	87
2018	44	35	79
2019	40	34	74
2020	41	32	73
2021	38	28	66

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2018.január 1-jétől minden nyírbátori újszülött Babacsomagban részesül, amely a gyermekgondozáshoz szükséges tisztasági felszerelést tartalmazza, 15.000,- Ft értékben.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 16/2021. (VI.30.) a települési támogatásról szóló önkormányzati rendelete 8.§-a értelmében:

(1) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

(2) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

a) a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen fellépő, és kórházi ápolást igénylő betegsége, továbbá súlyos vagy

életveszélyes sérüléssel járó balesete,

- b) a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belül,
- c) lakhatást biztosító épületet elpusztító, vagy e rendeltetését akadályozó köztudomású elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvihár, belvíz, más időjárási károsító hatás), vagy meghibásodás (különösen csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
- d) a lakáshasználat jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
- e) bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében elszenvedett létfenntartást veszélyeztető élethelyzet,
- f) egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézetből történő elbocsátása,
- g) a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- h) a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- i) a gyermek betegsége miatt a szülő harminc egymást, követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
- j) a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott gyógyászati segédeszköz használatára szorul, és közgyógyellátásra nem jogosult,
- k) a gyermeket gondozó/nevelő család családok átmeneti otthonába kerül,
- l) a gyermek védelembe vételére kerül sor a család anyagi körülményei miatt,
- m) a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az árvaellátás megállapításáig
- n) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás.

(3) Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási probléma, többek között, különösen:

- d) iskoláztatással összefüggő kiadások.

2021 évben is az önkormányzati költségvetés tartalmazta az óvodatej programhoz szükséges sajtóterő fedezetét, mert önkormányzatunk fontosnak tartja, hogy minden gyermek hozzájusson a napi tejtermékhez.

Önkormányzatunk a Bursa Hungarica szociális ösztöndíj támogatásra 1.500 e Ft előirányzatot biztosított 2021 évre. Az Önkormányzat Szociális- Egészségügyi Bizottsága, átruházott önkormányzati hatáskörében dönt a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat keretében a felsőoktatásban tanulók támogatásáról. A Szociális és Egészségügyi Bizottság a korábbi években 19 felsőoktatásban tanuló pályázó részére 5.000 – 5.000,- Ft havi ösztöndíjat állapított meg. Ez jelentős segítséget jelent a pályázóknak, hiszen az önkormányzati támogatást a minisztérium ugyanilyen összeggel kiegészíti. Az elektronikus rendszerben 14 pályázó regisztrált, valamennyien papíron is benyújtották pályázatukat. Az „A” típusú pályázati felhívásra 13 darab érvényes pályázat érkezett, 11 hallgatót támogattunk, 2 fő pályázata elutasításra került a magas jövedelem miatt. A „B” típusú pályázati felhívásra 1 pályázat érkezett, a tanulót támogattunk.

Az „A” típusú támogatott pályázók (11 fő) 2021. évben 10 hónapra (2 * 5 hónap 2 tanulmányi félévre) havi 5.000,- Ft, az előző évben támogatott „B” típusú pályázó (1 fő) 6 * 5 hónap 3 tanulmányi évre havi 5.000,- Ft önkormányzati ösztöndíjban részesültek.

Az Arany János tehetséggondozó program keretében hátrányos helyzetű középiskolás tanulók támogatása történik, melyre átruházott hatáskörben az önkormányzat Oktatási és Kulturális Bizottsága tesz javaslatot. A támogatott tanulók a középiskolai tanulmányaik idejére (5 tanulmányi évben) havi ösztöndíjat kapnak az önkormányzattól. Az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő tanuló az önkormányzattól 5000,- Ft / hó összegű támogatásban részesülhet.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Nyírbátori szociális - diákösztöndíjakról szóló 2/2021.(I.28.) önkormányzati rendelete alapján az alábbi diákösztöndíjakat adományozhatja: szociális-tanulmányi ösztöndíj (Esélyteremtő Ösztöndíj) szociális- sport ösztöndíj (Bátorító Ösztöndíj) szociális- művészeti ösztöndíj (Fiatalköztöndíj). A támogatás céljára

felhasználható előirányzat összegét a Képviselő-testület évente - a város anyagi lehetőségeitől függően- a költségvetési rendeletében állapítja meg.

A diákösztöndíjakat pályázat útján lehet elnyerni. A feltételeknek való megfeleléséről meghatározott értékelési rendszer alapján, átruházott hatáskörben az Oktatási és Kulturális Bizottság dönt. A diákösztöndíj célja, hogy segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességeinek kibontakoztatását, tanulmányi előmenetelüket, az általános iskolai tanulmányaik sikeres befejezését és az eredményes továbbtanulásukat. Továbbá csökkentse az iskolai lemorzsolódást, az életlehetőségekből való kiszorulást, oly módon, hogy az a családjuk számára is motiváló legyen. Elősegítse a nehéz körülmények között élő családok tagjainak szemléletformálását.

A diákösztöndíjra pályázhatnak a Nyírbátor Város közigazgatási területén működő általános iskolák 4. osztályos és felső tagozatos tanulói, amennyiben Nyírbátor Város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel rendelkeznek, és családjukkal együtt a pályázati felhívás közzétételét megelőző legalább 1 éve igazolhatóan, életvitelszerűen Nyírbátor Város közigazgatási területén laknak, továbbá nappali rendszerű képzésben vesznek részt.

2018 szeptemberétől évente közel 40 nyírbátori általános iskolás kap havonta 10.000, - Ft összegű támogatást. A diákösztöndíjasok többsége a szegregátumban él.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Nyírbátor Kártyáról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelete tartalmazza a Lakossági internet-hozzáférés támogatását.

Az önkormányzat a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemélyeknek a tárgyévi költségvetésben e célra tervezett összeg erejéig pályázat útján utólag a lakossági internet előfizetéshez támogatást nyújt.

Internet támogatásra jogosult az a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és a háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hetvenötezer) forintot és

- a) a háztartásban legalább két fő kiskorú vagy tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező nyírbátori állandó lakóhelyű személy él, vagy
- b) egyedül él a háztartásban és a 60. életévét betöltötte, vagy
- c) legalább egy - az a) pontban foglalt feltételeknek megfelelő - gyermeket egyedül neveli.

A támogatás mértéke havi 1.000, -Ft (egyezer forint). Egy háztartásban csak egy előfizetés után igényelhető támogatás. A képviselő-testület a költségvetés elfogadása után írja ki a pályázatot és – e rendelet alapján - határozza meg a részletes pályázati feltételeket. A pályázatot évente egy alkalommal lehet benyújtani. A beérkezett pályázatokat a polgármester bírálja el. A pályázati feltételeknek megfelelő pályázóknak a lakossági internet szolgáltatáshoz nyújtott támogatást a befizetett számlák bemutatását követően évente egy alkalommal fizeti ki a Polgármesteri Hivatal Költségvetési- és Adóirodája.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkeztetések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindegyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén
- a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekeként az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, az óvodák, illetve az iskolák keretében megoldott, a gyermekek az intézményekben kialakított ebédlőkben fogyasztják el azt. A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak. A közétkeztetést biztosító intézményeink mindegyike az életkornak megfelelő étrendet nyújtja, azonban az utóbbi években megnőtt az étkezéssel kapcsolatos „betegségek” száma (liszt-, tejcukor érzékenység), amely speciális étrendet igényel. Az ételérzékenységben szenvedő gyermekek számára is biztosítják a megfelelő étrendet.

A Gyvt. 148. §-a értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett bölcsődés és óvodás korú gyermekek, valamint az általános iskolába járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek után a szülőknek nem kellett térítési díjat fizetni.

Jogszabályváltozás következtében 2016-tól a települési önkormányzatoknak a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani.

Nyírbátorban a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma 2021. évben:

- Téli szünetben: 67 gyermek
- Tavaszi szünet: 184 gyermek
- Nyári szünetben: 372 gyermek
- Őszi szünet : 64 gyermek

Az ebéd a Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola konyhájáról és az új Községi Ház épületében került kiosztásra. Az étkeztetés megszervezése és lebonyolítása a Nyírbátori Gazdasági és Szolgáltató Intézmény, majd a Kerekerdő Óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a Gyermekjóléti Szolgálat és az oktatási az oktatási intézmények lelkiismeretes dolgozóinak bevonásával volt eredményes.

A 4. 1. 4. sz. táblázat tartalmazza a kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők számát. Mind az ingyenes óvodai étkezők, mind az általános iskolai ingyenes étkezésben részesültek száma lassú csökkenést mutat. Emellett kevesebb lett az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult 1-13.évfolyamosok száma is 2016-tól 2021-ig. Ugyanez alatt az időszak alatt jelentősen kevesebb lett a nyári étkeztetésben részesülők száma is.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	398	480	162	n.a.	n.a.	626
2017	460	520	139	n.a.	n.a.	605
2018	470	405	139	n.a.	n.a.	505
2019	368	399	146	n.a.	n.a.	404
2020	325	356	128	n.a.	n.a.	295
2021	317	372	106	n.a.	n.a.	372

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az orosz -ukrán háború kirobbanása után nagy számban érkeztek ukrán menekültek, akik a városban több ponton kerültek elszállásolásra. Az önkormányzat gondoskodott számukra meleg ételről. Az ide érkező menekültek a hosszabb-rövidebb idejű itt tartózkodás után követték a már külföldön, illetve Magyarországon máshol élő rokonaikat, családtagjaikat. Az önkormányzati Nyírbátori Kerekérdő Óvodában van tudomásunk két kettős állampolgárságú és egy ukrán állampolgárságú kisgyermekről. A többi nevelési-oktatási intézményből nem rendelkezünk ilyen jellegű adatokkal.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az állampolgársággal nem rendelkező, külföldről visszatért családokról nem rendelkezik adatokkal az önkormányzat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

A városban működő nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok kiemelt figyelmet fordítanak a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására,

esélyegyenlőségükre. A különböző képességfejlesztő és felzárkóztató programokat személyre szabottan, az egyéni képességek figyelembevételével fejlesztik.

Nyírbátorban a gyerekek számos ingyenes közösségi programon vehetnek részt: Húsvéti játszóház, Városi Majális, Gyermeknap, Szüreti felvonulás, Bátor Lovas Napok, Városi Mikulás ünnepség, adventi rendezvények.

Nyírbátor Város Önkormányzata nem rendelkezik nyilvántartott, pontos, aktuális adatokkal a szegregált környezetben élő családok számáról és azok nagyságáról.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat ellátása is. A védőnők kompetencia köre egyre szélesebb, napjainkra már az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában is részt vesznek, humán szolgáltatásokat nyújtanak és tanácsokat adnak a felmerülő problémák megoldására.

A védőnői munka szakmai irányelveit elsősorban az egészségügyi törvények és rendeletek határozzák meg.

A területi védőnői gondozás módszerei a következők:

- családlátogatás
- önálló védőnői tanácsadás
- orvossal tartott tanácsadás
- fogadóóra tartása
- egészségnevelés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
- egészségfejlesztés közösségi szinten
- bölcsődében higiéniai vizsgálatok

A területi védőnői ellátás során az alábbi területekre fektetnek nagy hangsúlyt.

a) A családok komplex gondozása során az alábbi feladatokat végzik:

- családi életre való felkészítés, szülői szerepre „nevelést”
- kiemelten a várandós nők, csecsemők védelme, rendszeres gondozása
- gyermekágyas anya és újszülöttjének gondozása
- egészségnevelés (egyéni és közösségi szinten)
- szűrővizsgálatok végzése, biztosítása
- védőoltások megszervezése
- tanácsadások szervezése, lebonyolítása (várandós; csecsemő - önálló és orvossal tartott-, nővédelmi)

b) A gyermekellátás részeként:

- részt vesznek a családi környezet szociális problémáinak megelőzésében
- tanácsot adnak gondozási, nevelési kérdésekben
- táplálási tanácsot adnak, ellenőrzik és regisztrálják a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődését,
- elvégzik az alap szűrővizsgálatokat, státuszvizsgálatokat (1, 3, 6 hónapos, 1, 2, 3, 4, 5, 6 éves korban, iskolában 2.4.6.8.10.12. osztályokban)
- a kiszűrt eseteket megbeszélik az illetékes szakemberrel
- kapcsolattartás a családdal és a szakemberekkel
- a higiénés viszonyokat figyelemmel kísérik

- a jelzőrendszer tagjaként szükség esetén problémajelző lapot írnak a veszélyhelyzetben lévő várandósokról, 0-7 éves korú kiskorú gyermekekről a gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, házi orvosok felé.

Az Önkormányzat közigazgatási területén 8 védőnői körzet működik területi és iskola-egészségügyi ellátási kötelezettséggel.

1. sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet

Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Középiskolája, Szakképző Iskolája és Kollégiuma (Nyírbátor, Füveskert u. 9.)
Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)

2. sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet

Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)
Nyírbátori Református Általános Iskola és Óvoda (Nyírbátor, Fáy A. u. 17.)

3. sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet

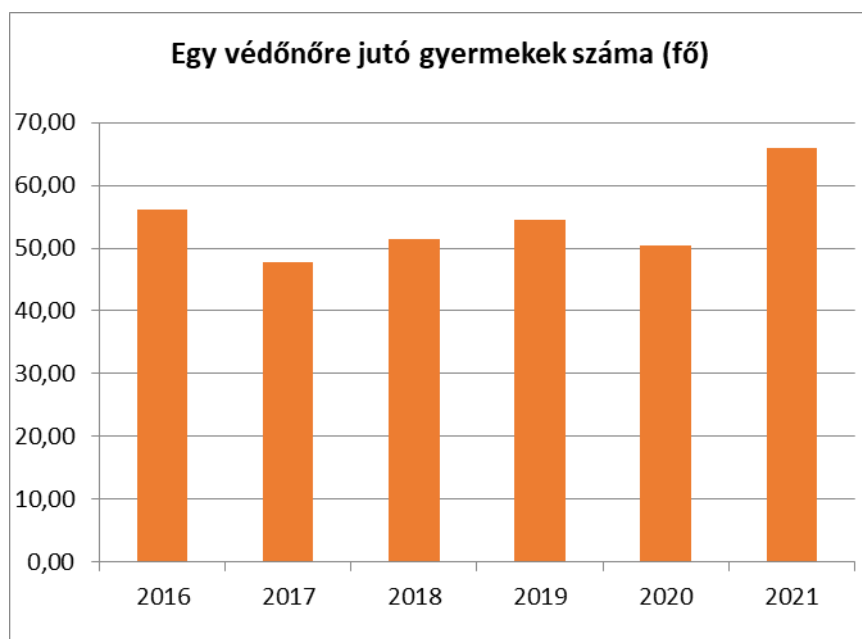
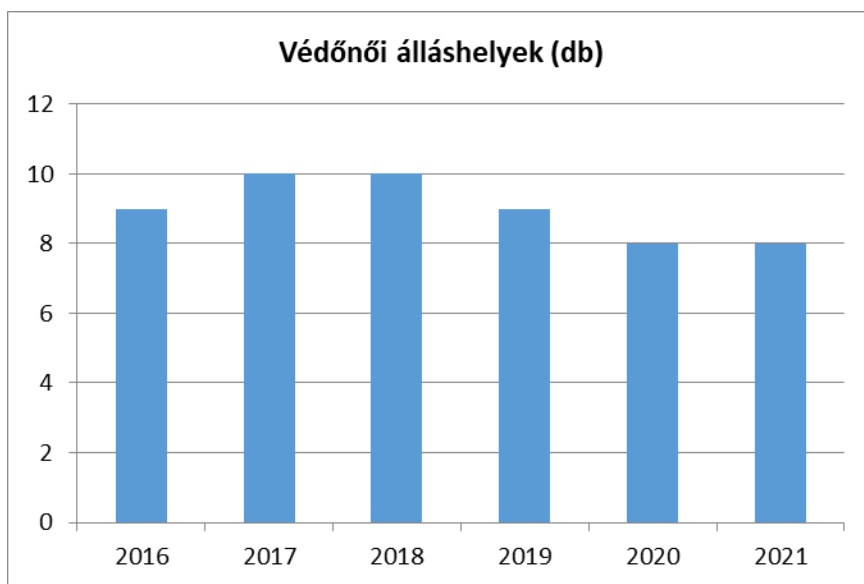
Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola (Nyírbátor, Zrínyi u. 48.)

4. sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet

Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Nyírbátor, Debreceni u. 67.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	9	505	56,11
2017	10	478	47,80
2018	10	515	51,50
2019	9	491	54,56
2020	8	403	50,38
2021	8	527	65,88

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A betöltött védőnői álláshelyek száma a 4.3.1.sz. táblázat alapján 2017-ben és 2018-ban volt a legmagasabb, 2020 óta pedig változatlanul 8 vegyes védőnői körzetben 8 védőnő látja el feladatait. Az egy védőnőre jut átlagos gyerekszám viszont 2016 óta emelkedik. A betöltött álláshelyek számára hatással van a fiatal szakemberek családalapítása is.

A területi védőnői ellátás 2021-ben is 8 körzetben történt, az alábbi táblázat a Városi Szociális Szolgálat 2021.évi szakmai beszámolójából mutatja, hogy milyen gondozási feladatokat végeztek a védőnők.

4.3.1.a) sz. táblázat-A területi védőnők által gondozottak száma 2021. évben

	Gondozási időszak	Fokozott gondozott
Gondozott	1-12. hónapban/fő	1-12. hónapban/fő
Gondozott család*	629	-
Várandós*	216	120
Koraszülött	6	6
0-11 hónapos csecsemő*	135	21
11-35 hónapos kisdéd*	242	42
3-6 éves gyermek*	398	86
Beiskolázandók*	128	-

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Egészségfejlesztési munka az óvodákban:

Az óvodai ellátás területén már korábban történtek változások, amelynek kapcsán a szűrővizsgálatok kikerültek az óvodából. A státuszvizsgálatok (3,4,5,6 éves korban), és ennek keretében a szűrővizsgálatok már a védőnői tanácsadóban történtek. A nevelési intézményekben tisztasági szűrővizsgálatot, illetve egészségnevelési munkát végeznek. A védőnők a nevelési év során szülői értekezleteken is részt vesznek.

A fejtetvességgel nagyobb mértékben fertőzött óvodai intézményekben 2 hetente rendszerességgel végeznek szűrővizsgálatokat, és visszaellenőrzéseket. A szakemberek összehangolt team munkájának eredményeképpen javulás észlelhető a fejtetvesség visszafertőződésében.

Iskolai védőnői feladatok összesítése:

- Januártól - májusig minden iskolában lezajlottak a törvény által előírt státusz - és orvosi vizsgálatok, védőoltások (Engerix-B II., Cervarix oltások), és az ezekkel járó adminisztrációs tevékenység és adatszolgáltatás.
- A gondozási füzetek alapján a védőnők előkészítették a dokumentációt az éves jelentéshez.
- A szakképző iskolában a beiratkozás előtt alkalmassági vizsgálatokat végeztek
- A szakmai gyakorlat megkezdése előtt határidőben kiadásra kerültek az alkalmassági igazolások. Az alkalmatlannak minősített tanulók névsorát az iskolavezetésnek átadták
- Augusztus végén a pótfelvételre jelentkező tanulók előzetes iskolai orvosi vizsgálaton vettek részt.
- Minden iskolai védőnő a tanév folyamán végzett iskola-egészségügyi munkáról jelentést

készített, melyet interneten keresztül küldött el az Országos Módszertani Központon keresztül az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé

A védőnők az iskolákban a következő témákban tartottak előadásokat a tanulók számára:

- Továbbtanulással kapcsolatos előadás, pályaválasztás stb.
- Alsó tagozatban a tisztálkodásról, haj és körömápolásról.
- Felső tagozatban, osztályban a menstruációról és nemi érésről.
- A helyes kézmosás jelentőségéről és a kézfertőtlenítés fontosságáról.

A védőnő szolgálat tagjainak nagyon jó a kapcsolatuk az oktatási intézmények vezetőivel és dolgozóival (óvodák, iskolák), pedagógusokkal, ifjúságvédelmi felelősökkel, családsegítő szolgálat munkatársaival, szakértői bizottság és nevelési tanácsadó szakembereivel, háziorvosokkal, házi gyermekorvosokkal, nőgyógyászokkal és egyéb jelzőrendszeri tagokkal, mint például rendőrséggel.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

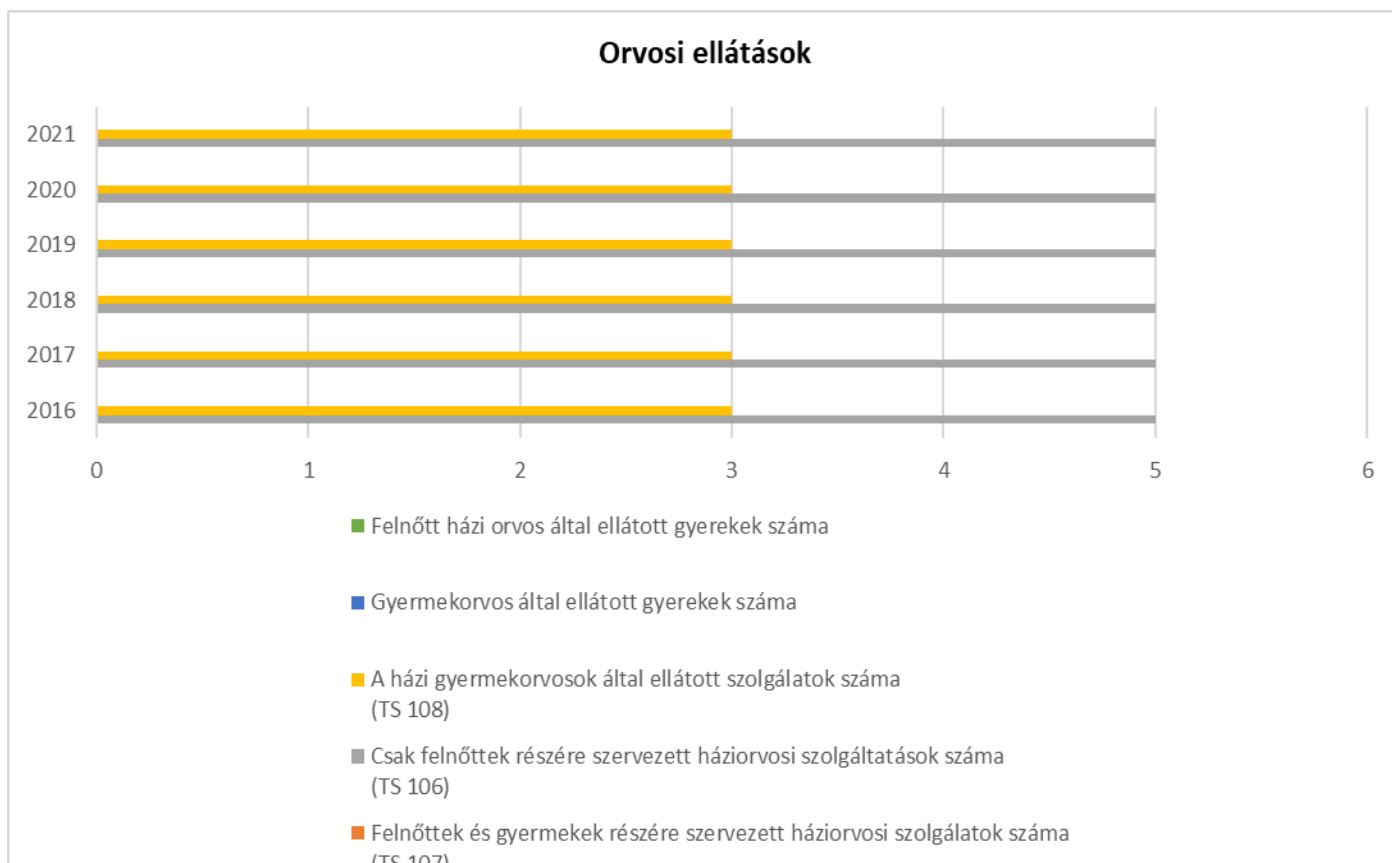
Nyírbátorban 5 felnőttre szervezett háziorvosi szolgáltatás és 3 házi gyermekorvosi körzet került kialakításra (4.3.2.sz. táblázat), és 1 gyermekfogászat. Betöltetlen háziorvosi praxis nincs. Az egyes körzetekhez tartozó utcák jegyzékét önkormányzati rendelet határozta meg.

A Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelőjében Gyermekgyógyászati szakrendelés is működik. Nincs előjegyzés, a szakrendelés beutaló köteles. Hétköznaponként 8:00 és 14:00 óra között van rendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	n.a.	0
2017	0	5	3	n.a.	0
2018	0	5	3	n.a.	0
2019	0	5	3	n.a.	0
2020	0	5	3	n.a.	0
2021	0	5	3	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) *0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok*

A Nyírbátor Város Szociális Szolgálatá által működtetett védőnői hálózat jelentős szerepet vállal abban, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családoknak segítséget nyújtsanak a 0-7 éves korú gyermekek nevelésében, egészségük megőrzésében, az esetleges problémák felismerésében. A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű családoknál gyakoribbak a megbetegedések a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermekek száma is magas. Ez a hátrány visszavezethető arra, hogy ezekben a családokban a gyermekeket nevelő anyák generációról – generációra cipelik magukkal a hátrányaikat, a nehéz életkörülmények számukra leküzdhetetlen hatásait. A rossz higiénés körülmények, a rossz és egészségtelen lakhatás, az egészséges életmódra vonatkozó ismeretek hiánya egyaránt nehezítik a gyermeknevelést. Ezekben a családokban, mind a jövedelmi, mind a kulturális lemaradások miatt nem, vagy csak később jelenik meg a gyermek fejlesztése iránti igény, amikor annak eredményessége már kisebb.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekt elemei: „Sokoldalú fejlesztés” célja a járás területén hiányzó szociális, gyermekjóléti, egészségügyi, helyi szükségletre épülő speciális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése.

Gyógytestnevelés: a mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küszködő, a testi képességekben visszamaradó panaszainak csökkentése, a panaszok megszüntetése a testnevelés eszközeivel. A bevont gyerekek többségénél bokasüllyedés és lúdtalp volt a leggyakoribb elváltozás, így a lábterápia minden foglalkozáson előtérbe került. Emellett foglalkoztak még a helyes testtartás kialakításával, állóképesség, egyensúlyérzék fejlesztésével, illetve a zsugorodott izmok nyújtásával, ízületek mozgáshatárának növelésével. A gyógytestnevelés foglalkozás minden esetben egy járási településen és egy nyírbátori intézményben (általában a szegregátumban található óvodák egyikében) zajlik, 2019-ben 14, 2020-ban 8 nyírbátori gyermeket érintett.

Koragyerekkori intervenció. Ennek célja, hogy a korai fejlesztéssel csökkenteni lehet a lemaradást, a nap, mint nap felmerülő nehézségek megoldhatóbbá válnak. A gyerekek segítséget

kapnak ahhoz, hogy könnyebben be tudjanak illeszkedni a családba, a közösségekbe, emellett kiegészítő terápiás lehetőségként szülői kompetencia fejlesztése zajlik.

Logopédia: a tudatos hangzó beszéd óvodai előmenetelt akadályozó hibáinak, zavarainak kijavítására, a gyermek egész személyiségének pozitív befolyásolására, a beszédfélelem feloldásának, a közösségtől való elkülönülés leküzdésének, az önbizalom erősítésének elősegítésére irányul. 2019-ben és 2020-ban 12 nyírbátori gyermeket érintett az iskolában tartott logopédiai foglalkozás, 26 gyermeket pedig a szegregátumban található óvodában tartott foglalkozás.

Fejlesztő foglalkozás óvodában: amelyek során a szociális készségek alakítása a fő irányvonal, mivel a bevont gyermekeknek a gyenge énképük, önértékelésük, társas kapcsolataik, együttműködési készségük, frusztrációs toleranciájuk miatt a többi részképességük sem bontakozhat ki életkoruknak megfelelően.

Az alábbi táblázatok szemléltetik a védőnői látogatások számát, a tanácsadások forgalmát, a védőnői jelzőlapok számát 2021-ben:

4.3.2.a) sz. táblázat – A védőnői látogatások száma 2021-ben

	Látogatottak száma/fő	Fokozott gondozott/fő	Távkonzultáció
Várandós anya	236	146	318
Gyermekégyas anya	559	-	199
0-11 hónapos csecsemő	1236	240	1245
11-35 hónapos kisdéd	475	142	671
3-6 éves korú kisgyermek	244	87	461
Beiskolázandók	40	-	88
Összes látogatás:	2790	615	2982

Családlátogatások száma	Szaklátogatások száma
2074	2782

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A látogatások száma a 0-11 hónapos csecsemőknél volt a legtöbb, ezt követte a gyermekégyas anyáknál tett látogatások száma. A beiskolázandók esetén volt a legkisebb mutatószám a látogatások tekintetében.

4.3.2.b) sz. táblázat- Tanácsadási forgalom adatai 8 darab vegyes körzetben 2021-ben

		Önálló/orvossal tartott tanácsadáson megjelentek
		Összesen/fő
Gondozott gyermek	0-11 hó	1810
	11-35 hó	667
	3-6 év	581
Összesen:		3058
Védőnői várandós tanácsadáson megjelentek száma:/fő		1271
Nővédelmi tanácsadás:		16
MSZSZ (Mozgó Szakorvosi Szolgálat) tanácsadáson megjelent várandós, gyermekágyas anyák száma:/fő		63
MSZSZ alkalmak száma		14 alkalom

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A 8 vegyes védőnői körzetben összesen 3058 fő jelent meg a különböző tanácsadásokon. Az összes tanácsadáson résztvevők 41 %-a vette igénybe védőnői tanácsadásokat.

4.3.2.c) sz. táblázat-Jelzőlapok statisztikai adatai

Kivel kapcsolatban történt jelzés?	Védőnői jelzőlapok száma
Várandós	16
Nővédelem	1
Gyermekágy	1
0-7 éves korú gyermek	39
Összes jelzőlapok száma:	57

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

57 védőnői jelzőlap 68 %-át, a legtöbbet, a 0-7 éves korúak érdekében állították ki a védőnők 2021-ben.

Nyírbátorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézményében (4300 Nyírbátor, Báthori u.21.) folyik gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás. Az intézmény a városban három évtizede segíti a különféle magatartási,

beilleszkedési, tanulási problémával küzdő gyermekeket, azok családját és pedagógusait. Jelenleg 3 gyógypedagógus, 7 pszichológus 6 logopédus, 3 fejlesztő pedagógus, 1 gyógytestnevelő végzi a gyerekek fejlesztését, gondozását. Az elmúlt években sokat változott, fejlődött az intézmény, nemcsak a szakmai munkát illetően, hanem az intézmény épülete, belső felszereltsége is megújult, komfortosabbá, izlélsebbé és kényelmesebbé téve a mindennapi munkát.

Az Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (4300 Nyírbátor, Debreceni út 67.) 45 éve működik. A köznevelés rendszerében, mint *gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény*, sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását végzi.

Az intézmény összetett feladatot lát el, mert a tanulók alapfokú, illetve szakmai képzése mellett kollégiumi férőhelyet is biztosít. Jogelődjét 1977-ben alapította az akkori Megyei Tanács. Tehát nagy múltú, és társadalmi igényekhez, továbbá a fenntartói elvárásokhoz igazodva folyamatosan épülő és megújuló iskola.

Az iskola működése több tagozat összehangolt munkájának eredménye. Az általános iskolai tagozaton 1-8. évfolyamon tanulhatnak diákjaik tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott tagozaton. Ez kiegészül speciális osztályokkal, ahol autizmus spektrum zavarral diagnosztizált tanulók oktatását, nevelését végzik. Fejlesztő nevelés-oktatás csoportjaikban súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztését látják el.

A készségfejlesztő iskolában - amely intézmény típus az értelmileg akadályozottak középiskolája - a tanulók a közismereti tárgyak mellett szakmai modulokat tanulnak a teljesség igénye nélkül: árufeltöltő, kert-és parkápoló, konyhai kisegítő, textil-és fonalmentő ismereteket sajátítanak el, amelyekről végbizonyítványt is szereznek.

A szakiskolai képzés a tényleges társadalmi integráció egyik legfontosabb állomása, hiszen tanulóik nagy része a munka világán keresztül találhatja meg és biztosíthatja önálló életét. Céljuk, hogy a képzés során ne csak szakmai alapokat, hanem életvezetési stratégiákat is adhassanak az azt befogadni kész fiatalok számára.

A szakiskolai tanulók az alábbi szakmában szerezhetnek szakmai végzettséget:

- Parkgondozó
- Szobafestő
- Háztartásvezető
- Szakácssegéd
- Tisztítás-technológiai szakmunkás

Minden oktatott szakmához rendelkeznek belső gyakorlati műhely teremmel.

Kollégiumi élet: jelenleg hat lakóegységben, összesen 72 gyerek veszi igénybe a kollégiumi ellátást az intézményben.

Pedagógiai munkájuk során törekszenek a mindennapi életben előforduló kihívásokra felkészíteni növendékeiket, úgy tanítani, értéket közvetíteni, hogy azok elsajátítása és annak körülményei a gyermekek igényeihez és képességeihez igazítva játékos formában is megtörténjen! Fontosnak tartják az érték közvetítést, és a következetes nevelés alapelvei mentén alkalmazott iránymutatásokat, hogy a későbbiekben könnyebben eligazodhassanak a életben. A nevelőtanárok tanulmányi-, tematikus-, felzárkóztató-, csoport-, szakköri és napközis foglalkozásokat tartanak tanulóiknak. Az előző tanévben vezették be a Boldogságóra programot, mely az érzelmi intelligencia fejlesztését segíti.

d) *gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;*

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból való kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos

helyzetének feltárásához és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével, annak leküzdéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást- lehetőség szerint- a jogosult lakóhelyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Nyírbátor Város Önkormányzata a gyermekjóléti alapellátást Nyírbátor Város Szociális Szolgálatára intézményén keresztül biztosítja. A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit használja fel a gyermek érdekében. A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait a családsegítők végzik.

A családsegítő feladata a gyermek testi, lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt,
- tájékoztatja a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.
- családsegítő a szociális segítőmunka keretében segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
- az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
- koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- esetkonferenciát szervez,
- a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét,
- közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.
- A szociális segítőmunka során valamennyi család esetében legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

- folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és

- segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.
- A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából, olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülők aránytalan nehézséget okozna, és
- kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél programok megszervezését.

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője

- segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
- a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít, és a gyámhivatal felkérésére tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről,
- ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez,
- a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői a családgondozáson kívül ügyfélfogadást tartanak minden héten hétfő és csütörtöki napokon 8⁰⁰ – órától 16⁰⁰ – óráig az erre kialakított különálló helyiségben. 2021-ben összesen 2607 kliens 10,262 alkalommal jelent meg ügyfélfogadási időben. Ahol igyekeztek az aktuális jogszabályoknak megfelelő széleskörű szolgáltatást nyújtani a kliensek számára. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes.

A Család – és Gyermekjóléti Szolgálat a különböző gondozási formák keretében megjelenők, és az egyszeri segítséget kérők számára az alábbi szolgáltatásokat nyújtotta 2021-ben:

- Információnyújtás: 314
- Segítőbeszélgetés: 125
- Tanácsadás: 104
- Ügyintézéshez segítségnyújtás: 3007
- Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (természetbeni, pénzbeli, és egyéb): 1241
- Esetkonzultáció: 183
- Esetkonferencia: 7
- Esetmegbeszélés: 5
- Családlátogatás: 3872
- Adományközvetítés: 1285
- Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés: 89

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat keretein belül működik az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának

és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Céljaik:

Az elsődleges, széleskörű prevenció segítése, megerősítése a bevont köznevelési intézményekben.

A veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyhelyzet megszüntetésében való segítség.

A 3–18 éves korosztály szociális jólétének javítása, a társadalmi kohézió erősítése, a társadalmi minőség javítása közösségi erőforrások mozgósításával, valamint a gyerekek szociális kompetenciájának fejlesztése.

Prevenció: az óvodás és iskoláskorú gyerekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Az óvodai- és Iskolai szociális segítők az intézményekben történő feladatellátás során a következő tevékenységeket végezték:

- prevenció jellegű előadások,
- önismereti és személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások,
- egyéni beszélgetések gyermekkel, szülővel az óvodához, iskolához köthető problémák pl. szorongás, tanulási nehézségek konfliktus az iskolatársakkal, konfliktus a pedagógusokkal, magatartási problémák miatt,
- közösségi munka. Szabadidős tevékenységek szervezésében segítségnyújtás, lebonyolításában aktív részvétel, illetve szabadidős tevékenységek szervezése pl: **roadshow** nevű szabadidős tevékenységünk, amely a közösség elérését hivatott megcélolni. foglalkozásokon való aktív részvétel, illetve csoportfoglalkozás szervezése óvodákban az aktuális heti témához kapcsolódóan,
- rendszeres részvétel szülői értekezleteken,
- pályaválasztási tanácsadás,
- óvodából iskolába kerülő gyermekek beilleszkedésének segítése,
- információnyújtás elérhető szolgáltatásokról (pedagógiai, pszichés, szociális),
- esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon való rendszeres részvétel, amely jellemzően családon belüli problémák pl. bántalmazás, szülők közötti veszekedés, válás, iskolai hiányzás miatt történt,
- óralátogatás,
- rendszeres konzultáció a pedagógusokkal,
- a jelzőrendszeri tagokkal való rendszeres kapcsolattartás.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekt részeként

„Miénk itt a tér!” a Közösségi Szolgáltató tér, valamint a Közösségi Szolgáltató Pont heti 5 nap nyitva tartással működött, a szakmai programnak megfelelő tevékenységek folyamatosan történtek.

A Közösségi Szolgáltató Pont a szegregátumban található, ott zajlik havi egy alkalommal a roma táncfoglalkozás, szombat délutánonként a tematikus játszóházi foglalkozások, emellett minden délután van játszási lehetőség és tanulásban segítség a nagyobb gyermekeknek. 2020 tavaszán a digitális oktatás bevezetésekor itt került sor az informatikai eszközökkel nem rendelkező tanulók papíralapú tananyagának átvételére. Ez márciustól júniusig heti 50-60 gyermeket érintett. Ez a program az őszi tanévkezdésre tanoda jellegű szolgáltatássá alakult, kevesebb számú gyermeknek nyújtanak segítséget a számára nehézséget okozó tananyag feldolgozásában és elsajátításában. A Közösségi Szolgáltató Ponton heti két délután helyet kap egy az Alapfokú Művészeti Iskola keretei között történő roma tánc oktatás is.

A Közösségi Szolgáltató Ponton, délelőttönként a kisgyermekes anyák napi szinten kaphatnak védőnői tanácsot a gyermekükkel való foglalkozáshoz. Ugyan csak itt, havi két alkalommal gyógypedagógiai tanácsadást is igénybe vehetnek.

Havi két alkalommal közös főzés, hetente pénzkezelési és életvezetési tanácsadás, és napi szinten működnek a komfortszolgáltatások, a mosás és a tisztálkodási lehetőség. Rendszeresen működik álláskeresési tájékoztatás, melyet a digitális kompetenciák erősítésével kombinálva, valamint havi két alkalommal a Magyar Máltai Szeretetszolgálat adósságkezelési tanácsadásának is helyet biztosít.

A szolgáltató ponton biztosított programok: Biztos Kezdet szemléletű foglalkozások 3 év alatti gyermekeknek, délutáni játszási lehetőség kísétkezéssel, tematikus játszóház szombatonként, komfortszolgáltatások (mosás, tisztálkodás, főzés), családsegítés (ügyintézés, adósságkezelés, stb.) 2020-ban ezek mellé csatlakozott a tavaszi tananyagosztás, az azóta is folyamatos délutáni tanulássegítés, a szervezett havi adományosztás (turi-nap) és a néptáncfoglalkozás (roma tánc) helyszínének biztosítása.

A Közösségi Pont, minden hétfő délelőtt ügyintézés céljából is felkereshető. A szolgáltatás iránt az érdeklődés folyamatosan növekszik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának Napsugár Bölcsődei tagintézménye 48 fő részére biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni szakszerű gondozását és nevelését. Emellett a Mini - Manófalva Családi Bölcsőde fogadja a 20 hetes és 3 éves kor közötti kisgyerekeket, összesen 12 főt.

A Napsugár Bölcsőde nevelési- gondozási célja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának megvalósítása a helyi sajátosságok figyelembevételével.

Kiemelt feladataink:

- A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése
- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése
- Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Rendszeres Bölcsődei rendezvények:

- ✓ Farsangi multság,
- ✓ Tavaszi közös virágültetés,
- ✓ Gyermeknap ugrálóvár, zártkörű rendezvény,
- ✓ Szülőcsoportos megbeszélés,
- ✓ Családi nap,
- ✓ Szülői értekezlet a szeptembertől érkező új családok részére,
- ✓ Bölcsődekóstolgot a felvételt nyert gyermekek részére a saját csoportjukban, szabad levegőn,
- ✓ Tökjó nap, zártkörű rendezvény,
- ✓ Mikulás,
- ✓ Mézeskalácssütés,
- ✓ Karácsony.

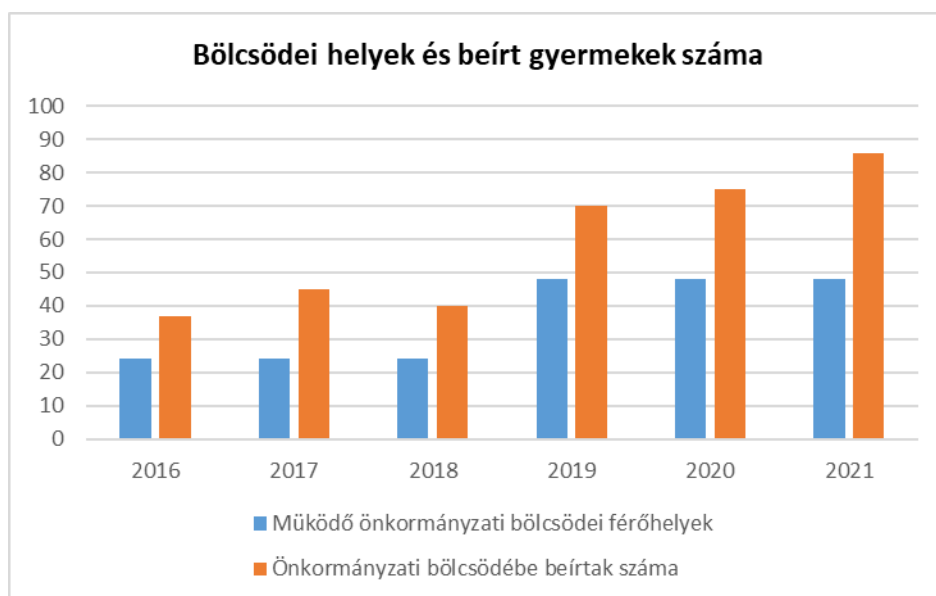
A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 11. számú melléklete írja elő a bölcsődei ellátáshoz szükséges eszközöket és felszereléseket. A jogszabályban meghatározott eszközökkel és felszereléssel rendelkeznek. Biztonságos környezetben, jó minőségű játékokkal, fejlesztő eszközökkel játszhatnak a gyermekek. A gyermekétkeztetést a 2021.09.01-jétől a Nyírbátori Kerekerdő Óvoda konyhája biztosítja. Az ételmezésvezető által összeállított étlap alapján napi négyszeri étkezést biztosítanak a gyermekek életkorának megfelelően. Az ételek változatosak, mennyiségileg és minőségileg is megfelelőek.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi térítési díj mértéket az önkormányzat rendeletben határozza meg. 2020.01.01-jétől a 20/2019.(XI.21.) Ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma 2021.05.31-én 33 fő volt.

A 4.3.3. a.) sz. táblázatból a Napsugár Bölcsőde férőhelyeiről ad tájékoztatást 2016-tól egészen 2021-ig. Ebből is látható, hogy 2019-ben férőhely bővítés történt, így megkétszereződött a férőhelyek száma. Általában a gyerekek 24 hónapos korától iratják be a szülők a kisgyermeket a bölcsődébe. A beíratás egész évben folyamatosan történik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	24	37
2017	24	45
2018	24	40
2019	48	70
2020	48	75
2021	48	86

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága maximális (4.3.3. b.) sz. táblázat) és folyamatosan növekszik az igénylők száma.

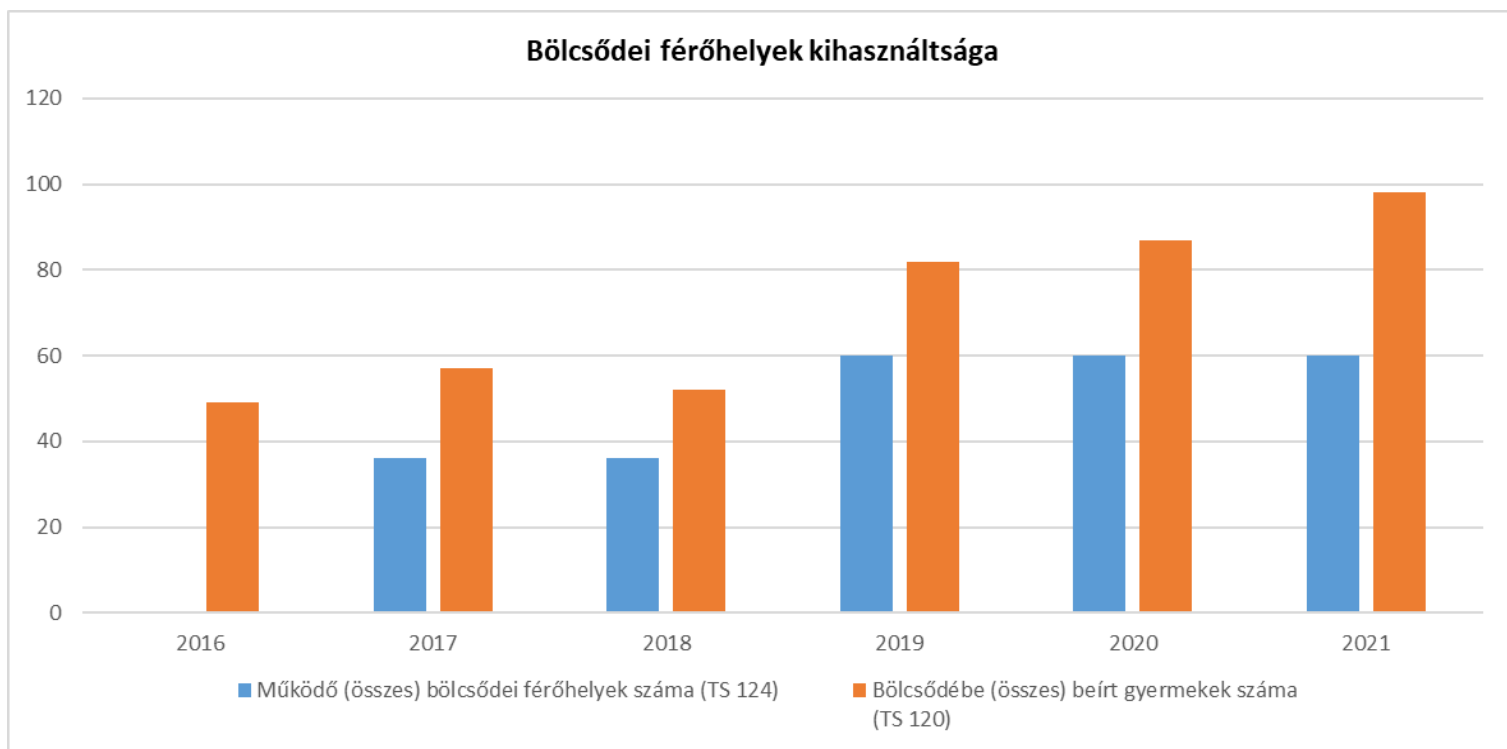
4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	49
2017	0	0	12	12	0	0	36	57
2018	0	0	12	12	0	0	36	52
2019	0	0	12	12	0	0	60	82
2020	0	0	12	12	0	0	60	87
2021	0	0	12	12	0	0	60	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2023 őszén megkezdte működését a városban a Görögkatolikus bölcsőde is, 48 férőhelyen fogadja majd a gyerekeket.

Az elmúlt évben a Napsugár Bölcsőde aktívan részt vett a MSZC Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium kisgyermeknevelői képzésben, gyakorlati helyet biztosítva 11 tanuló részére, akik az intézményben töltötték el a nyári gyakorlati idejüket.

f) *gyermekvédelem;*

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésre, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer egy adott állam gyermekvédelmének leírására szolgáló kategória, amely magába foglalja a gyermekvédelem funkcióit, szabályait, megoldásait, szervezeteit, működésének módjait. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el az alábbi intézmények és személyek:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat a házi orvos, a házi gyermekorvos
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- az ügyészség
- a bíróság
- a pártfogó felügyelői szolgálat
- az áldozatsegítő és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- a menekülteket befogadó állomása menekültek átmeneti szállása
- az egyesületek, az alapítványok, az egyházi jogi személyek
- a munkaügyi hatóság
- a javítóintézet
- a gyermekjogi képviselő
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormányrendeletben kijelölt szerv

A fent megnevezett szervek és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, valamint hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy más egyéb, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A veszélyeztetettség megelőzésének érdekében a jelzőrendszerrel való kapcsolattartás folyamatos.

4.3.3.c) sz. táblázat-A 2021-ben érkezett jelzések száma

2021 évben érkezett jelzések	
<u>Jelzőrendszeri tag</u>	<u>Jelzések száma</u>
Egészségügyi szolgáltató/ védőnő:	29
Köznevelési Intézmények:	124
Rendőrség:	39
Ügyészség/bíróság:	3
Pártfogó:	5
Kormányhivatal:	57
összes jelzések száma	257

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az összes jelzésből köznevelési intézményeket érintette a legtöbb, míg a legkevesebb a ügyészséget és bíróságot.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnál gondozott esetek száma 2021-ben az alapellátásban, 42 családban, 103 fő gyermeket gondoztak.

Az alapellátás elrendelésére az alábbi elsődleges okok miatt került sor:

- Igazolatlan hiányzások: 59 fő
- Szülői életvitel: 3 fő
- Védelembe vétel utáni alapellátás: 25 fő
- Szülők következetlen nevelő elveinek a hatása: 9 fő
- Külön élő szülők konfliktusa: 3 fő
- Lopás és más bűncselekmények elkövetése: 0 fő
- Óvodai hiányzás: 4 fő
- Együttműködés hiánya a segítő szakemberekkel: 0 fő

Az esetek okai:

- magas iskolai hiányzás (igazolt, igazolatlan)
- szabálysértés,
- védelembe vétel utáni gondozás,
- elhanyagolás, nem megfelelő nevelési módszerek alkalmazása,
- bűncselekmények elkövetése (lopás, garázdaság)
- együttműködés hiánya a szakemberekkel (főleg a Védőnői Szolgálattal)
- a külön élő szülők konfliktusa (tettlegeességig fajuló viták)

2021-ben Intézkedési terv készült a jelzőrendszeri tagok által beküldött előző évi beszámolókból, amit a településen megjelenő problémák alapján állítottak össze a Szociális Szolgálat munkatársai.

Az Intézkedési terv szerint kezelendő feladatok:

- az intézményekkel együttműködve a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű. gyermekek integrációjának elősegítése,
- a fejtettség, újra fertőzés jelenléte,
- a szükséges orvosi szűrő/kontroll és szakértői vizsgálatokra való eljutás elmaradása szülői gondatlanság miatt,
- a szülők nem megfelelő együttműködése a gyermekek életterébe tartozó szakemberekkel,
- nem megfelelő lakhatás és lakáskörülmények,
- szabadidő nem megfelelő e

g) *krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;*

Nyírbátor Város Önkormányzata a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A városban sem családok, sem gyermekek átmeneti otthona nem működik. A megyében több országos ellátási területtel működő családok átmeneti otthona van. A család- és gyermekjóléti szolgálat tud segítséget nyújtania krízishelyzetbe került gyermekek vagy családok átmeneti otthonban történő elhelyezésre.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekt keretében jött létre prevenció céllal a „**Krízis alap**”.

Elsődleges célja az egészségmegőrzés, és az akut krízishelyzetek elhárítása. Eddig leginkább szemüvegvásárlást finanszíroztak belőle, illetve kályhavasárlást. De segítséget jelent a krízishelyzetbe került családok gyermekeinek részére az adott évszaznak megfelelő ruházat megvásárlása, valamint nagyobb mennyiségű tisztasági csomag beszerzése.

Nyírbátor Város Önkormányzata a koronavírus terjedésének megakadályozása és a terjedési láncolat megszakítása érdekében kiemelt feladatot vállalt fel azzal, hogy a városlakók biztonsága érdekében antigén tesztekert szerzett be. Nyírbátor Város Önkormányzata 2020. évi költségvetéséről és a költségvetés végrehajtása szabályairól szóló 5/2020. (II.26.) önkormányzati rendelet 5. melléklet VIII.1. „Tartalék rendkívüli működési kiadásokra” előirányzat terhére a koronavírus járvány elleni védekezés költségeire 10.000.000 Ft-ot, azaz tízmillió forint dologi előirányzatot biztosított.

Beszerezésre került 3000 db Sienna teszt és 4000 db Coronavirus Ag Rapid teszt - a Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft-n keresztül, annak érdekében.

A lakótelepeken élők biztonsága érdekében az önkormányzat valamennyi lépcsőházban-105 lépcsőház - érintésmentes kézfertőtlenítő automatát szerelt fel, amihez folyamatosan biztosítja a fertőtlenítő folyadékot is. Ennek költsége közel 2 000 000 Ft volt.

Annak érdekében, hogy kiszűrjék az egyes közösségekben a tünetmentes, de COVID fertőzött személyeket az önkormányzat fenntartásában lévő költségvetési szervezetben foglalkoztatott – jogviszonytól függetlenül – valamennyi dolgozót rendszeresen tesztelték.

A városlakókért érzett felelőssége tudatában az önkormányzat felajánlotta a segítségét: a Nyírbátorban lévő valamennyi oktatást, nevelést és szociális ellátást nyújtó intézményben dolgozók egyszeri tesztelésének lehetőségét, azok fenntartójától függetlenül:

- Nyírbátori Magyar - Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
- Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium
- Leonardo Média Akadémia, Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola
- Nyírbátori Éltés Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium
- SZGYF fenntartásában lévő Gyermekotthon dolgozói
- Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda
- Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézménye
- Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola Nyírbátori tagintézménye (zeneiskola)
- Mini-Manófalva Családi Bölcsőde
- Szakrendelő Nyírbátor
- Kistérségi Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ Ápolást-gondozást nyújtó, bentlakásos szakosított ellátási formában (Fáy András utca 17/D. szám alatti telephelyen) dolgozók és ellátottak

Az önkormányzat továbbá biztosította a tesztelést az alábbi személyeknek és csoportoknak igénylés esetén:

- térítésmentes tesztelési lehetőséget a kórházból PCR teszt nélkül hazatért városlakóknak;
- kedvezményes tesztelési lehetőséget, úgy hogy a teszt árából 1600 forintot az önkormányzat átvállal azoknál, akik COVID-19 fertőzöttel egy háztartásban élnek, vagy a fertőzöttel szoros kontaktba kerültek és mindkét esetben 65 életévüket 2020. évben betöltötték vagy betöltik vagy igazoltan krónikus betegségben szenvednek. (Ehhez szükséges megadni a COVID fertőzött nevét, házi orvosát és az igénybe vevő krónikus betegségét igazoló dokumentumot is csatolni szükséges). Így az igénybe vevőnek 1500 forintba került a tesztelés.
- Kedvezményes, 3100 forintos beszerzési áron biztosította az önkormányzat által tesztelésre kijelölt helyszínen azon COVID betegségből felépült személyeknek, akik ezt igénylik és a munkájukba történő visszatéréshez a házi orvos nem rendelte el a PCR tesztet, és így nincs negatív tesztjük.
- kedvezményes szolgáltatási áron, azaz 3100 forintért biztosította a tesztet azon nyírbátori székelyű vállalkozások részére, akik ezt igényelték.

- a nyírbátori lakosok részére is kedvezményes, 3100 forintos beszerzési áron biztosította az önkormányzat a tesztelés lehetőségét.

A térítésmentes és a kedvezményes tesztelést a szakemberek az egykori ügyeleti helyiségben végezték keddi és szerdai napokon 15-18 óra közötti időpontban, a hivatalban történő előzetes jelentkezés útján.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Nyírbátorban nagyon sok különböző lehetőség kínálkozik a szabadidő hasznos eltöltésére. A sport – a kulturális, illetve művészeti együttesek biztosítják a gyerekek számára a lehetőséget a tartalmas kikapcsolódásra és személyiségük fejlesztésére. A városban működő általános iskolák mindegyike szervez nyári-napközis táborokat és ezek mellett szaktárgyi táborokat is. Több sporttáborban is részt vehetnek a gyerekek: így a Nyírbátor Asztalitenisz Se, a Nyírbátori Lovas Sport és Hagyományőrző Egyesület, az Aranysárkány Focisuli, a Bátor Sárkány Úszó Egyesület és Karate SE táboraiában is. Az Ifjúsági és Családi Kuckóban a nyári táborok mellett, egész évben érdekes programokkal várják a gyerekeket és fiatalokat.

A városban működő művészeti egyesületek is rendszeresen szerveznek nyári táborokat, így a Nyírbátori Diákszínpad, a Bátor Mazsorett Egyesület, a Lenszirom Színház és a Nyírbátori Fúvósegyesület.

Az elmúlt években az Önkormányzat folyamatosan felújította a már meglévő játszótereit és újakat is kialakított.

A Városi Könyvtárban egész évben várják a gyerekeket a változatos, sok kreativitást igénylő rendezvények. A könyvtárban lehetőség van, előzetes bejelentkezés után az ingyenes internet használatra is.

A Húsvéti Játszóház, a Városi Majális, a Városi Gyermeknap, a Bátor Sportnap, a Szüreti Felvonulás, a Mikulás futás pedig olyan rendezvények, ahol az egész család talál magának szórakoztató programokat.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekt elemeként valósul meg a „**Szabadidős programok**”. Az iskolai szünetekben és hétvégeken szervezett szabadidős és fejlesztő programok célja, hogy a gyerekeket hozzásegítse a szabadidejük hasznos eltöltéséhez, élményekhez.

Évente öt egyhetes nyári tábor került megszervezésre. 2020-ban a szegregátumban található Közösségi Ház adott helyet négy tábornak, és nagyon nagy sikernek örvendett, az ötödik tábor pedig a szegregátumban található óvodában zajlott le, ahol a résztvevő gyermekek 95 %-a hátrányos helyzetű. Iskolakezdés előtt került megszervezésre egy tanulássegítő hét, ahol játékos formában a különböző korosztályok pótolhatták lemaradásukat, felfrissíthették tudásukat.

2020-ban 130 nyírbátori HHH-s gyermek vett részt a fenti táborokban. 2021-ben minden tábor a szolgáltató ponton volt.

Ide kapcsolható a középiskolások és óvodások egyszeri kirándulása, melyen 2019-ben 40 középiskolás (ebből 15 nyírbátori lakos) és 50 nyírbátori óvodás hátrányos helyzetű gyermek vett részt. A kirándulások 2020-ban a Covid miatt elmaradtak, a pótlásuk a projekt befejezéséig hasonló formában megtörtént.

„**Szolgáltatásfejlesztés és koordináció**” „Együtt lenni jó” projektjelem célja a család- és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, erősítése, kiegészítése. A projekt keretében olyan szabadidős programokat biztosítottak, amelyekben a család együtt vehetett részt, és így megvalósulhatott a közösségfejlesztés is („Családi nap” és a „Gyerekparty”). Egy családi nap és egy gyermekparty volt a nyírbátori szegregátum területén, ahol több, mint 800 fő vett részt az egész napos programon.

i) *gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);*

Nyírbátorban az intézményi gyermekétkeztetés megoldott. A Napsugár Bölcsődében, a Nyírbátori Kerekerdő Óvodában, a Nyírbátori Magyar- Angol Kéttannyelvű Általános Iskolában és az Éltés Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban az Nyírbátori Kerekerdő Óvoda konyhája gondoskodik az intézményi gyermek - étkeztetésről. Ezen feladatokat az intézmény az alábbi helyeken látja el:

4.3.3.d)sz.táblázat- A gyermekétkeztetés feladatellátási helyei

	A feladatok ellátási helyei	címe
1	Konyha	4300 Nyírbátor, Zrínyi u. 48.
2.	Melegítő konyha	4300 Nyírbátor, Debreceni u. 67.
3.	Melegítő konyha	4300 Nyírbátor, Kossuth u. 26.

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

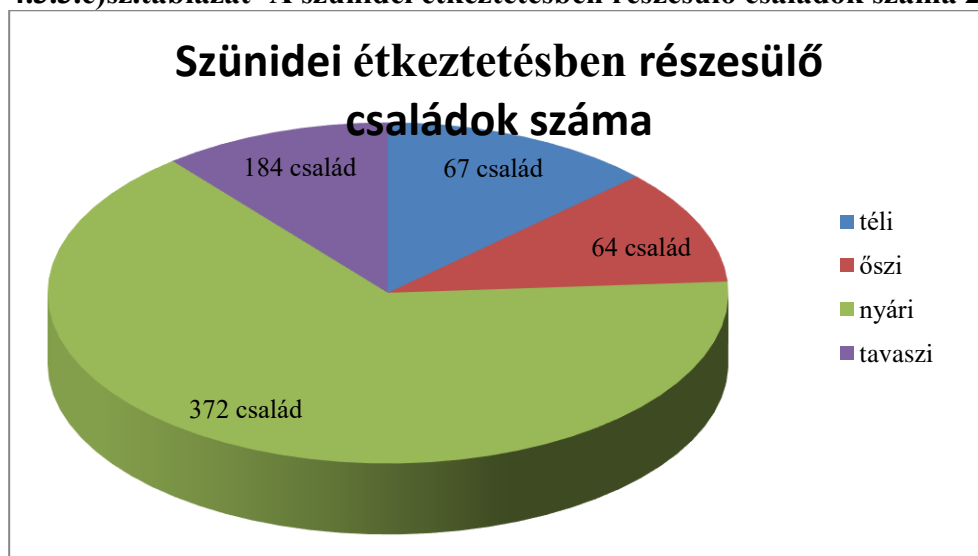
Nyírbátor Város Önkormányzata 2016.január 1-jétől a Gyvt. hatályos rendelkezéseinek megfelelően megszervezi és biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

2021 -ben összesen Nyírbátorban a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők családok száma:

- Téli szünetben: 67 család
- Tavaszi szünet: 184 család
- Nyári szünetben : 372 család
- Őszi szünet: 64 család

A szünidei gyermekétkeztetésben a településen élő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek vehet részt, azonban a szolgáltatás igénybevétele önkéntes.

4.3.3.e)sz.táblázat- A szünidei étkeztetésben részesülő családok száma 2021-ben

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Legnagyobb számban a nyári gyermekétkeztetést vették igénybe az erre jogosult családok.

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai **nyári játszóházat** szerveztek a szünidei gyermekétkezés lebonyolításául szolgáló Községi Házban 4300 Nyírbátor, József Attila u. 25 szám alatt, minden kedden 8-10 óráig, melyen átlagosan 15-20 gyermek vett részt.

Időpontjai: 2021. június 22-től, augusztus 10-ig, minden kedden délelőtt.

2021. évben a 7-14 éves rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek augusztus hónapban részesültek alapvető fogyasztási cikkekkel tartalmazó csomagban, ez 362 családot érintett. Minden esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai vettek részt az értesítések kihordásában és a csomagok osztásában is.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;*

Nyírbátor Város minden évben elkészíti az éves rendezvénytervét, amelyben átlag 50 olyan városi rendezvény szerepel -köztük számos gyermekprogram, amely minden nyírbátori gyermek számára elérhető és igénybe vehető. Különösen népszerű a gyermekek körében a Húsvéti játszóház, a Gyermeknap, Tanévnnyitó – és Tanévzáró partik, Szüreti felvonulás, adventi rendezvények.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;*

A szolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetésről és az esélyegyenlőség megsértéséről az általános iskolai beiratkozások idején értesült az Önkormányzat.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.*

Az előzőekben már felsorolásra kerültek azok az Önkormányzat által biztosított hátránykompenzáló juttatások és szolgáltatások, amelyek nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javításához.

- ✓ Babacsomag 15.000 forintértékben minden nyírbátori újszülöttnak
- ✓ Csepe(r)erdőben faültetés minden nyírbátori újszülöttnak
- ✓ Ingyenes Rotarix védőoltás
- ✓ A Napsugár Bölcsődében és a Nyírbátori Kerekerdő Óvodában minden gyereknek ingyenes tisztasági felszerelés (szalvéta, WC-papír, papírzsebkendő, szappan, papírtörölő)
- ✓ ingyenes nyári táborok
- ✓ ingyenes városi rendezvények
- ✓ kedvezményes gyermek - színházbérlet
- ✓ ingyenes úszásoktatás minden 1. osztályos általános iskolásnak
- ✓ ingyenes lovas oktatás minden 5. osztályos általános iskolásnak
- ✓ Szociális- Diákösztöndíj támogatás, évente max.50 fő, 4-8. osztályos általános iskolai tanulónak,10 hónapon át,10 000 Ft/hó összegben
- ✓ Tehetséges tanulók díjazása
- ✓ Tehetséges Sportolók díjazása
- ✓ Év Sportolója cím (300 000 Ft)
- ✓ Ingyenes helyi buszjárat az iskolásoknak
- ✓ Internet támogatás
- ✓ Arany János Tehetséggondozó Program támogatása középiskolásoknak (5000 Ft/hó)
- ✓ Bursa Hungarica támogatása felsőoktatásban tanulóknak (5 000 Ft/hó)
- ✓ „Segíteni jó!” karácsonyi adománygyűjtő akció

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) *a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;*

Az Önkormányzat fenntartásában működik a Napsugár Bölcsőde, mely Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának tagintézményeként 48 fő részére biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni szakszerű gondozását és nevelését. Az intézmény szakmai létszáma megfelel a vonatkozó törvényi előírásoknak a kisgyermeknevelők és a dajkák is rendelkeznek a megfelelő képesítéssel.

Tagintézmény vezető: 1 fő

Kisgyermeknevelő: 8 fő

Bölcsődei dajka: 2 fő

Bölcsődeorvos: 1 fő, gyermekgyógyász megbízási szerződéssel

A Nevelési év szeptember 1-jétől augusztus 31-ig tart, mely idő alatt folyamatos a beiratkozás. A családok lehetőséget kapnak arra, hogy már a felvétel előtt betekinthesse a bölcsőde életébe, ezzel is megkönnyítve a szülővel történő fokozatos beszoktatás menetét. Az intézmény tárgyi feltételei a bölcsődés korosztály igényeinek megfelelőek, ahol biztonságos környezetben, jó minőségű játékokkal, fejlesztő eszközökkel játszhatnak és fejlődhetnek a gyermekek. Az alapjátékokon túl minden olyan játékeszköz is biztosított a kisgyermek számára, melyek az értelmi, érzelmi, finommozgások, és a nagymozgások fejlődését segítik. 2017. szeptemberétől a gyermekek ellátásához szükséges tisztasági felszerelést az Önkormányzat biztosítja. A gyermekek számára napi négyeszeri étkezést biztosítanak, a megfelelő étrendről, folyadékpótlásról, vitaminellátásról a fejlődéshez szükséges tápanyagok beviteléről gondoskodnak. Céljük, hogy a családokkal együttműködve nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, tevékeny, aktív gyermekeket neveljenek. A bölcsőde feltöltöttsége 100%-os.

A Mini-Manófalva Egyesület 2012 februárjában vette át a fenntartó szerepét az akkor még Családi Napközi működtetésében. 2017. január 1-től Mini-Manófalva Családi Bölcsődévé alakult át a jogszabálynak megfelelően. A Napsugár Bölcsőde mellett, 12 férőhelyen folyamatosan maximális létszámmal működnek Nyírbátor városában. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete 88/2015.(IX.30.) számú határozatával jóváhagyta az Önkormányzat és a Mini-Manófalva Egyesület között a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96-97. §-ában foglaltak alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretébe tartozó gyermekek napközbeni ellátása szolgáltatásra kötendő feladat ellátási szerződést. A Szolgáltató a Mini-Manófalva Családi Bölcsőde I. és Mini-Manófalva Családi Bölcsőde II. 4300 Nyírbátor, Damjanich u. 15. székhelyű Családi Bölcsődében látja el a feladatot. Az Önkormányzat a Családi Bölcsőde működéséhez támogatást nyújt.

A városban három óvoda fogadja az óvodaköteles korú gyermekeket.

Nyírbátori Kerekerdő Óvoda egy székhely intézménnyel és 2 tagóvodával rendelkezik:

Nyírbátori Kerekerdő Óvoda székhelyintézmény 4300 Nyírbátor, Iskola u. 5.

Nyírbátori Kerekerdő Óvoda Nyitnikék tagóvodája 4300 Nyírbátor, József Attila u. 7.

Nyírbátori Kerekerdő Óvoda Százszorszép tagóvodája, 4300 Nyírbátor, József Attila u.17.

A „Nyírbátori Kerekerdő Óvoda”, mint székhely, a város legnagyobb óvodája, a központban helyezkedik el, ahol túlnyomó részt kertés házakban élnek a családok, a szülők nagy többsége a középrétegből kerül ki. Hét vegyes életkorú csoportban látják el a gyermekek nevelését. Az összlétszámhoz viszonyítva kevés a hátrányos, halmozottan hátrányos, SNI gyerekek száma. Arra törekszenek, hogy olyan megértő, segítőkész szociális környezetet teremtsenek, ahol megvalósul az inkluzív nevelés, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a közösség egyenrangú tagjai lehetnek. Kiemelt feladatuk a környezetet, természetet szerető, védő, a néphagyományokat ápoló gyermek nevelése.

A Nyírbátori „Kerekerdő” Óvodába feladat ellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám, a köznevelési intézmény székhelyén: 175 fő, tagintézményében: 200 fő, összesen: 375 fő. Az óvodák nyitvatartási ideje napi 10,5 óra, reggel 7:00 – 17:30 óráig. Az ügyelet reggel 7:00 – 7:30-ig, ill. délután 16:30 – 17:00 óráig tart.

A Nyitnikék tagóvoda és a Százszorszép tagóvoda a szegregátumban található. Mind a két tagóvodában igen magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya. A Százszorszép –tagóvodában az óvodások 80%-a roma. Az óvodapedagógusok arra töreksenek, hogy egymás szokásait megismertessék, igazi közösségeket alakítsanak ki, Céljuk a befogadó szemléletű nevelés, a hátrányok csökkentésére.

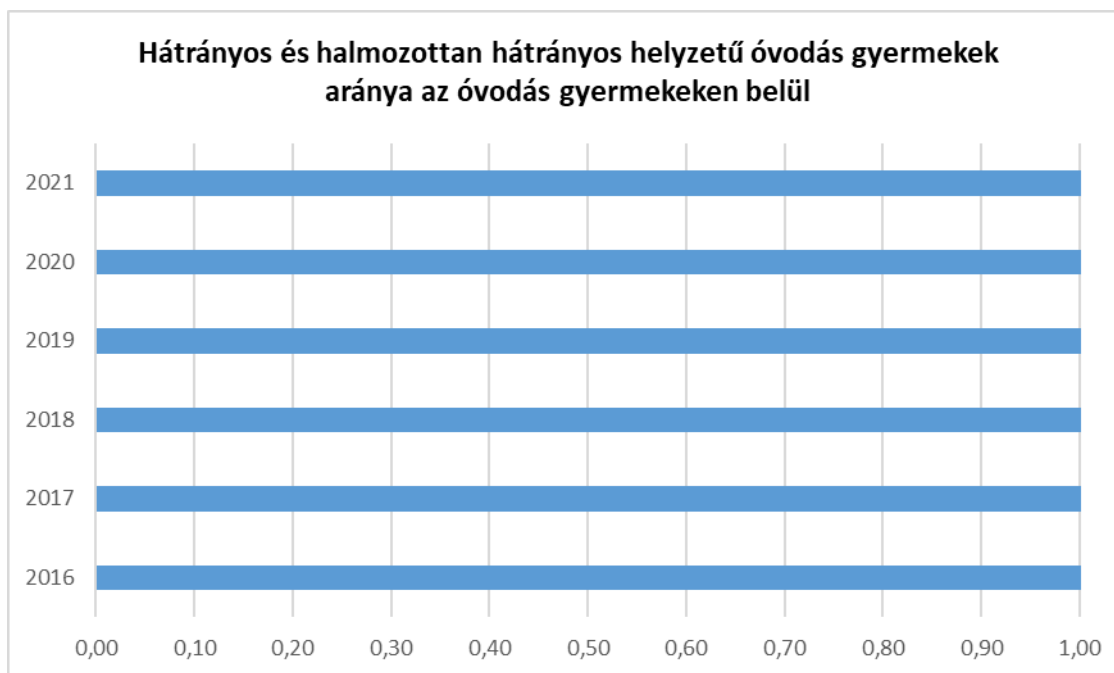
A Nyitnikék –tagóvodában a gyermekek többsége roma, halmozottan hátrányos helyzetű. Az ide járó gyermekek szinte 100%-ban rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek. A szülők alacsony iskolázottságúak. Általában szegény körülmények között, ingerszegény környezetben nevelik gyermekeiket. Szakmailag jól képzett pedagógusok az adaptív nevelés elvét alkalmazva támogatják a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését, szocializációját, önmagukhoz mért fejlődését.

A 4.4.a). sz. táblázatban az óvodába beírt gyerekek száma folyamatos emelkedést mutat 2016-tól 2021-ig. Ebben az időben növekedett a városban az óvodai férőhelyek száma, hiszen 2019-ben a református és 2020-ban a katolikus óvoda is megkezdte a működését.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások számát 2018-ig mutatja együttesen a táblázat, 2019-től már csak a hátrányos helyzetű gyerekek számát tartalmazza.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	441	171	38,78
2017	473	186	39,32
2018	484	151	31,20
2019	509	17	3,34
2020	528	16	3,03
2021	504	18	3,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Nyírbátori Kerekerdő Óvoda az Oktatási Hivatal Bázisintézménye, valamint elnyerte a Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda címet, emellett részt vesz a Boldog Óvoda és MATEHETSZ Tehetségek Magyarország programokban is.

A Nyírbátori Kerekerdő Óvoda Százszorszép tagóvodája a MATEHETSZ Tehetségek Magyarország program résztvevője.

A Nyírbátori Kerekerdő Óvoda Nyitnikék tagóvodája Kincses Kultúróvodaként működik.

Mindkét Tagóvoda Esélyteremtő óvodaként működik.

Az EFOP 3.1.3. projekt keretében bővült az óvodák játék, sport, és fejlesztőeszköz készlete.

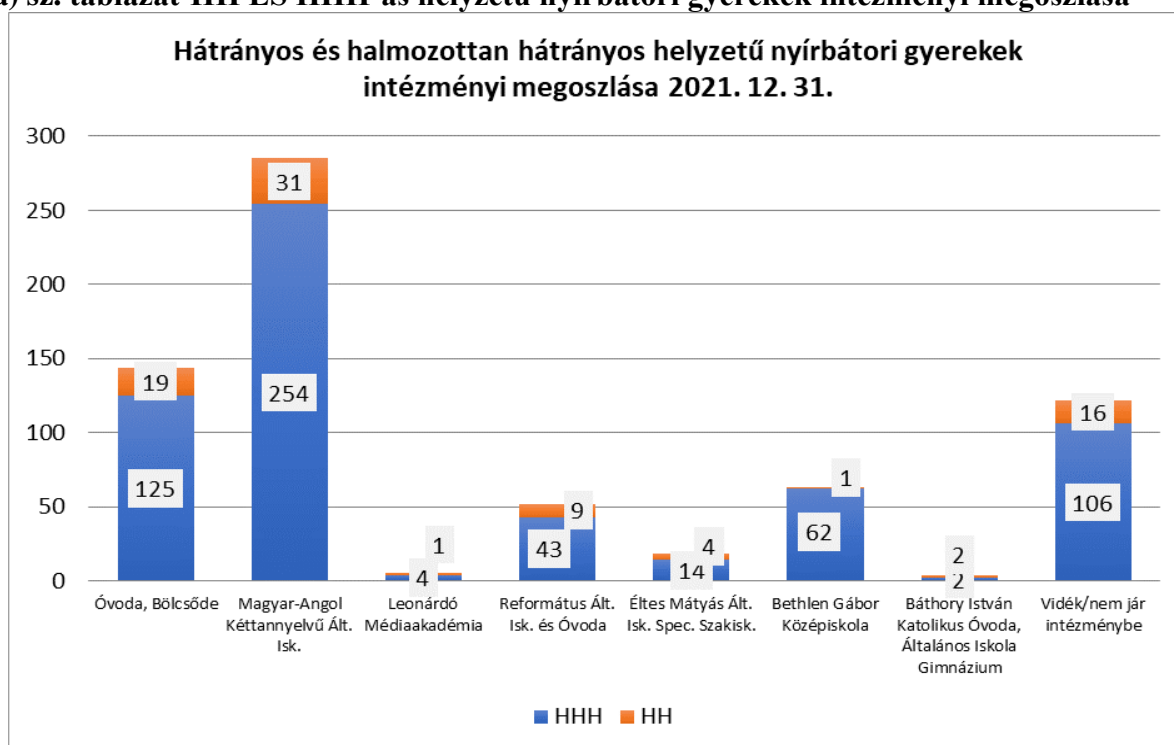
2019/2020-as nevelési évben kezdte meg működését a református óvoda, a Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda tagóvodájaként (4300 Nyírbátor, Fáy A.u.19.szám alatt).

2020/2021-es nevelési évben indult el a Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium tagintézményeként a katolikus óvoda, (4300 Nyírbátor, Váradi u. 8-10.szám alatt).

A 2020/2021-es tanévtől Nyírbátorban 5 nevelési – oktatási intézményben folyik általános iskolai képzés:

1. Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda;
2. Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
3. Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye, amely 1-4.évfolyamokkal kezdte meg működését. A 2021/2022-es tanévtől már 1-8.évfolyamig fogadta a tanulókat.
4. Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
5. Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium

4.1.1.a) sz. táblázat-HH ÉS HHH-ás helyzetű nyírbátori gyerekek intézményi megoszlása

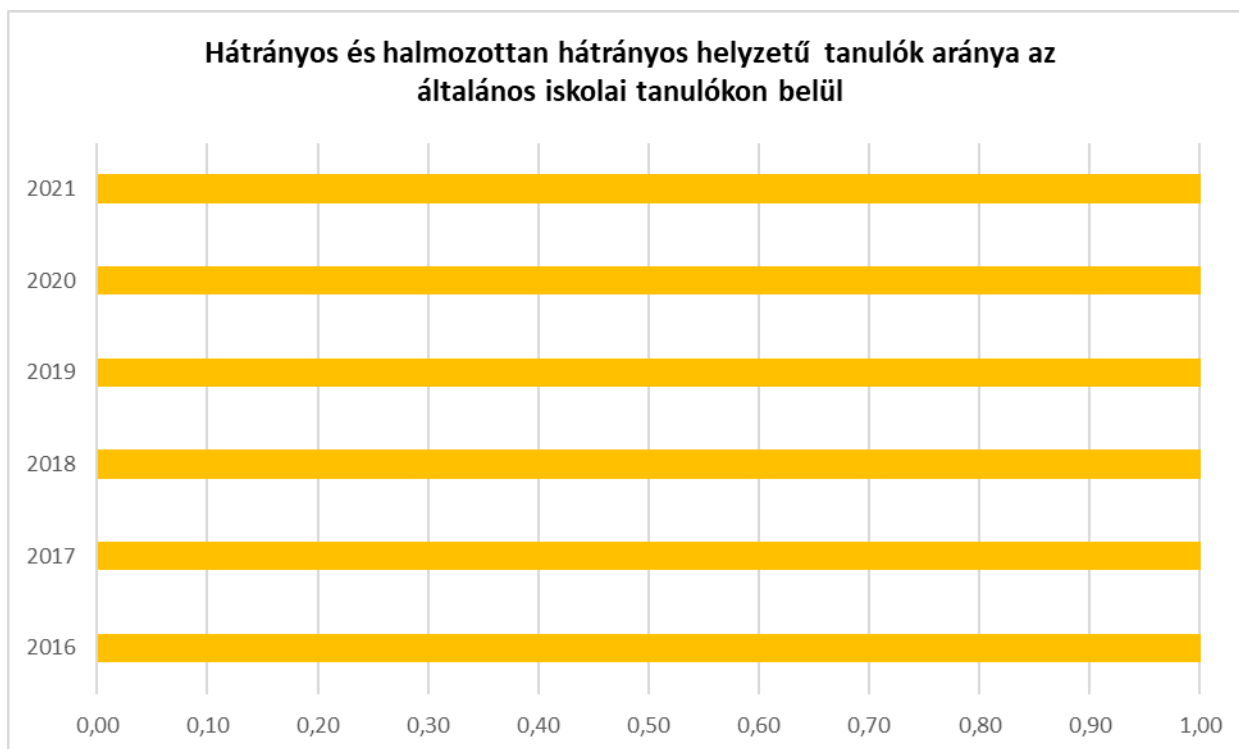

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A 4.4.a) sz. táblázat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról ad információt, amelyből látható, hogy a 2020/2021-es évben jelentősebben nőtt az általános iskolai tanulók száma. Ez annak tudható be, hogy ekkor kezdte meg működését az LMA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye.

4.4. 2.a) számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	1377	621	45,10
2017	1346	557	41,38
2018	1314	440	33,49
2019	1308	24	1,83
2020	1344	25	1,86
2021	1356	26	1,92

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a vizsgált táblázatban csökkenést jelez.

A Báthory Anna Református Általános Iskola 2012-ben alakult, Nyírbátor első egyházi iskolájaként. Felekezeti nyitott oktatási intézmény, amely gyermekközeli módszereivel, keresztyén nevelésével, kiváló eredményeivel a térség elismert iskolája lett. Az intézmény 2019-ben új köznevelési tagintézménnyel, óvodával bővült. Olyan oktatási-nevelési bázissá fejlődött, amely 3 éves kortól a 14 éves korosztályig hitben és nevelésben értékadó tudást ad diákjainak. A református nevelési komplexum több mint 600 diáknak 16.000 nm²-en kínál biztos alapokat. Az óvodában a szabad játék, a mese, a tevékenységbe ágyazott élmény és tanulás, a játékban történő fejlesztés, a tudatosan tervezett, szervezett, változatos, differenciált tevékenységek biztosítják a gyermeki készségek, képességek fejlesztését. Az iskola kívülről és belülről is megújult. Az egész napos oktatás során törekszenek az alapkészségek elsajátítására, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni utak megsegítésére, a lemaradások pótlására. MATEHETSZ - országos tehetséggondozó program és a Református Országos Értéktermő Tehetségközpont gazdagító programjai működnek az intézményben: matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból. A kiváló nevelő-oktató munka elismeréseként a Református Pedagógiai Intézet Bázisintézménynek választotta az iskolát. Az „Így tedd rá!” hagyományörző szakkör népszerű foglalkozás a gyerekek körében. Bevezetik tanulóikat a digitális világba: Robotika szakkör, LEGO matek, Digitális tudás terme, DIOO, táblajátékok, sakk-szakkör. Első osztálytól lehetőséget biztosítva angol vagy német nyelv tanulására, illetve a 7-8. évfolyamon második idegen nyelvet is választhatnak diákjaink. Nagy hangsúlyt helyeznek a komplex természettudományos tehetséggondozásra. Minden évben megszervezik és nagy népszerűségnek örvend az Országos Komplex Természettudományos Versenyt. Fontos az iskola oktatási-nevelési programjában a sportélet, kiemelt szerepet kap a labdarúgás, kézilabda és a vívás. Minden tanulónak biztosítva van az úszásoktatás és a kölyökatlétika. Az Arany Sárkány Focisuli kiváló eredményeivel büszkélkedhet az iskola. A tornaterem 2016-ban újult meg, a hozzá tartozó öltözőkkel és korszerű sporteszközöket is kapott. A kültéri kézilabda pályát is sikerült korszerűsíteni 2019 tavaszán, még nagyobb lehetőséget kínálva az utánpótlás-nevelésre, a versenyeztetésre, a nyári edzőtáborokra. Az iskolának saját főzőkonyhája és ebédlője van, az óvodában melegítőkonyha biztosítja a gyermekek meleg étkeztetését. A könyvtár gazdag állománya, több mint 2300 kötettel a nevelőket és a diákokat egyaránt kiszolgálja. A

református kertvárosi komplexum gyökereket adó, értékálló szellemiség megteremtésére törekszik.

A Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium; fenntartója a Debrecen-Nyíregyháza Egyházmegye (4024 Debrecen, Varga utca 4.)

Az intézmény szakmai profilja:

- 4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás,
- 8 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás,
- általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat, felső tagozat),
- óvodai nevelés

A beiskolázást az intézményvezető a fenntartóval egyeztetve végzi. A felvételi hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történik. Minden 9. évfolyamra jelentkezőtől lelkészi ajánlást, az 1-8. évfolyamra és az óvodába jelentkezők szüleitől szülői nyilatkozatot kérnek. Az 1. osztály emelt szintű testnevelés/ általános tantervű osztályába, valamint a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályba jelentkezők képességvizsgálaton vesznek részt. A képességvizsgálat eredménye után az iskola intézményvezetője a nevelőtestület véleményének kikérése után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát. A 9. évfolyamra, általános felvételi eljárás keretében - a központilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető. Az iskola reggel 6.00 órától este 19.30 óráig van nyitva. Állandó portaszolgálat és ügyeleti rend van. Az óvodai intézményegység nyitvatartási rendje: 7.00 - 17.

Az Élmenysuli 2020-ban alakult a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola tagintézményeként, az Esélytér Intézményfenntartó működtetésében. Első tanévben csak alsó tagozattal kezdték el a munkát. A 2021/2022-tanévtől új tantermekkel és a korszerű eszközökkel bővülő iskolában már a felső tagozatot is sikerült elindítani, s több új szaktanárral bővült a nevelőtestület. Jelenleg 170 gyermek tanul az intézményben. Olyanná alakították az iskola környezetét, amilyenné szerették volna. A közös munka összekovácsolta a közösséget. Minden ötletet szívesen fogadnak a szülőktől és a támogatóktól. A jó javaslatoknak is köszönhetően egy színes, modern intézményben kezdődhetett el a szakmai munka. Élmenyalapú programozással, magas szintű angol nyelvi oktatással, közös játékokkal, különböző szakkörökkel és sok-sok beszélgetéssel egy igazán családias környezetben várják növendékeiket. A gyerekek az első pillanattól kezdve otthon érzik magukat az iskolában. Alsó tagozaton nem tanulással kezdődik a nap, hanem közvetlen beszélgetésekkel hangolódnak az órákra Rengeteg játékot használnak az órákon, főleg olyanokat, amelyekkel kiderülhetnek a gyermekek erősségei. Cél, arra bátorítani őket, hogy legyen önbizalmuk, hiszen akkor lesznek sikeresek. A mesékkel, rajzolással, festéssel, a közös játékkal motiválják őket a minél több tudás megszerzésére. Az angol nyelvtanulás csoportbontásban történik. Minden gyereknek lehetőséget kap arra, hogy a saját tempójában haladjon, s már első pillanattól megszeresse a nyelvet és örömmel tanulja. Ennek kiemelt szerepet szánunk, mert az idegen nyelv tanulása és tudása elengedhetetlen mindenki számára. Felső tagozatos diákok számára kimenetként a középfokú nyelvvizsga bizonyítvány megszerzése a cél. Tanítványaik több országos versenyen is elindultak, ahol kimagasló eredményeket tudhatnak magukénak. Az iskolában nagy szerepet kap a sokoldalú tehetséggondozás. Nincs otthoni házi feladat, hiszen a kis létszámú csoportok lehetővé teszik az egyéni foglalkoztatást, felzárkóztatást. A diákok élmenyalapú oktatási módszerrel játszva tanulnak meg programozni. Teret adva a kreativitásuknak, programozás közben alkotnak, azt csinálják, amit igazán szeretnek. Sokféle ingyenes szakkör működik az iskolában. Így a néptánc, a modern tánc, az énekkar, a kézműves, az angol, a rajz, a környezetvédelmi szakkörök mellett szivacs kézilabdát és asztaliteniszezés is van a kínálatban. Ingyenes úszásoktatás is biztosított. A zeneiskola keretein belül hangszereken tanulhatnak, sőt néptánc és színjátszó szakkört is választhatnak. Lehetőség van lovasoktatásban való részvételre is. A labdarúgást kedvelők bekapcsolódhatnak az iskolában működő BOZSIK programba.

A Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola fenntartója a Mátészalkai Tankerületi Központ. Az iskola akadálymentesített, lifttel ellátott, felszereltsége megfelel a XXI. századi elvárásoknak. A 43 tanterem korszerűen berendezett, a legújabb infokommunikációs eszközökkel ellátott. 9 szaktanterem a tantárgyak szakszerű oktatását szolgálja. Három jól felszerelt, légkondicionált informatikai teremben ismerkedhetnek a tanulók az informatika tudományával. A technika és életvitel tantárgy gyakorlati oktatását jól felszerelt tankönyv segíti. Az iskolai foglalkozások egyik színtere a logikai játékokban gazdag Logi-kuckó. Saját könyvtárral is rendelkeznek, ahol a könyvtáros pedagógus egyrészt felkelti a tanulók érdeklődését a szépirodalmi művek iránt, elősegíti az olvasás szeretetének kialakulását, másrészt az élményszerű oktatás szakmai munkáját végzi. A Jobb Veled a Világ Alapítvány Boldogságóra programjával, az élménypedagógiai módszertan segítségével élményszerű foglalkozásokat tart. Emellett az Erősségközpontú Oktatási Program megvalósítója is. A sokszínű, modern módszertani anyagokkal, az erősség-fókuszú oktatással megtartott órákon a diákok játékos és élményekben gazdag foglalkozás részesei lehetnek. Az nagyméretű aula méltó helyszíne a magas színvonalú rendezvényeknek, műsoroknak. A tágas, igényesen kialakított ebédlőben kulturált körülmények között étkeznek a diákok. A térség egyik legkorszerűbb, a kézilabda mérkőzések lebonyolítására hitelesített tornacsarnokkal és sportudvarral rendelkeznek. A sportudvar része egy rekortán borítású kézilabda pálya, egy műfüves focipálya és egy 150 m-es rekortán futópálya is.

Az iskolaudvaron minősített, többfunkciós fajtékekkel kialakított játszóudvar várja a gyerekeket. A tanulók számára iskolai és iskolán kívüli programokat szerveznek: tanulószobai, szakköri, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, projektek, témahetek, iskolai ünnepek, előadások, sportrendezvények, D.A.D.A program, beszélgető körök, prevenciós interaktív előadások, pályaválasztást segítő szakma bemutatók, iskolán kívüli üzemlátogatások, múzeum- és színházlátogatás, környezetvédelmi mozgalmak, városi rendezvények, ünnepi műsorok.

A tanítványoknak számos (tanulmányi, sport, művészet) területen biztosított a lehetőség képességük kibontakoztatására. A kéttannyelvű osztályban tanuló gyerekek 8. osztály végére csaknem teljes létszámban rendelkeznek középfokú c típusú angol nyelvvizsgával. **Ökoiskola** címmel is rendelkezik az intézmény. Az 1. c osztályban a testnevelés órák keretében heti 2 órában bevezették a lovaskultúra oktatást, mely képzett lovaskultúra-oktatók és lovas edzők segítségével zajlik a Nyírbátori Lovardában.

A Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, mint *gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény*, sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását végzi. A tanulók alapfokú, illetve szakmai képzése mellett kollégiumi férőhelyet is biztosít. Az intézmény működése több tagozat összehangolt munkájának eredménye. Az általános iskolai tagozaton 1-8. évfolyamon tanulhatnak diákjaik tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott tagozaton. Ez kiegészül speciális osztályokkal, ahol autizmus spektrum zavarral diagnosztizált tanulók oktatását, nevelését végzik. Fejlesztő nevelés-oktatás csoportjaikban súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztését látják el. A készségfejlesztő iskolában - amely intézmény típus az értelmileg akadályozottak középiskolája - a tanulók a közismereti tárgyak mellett szakmai modulokat tanulnak a teljesség igénye nélkül: árufeltöltő, kert-és parkápoló, konyhai kisegítő, textil- és fonalmentő ismereteket sajátítanak el, amelyekről végbizonyítványt is szereznek. A szakiskolai képzés a tényleges társadalmi integráció egyik legfontosabb állomása, hiszen tanulóik nagy része a munka világán keresztül találhatja meg és biztosíthatja önálló életét. Céljuk, hogy a képzés során ne csak szakmai alapokat, hanem életvezetési stratégiákat is adhassanak az azt befogadni kész fiatalok számára.

Intézményük kiterjedt pályázati tevékenységgel rendelkezik:

- ERASMUS + pályázati program keretében a szakiskola tanulói 3 hetes külföldi szakmai gyakorlaton vehetnek részt és szerezhetnek EUROPASS bizonyítványt.

A szakiskolai tanulók az alábbi szakmában szerezhetnek szakmai végzettséget:

- Parkgondozó
- Szobafestő

- Háztartásvezető
- Szakácssegéd
- Tisztítás-technológiai szakmunkás

Minden oktatóhoz rendelkeznek belső gyakorlati műhely teremmel.

Kollégiumi élet: jelenleg hat lakóegységben, összesen 72 gyerek veszi igénybe a kollégiumi ellátást az intézményben.

Pedagógiai munkájuk során törekszenek a mindennapi életben előforduló kihívásokra felkészíteni növendékeiket, úgy tanítani, értéket közvetíteni, hogy azok elsajátítása és annak körülményei a gyermekek igényeihez és képességeihez igazítva játékos formában is megtörténjen! Fontosnak tartják az érték közvetítést, és a következetes nevelés alapelvei mentén alkalmazott iránymutatásokat, hogy a későbbiekben könnyebben eligazodhassanak a életben. A nevelőtanárok tanulmányi-, tematikus-, felzárkóztató-, csoport-, szakköri és napközis foglalkozásokat tartanak tanulóiknak. Az előző tanévben vezették be a Boldogságóra programot, mely az érzelmi intelligencia fejlesztését segíti.

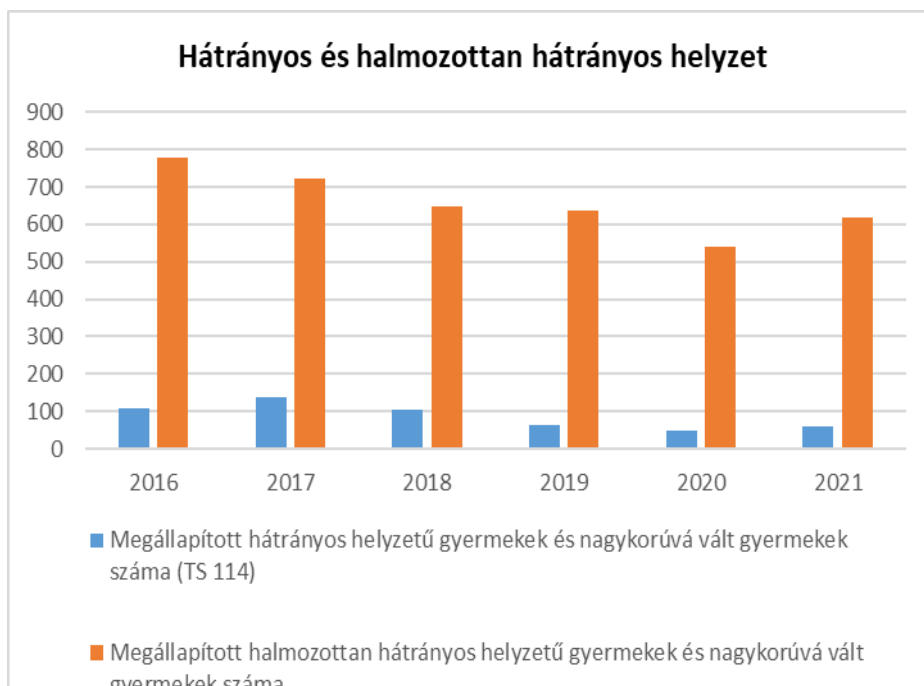
A 4.4.a).3.sz. táblázat jól szemlélteti, hogy a középfokú oktatásban tanulók esetében a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű diákok legnagyobb százaléka a szakközépiskolai és szakiskolai tanuló, őket a szakgimnáziumi tanulók követik, majd legkisebb százalékban a gimnáziumi tanulók.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	4	1	265	66	99	41
2017	41	12	272	67	90	39
2018	25	7	252	68	86	47
2019	9	3	68	19	20	12
2020	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 108 főről 59 főre csökkent 2016-tól 2021-ig. Itt jelentős a csökkenés. A megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma ugyan ebben az időszakban alig mutat csökkenést, újra termelődik a szegénység. (4.4.a)4.sz. táblázat)

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	108	777
2017	138	723
2018	103	649
2019	63	638
2020	47	539
2021	59	617

Az MSZC Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium alapfeladata a középiskolai szakképzés a munkaerőpiac igényeivel összhangban, kiegészítve azt a felnőttképzések rendszerével. Kínálnak technikai, szakképző iskolai képzési formákat, továbbá pályaorientációs és műhelyiskolai képzést, felnőttképzés keretében szakmai képzéseket is. Széleskörű duális képzési partnerhálózattal rendelkeznek, így tanulóik ösztöndíjban részesülhetnek. A tanulás feltételeit a jól

felkészült oktatók mellett, megújult, modern épületben, korszerűen felszerelt szaktantermek, számítógépterem, tanműhelyek biztosítják. Természetesen nem csupán a tanulásról szól az élet az iskola falai között, tanulók számos közösségi programon vesznek részt. A képzéseket kiegészítik pályaaorientációs napok, üzemlátogatások, toborzónapok. A változatos testmozgáshoz, sporthoz ideális feltételeket nyújt a sportszarnok, a FITT park és a konditerem. Az intézményben szakképzett, tapasztalt, elhivatott oktatók dolgoznak. Magas fokon, nagy szociális érzékenységgel végzik munkájukat a tanulók fejlődésének, a szakma- és munkaszeretetének kialakításának érdekében. A képzések színvonalát, eredményességét bizonyítja, hogy az intézmény ECDL vizsgaközpont és bázisiskolája az Országos Hűtő-és Klímaszövetségnek. Itt kerül szervezésre és lebonyolításra az Országos Centrum Futsal bajnokság, ahol csapatuk rendre szép eredményeket ér el. Az iskola kiemelten tanulóbarát, biztosítja a rugalmas tanulási utakat, az oktatás jellemzően csoportbontásban zajlik. A pályaválasztásban bizonytalan fiatalok részére orientációs évfolyam indul, ahol a képzésben 1 év alatt több szakmával megismerkednek, és olyan alapkészségeket, kompetenciákat fejlesztenek, melyek megalapozzák a szakképzésbe való bekapcsolódást. A tanulásban fokozott támogatást igénylő tanulók számára a műhelyiskolában van lehetőség részszakmát tanulni kis létszámú csoportokban. A térség legjelentősebb felnőttképzési intézményeként délutáni, illetve esti órákban szervezik a konzultációkat, célzottan a vizsgafelkészítésre helyezve a hangsúlyt, de lehetőség van „egyéni tanulási/tanulmányi utakra” is.

Az elmúlt években a Nyírbátori Rendőrkapitányság koordinálásával működött az „Iskola-rendőre” program a város 5 oktatási intézményében:

- ✓ Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
- ✓ Báthory Anna református Általános Iskola és Óvoda
- ✓ Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium
- ✓ Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
- ✓ Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye

A program kiemelt figyelmet fordított a tanév végi és a tanévkezdési időszakokra egyaránt, valamint a diákokkal, pedagógusokkal és a szülőkkel történő intenzív kapcsolattartásra.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Nagyon fontos lenne, hogy minden gyermek a megfelelő időben megkaphassa a fejlődéséhez leginkább szükséges szalmi segítségeket. A Nktv. értelmében, azokban a nevelési-oktatási intézményekben, ahol a gyermekek létszáma legalább 500 fő, iskolapszichológust kell alkalmazni. Fejlesztő pedagógusok dolgoznak minden általános iskolában, és az óvodában is, a gyógypedagógiai fejlesztő tevékenységet a Szabolcs –Szatmár –Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézményének munkatársai végzik a városban.

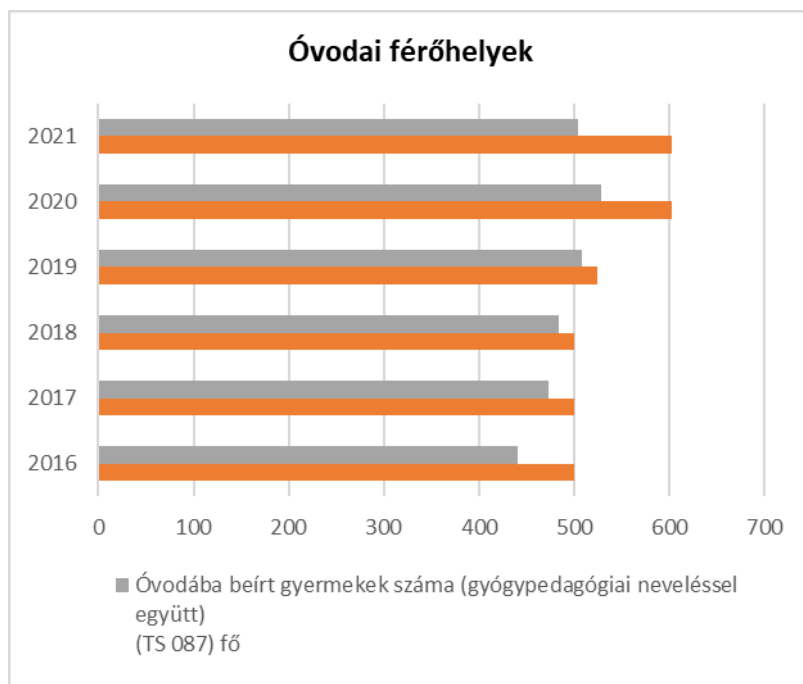
Több fenntartó által működtetett óvodákban fogadják és nevelik a városban a 3-6 éves korúakat és az önkormányzat nem rendelkezik megfelelő adatokkal a 4.4.1.sz. táblázathoz.

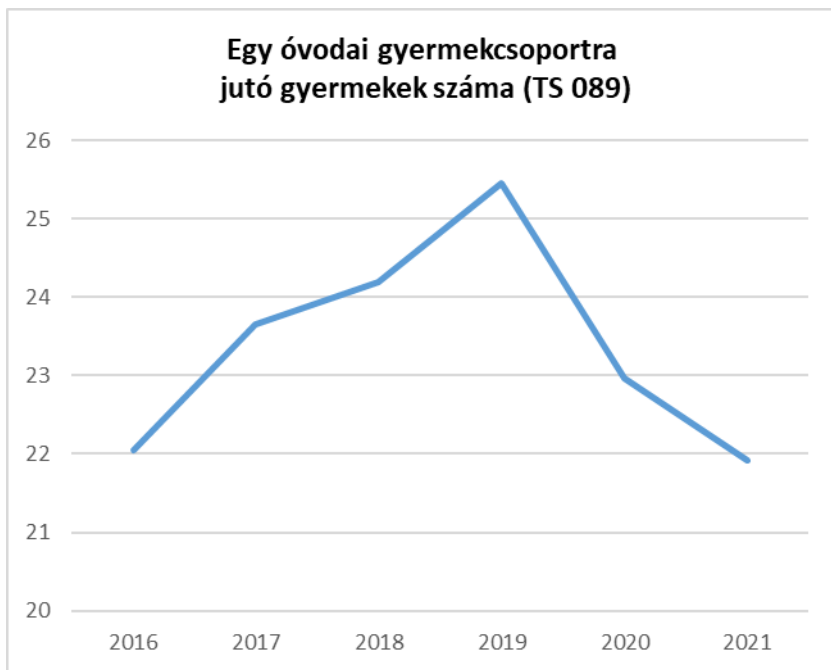
4.4.2.sz. táblázat az óvodai nevelés adatait tartalmazza 2016 és 2021 között. 2019-ig az óvodai gyermekcsoportok száma változatlan volt, majd emelkedett a következő évben, amikor új óvoda kezdte meg a működését. Ezt tükrözi az óvodai férőhelyek számának növekedése és a feladatellátási helyek számának emelkedése is. Ebben az időszakban az egy óvodai csoportra jutó gyerekek száma nem mutat jelentős változást.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek csoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	20	500	4	441	0	0	22
2017	n.a.	20	500	4	473	0	0	24
2018	n.a.	20	500	4	484	0	0	24
2019	n.a.	20	525	4	509	0	0	25
2020	n.a.	23	603	5	528	0	0	23
2021	n.a.	23	603	5	504	0	0	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

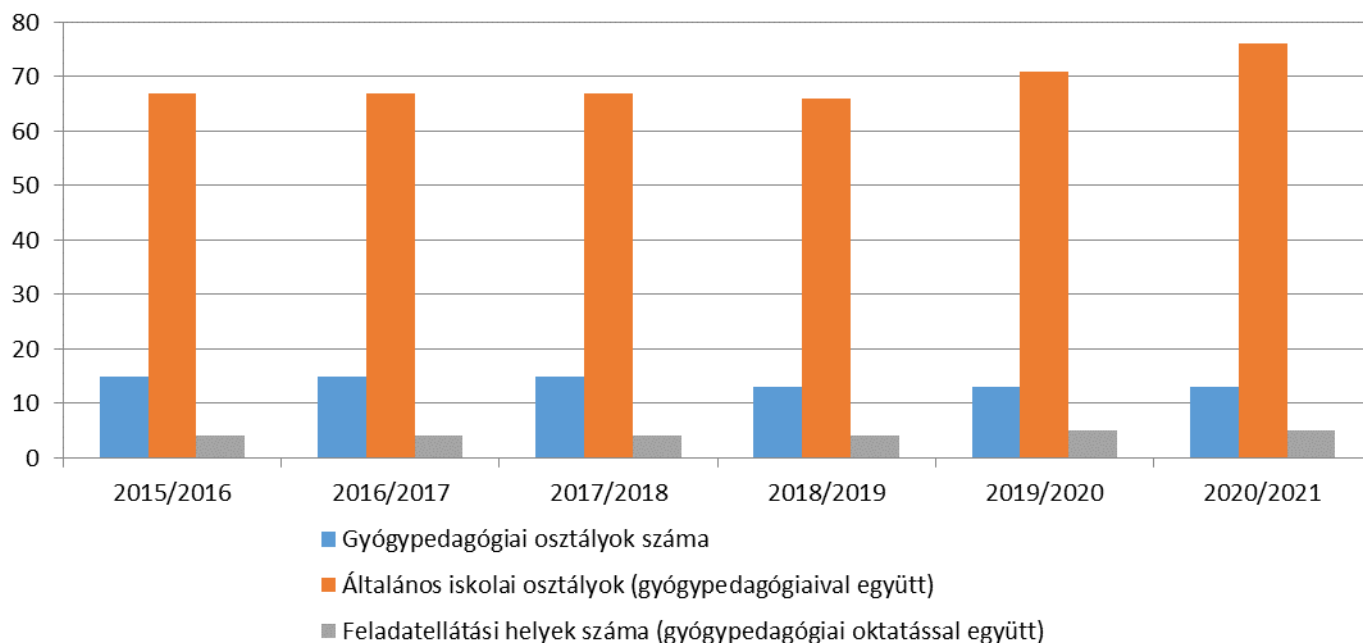

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	15	67	4	20,55	18,37
2017	15	67	4	20,09	18,35
2018	15	67	4	19,61	17,20
2019	13	66	4	19,82	20,34
2020	13	71	5	18,93	20,83
2021	13	76	5	17,84	22,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

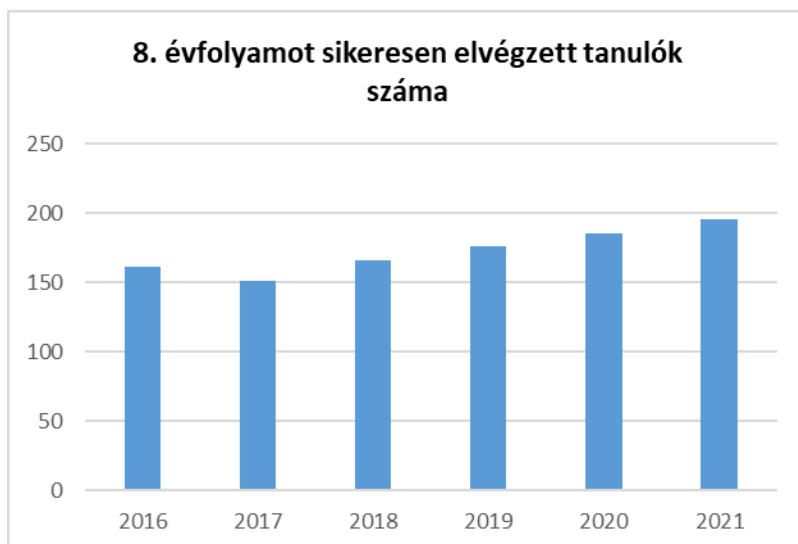

A 4.4.4.sz. táblázat adatai az általános iskolákról sok információval szolgálnak 2016 és 2021 közötti időszokról. Látható, hogy ekkor csökkent az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban. Az általános iskolai osztályok száma és a feladat-ellátási helyek száma növekedett, hiszen 2020-ban indult el az Élménysuli. Érdekes adat, hogy az egy osztályra jutó tanulók száma viszont folyamatosan kevesebb évről -évre, míg a más településekről bejárók aránya folyamatosan emelkedik. A tanulólétszám osztályonkénti csökkenését a csökkenő születések száma magyarázza. Egyre kevesebb gyerek születik a városban és egyre nagyobb „harcot” folytatnak értük a nevelési-oktatási intézmények. Míg a bejárók számának növekedését a nyírbátori munkahelyek nagy száma indokolja, ahová sok más településről jönnek dolgozni és sokan közülük a gyerekeiket is ide íratják be óvodába, vagy iskolába.

A város valamennyi általános iskolájában nagy figyelmet fordítanak a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra. A hagyományos pedagógiai módszereket ötvözik a pedagógusok a legújabb gyermekközpontú és változatos tanulási formákkal. Fontos cél minden iskolában a hátrányos helyzet csökkentése, a lemorzsolódások visszaszorítása. Ennek a következetes pedagógiai munkának az eredményét mutatja a 4.4.5.sz. táblázat, miszerint évről -évre egyre több diák fejezi be eredményesen az általános iskolai tanulmányait.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	161
2017	151
2018	166
2019	176
2020	185
2021	195

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) *hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;*

Nyírbátorban a református általános iskola 2012-ben kezdte meg a működését, országos felvételi körzettel. Az iskola megjelenése nagyon erősen átalakította a városban az alapfokú oktatást, különös tekintettel a az általános iskolák tanulói összetételére. A református iskola fenntartója közoktatási

megállapodást, és épület használatba adási szerződést kötött Nyírbátor Város Önkormányzatával, melynek pontjait a későbbiekben (HH- és HHH- és tanulók felvételi aránya) nem tartotta be. Ennek következtében a HH- és HHH- és tanulóinak aránya folyamatosan csökkent a református iskolában.

2013-ban egyházi fenntartásba került a Báthory István Gimnázium, ahol 2015-ben szintén elindult az általános iskolai képzés. Ez még inkább felerősítette az iskolák közötti versenyt a tanulóikért.

2020-ban pedig az LMA elindulásával újabb általános iskolával bővült az alapfokú oktatás a városban.

Az egyházi iskolák megjelenésével a roma származású gyermekek az állami fenntartású általános iskolában jelennek meg, szinte teljes létszámban. Az elmúlt években a Nyírbátori Magyar- Angol Kéttannyelvű Általános Iskolában az induló 1. osztályokban 100%-a roma tanulók aránya.

A Nyírbátori Magyar- Angol Kéttannyelvű Általános Iskola eszközeinek pótlásában és a fejlesztési feladatok megvalósításában továbbra is fontos szerepet vállal Nyírbátor Város Önkormányzata. Az egyházi és állami intézmények finanszírozása közötti különbségek csökkentése érdekében erre a támogató segítségre továbbra is szüksége van az iskolának. Ezzel az Önkormányzat nem megkülönböztet, hanem az egyházi és állami iskolák között meglévő finanszírozási különbségeket igyekszik csökkenteni.

A nem állami fenntartású általános iskoláknak a felvételi körzete országos, míg az állami iskolának a város területére korlátozódik, tehát köteles felvenni minden nyírbátori iskolaköteles gyermeket.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A tanulók által elért vármegyei, területi, országos és nemzetközi versenyeredmények igazolják, hogy a város valamennyi nevelési-oktatási intézményében, fenntartótól függetlenül, magas színvonalú nevelő-oktató munka folyik. Azokban az intézményekben, ahol nagy számban vannak jelen a nevelésben és oktatásban a HHH- és gyerekek, sokkal több hozzáadott értékre van szükség az ott dolgozó pedagógusok részéről is.

Az önkormányzat évente egy alkalommal - a városi rendezvénytervben meghatározott időpontban – a Tehetséges Tanulók köszöntése elnevezésű rendezvényen, a város nyilvánossága előtt köszönti valamennyi nyírbátori általános – és középiskola legeredményesebb tanulóit. Évről-évre minden oktatási intézmény egyre több tanulóval képviselteti magát ezen a rendezvényen.

A Képviselő-testület előtt évente egy alkalommal az iskolák tájékoztatást adnak az előző tanévükről.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

„Adj esélyt a jövőnek” EFOP-1.4.2-16-2016-000028 projekt: hozzájárult a gyermekeket sújtó nélkülözés csökkentéséhez, az iskolaérettségi mutatók javításához, az iskolai hiányzások, lemorzsolódás csökkentéséhez, az egészségtudatos életmód elterjesztéséhez, a humánszolgáltatások minőségének javításához, a gyermeki szükségletek kielégítéséhez, a helyi közösségek kialakításához és önszerveződésének megerősödéséhez. Az EFOP 2.1.2-16-2017-000017 projekt keretében felújított közösségi terek (gyermekesély iroda, Ifjúsági és Családi Kuckó), a kialakításra kerülő játszóterek, a beszerzett fejlesztő eszközök és játékok, a projekt zárását követően a város gyermekeinek, a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységének, a szabadidős foglalkozások megvalósításának célját szolgálják. Ezeket keresztül hosszú távon biztosított Nyírbátorban a hátrányos helyzetű családok és gyerekek megsegítése.

Nyírbátor Város Önkormányzata Konzorciumi formában a Tutor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az EFOP-1.4.2-16 számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására, amely 2022. december 29. napjáig tartott.

„Minden, ami sulis”

Tanulás módszertani csoportfoglalkozás: általános iskolások számára, azzal a céllal, hogy az új tanulási módszerek elsajátításával bővüljenek a saját tanulási szokásaik, a tanulás változatosabbá váljon és kialakuljon a tanulás iránti motiváció.

A sikeres vizsgáért: minden tanévben négy csoportban indult, egy érettségire felkészítő és három szakmai részvizsgára és vizsgára felkészítő foglalkozássorozat. A tanulók a próbavizsgák eredményei alapján kerültek be a csoportokba, melynek sikere nagyon erőteljes volt, ugyanis az itt résztvevők a próbavizsgák bukások után közel 100 %-ban eredményesen vizsgáztak. 2019-ben és 2020-ban 15 fő hátrányos helyzetű nyírbátori gyermekeket érintett.

Pszichológiai tanácsadás: egyéni terápia és csoportfoglalkozás a helyi szakközépiskolában heti négy órában történt. Szükségletalapú szolgáltatások: általában egy sport és egy kulturális foglalkozást tartart fél évente, például futsal, aerobic, könyvtári foglalkozás, digitális tér veszélyei stb. A tanulók önként jelentkeztek, nagyon népszerűek voltak a programelemek.

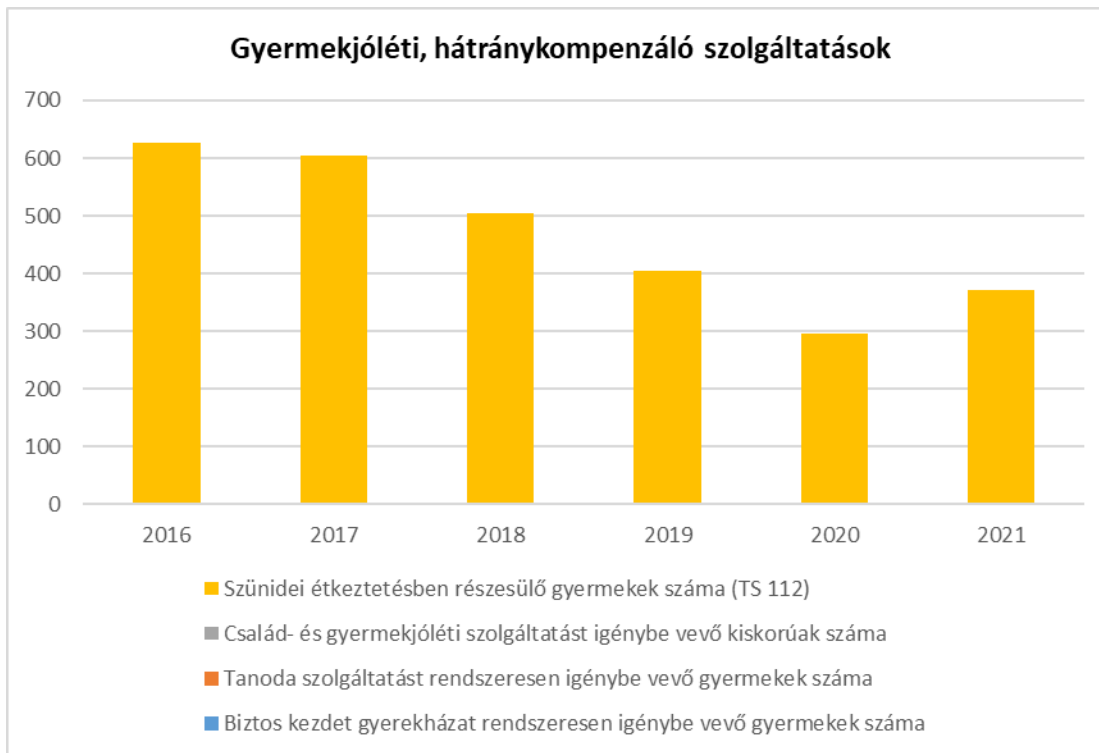
Beszélgető körök: általános iskolák felső tagozatos tanulói részére, a gyermekek családjában, környezetében jelen lévő káros szenvedélyek felismeréséről és kiküszöböléséről szóltak, például energiatartó fogyasztás, szülők tudta nélkül hajnalig tartó okostelefonozás, internetes zaklatás stb. Kortárssegítők felkészítése: középiskolás fiatalok felkészítése, hogy elítélés nélkül, nondirekt módon támogatást tudjanak nyújtani kortársaiknak. Közösség megtartó ereje: melynek célja az középiskolás osztályközösségek megerősítése volt. Azok az osztályok kerültek be a foglalkozásokba, ahol a pedagógusok kirekesztést észleltek.

Nyírbátorban nem működik Biztos kezdet ház. A Settlement házban van lehetőségük a hátrányos és halmozottan hátrányos szegregátumban élő gyermekeknek, hogy délutánonként segítséget kapjanak a házi feladataik megoldásában, vagy más módon a tanuláshoz.

Ahogy a 4.4.6.sz. tábla is jelzi a szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma 2016-tól 254 fővel lett kevesebb 2021-re.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	n.a.	626
2017	0	0	n.a.	605
2018	0	0	n.a.	505
2019	0	0	n.a.	404
2020	0	0	n.a.	295
2021	0	0	n.a.	372

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az szegregátumban élő általános iskolai tanulók iskolai eredményessége nem megfelelő	A tanulmányi előmenetelüket segítő délutáni foglalkozások szervezése, iskolai előmenetelük nyomán követése. Tanoda létesítése pályázati forrásokból
Az óvodások és iskolakötelessé váló gyermekek mozgásfejlesztések támogatása	A mozgásfejlesztésre rászoruló gyermekek kapjanak megfelelő fejlesztést szakemberek segítségével.
Városi tornacsarnok hiánya a közösségi sport és egyéb rendezvények megvalósításához	Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§- a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges

szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A nőknek világszerte nehezebb a dolga, mint a férfiaknak. Nem véletlenül említi a törvény őket a hátrányos helyzetű célcsoportok egyikeként. Különösen igaz ez a foglalkoztatás terén. Az általános tapasztalatok azt mutatják, hogy a *nők* csoportján belül is fokozott hátrány érheti:

- az 50 év feletti nőket, az eltérő követelmények miatt,
- a roma nőket, nemzetiségi hovatartozás miatt,
- a pályakezdő fiatal nőket megfelelő tapasztalat hiánya miatt,
- kisgyermekes anyukákat, gyesen lévőket a munkából való kiesés miatt.

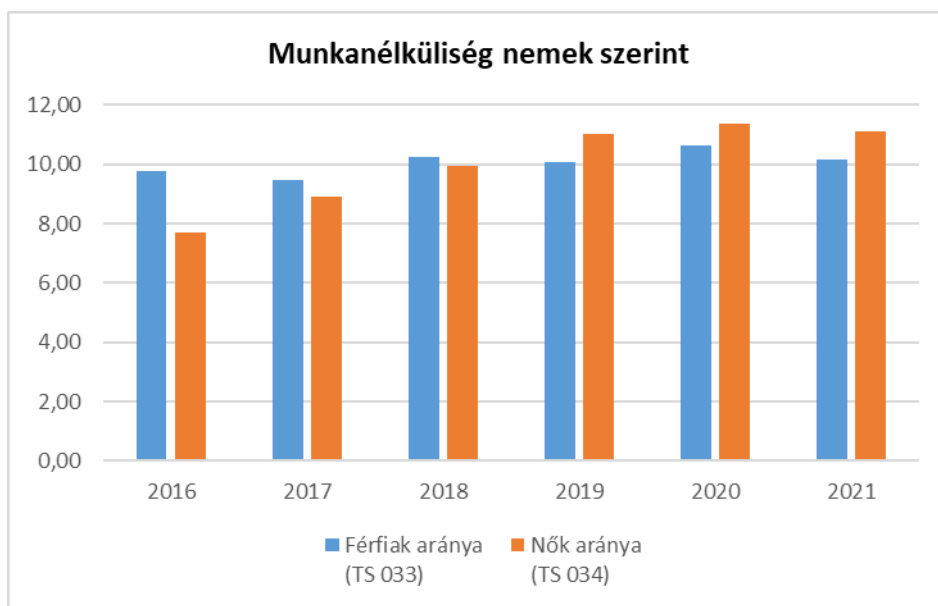
Még mindig kevés olyan munkahely van, ahol alkalmazzák a rugalmas munkaidőt a női foglalkoztatottak, hogy ennek következtében több idejük lehessen a családi teendők ellátására. A teljes munkaidővel szemben a gyermeknevelés, a család és a munkavállalás harmonikus kapcsolatát kedvezőbben támogató részmunkaidő lehetősége rendkívül kismértékű a magyar munkaerőpiacon, ezért az ehhez szükséges ösztönzési háttér megteremtése feladat lesz a jövőben.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők magasabb arányban szerepelnek a nyilvántartott 15-64 év közötti álláskeresők körében, mint a férfiak. (5.1.1.sz. táblázat) De hamarabb találnak munkát és helyezkednek el, mint a férfiak, amit az 5.1.2.sz. táblázat adatai bizonyítanak. Míg 2016-ban a 180 napnál hosszabb ideig regisztrált munkanélküli férfiak aránya 13,8 %-kal volt nagyobb a nőkénel. Addig ez az arányszám 2021-re 18,25 %-ra nőtt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	9,79	7,68	8,74%
2017	9,47	8,92	9,20%
2018	10,25	9,96	10,11%
2019	10,08	11,04	10,56%
2020	10,64	11,35	11,00%
2021	10,17	11,13	10,65%

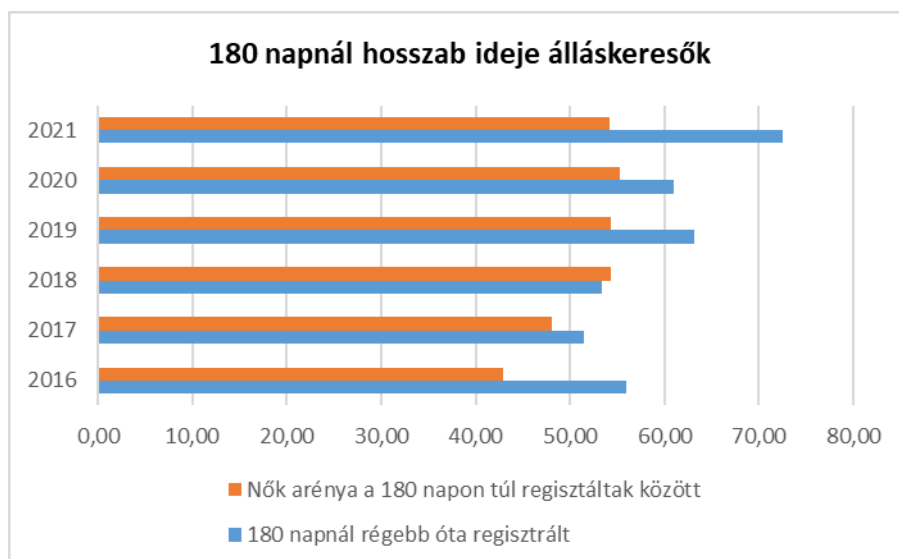
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	55,97	42,89
2017	51,53	48,14
2018	53,42	54,3
2019	63,09	54,3
2020	61,04	55,29
2021	72,47	54,22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos emelkedést jelez az 5.1.3.sz. táblázat alapján, annak ellenére, hogy Nyírbátorban sok munkáltató kínál álláslehetőséget. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma viszont csökkenést mutat, hisz 2016-ban a nyilvántartott álláskeresők között 15.4 % volt a pályakezdő, de ez az arány 2021-ben már csak 10.9%.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	754	116
2017	782	114
2018	848	97
2019	867	111
2020	883	81
2021	850	92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkavállalók foglalkoztathatósági kompetenciáit mindenképpen szükséges fejleszteni. Azoknak, akik újrakezdők (GYED-GYES-GYET ápolási díjasok, illetve egyéb okok miatt a munkaerő-piacról időlegesen kiszorultak), az alacsony iskolázottságúak, már nem rendelkeznek piacképes iskolai végzettséggel, szaktudással- a munkaerő-piaci alkalmasságuk fejlesztése elengedhetetlen.

Az Önkormányzat, az „Esély a jövőre „programjával a nők foglalkoztatottságát is elő kívánja segíteni.

Az „Esély a Nőknek – Nyírbátor” EFOP-1.1.3-17- 00015 - foglalkoztatás című projektben is aktív szerepet vállalt az elmúlt évben. 15 fő roma származású nő foglalkoztatására és képzésére került sor 2018. március 1-jétől a Városi Szociális Szolgálatnál. A résztvevők szociális gondozó és ápoló képzésben vettek részt, és ezen a területen is voltak foglalkoztatva a képzés mellett.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők esetében is magas számban vannak azok, akiknek az iskolai végzettsége alacsony, vagy olyan tanult szakmával, szakmai tudással rendelkeznek, amire a munkaerő-piac már nem tart igényt. Ilyen esetekben szükség van az álláskereső képzésére, átképzésére, vagy új szakmák elsajátítására.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők között kiemelten nehéz és hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletiek, a változó képzettségi követelmények miatt
- a pályakezdők, az előzetes szakmai tapasztalatok hiánya miatt
- a GYES-en lévő kismamák, illetve kisgyermekes anyukák, a munkából való kiesés miatt
- a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskereső.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása kiemelt figyelmet és támogatást érdemel és igényel. Ezeknek a nőknek az anyagi kiszolgáltatottságát tovább fokozza, hogy sokan közülük, sajnos, nem tudják megszerezni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges szolgálati időt.

d)hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az, hogy a nőket a munkaerő-piacon milyen hátrányos megkülönböztetések érhetik, nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés megtörténhet a :

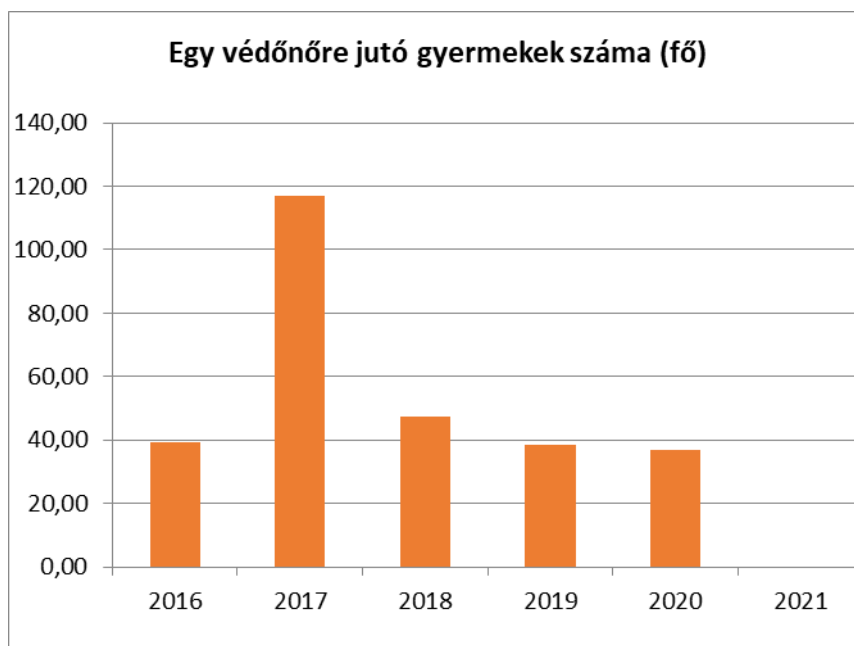
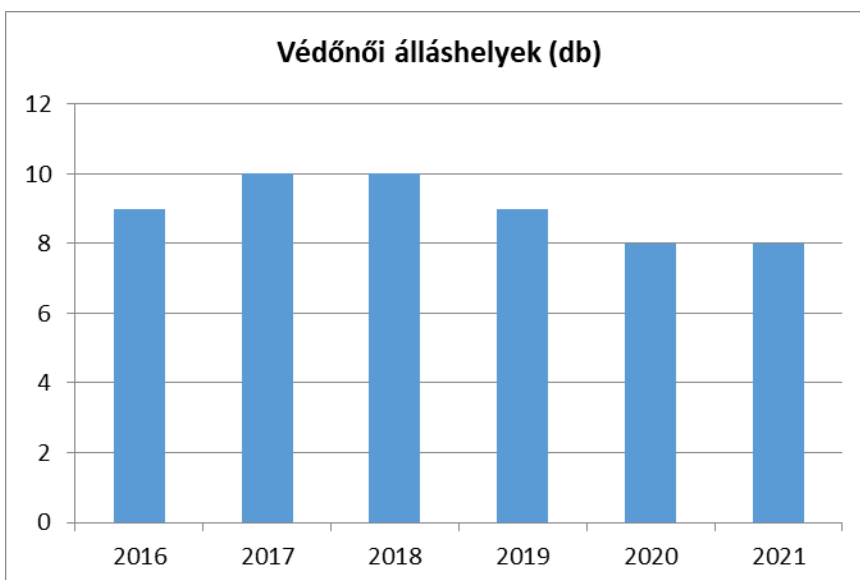
- munkára való jelentkezéskor (abban az esetben, amikor a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője jelentkezik, azonos képzettséggel és tudással, de a munkáltató nem kíván nőt foglalkoztatni)
- az azonos munkáért, járó eltérő bérezésben
- az előre meneteli lehetőségek szűkösségében

Ilyen jellegű, diszkriminációs gyakorlat esetében, az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordulhat az érintett.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	9	505	56,11
2017	10	478	47,80
2018	10	515	51,50
2019	9	491	54,56
2020	8	403	50,38
2021	8	527	65,88

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

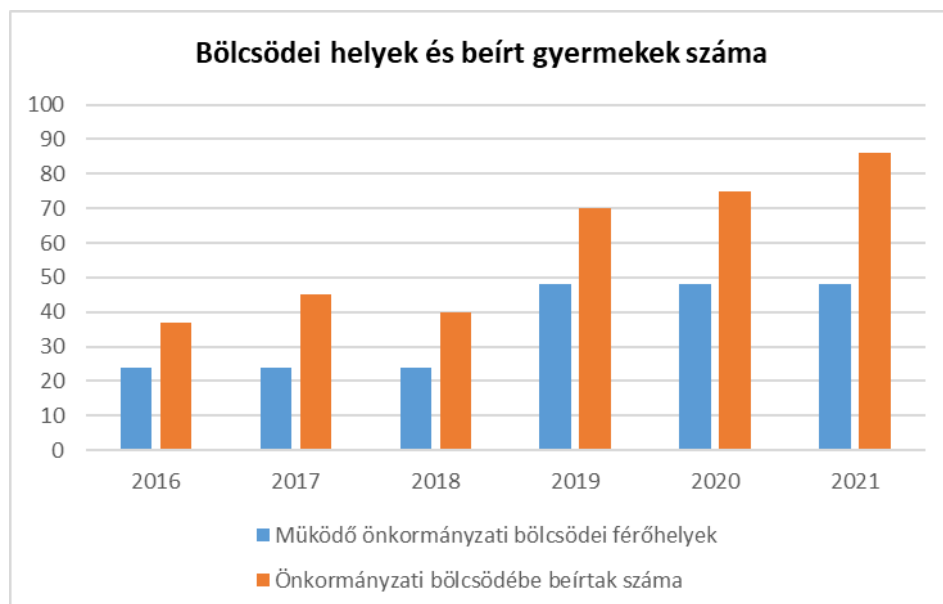

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	24	37
2017	24	45
2018	24	40
2019	48	70
2020	48	75
2021	48	86

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

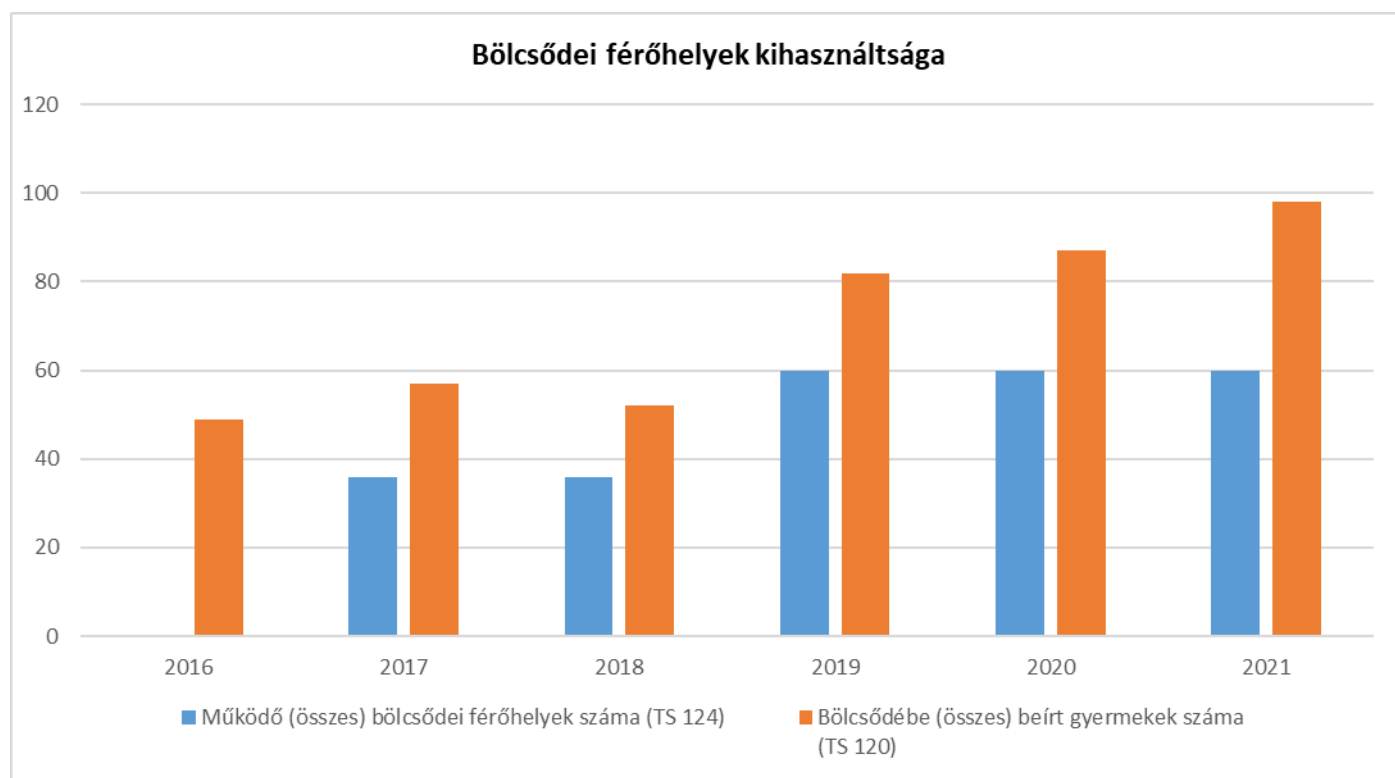
Az önkormányzati Napsugár Bölcsőde 100 %-os kihasználtsággal működik és ki tudja elégíteni az igényeket, ami nagymértékben segíti a fiatal nőt, hogy vissza tudjanak menni dolgozni. 2016-ban 37 gyereket íratnak be a bölcsődébe, addig 2021-ben ez a szám 86 főre emelkedett. (5.2.2.a)sz.táblázat) Az igénybe vevők száma állandó növekedést mutat.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	49
2017	0	0	12	12	0	0	36	57
2018	0	0	12	12	0	0	36	52
2019	0	0	12	12	0	0	60	82
2020	0	0	12	12	0	0	60	87
2021	0	0	12	12	0	0	60	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának védőnői szolgálata a családtervezés, az anyaság, az utódokról való gondoskodás szakmai háttérét biztosítja. 2016. 09. 01-jétől a védőnői szolgálat működésében jelentős változások történtek a finanszírozás és lakossági ellátás javítása érdekében. Nyolc vegyes körzet került kialakításra, mellyel egy időben szakmai egység vezető váltás is történt. A vegyes körzetek feladatait a tavalyi évben: 8 fő védőnő látta el, két körzet ellátását belső helyettesítéssel oldották meg.

5.3.1.sz. táblázat-Látogatások száma 8 darab vegyes körzetben 2021-ben:

	Látogatottak száma/fő	Fokozott gondozott/fő	Távkonzultáció
Várandós anya	236	146	318
Gyermekágyas anya	559	-	199
0-11 hónapos csecsemő	1236	240	1245
11-35 hónapos kised	475	142	671
3-6 éves korú kisgyermek	244	87	461
Beiskolázandók	40	-	88
Összes látogatás:	2790	615	2982

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A látogatottak mellett nagy számban zajlott a távkonzultáció, amit 2021-ben a még jelenlévő koronavírus járvány miatt volt szükséges alkalmazni.

5.3.2. sz. táblázat-Tanácsadási forgalom adatai 8 darab vegyes körzetben a 2021.évben

		Önálló/orvossal tartott tanácsadáson megjelentek
		Összesen/fő
Gondozott gyermek	0-11 hó	1810
	11-35 hó	667
	3-6 év	581
Összesen:		3058
Védőnői várandós tanácsadáson megjelentek száma:/fő		1271
Nővédelmi tanácsadás:		16
MSZSZ (Mozgó Szakorvosi Szolgálat) tanácsadáson megjelent várandós, gyermekágyas anyák száma:/fő		63
MSZSZ alkalmak száma		14 alkalom

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A védőnői szolgálatnak nagyon jó a kapcsolata az oktatási intézmények vezetőivel és dolgozóival (óvodák, iskolák), pedagógusokkal, ifjúságvédelmi felelősökkel, családsegítő szolgálat munkatársaival, szakértői bizottság és nevelési tanácsadó szakembereivel, házi orvosokkal, házi gyermekorvosokkal, nőgyógyászokkal és egyéb jelzőrendszeri tagokkal, mint például rendőrséggel. Megvalósult pályázataik közé tartozik a *Ringató Baba-mama klub*, ahol a célcsoport a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban 25 év alatti anyák köre (főleg fiatalok anyák), és 2 év alatti gyermekeik.

Bekapcsolódtak a „*Kezedben az egészséged!*” - pályázatba, amely az egészségügyi alapismeretek átadását és elsajátítását segíti a hátrányos helyzetű lakosság (elsősorban serdülőkorú lányok) körében.

Az „*Ép testben ép lélek!*”- pályázat az iskoláskorú gyermekek egészségi állapotának javítását és szemléletváltását célozta meg a 6-18 éves iskoláskorú gyermekek körében.

EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban „Biztos Kezdet szemlélet elterjesztését célzó tevékenységek” keretében folynak:

- ✓ a „Ringató” baba-mamafoglalkozások. Ezek az első baba érkezését váró családok, valamint a kisgyermeket nevelő szülők részére egy rendszeres találkozási lehetőséget biztosító, felvilágosító, tájékoztató programok. A foglalkozások a baba érkezéséhez, illetve a baba neveléséhez, gondozásához nyújtanak hasznos segítséget a szülőknek. Cél az egészségtudatos életmód elterjesztése, kiemelt figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű családokra, ennek keretében az egészségi állapot javítása, a tinédzserszülések csökkentése, a helyes gyermeknevelési ismeretek átadása, a gyermekbalesetek kockázatának, szenvedélybetegségeknek, devianciáknak a csökkentése, a szülői szerepek, kompetenciák

megegerősítése. Az elmúlt években közel 70 hátrányos helyzetű családot érintettek a programok.

- ✓ „Elég jó szülőnek lenni” foglalkozások célja a szülői kompetenciák erősítése, azoknak a szociokulturális, kommunikációs, gondozási, nevelési mintáknak, készségeknek az elsajátítása, melyek segítséget nyújtanak a szülővé válás folyamatában. Hosszú távon szükség van a szülők bevonásával történő beavatkozásokra, a legkorábbi életkortól kezdődően, hiszen a mentorálás eredménye a szülőkön keresztül a családokban jelenik meg, a szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkózásának segítése csak a szülők bevonásával együtt lehet sikeres.

- ✓ „Játsszunk Együtt” programelemmel a cél, hogy a szülők értsék a gyermekeik fejlődése és a korai tanulás mögött zajló folyamatokat, ezeket gyakorlati bemutatással átadni, megtanítani, hogy otthon is alkalmazni tudják azokat. A gyakorlatban támogatni az esélyegyenlőséget, olyan légkör kialakításával, amelyben a bizalom és a biztonság fontos szerepet játszik. A foglalkozások eddig a Nyírbátori Kerekerdő Óvodában valósultak meg. Az óvodában, 4 csoportban, csoportonként 5x2 órában, a körzetben élő 0-3 éves gyermeket nevelő családok bevonásával zajlottak a foglalkozások

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszakos magatartásnak több formája létezik: a zaklatás, a szexuális erőszak és a családon belüli erőszak. A családon belüli erőszak lehet szóbeli, lelki, testi, szexuális, és gazdasági erőszak. A családon belüli erőszak még mindig tabunak számít Magyarországon. Az erőszaknak ez a fajtája, általában olyan személyeket ér, akik valamilyen szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazóval szemben. A családon belüli erőszak jó része a családban marad, mert a nőket és a családtagokat ért bántalmazások nagyobb része, mind a mai napig felderítetlen. A gyerekvédelmi, a szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, egyre többen tudják, hogy ilyen esetekben hová fordulhatnak hatékony segítségért.

Nyírbátorban jellemző bűncselekményfajták az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények - testi sértés, garázdaság, zaklatás -, melyek többnyire közterületen, illetve családi veszekedések kapcsán valósulnak meg. Nyírbátor városban a folyamatos csökkenés ellenére, még mindig nagy számban fordul elő zaklatás bűncselekmény. Elsősorban viták hevében hangzik el fenyegető kifejezés, amely a sértettben félelmet kelt. Gyakran a volt házastársak fordulnak a rendőrséghez vitás ügyeik során elhangzott kifejezések miatt, illetve a folyamatos és sikertelen kapcsolat felvétel kapcsán kialakult zaklató magatartás miatt.

A bűnmegelőzési stratégia, így a családon belüli erőszak ellen is, akkor hatékony, ha a helyi társadalompolitika részeként valósul meg, abban a helyi önkormányzatok, hatóságok és intézmények folyamatosan együttműködnek a civil szervezetekkel, az egyházakkal, az állampolgárok közösségeivel.

A bűnmegelőzésre Nyírbátori Rendőrkapitányság minden évben nagy hangsúlyt fektet. A település szerkezet szerint a kapitányság illetékességi területén 3 város és 17 község található. Megkeresik a rendőrkapitányság területén lévő oktatási intézmények vezetőit, hogy minden olyan eseményről és körülményről informálódjanak, ami elősegítheti a gyermekkorú, illetve fiatalok bűnelkövetést, áldozattá válást. A Nyírbátori Rendőrkapitányságon 2021-ben 161 esetben indult eljárás a hozzátartozók közötti erőszakkal összefüggésbe hozható ügyekben, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt. Az elkövetői kört tekintve a családon belüli erőszak tekintetében a cselekmények 90%-át felnőtt férfiak követik el. A fiatalok elkövetők száma elenyésző.

Az is megfigyelhető tény, hogy a családon belüli erőszakkal érintett, volt vagy fennálló párkapcsolatokban az erőszak visszatérően jelentkezik, ezen esetek egy részében egy idő után az áldozat is elkövetővé válhat, a felek kölcsönösen követnek el bűncselekmények egymás sérelmére. Az ilyen családokban fokozott a veszélye a kiskorú veszélytetése bűncselekmény megvalósulásának. Ezen esetek visszaszorítás érdekében, illetve a bántalmazottak védelmére egyre több alaklommal élnek az ideiglenes távortartás, illetve az azt követő távortartás intézményével.

2020.január 1-jétől Kormányrendelet módosította a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Korm.rendelet 1/A. §-át. Ez alapján, a „Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.”

2022-ben 43 ügyben érkezett jelzés a település jegyzőjéhez.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Nyírbátorban nincs anyaothton és családok átmeneti otthona, ez nem is tartozik az önkormányzat kötelező ellátási feladatai közé. A krízishelyzetben lévők a család- és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak segítségért. A megyében több városban, országos ellátási területtel működő családok átmeneti otthona van.

Nyírbátor Város Önkormányzatának a Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegyei Szervezete NYITOTT- Ház Anya- Gyermek Segítőotthonával van ellátási szerződése, szükség esetén a gyermekek ide kerülnek elhelyezésre.

A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő szociális krízis helyzetekben az alábbi szolgáltatások ellátásához nyújt segítséget:

- családok átmeneti otthona.
- anyaothtonok,
- hajléktalan ellátás,
- bántalmazás esetén kríziskezelő elérhetőség,
- lelki segítségnyújtás

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nyírbátorban a 12 tagú Képviselő-testületnek 3 tagja nő. A Képviselő –testület munkáját 6 bizottság segíti, melyből 2 bizottságot a női képviselők vezetnek. A polgármester munkáját 2 női alpolgármester segíti. A Polgármesteri Hivatalban a csoportvezetők legnagyobb része nő. Az Önkormányzat által fenntartott intézmények közül 2-nek van női vezetője.

A városban működő köznevelési intézmények mindegyikében nők állnak az intézmények élén. A városban működő civil szervezetek vezetői között is a nők vannak jelen nagyobb arányban, közel 90 %-ban.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi tapasztalatok azt mutatják, hogy a nőket foglalkoztató társadalmi problémák leginkább a: munkanélküliség, a gyermekvállalás, az otthonteremtés, a munkaerő-piaci elhelyezkedés – majd gyermekvállalás után a munkaerő-piacra történő visszajutás, a rugalmas munkaidő hiánya, valamint az idős szülőkről, családtagokról való gondoskodás jelenti.

A problémák felszámolása komplex feladat és minden érintett intézmény /szervezet közös összefogását igényli.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony számban vesznek részt a nők az egészségügyi szűrőprogramokon	Prevenció, az egészségtudatosság fejlesztése programokkal, az önvizsgálat megtanítása bizonyos esetekben
Kevés a zöld felület a város belterületén, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak	Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorra nincs egységes és mindenki által elfogadott meghatározás. Az Európai Unióban az időskor kezdetének a 65.életévet tekintik. Demográfiai osztályozást használ a KSH, mely szerint :

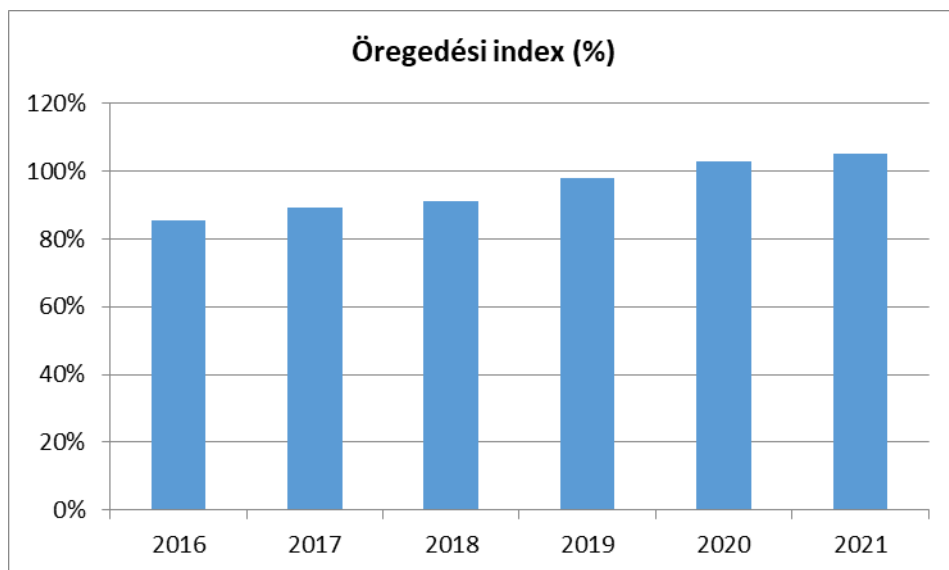
- 65-74 éves időskorú
- 75-84 éves öregkorú
- 85 év felett agastyánkorú

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben előrejelíti a jövőbeni tendenciákat is. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó 65 évesek és annál idősebbek arányát mutatja.

A 6.1.sz táblázat számai alapján megállapítható, hogy az öregedési index folyamatosan emelkedik. 2016 óta mintegy 20 %-kal emelkedett. Előregedő város képét jelzi.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 708	2 003	85,27%
2017	1 767	1 977	89,38%
2018	1 816	1 990	91,26%
2019	1 918	1 961	97,81%
2020	1 967	1 916	102,66%
2021	2 015	1 916	105,17%

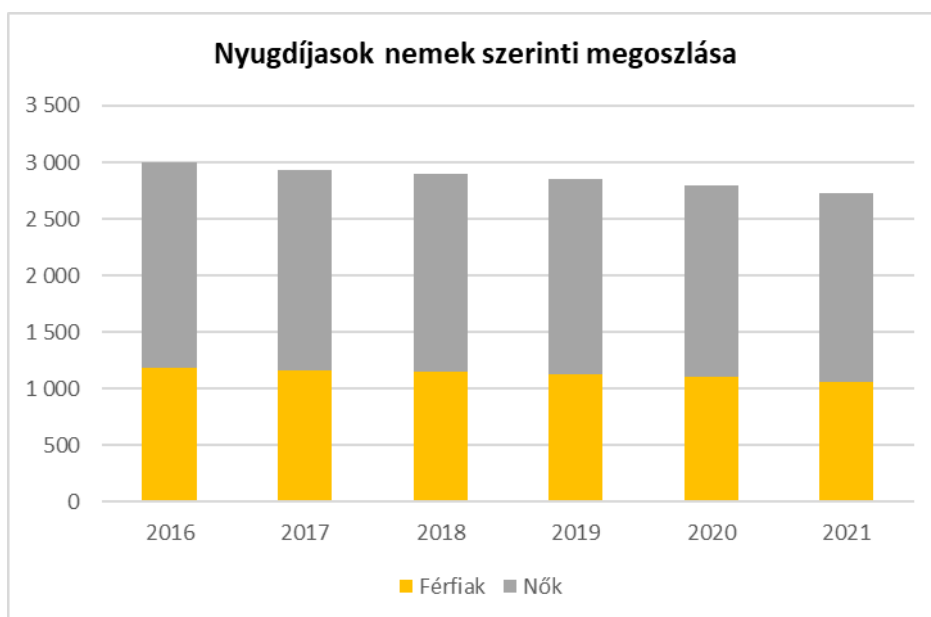
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város csökkenő lakosságának körében, lassan emelkedik a 65. életévüket betöltött nyírbátoriak száma. Mint a fejlett európai országokban jellemző, nálunk is nagy problémát jelent a társadalom elöregedése. Növekszik az átlagéletkor és általában a nők élettartama. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma között, változó mértékben, de a nők a magasabb. (6.1.1.sz. táblázat) Sajnos a családok együttélése mára nagyon átalakult. A fiatalok közül kevesen maradnak a szülővárosukban, sokan a fővárosban, mások az ország nyugati részén, vagy éppen külföldön keresik és találják meg a boldogulásukat. Ezért az idős emberek gyakran egyedül maradnak, elmagányosodnak. Az egyedüllét mellett még további gondot jelent a nyugdíjak alacsony mértéke, ami megélhetési problémákat okoz az idős emberek egy jelentős részének. Az időskorúak gondozásában nagyon fontos szerepe van a szociális intézménynek. A különböző programok, egészségügyi szűrések, egészségmegőrző előadások segíthetik az idős emberek életkörülményeinek jobbá tételét.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	1 178	1 819	2997
2017	1 159	1 778	2937
2018	1 152	1 751	2903
2019	1 129	1 723	2852
2020	1 106	1 686	2792
2021	1 064	1 663	2727

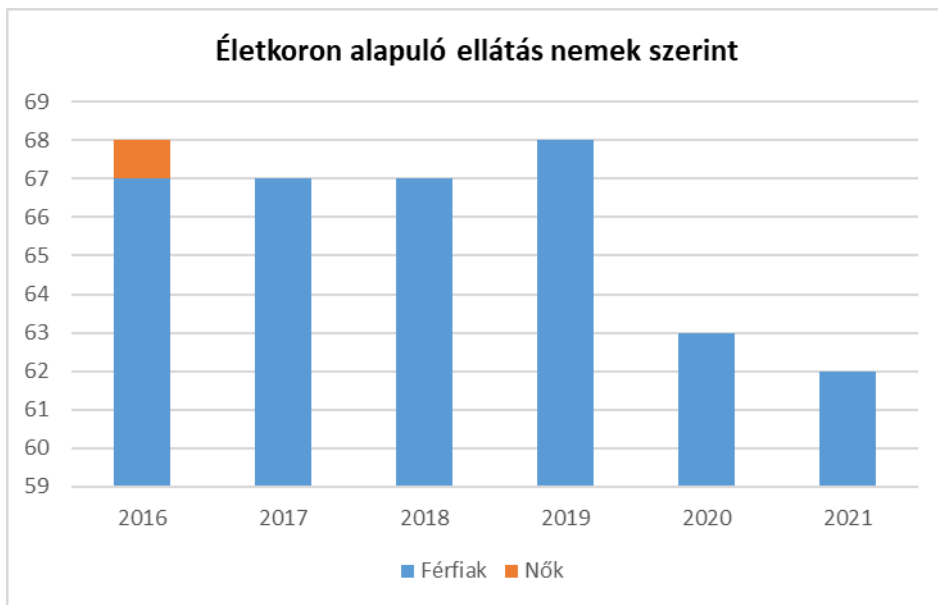
Forrás: TeIR, KSH Tstar

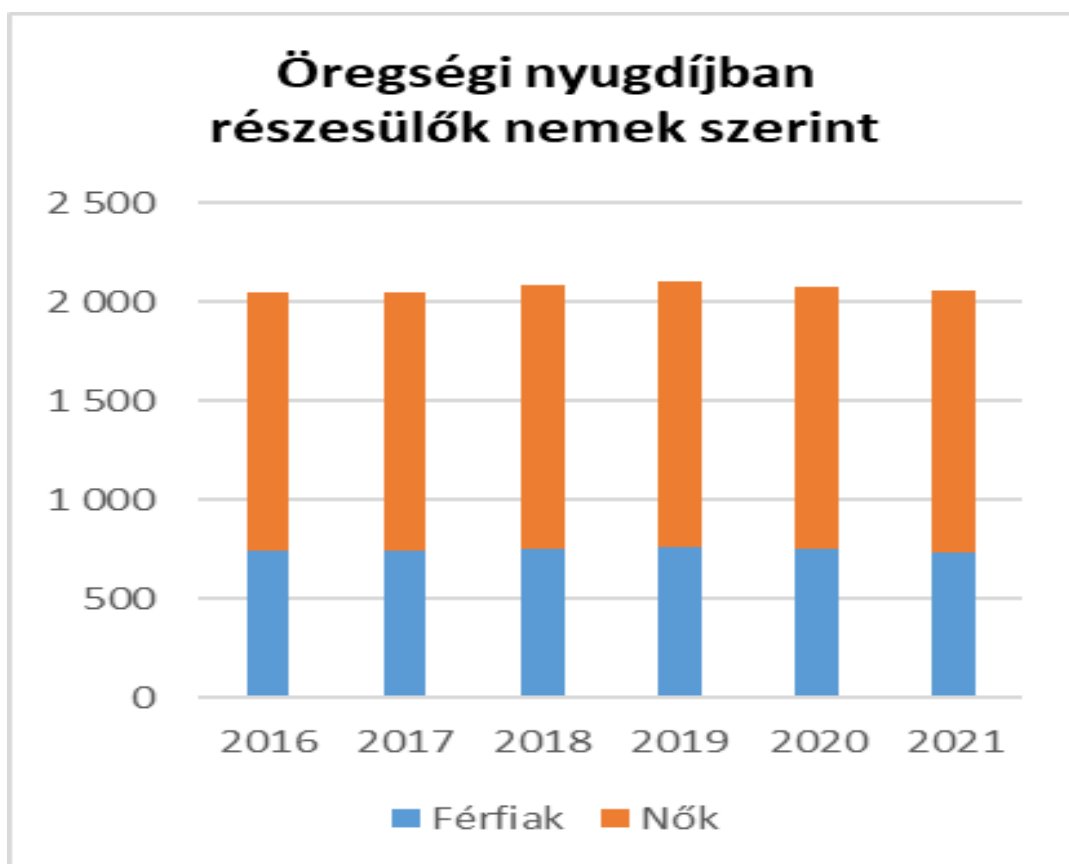
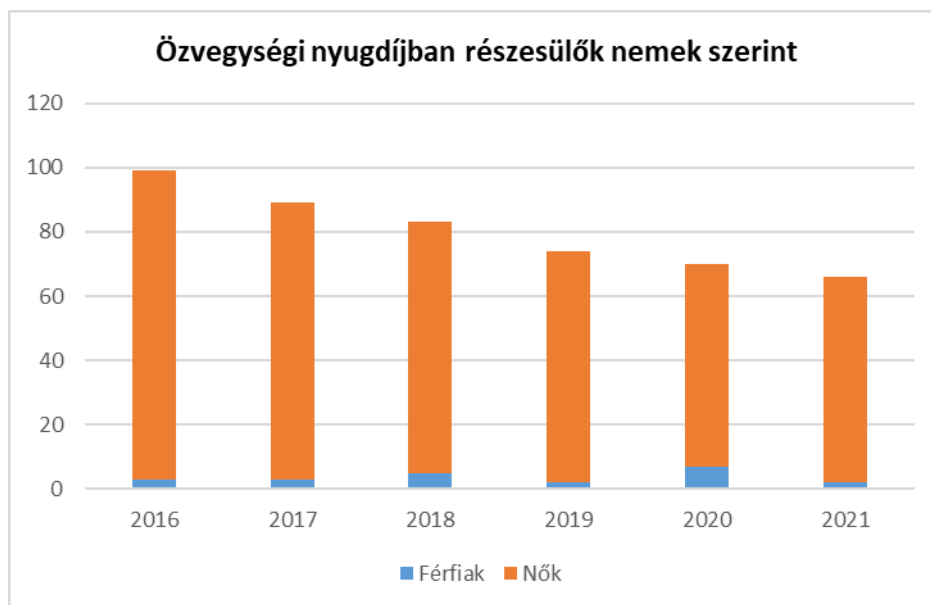
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	67	1	740	1 302	3	96	n.a.
2017	67	0	740	1 306	3	86	20
2018	67	0	751	1 331	5	78	21
2019	68	0	757	1 347	2	72	22
2020	63	0	748	1 330	7	63	22
2021	62	0	730	1 322	2	64	25

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

Az Életkoron alapuló ellátások (korhatár alattiaknak járó ellátások): a nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek részére folyósított ellátások, melyek a 2012 előtti különféle korai öregségi nyugdíjakat váltották fel. Az ide tartozó ellátások (korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, átmeneti bányászjáradék, balettművészeti életjáradék) a nyugdíjkorhatár betöltése után korbetöltött öregségi nyugdíjjá alakulnak át. Az életkoron alapuló ellátásokban 2016 és 2021 között szinte csak a férfiak részesültek. Öregségi és özvegyi nyugdíjban részesülők nők száma jelentősen magasabb ezen időszakban, mint a férfiaké. (6.1.2.sz. táblázat)

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az érvényben lévő jogszabályok jelentősen leszabályozták a nyugdíjas korúak foglalkoztatásának lehetőségeit. A Munka Törvénykönyve alapján a nyugdíjasként történő foglalkoztatásnak a munkaszerződéssel történő alkalmazásnál nincsen akadálya. A nyugdíjban részesülő munkavállaló

ilyenkor munkajogi szempontból speciális helyzetbe kerül. A közszolgálati jogviszonyban keresőtevékenységet nyugdíjasként vállaló személyre, szintén speciális szabályok érvényesek.

2017-től a törvény lehetőséget nyújt a közérdekű nyugdíjas –szövetkezetek létrehozására is. A közérdekű nyugdíjas –szövetkezetek célja egyrészt, hogy a még aktív időszerű tagjai számára, foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugdíjuk folyósítása mellett. Másrészt, hogy a nyugdíjasok felhalmozott tudása és tapasztalataik a következő generációk számára megismerhetők és átadhatók legyenek.

Egyre gyakoribb, hogy a nyugdíjasok munkát vállalnak, a jobb megélhetés érdekében. A nyilvántartott álláskeresők számának mindössze 7,53 %-át teszik ki a 61 évesek, vagy annál idősebbek 2021-ben. De az ő korosztályukban emelkedett legnagyobb mértékben a nyilvántartott álláskeresők száma 2016 és 2021 között. (6.2.sz.táblázat)

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	754	782	848	867	883	850
41-45 év (TS 042)	Fő	88	108	111	95	112	112
	%	11,67%	13,81%	13,09%	10,96%	12,68%	13,18%
46-50 év (TS 043)	Fő	84	83	96	95	104	112
	%	11,14%	10,61%	11,32%	10,96%	11,78%	13,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	73	68	81	87	93	85
	%	9,68%	8,70%	9,55%	10,03%	10,53%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	52	62	67	70	72	75
	%	6,90%	7,93%	7,90%	8,07%	8,15%	8,82%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15	22	35	47	64	64
	%	1,99%	2,81%	4,13%	5,42%	7,25%	7,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyugdíjasok tovább foglalkoztatásának a szabályait enyhíti a 268/2022(VII.29.) kormányrendelet. Ennek alapján a közfeladatok folyamatos ellátásának biztosítása érdekében 2022. szeptember 1-jétől 2023. augusztus 31-éig nem szüneteltethető azon személy öregségi nyugdíjának, korhatár előtti ellátásának, szolgálati járandóságának, átmeneti bányászjáradékának, illetve táncművészeti életjáradékának (a továbbiakban együtt: ellátás) a folyósítása, aki

- a) közalkalmazotti jogviszonyban,
- b) egészségügyi szolgálati jogviszonyban,
- c) rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban,
- d) honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban,
- e) kormányzati szolgálati jogviszonyban,
- f) adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban,
- g) politikai szolgálati jogviszonyban,
- h) biztos jogviszonyban,
- i) köztisztviselőként vagy közszolgálati ügykezelőként közszolgálati jogviszonyban,
- j) bírói szolgálati viszonyban,

- k) igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban,
- l) ügyészségi szolgálati viszonyban,
- m) a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti hivatásos szolgálati jogviszonyban vagy
- n) hivatásos vagy szerződéses katonai szolgálati viszonyban áll.

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A nyugdíjkorhatár fokozatosan emelkedett 2020-ig, ami lelassította a nyugdíjas korúak számának növekedését. Az Önkormányzat arra törekszik, hogy a lehető legtöbb módon bevonja az időskorúakat a város életébe, a civil szervezeteken, alapítványokon, városi rendezvényeken, hagyományörző programokon és különböző pályázatokon keresztül. A közmeghallgatáson és más lakossági fórumokon, találkozókön, kiemelt figyelmet fordít az aktív és a segítségre szoruló időskorú városlakók kéréseire, észrevételeire, a megfogalmazott véleményekre.

Nyírbátor Város Önkormányzata nem rendelkezik idősügyi koncepcióval, de annak elkészítése a közeljövőben célszerű lenne. A város közintézményeiben kevesen dolgoznak az öregségi nyugdíjuk mellett.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.*

A nyilvántartott álláskeresők között a 55 év felett regisztrált munkanélküliek aránya az utóbbi években elérte és meghaladta az összes nyilvántartott álláskereső 8%-át. Ha valaki az öregségi nyugdíjkorhatár elérése előtt veszíti el az állását, akkor az anyagi megterhelés mellett, az még komoly lelki terhet is ró az idősödő személyre. Az életkori alapú diszkrimináció egy olyan jelenség a munkaerőpiacon, amelynek létezését tagadni hiba lenne. A munkáltatók részéről hátrányos megkülönböztetésnek minősül az, hogy az érintett korosztályt új munkaerőként kevésbé alkalmazzák. Az idősödő munkanélküliek munkavállalását tovább nehezítik az esetleges egészségügyi problémák, az idősebb korban jelentkező betegségek, valamint a nem megfelelő képzettség.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) *az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;*

Az Önkormányzat rendeletben szabályozza a háziorvosi és fogorvosi körzetek számát, területi beosztását. Az egészségügyi alapellátás Nyírbátorban 5 háziorvosi és 4 fogászati körzetben biztosított.

A Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelője (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 1.) az elmúlt évek folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően, egy emelt szintű szakrendelővé vált, amely az egészség megőrzésének, a betegségek megelőzésének, gyors diagnosztizálásának és gyógyításának kistérségi központja lett. Az ambuláns járóbeteg-ellátás átfogó módon biztosított a szűréstől a kistérségi szintű szakellátáson keresztül a rehabilitációt segítő otthonápolásig.

A gyógyító munkához jól kapcsolódik a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőben működő gyógyászati kezelő részleg, ahol a magas ásványi anyag tartalmú, minősített gyógyvíz várja a gyógyulni vágyókat. A Nyírbátor Kártyáról és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelet 6.(1) bekezdése alapján:

„A Nyírbátorban állandó lakóhellyel rendelkező személyektől, a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő gyógyászati kezelőjében elvégzett, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által támogatott balneoterápiás kezeléseikért fizetendő önrészt az önkormányzat átvállalja.”

Az ügyeleti alapellátást 2023. március 1-től Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el. Az egységes ügyeleti telefonszám a vármegyében március 1-től: 1830. A háziorvosi ügyeleti ellátást azokat szolgálja, akik a háziorvosi vizsgálatot, ellátást ügyeleti időben vennék igénybe.

Számukra hétköznap 16:00-22:00 között, szombat, vasárnap és ünnepnapokon pedig 08:00-14:00 között háziorvosi ügyeleti ellátást biztosítanak, melynek helyszíne Nyírbátorban az Édesanyák útja 1.szám alatt található.

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül biztosítja. Az intézmény útján biztosított szociális szolgáltatások minden nyírbátori idős ember számára elérhetőek.

A Házi segítségnyújtás a nyírbátori lakosok számára, mint ahogy az elnevezésben is szerepel házi segítségnyújtást, valamint jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít. A házi segítségnyújtás szakmai háttérét több jogszabály határozza meg. A házi segítségnyújtásban 1 fő szolgálati egység koordinátor, 9 fő szociális gondozó, ápoló végzi feladatait. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban 5 fő gondozó dolgozik, megbízási szerződéssel. A Házi segítségnyújtás valamennyi dolgozója rendelkezik az adott munkakörre előírt szakképesítéssel. A szociális gondozók figyelemmel kísérik az idős emberek egészségi és mentális állapotváltozásait, így az egészségügyi ellátásnak egyik jelzőrendszereként működnek.

2021. április 1-én az Idősek Bentlakásos Otthona ismét visszakerült Nyírbátor Város Önkormányzatához. Ez az új helyzet személyi változásokat hozott a házi segítségnyújtásban is, mivel az Egységvezető és 2 fő gondozó is áthelyezésre került az Idősek Bentlakásos Otthonába.

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával és fejlesztésével biztosított legyen. A családok életvitele megváltozott a korábbi évekhez képest, a többgenerációs családok szinte már nem léteznek, így az egyedül élő idős emberek száma is növekvő tendenciát mutat. Az egyedüllét miatt több gondoskodást és figyelmet igényelnek.

A házi segítségnyújtáshoz a megfelelő szakmai háttér (valamennyi dolgozó szakképzett, a jogszabályban meghatározott szakképesítéssel rendelkezik) és az infrastruktúra is biztosítva van.

A szolgáltatás kérelmezésének folyamata:

Az ellátás igénybevétele önkéntes, melynek kérelmezését az ellátást igénybe vevő vagy törvényes képviselője szóban vagy írásban teheti meg.

Az Szt. 93. § (2) bekezdés értelmében: „Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképtelen kiskorú vagy a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll, a kérelmet vagy indítványt - az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve - a törvényes képviselője terjeszti elő. A korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevitelével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő.

Azon ellátottak esetében, akik cselekvőképességet teljesen korlátozó, illetve cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevitelével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozó gondnokság alatt állnak, a gondnokot kirendelő határozat másolatát mellékelni szükséges az ellátotti dokumentációba, a törvényes képviselő személyének igazolása miatt.

Állapotfelmérés, jogosultsági vizsgálat jellemzői:

A házi segítségnyújtás ellátást megelőzően gondozási szükséglet vizsgálatot kell végezni, melynek elvégzésekor a mindenkor hatályos 36/2007. (XII.22.) SZMM rend. előírásait kell alkalmazni.

Házi segítségnyújtás esetén a gondozási szükségletvizsgálat elvégzésével az a cél, hogy megállapításra kerüljön az igénybe vevő ellátásra való jogosultsága. Az értékelő adatlappal az igénybe vevő önellátási képességének felmérésére kerül sor.

A gondozási szükségletvizsgálatot az ellátást nyújtó részéről az intézményvezető/szakértő végzi, valamint a jogszabályban meghatározott pontok kitöltésében a házi orvos, kezelőorvos, vagy fekvőbeteg intézmény orvosa minden esetben közreműködik.

A Házi segítségnyújtás szolgáltatási elemei:

A szolgáltatási elemek a szolgáltatás részeként megjelenő tevékenységek összességét jelentik, a szolgáltatás célcsoportjának szükségleteihez igazodva.

A rendelet értelmében a házi segítségnyújtás során az alábbi szolgáltatási elemeket kell biztosítani:

- személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás.
- szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás, e segítségnyújtás részletes bemutatása előző évi beszámolóknak bővebben ismertetve lett.

A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei

a) Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás

- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

b) Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemlhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fürtkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A feladatellátásra biztosított állami támogatást az ellátottak által fizetett térítési díj egészíti ki. Nyírbátor Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete alapján a házi segítségnyújtás keretében nyújtott szociális segítség és a személyi gondozás intézményi térítési díját 2021-évből csakúgy, mint az előző évben, 70,- Ft/óra összegben állapította meg.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása, a krízishelyzet elhárítása céljából, 24 órás készenléttel nyújt segítséget.

2013. július 1-től a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás állami feladattá vált, és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság biztosítja a szolgáltatást.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- a) az egyedül élő 65 év feletti személy,
- b) az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- c) a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

2018. május 1-től a szociális gondozói díj összege: 1.775,- Ft/nap, amely 2021.évben sem változott.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás mutatói 2021. évben:

Ellátotti létszám alakulása 2021-évben:

Nyitó:	50 fő
Új:	20 fő
Megszűnt:	20 fő
Záró	50 fő

Az összes ellátást igénybe vevők életkori megoszlása

Nő:	56 fő
Férfi:	14 fő

6.2.1.sz. táblázat-Ellátottak életkori megoszlása

	65 év alatt	65-69 év	70-74 év	75-79 év	80 év feletti	Összesen
Egyedül élő személy	0	5	8	11	24	48
Kétszemélyes háztartásban élő személy	3	3	1	6	9	22

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az ellátottak között legnagyobb számban a 80 év felettiiek vannak, és közel 50%-a egyedül él. Nyírbátor Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete alapján jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele esetén 2021-évben 30,- Ft / ellátási nap, ez sem változott a korábbi évhez képest, csakúgy, mint a házi segítségnyújtás térítési díja sem.

A szociális törvény alapján jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén a személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott jövedelmének a 2 %-át.

Minden hónapban próbariasztást végzünk, melynek célja a készülékek műszaki állapotának ellenőrzése.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos készenléti rendszerben működik.

A riasztások fogadása az alábbi helyeken történik:

Városi Szociális Szolgálat:	munkanapokon:	7 ³⁰ -16 ⁰⁰ óráig
Éjjeli menedékhely:	krízis időszakban:	15 ⁰⁰ -07 ⁰⁰ óráig
	krízis időszakon kívül:	18 ⁰⁰ -08 ⁰⁰ óráig
Orvosi Ügyelet:	hétköznapokon:	16 ⁰⁰ -200 ⁰⁰ óráig
	hétfévégén:	08 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ óráig

Az ellátottakhoz ORÁCULOM jelzőkészülék lett kihelyezve.

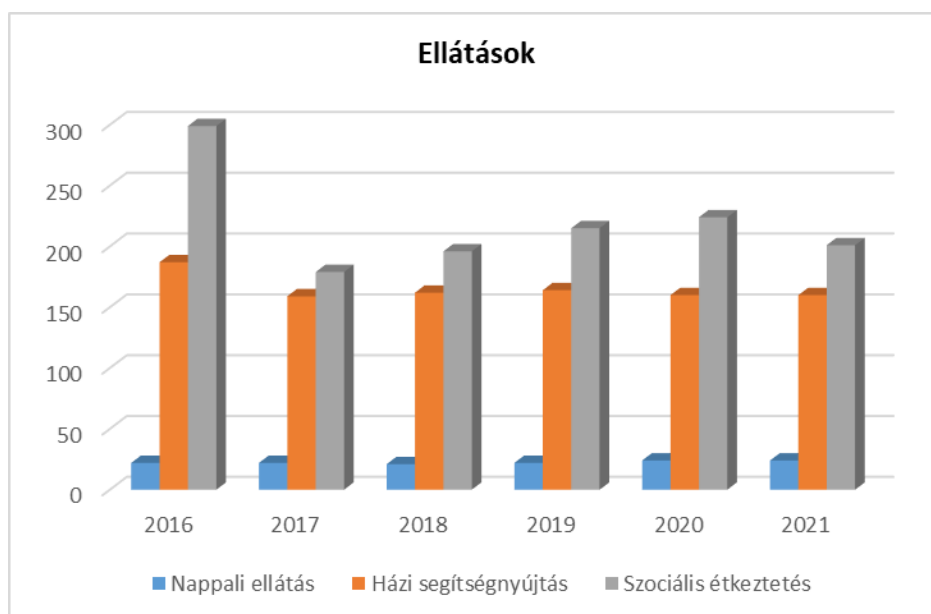
2017. január 1. napjától a szervezeti egység által korábban biztosított étkeztetés kikerült a feladatok ellátási köréből. Nyírbátor Város Önkormányzata a szociális étkeztetést a rászoruló lakosok számára ellátási szerződés útján biztosítja.

A 6.3.1.sz táblázatban látható adatok mellett, arról nem rendelkezünk konkrét számokkal, hogy hány időskorú veszi igénybe a népkonyha szolgáltatását. 2021-ben a 65 év felettek 1%-a részesült nappali ellátásban, közel 8%-uk igényelte a házi segítségnyújtást, és 10%-uk részesült szociális étkeztetésben. Mind a házi segítségnyújtásban, mind a szociális étkeztetésben részesülők száma csökkent 2016-tól 2021-ig.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 708	22	187	299
2017	1 767	22	159	179
2018	1 816	21	162	196
2019	1 918	22	164	215
2020	1 967	24	160	224
2021	2 015	24	160	201

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az idősek és pszichiátriai betegek nappali ellátása Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának székhelyi intézményében működnek.

Az épületbe való akadálymentes bejutás megoldott. Az épületen belül a küszöbnélküliség biztosított, továbbá a mozgássérültek számára alkalmas a vizesblokk is.

A személyes tisztálkodás céljára zuhanyzó áll rendelkezésre.

- A klubfoglalkozások, nappali tartózkodás céljára barátságos, kényelmes társalgó szolgál.
- Az épülethez zárt, parkosított udvar is tartozik, mely alkalmas szabadtéri programok lebonyolítására (kerti sütés, főzés, mozgásos tevékenységek, levegőzés).
- Az igénybe vevők rendelkezésére állnak napilapok, folyóiratok, társasjátékok, televízió, rádió.

Az idősek nappali ellátása szolgáltatást 2021-ben összesen 5060 alkalommal átlag 20 fő vette igénybe.

Feladataik:

- Az ellátottak belső harmóniájának fenntartása, lelki egészségnek védelme, egymás közötti kapcsolataik fenntartása, annak erősítése.
- Pszicho szociális problémák megelőzése, fontosság érzetének megtartása.
- Segítségnyújtás veszteség feldolgozásában (szeretteik, barátaik, ismerőseik elhalálása), betegségek feldolgozásában, szükség esetén intézményünk pszichológusának bevonása segítségével.
- Az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulásának és működésének segítése.
- Új ellátottak fogadása, új környezetbe való beilleszkedésének segítése.
- Mentálhigiénés feladatok, segítő beszélgetések.
- Ellátottjaink aktivitásának megőrzése, fejlesztése, pszichés állapotuk szinten tartása, mentális egészségének megőrzése.
- Jeles napokról megemlékezés, ünnepek szervezése.
- Az idősek társadalmi részvételének erősítése és a generációk közötti kapcsolatok mélyítése, a generációk közötti szolidaritás erősítése, az idősek társadalmi hasznosságának, közösségi megbecsültségének növelése céljából több programot is szerveztek iskolás gyerekek, unokák részvételével.
- Egészségmegőréssel kapcsolatos előadások szervezése.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok folyamatos szervezése (vérnyomás ellenőrzése, vércukormérés, testsúly ellenőrzés).
- Gyógyszerek felíratása, kiváltása háziorvossal, szakorvossal való kapcsolattartásban segítséget nyújtunk.
- Tánc, közös éneklés, mint „terápia”, melyek testi, lelki felfrissülést biztosítanak az ellátottaknak.
- Közös udvari főzések, szalonnasütés.
- Névnapok, születésnapok közös megünneplése.

Az Élelmiszerbank Egyesület a 2021-es évre vonatkozóan ismételten együttműködési megállapodást kötött a Szociális Szolgálattal. A Tesco az élelmiszer-pazarlás visszaszorítása érdekében elkötelezte magát, hogy jótékony célra ajánlja fel az áruházaiban napi rendszerességgel visszagyűjtött élelmiszer-felesleget. A kezdeményezéshez a nyírbátori Tesco is csatlakozott, a felajánlott élelmiszereket az Élelmiszerbank partnerszervezeteként intézményünk veszi át és osztja szét a rászorulóknak között. Az elmúlt év során rendszeresen munkanapokon vették át a térítésmentes élelmiszert, és minden hétköznap adományt osztottak a nappali ellátás munkatársai.

Az élelmiszeradományt a nappali ellátásban részesülő idős emberek, pszichiátriai betegek, a házi segítségnyújtásban részesülő idős emberek, a fogyatékkal élők, hajléktalanok, a többgyermekes családok és a gyermeküket egyedül nevelő kliensek kapták, ami többnyire pékáru és zöldséggyümölcs volt. A felajánlott élelmiszer-adományokat a nappali ellátás munkatársai (gondozónők) szállították az intézmény gépjárművel a szétosztás helyére (Vár u. 1. szám), majd az átvett

élelmiszereket az átvételtől a kiosztásig tiszta, napfénytől védett, száraz tároló helyeken, az egészségügyi előírások betartásával tárolták.

A kiosztás rögtön az adományátvétel napján munkaidőben történt minden nap.

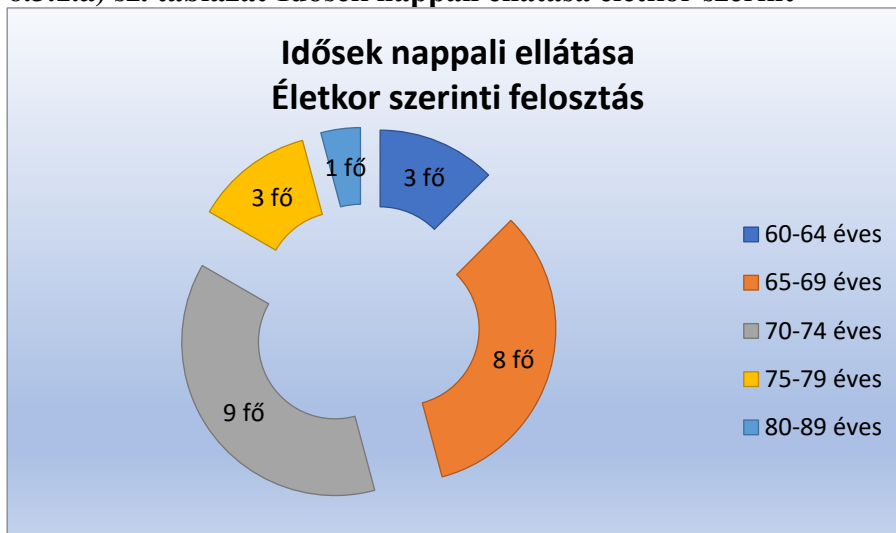
Az élelmiszer-adományt kizárólag rászorultaknak adták át, a szétosztás során betartották a szükséges előírásokat. Évente 150 rászoruló családnak, kliensnek tudtak rendszeresen segíteni.

Az idősek nappali ellátása fontos területe az idősebb generáció közösségi életének. Enyhíti az egyedüllét és a magány érzését, segítséget nyújt a társas kapcsolatok ápolásában, a tartalmas időtöltésben. Hozzájárul a napi életritmus megtartásához. A nappali ellátás keretén belül a saját otthonukban élő idősek részére biztosítjuk a szabadidő hasznos eltöltését kulturált körülmények között. Az ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében szolgáltatásokat nyújt, szervez, és hangol össze az intézmény, támogatja az ezekhez való hozzáférést.

Szolgáltatásaikkal segítséget nyújtanak a problémák megoldásában, krízishelyzetek megelőzésében és kezelésében, a lelki egészség megtartásában, annak támogatásában. A fenntartó döntése alapján az ellátás igénybevétele térítésmentes.

Az idősek nappali ellátásának kihasználtsága maximális.

6.3.1.a) sz. táblázat-Idősek nappali ellátása életkor szerint

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Pszichiátriai betegek nappali ellátása 50 férőhelyen működik Célja, hogy a 18. életévüket betöltött fekvőbeteg – gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve re- integrálódjanak a közösségbe. A Nyírbátorban élő pszichiátriai betegségben szenvedő személyek részére biztosítanak nappali ellátást, akik önálló életvezetésre betegségük miatt nem, vagy csak részben képesek. Lehetőség van a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok építésére, továbbá igény szerint az ellátottak étkeztetésére is. A terápiás foglalkozások, az életvezetési tanácsadások, a szabadidő sokszínű eltöltése, a higiénés szükségletek kielégítése mellett a munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése is alapvető fontosságú a gondozás folyamatában.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes alapon történik, az igénylő szóbeli vagy írásbeli kérelmére, feltétel a pszichiátriai szakorvosi vélemény. Térítési díjat csak étkezés igénybevétele esetén kell fizetni.

Az ellátottak pszichiátriai kórkép szerinti összetétele:

- szkizofrénia,
- depresszió,
- érzelmi zavar,
- szorongás,
- alkohol okozta dependencia.

A nyíregyházi Étkeztetési Centrum szervezésében a Szolgálat telephelyén népkonyha jelleggel ingyenesen osztanak egy tál ételt azoknak, akik eljönnek, sorban állnak és helyben elfogyasztják az ételt. A nappali ellátás szinte minden tagja igénybe veszi a szolgáltatást. Sok ellátott nagyon kevés jövedelemből él, van, akinek semmilyen ellátása nincs, sok esetben szinte ez az egyetlen lehetősége arra, hogy mindennap tartalmaz, meleg ételt egyenek. A szolgáltatás Vár utca 1. szám alatti működése miatt a nappali ellátás tagjai minden nap teljes létszámmal ellátogatnak az intézménybe, így a munkatársak napi kapcsolatban lehetnek mindenkivel és probléma észlelése esetén azonnali segítséget tudunk nyújtani.

feladatok a pszichiátriai betegek nappali ellátása során:

- a hiányzó közösségi kapcsolatok pótlása, az „egyedüllét” érzet kompenzálása,
- a depressziós, szorongásos tétlenség kóros következményének prevenciója,
- rendszeres orvosi vizsgálat és ellenőrzés melletti egészségi állapotuk javítása, megőrzése, kapcsolattartás a pszichiátriai gondozókkal,
- szükség esetén egyéni higiénés szokásaik korrigálása,
- öntevékenység és önségítés támogatása folyamatos motivációval,
- a társadalomba, a korábbi közösségbe, a családba történő visszaintegrálódás elősegítése,
- stressz-kezelés: a hétköznapi felmerülő stresszhelyzetek feldolgozása,
- intézményen kívüli kapcsolatok ápolása (család, hozzátartozó, szomszéd, baráti kör),
- kapcsolat kialakítása és fenntartása a kompetenciahatárok betartásával (pszichiáter, háziorvos, hivatásos gondnok),
- kulturális és szabadidős tevékenységek biztosítása,
- egyéni és csoportos terápiák, foglalkozások szervezése, a rehabilitáció, rehabilitáció elősegítése, támogatása,
- a munkába állás segítése,
- családtagok, hozzátartozók számára önségítő csoportok szervezése igény szerint.

Nyírbátor Város Szociális Szolgálata 2021.04.01. napjától egy új telephellyel bővült.

A telephely címe: 4300 Nyírbátor Fáy András utca 17/D.

Az Idősek Bentlakásos Otthona Nyírbátor személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás keretében Magyarország egészére kiterjedő ellátási területről fogadja a felvételi feltételeknek megfelelő igénylőket. Az ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik 62 férőhellyel. Várólista működik, mert az igénylők száma több, mint az otthon befogadóképessége.

Az Idősek Bentlakásos Otthonát az önkormányzat, mint fenntartó Nyírbátor Város Szociális Szolgálata által működteti.

Alapfeladatai:

1. Szociális szakellátás:
 - Idősek otthona (ápoló-gondozó otthoni ellátás 62 férőhelyen)
2. Kiegészítő tevékenysége:
 - Gyakorlati képzés, oktatás.

Az intézményben ellátható személyek:

- Az Idősek Bentlakásos Otthonában azon személyek ápolása, gondozása és mentálhigiénés ellátása történik, akik koruk, egészségi állapotuk miatt önmagukat ellátni nem tudják, ellátásuk az alapszolgáltatás keretén belül már nem oldható meg.
- Az intézmény feladata, a szolgáltatást igénybe vevő, gondozásra szoruló ember szükségleteihez igazodó segítségnyújtás biztosítása, amelynek mértékét és módját, mindenkor a segítségre szoruló ember egészségi – pszichés – szociális – állapota alapján

határozza meg, úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebben mértékben érvényre jusson.

- Az intézmény dolgozói arra törekednek, hogy az intézmény lakói minél több odafigyelést, szeretetet kapjanak, mely fontos az általános állapotuk javulása érdekében. Cél továbbra is az, hogy hozzásegítsék gondozottjaikat a „sikeres öregedéshez”, amikor az egyén fizikai, szellemi képességét és aktivitását a lehető leghosszabb ideig megőrzi, és szociális kapcsolatait megtartja.

Az intézmény Idősek Bentlakásos Otthona ellátása keretében vállalja a demens személyek ellátását is. 2021. évben 26 fő demens lakó volt.

Minden társadalomban komoly kihívás, nehézség és súlyos probléma a demenciával élők növekvő száma. Intézményben a demens betegek ápolása-gondozása speciális szakmai hozzáértést kíván az ápoló, gondozó és mentálhigiénés szakemberektől. A demencia az emlékezet olyan mértékű hanyatlása, mely ellehetetleníti a mindennapi önálló életvitelt.

Az Idősek Bentlakásos Otthonának feladatai:

- a lakhatásról való gondoskodás 24 órás felügyelet mellett,
- ápolási, gondozási feladatok ellátása,
- napi ötszöri étkezés biztosítása,
- ruházattal és textíliával való ellátás, amennyiben nem rendelkezik sajátjával,
- a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás biztosítása,
- a hivatalos ügyekben való segítségnyújtás,
- a lakók ruházatának, textíliájának mosása, vasalása, javítása,
- megszervezi az ellátottak intézményen belüli foglalkoztatását.

Az intézményi egészségügyi ellátás célja, feladata az egészségmegőrzés, az egészség védelme, a megbetegedés megelőzése, a már kialakult betegségek korai felismerése és gyógyítása, az állapotromlás megakadályozása, a gyógyíthatatlan beteg panaszainak enyhítése.

Az intézmény biztosítja az intézményi keretek között megoldható gyógykezelést. A beteg lakók részére kétágyas izolációs szobát alakítottunk ki.

Az egészségügyi ellátás keretében gondoskodnak az igénybe vevő egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításról

A bentlakásos intézmény feladatkörében gondoskodik az ellátást igénybe vevő mentálhigiénés ellátásáról. Ennek keretében biztosítják:

- a személyre szabott bánásmódot,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélést,
- a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételeit,
- a gondozási, illetve rehabilitációs tervek megvalósítását,
- a hitélet gyakorlásának feltételeit,
- segítik és támogatják az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

Az önkormányzat minden év december hónapban 5000 forint egyszeri támogatást állapít meg azon - a tárgyévben a 75. életévét betöltött – városlakóknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át. A jövedelemhatár meghaladását az erre rendszeresített nyilatkozaton minden év november 30-ig szükséges jelezni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az önkormányzat az éves közművelődési rendezvénytervének összeállítása előtt rendszeresen kikéri a nyugdíjas egyesületek és az intézmények véleményét, javaslataikat. Majd annak elfogadása után eljuttatja azt minden érintett részére a megfelelő tájékoztatás érdekében.

A civil szervezetek működését, így a nyugdíjas egyesületekét is az Önkormányzat pénzügyi forrásokkal támogatja. A civil szervezetek évente egy alkalommal, a költségvetés elfogadása után, pályázatot nyújthatnak be a tevékenységük támogatásához a Civil, a Kulturális, illetve a Sport Alaphoz. A civil szervezetek támogatását, a pályáztatás módját önkormányzati rendelet szabályozza. 2021-ban a nyugdíjas egyesületek támogatása a következőképpen alakult:

- Báthori István nyugdíjas Klub: 400 000 Ft
- Nyírbátor Határőr Igazgatóság Nyugdíjasai Egyesület: 400 000 Ft
- Nyírbátori Nyugdíjas Értelmiségiek Egyesülete: 400 000 Ft

A nyugdíjas civil szervezetek részére nyújtott támogatások segítik őket abban, hogy a város kulturális életébe még aktívabban részt tudjanak venni. A városi rendezvények állandó résztvevői és szereplői, önkéntes segítői.

A Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár rendszeresen szervez színházi előadásokat, író - olvasó találkozókat, melyek a nyugdíjasok körében is nagyon népszerűek. A színházi előadásoknál, a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőben, a Báthori Várkastélyban, az időskorúak igénybe vehetik a Bátor kártya lehetőségeit, vagy a nyugdíjas kedvezményt.

A Bátor Média rendszeresen tájékoztatja a városlakókat az időskorúakat érintő eseményekről és rögzíti a városi rendezvényeket, amelyeket azok az idős emberek is megnézhetnek otthon, akik mozgásukban akadályozottak.

c) idősek informatikai jártassága;

Az életmód átalakulásával, a családok szétszóródása miatt, egyre inkább szükséges, hogy az időskorúak is megfelelő jártasságra tegyenek szert a modern elektronikai eszközök terén, a számítástechnikai eszközök használatában. A Városi Könyvtárban már több alkalommal szervezetek a nyugdíjasok részére ingyenes „nagy-net” képzést az elmúlt években, ahol a számítógép használatára, az internet használatára tanították meg az érdeklődő időseket. Mindig nagy érdeklődés és részvétel mellett folytak ezek a tanfolyamok. Emellett a nyugdíjas egyesületek szerepeltetik a programjaik között a tagjaik informatikai tájékoztatást/képzést, különös tekintettel az internetes csalások veszélyeire.

d) a generációk közötti programok

A város kulturális és sport rendezvényei minden városlakó számára elérhetőek. A nyugdíjas egyesületek tevékeny résztvevői, szereplői a városi rendezvényeknek. Minden évben koncerttel vagy színházi előadással köszönti az Önkormányzat október 1-jén az időseket. Több éve, minden tavasszal Vármegyei Nyugdíjas Gálának ad otthont Nyírbátor, ahová a vármegye minden pontjáról érkeznek a különböző nyugdíjas egyesületek. Az Önkormányzat támogatja és segíti a nyugdíjas egyesületek nemzetközi kapcsolatainak kiépítését, különös tekintettel a testvérvárosokra. Nagyon élénk és tartalmas a kapcsolat a nyírbátori nyugdíjas egyesületek és a romániai Szilágysomlyó, valamint Nagykároly nyugdíjas szervezetei között.

A Városi Pedagógusnapon, minden júniusban nagy számban vesznek részt a már nyugdíjas nevelők.

Az Önkormányzat karácsony közeledtével bensőséges ünnepség keretében köszönti a nyugdíjas köztisztviselőket és közalkalmazottakat. 2014 óta a „Segíteni jó” karácsonyi adománygyűjtő akció keretében élelmiszer csomagot juttat az Önkormányzat a leginkább rászoruló, nehéz körülmények között élő nyírbátoriaknak, különös tekintettel az idősekre. A 75 évet betöltött városlakók évente egy alkalommal, decemberben, 5000 forintot kapnak az Önkormányzattól. A város intézményeiben a nyugdíjas egyesületek számára ingyenesen biztosítunk helyet. A kerek születésnapot megélt idős városlakókat (80 év, 90 év) a város polgármestere vagy alpolgármestere személyesen köszönti a jeles napon. A város nevelési-oktatási intézményeinek óvodásai és iskolásai rendszeresen adnak műsort a nyugdíjas egyesületek, a nappali ellátás és a Bentlakásos idős Otthon tagjainak részére.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A városban három nyugdíjas egyesület működik, amelyek a nyugdíjasok különböző rétegeinek biztosítanak megfelelő kikapcsolódási és közösségi tevékenységeket.

1. Nyugdíjas Értelmiségiek Egyesülete
2. Báthory István Nyugdíjas Klub
3. Nyírbátori Határőr Igazgatóság Nyugdíjasainak Egyesülete

Valamennyi egyesület rendelkezik éves programtervvel, amelyekben a városi rendezvények mellett, még számos más program található. Rendszeresen szerveznek kirándulásokat, közös ünnepi alkalmakat, vendéglőadókat hívnak.

A Nyugdíjas Értelmiségiek Egyesülete elindította az idősek számára a Senior tánc-foglalkozásokat, és a város valamennyi időskorúját szívesen fogadják. A Művelődési Központ befogadó színházként működik, és éves bérletet ad ki, amely öt színházi előadást foglal magába. Nagyszámú nyugdíjas látogatja ezeket az előadásokat. Évente több alkalommal szervez az önkormányzat Retro napokat, amelyeken szintén jelentős számban vesznek részt a szépkorúak, csak úgy, mint a mellrák elleni sétákon évente egy alkalommal.

Az önkormányzat gyakran biztosít helyszínt a vármegyei nyugdíjas eseményeknek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyedülálló, illetve önmaguk ellátására nem képes idős emberek bentlakásos otthonban történő elhelyezése nem megoldott	Az Idősotthon férőhelyeinek bővítése
Az idősek és pszichiátriai betegek nappali ellátását többen vennék igénybe, de a férőhely erre nem biztosított	Az idősek nappali és pszichiátriai ellátásának bővítése
A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idős emberek számára	Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése - pályázati források igénybevételével

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

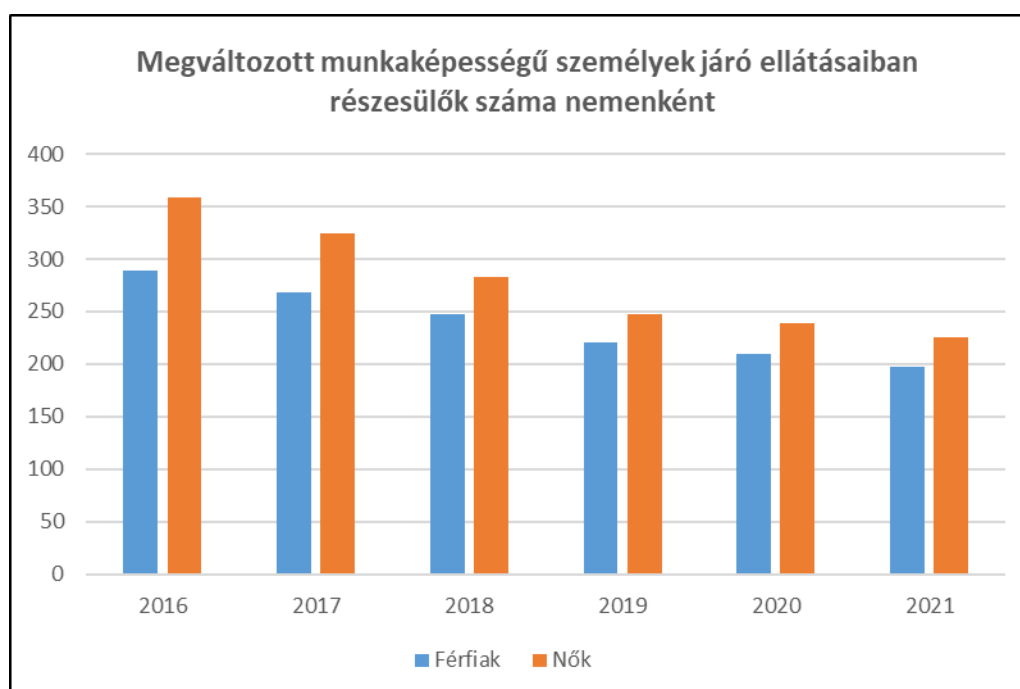
A fogyatékkal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik mindenkit megillető jogokkal és a lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. Fogyatékos személy az a személy, aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi-, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékkal élőkkel kapcsolatosan nem állnak rendelkezésünkre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülőket nemenként megvizsgálva látható a 7.1.1 sz. táblázatból, hogy nők magasabb számban jelennek meg ebben körben. A férfiak és nők száma egyaránt csökkenést mutat 2016 és 2021 között.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	289	359	648
2017	268	324	592
2018	247	283	530
2019	221	248	469
2020	210	239	449
2021	197	226	423

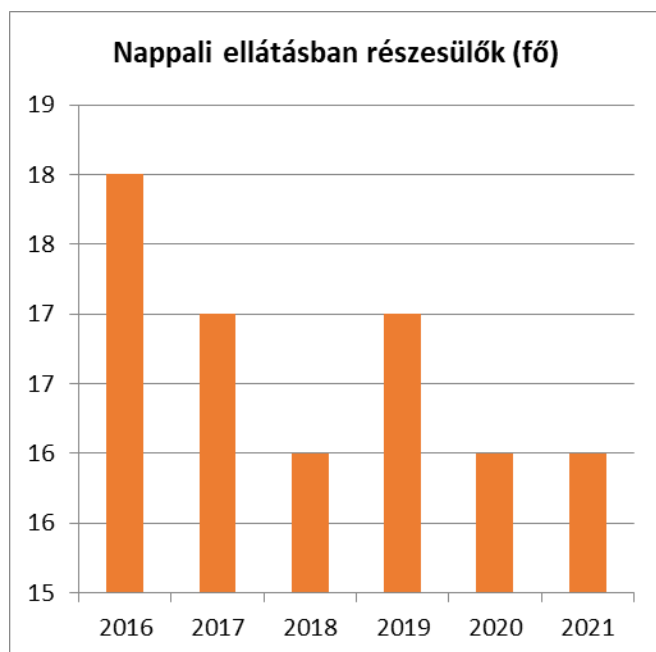
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma 2016 és 2021 között nem mutat jelentős változást. (7.1.2.sz. táblázat)

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	18
2017	17
2018	16
2019	17
2020	16
2021	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) *fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;*

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert
- elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved

Megváltozott munkaképességű az a személy, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek. (*Flt.58.§. (5) bekezdés m) pontja*)

Alapvető probléma, hogy kevés a fogyatékkal élő emberek számára a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem állnak rendelkezésre különleges eszközök és feltételek. Az is gondot jelent, hogy nincs olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tudna tenni a foglalkoztatás jellegére és helyére.

b) *munkavállalást segítő lehetőségek;*

A munkavállalást a fogyatékkal élő személyek részére a járási hivatal foglalkoztatási osztálya által nyújtott képzési lehetőségek segítik.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;*

A városban kevés lehetőség van a fogyatékos személyek foglalkoztatására. A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés nem csak az egyes ember méltóságát, egzisztenciáját, önbecsülését érintő és sértő jelenség, hanem számos egyéb következménye miatt a társadalmi integráció megvalósulására is káros hatással van. Tudomásunk szerint a jelenség a településünkön nincs jelen.

d) *önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.*

Az Egyenlő Esélyért Közhasznú Egyesület 1997 óta működik a városban. Az egyesület tevékenységének középpontjában a fogyatékos, sérült ember áll, aki hátrányos helyzettel indul az életnek. Céljaik között szerepel a sérült emberek megsegítése, napközbeni ellátása, ismeretterjesztés, képességfejlesztés, egészségmegőrzés, szociális és kulturális tevékenység, a hátrányos helyzetű emberek esélyeinek elősegítés szerepel. Az egyesület által fenntartott és működtetett Fagyöngy Gyógypedagógiai Központot (*4300 Nyírbátor, Báthori u.24.*) 2011.június 15-én nyitották meg. A Központ a 24 fő befogadására alkalmas. Napközi ellátást biztosít az intézmény a fogyatékos fiatalok és fiatal felnőttek részére, ahol tevékenyen eltölthetik mindennapjaikat, és ahol társaságot és mindennapi elfoglaltságot találhatnak. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 11/2013.(III.7.) számú határozatával jóváhagyta az Önkormányzat és az Egyenlő Esélyért Egyesület között a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló módosított 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 120-121. §- ban foglaltak alapján a szociális szakellátás keretébe tartozó fogyatékkal élők nappali szolgáltatásra kötött feladat ellátási szerződést. A Szolgáltató a Fagyöngy Gyógypedagógiai Központ Intézményében látja el a feladatot.

A Nyírbátor LIONS Klub a LIONS Klubok Nemzetközi Szövetségének tagjaként 30 éve végzi Nyírbátorban és a térségben humanitárius, jószolgálati tevékenységét.

Segítik a rászorulókat, a fogyatékosokat, a betegeket, a nehéz, hátrányos helyzetben lévőket. Tagjaik minden személyes anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzik munkájukat, vesznek részt a klub életében. Segítik embertársaikat, együttérzéssel az aggódókat, támogatással a gyengéket, anyagiakkal a rászorulókat. Óvatosan kritizálnak és elfogulatlanul dicsérnek, mert építeni kell, nem rombolni.

Nyírbátor Város Önkormányzata a fogyatékkal élők számára a Nyírbátor Város Szociális Szolgálatára intézmény útján biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat.

A támogató szolgáltatás feladata a fogyatékoság jellegének megfelelően az alapvető szükségletek kielégítését elősegítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása. A támogató szolgáltatás igénybevétele során szociálisan rászorult személynek minősül a súlyosan fogyatékos személy.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosági támogatást a kormány által kijelölt szerv folyósítja.

A 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy fogyatékosági támogatásra jogosult. A támogatás célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járjon hozzá a súlyosan fogyatékos személy állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra jogosult az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, akinek: látási-, hallási-, értelmi-, mozgásszervi fogyatékoságát, személyiség egészét érintő fejlődésének átható zavarát, kromoszóma rendellenességét, illetve halmozott fogyatékoságát megállapították, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A fogyatékosági támogatás összegét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell, az újonnan megállapításra kerülő fogyatékosági támogatást pedig ugyanilyen emelt összegben kell megállapítani. 2018. 01.01-től az emelés mértéke 0,8 %-os. A támogatás havi összege:

- 22.373, - Ft: ha az igénylő látási, hallási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista,
– 27.537, - Ft: ha az igénylő halmozottan fogyatékos személy, vagy ha az igénylő látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos vagy autista, feltéve, hogy az önkiszolgáló képessége teljesen hiányzik.

Magasabb összegű családi pótlékot lehet igényelni a tartósan beteg, illetőleg fogyatékos 18 évesnél fiatalabb gyermekekre. Az a 18 évesnél idősebb személy, aki 18.évének a betöltése előtt a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a 18.életévének a betöltése előtt nem haladja meg az 50 %-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll saját jogán jogosult erre az ellátásra.

A fogyatékos gyerek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételeivel kapcsolatban felmerülő utazási költségekhez jár támogatás.

Utazási kedvezmény igénybevételeire jogosult az a személy, aki vagy aki után a szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, valamint a vele együtt utazó személy.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott feltételek esetén alanyi jogcímen közgyógyellátás állapítható meg.

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult. A Sztv. szerinti pénzügyi szociális ellátásokat a járási hivatal állapítja meg. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás

2018. január 1-jétől kivételes rokkantsági ellátás is megállapítható.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A rehabilitáción a Rehabilitációs Szakmai Kollégium által adott meghatározás szerint: „Azt a szervezett tevékenységet értjük, amelyet a társadalom biztosít a huzamosan vagy véglegesen fogyatékos vagy rokkant embereknek, hogy megmaradt képességeikkel ismét elfoglalhassák helyüket a közösségben. A rehabilitáció orvosi, nevelési, foglalkoztatási és szociális intézkedések tervszerű, együttes és összehangolt, az egyénre szabott alkalmazása, amelyben a rehabilitálandó ember tevőleges részvétele nélkülözhetetlen.”

A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást. Ennek során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997.évi LXXVIII. törvény rendelkezik az épületek akadálymentesítéséről. Eszerint:” akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásra van szükségük.”

Az 1998.évi XXVI. törvény már konkrétan a közintézmények akadálymentesítését szabályozza. A törvény célja, a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének megteremtése, életkörülményeinek javítása, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A városban nem minden középület akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az akadálymentesítettség olyan körülmények megteremtését és biztosítását jelenti, amelyek a különféle (fizikai, érzékszervi vagy értelmi) fogyatékosokkal élők számára lehetővé teszik minden olyan tevékenység elvégzését, amelyben akadályoztatva vannak. Az akadálymentesítettség azt szolgálja, hogy egy fogyatékosval élő személy egy létesítményt, vagy szolgáltatást biztonságosan, kényelmesen, önállóan tudjon használni, illetve igénybe venni.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak, valamint lehetővé kell tenni számukra a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról az 1998.évi XXVI. törvény (továbbiakban: Flt.) rendelkezik. A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

Flt. 4§ h) pontja szerint h) szerint *egyenlő esélyű hozzáférés:*

ha) a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,

hb) az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,

hc) az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettsége még nem teljes körű.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevétele.

A közlekedésében jelentősen akadályozott fogyatékos személy közlekedését - az indulási helytől a célállomásig történő - szállítást végző hálózat működtetésével is lehet biztosítani.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Flt.8-10.§)

A közösségi közlekedés fizikai akadálymentesítése az egész város területén még nem megoldott.

A közösségi közlekedést használni tudó fogyatékkal élő személyek számára a helyi buszközlekedés biztosított. A Nyírbátor Város Szociális Szolgálatá által működtetett Támogató szolgálat rendelkezik olyan járművel, ami alkalmas a kerekesszékek szállítására is, így segíteni tudja a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésben akadályozott fogyatékos személyeknek –külön jogszabály szerint- megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. A hatályos jogszabályoknak megfelelően, új beruházás, felújítás az akadálymentes környezet biztosításával történik.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Az Egyenlő Esélyért Közhasznú Egyesület tevékenységének középpontjában a fogyatékos, sérült ember áll, aki hátrányos helyzetűen indul az életnek. Céljaik között szerepel a sérült emberek megsegítése, napközbeni ellátása, ismeretterjesztés, képességfejlesztés, egészségmegőrzés, szociális és kulturális tevékenység, a hátrányos helyzetű emberek esélyeinek elősegítése szerepel. Az egyesület által fenntartott és működtetett Fagyöngy Gyógypedagógiai Központ 24 fő befogadására alkalmas. Napközi ellátást biztosít az intézmény a fogyatékos fiatalok és fiatal felnőttek részére, ahol tevékenyen eltölthetik mindennapjaikat, és ahol társaságot és mindennapi elfoglaltságot találhatnak.

A Nyírbátorban fogyatékkal élő emberek hátrányaik enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása miatt nagyon fontosnak tartjuk a támogató szolgáltatás működtetését városunkban. A támogató szolgáltatást a Szociális Szolgálat végzi. Fontos továbbá a segítségnyújtás a fogyatékos emberek

társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása és a családi, baráti, közösségi kapcsolatainak erősítése miatt.

A társadalmi hátrányok csökkentése érdekében, és a fogyatékkal élő társadalmi aktivitását, növelő módon végzett segítő, támogató szolgáltatás a cél, amelyet a szolgálatunk a jogosult személy lakásán és azon kívül egyaránt végez majd.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Ft.) meghatározása alapján a támogató szolgálat a fogyatékos személy önálló életvitelét elősegítő, a mindennapi szükségletei kielégítését célzó - személyes közreműködés által megvalósuló - szolgáltatás. A törvény értelmében a fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény (Szt.) alapján a támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A szolgáltatás a fogyatékkal élő személy szükségleteinek speciális kielégítését végzi, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével.

A támogató szolgáltatás feladata a fogyatékoság jellegének megfelelően különösen:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkészségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése.

A vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a támogató szolgálat a tanácsadás, esetkezelés, gondozás, háztartási, illetve háztartást pótló segítségnyújtás, szállítás, felügyelet, készségfejlesztés szolgáltatási elemeket biztosítja.

A tanácsadás során információk átadása történik valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában. A gondozási tevékenység magába foglalja az igénybe vevő személyes higiéniját biztosító tevékenységeket, fizikai szükségletek biztosításához szükséges támogató tevékenységeket, hely és helyzetváltoztató mozgásának támogatását, az igénybe vevő személy mozgatását, illetve alapvető mentálhigiénés szükségletek biztosítását támogató tevékenységeket. Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás keretében segítséget nyújtunk a mindennapi életvitelében, az igénybe vevő személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök

biztosításában. A felügyelet során biztosítjuk az igénybe vevő fizikai biztonságának fenntartását a szolgáltatás adott színterén. A készségfejlesztés célja, hogy az igénybe vevő a lehető legnagyobb mértékben képessé váljon az önellátásra, önálló életvitelre.

Személyi segítség

A személyi segítő feladata a szolgáltatások alapelveinek, szakmai, etikai irányelveinek, a hatályos jogszabályoknak megfelelően, az egyéni szükségletek kielégítését célzó, személyes közreműködést igénylő tevékenységek kivitelezése az ellátott lakókörnyezetében és azon kívül.

Személyi segítség biztonságos teljesítésének feltételeinek ellenőrzése, megteremtése, segítői tevékenység szakszerű végrehajtása.

A segítségnyújtás mindig személyre szabottan, tervszerűen és a fejleszteni kívánt területre gondozás fókuszálva történik. A személyi segítő a feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségletei biztosítottak legyenek.

A személyi segítséget a kliensek a mindennapi életvitelük megkönnyítéséhez (mosás, mosogatás, takarítás, mosdatás, öltöztetés, felügyelet stb.) valamint intézményekbe való kíséréshez igénylik.

Fizikai ellátás

A személyi segítő segítséget nyújt személyi szükségletek, személyi higiénés, életviteli szükségletek kielégítésében való segítségnyújtásban. Közreműködés az ellátott háztartásának vezetésében (pl.: segítségnyújtás bevásárláshoz, takarításhoz stb.) Feladata különböző veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, adott esetben elhárítása. Azon személyek, akiknek erőforrásaik beszűkültek, nem képesek önállóan saját ruhaneműjüket –ágynemű, függöny, törülköző, konyharuha - kimosni, kivasalni, annak a személyi segítő ebben is segítséget nyújt a kliens otthonában. Az ellátott/kliens mosógép hiányában, pedig az intézményben történik a mosás, majd 72 órán belül kimosva visszaszállítja a kliensnek a személyi segítő a kimosott ruhaneműket.

Mentális gondozás

A személyi segítő fogyatékkal élő emberek személyiségének, szokásainak, lelki sérüléseinek gondozása, segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban, a krízishelyzet kialakulásának megelőzése, az izoláció veszélyének elkerülése.

Egészségügyi ellátás

A személyi segítő segítséget nyújt az egészségi állapot megtartásában, lehetőségek szerint javításában, az állapot rosszabbodás megelőzésében, bekövetkezése esetén a szövődmények, következmények lehetőségének minimalizálásában.

- Betegség esetén orvos értesítése,
- Gyógyszerkiváltás, gyógyszeradagolás,
- Orvos előírása szerint alapvető ápolási-, gondozási feladatok ellátása,
- Együttműködés a területen lévő háziorvosi szolgálattal, védőnővel, otthonápolási szolgálattal, szakellátást nyújtó intézményekkel,
- Az ellátott folyamatos megfigyelése: pl. érzékszervek állapota, romlás esetén a szakorvosi vizsgálat megszervezése stb.,
- Az ellátott egészséges élet felé való irányítása rendszeres tanácsadás biztosításával szükség esetén megszervezésével.
- Egészségkontroll vizsgálatok (vérnyomás, - vércukorszint, - testsúlymérés stb.).

Tanácsadás, információs szolgáltatás

A fogyatékkal élő személyeket érintő eseményekről, szolgáltatásokról, juttatásokról információt szolgáltat. Szükség szerint ügyintézkést végez, pl.: fogyatékosági támogatás intézése, gyógyászati segédeszköz beszerzése stb.

Foglalkoztatás

Célja: a testi, lelki egészség érdekében az ellátott állapotának megfelelő elfoglaltság biztosítása. Gondoskodni kell az ellátott állapotától függően fizikai és érdeklődésének megfelelő szellemi tevékenységről is.

- Ellátottakkal való elbeszélgetés (aktív kommunikáció),
- Újságok felolvasása,
- Lakásán kívüli programokban való részvétel esetén kísérői feladatok ellátása,
- Segítségnyújtás a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,
- Önálló munkavégzés, tanulmányok folytatásának, kulturális, művészeti, sport és szabadidős tevékenységének segítése stb.

Szállítás

Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében áll a fogyatékkal élők szolgálatában. Igénybe vehető rendszeresen, vagy alkalmasszerűen. Igény szerinti – előzetes egyeztetés alapján – időpontban, szükség esetén személyi segítő kíséretében.

A szállító szolgálatot ügyintézési célból, közszolgáltatást nyújtó intézményekben (polgármesteri hivatal, szociális és gyámhivatal, kormányablak, NAV (Nemzeti Adó- és Vámhivatal, kirendeltsége, bíróság, társadalombiztosítási szerv), egészségügyi és szociális intézményekben (házi orvos, gyógytorna, gyógymasszázs, fizioterápia, uszoda, nappali ellátást nyújtó intézményben, család és gyermekjóléti szolgálathoz) való eljutáshoz biztosítjuk. Az oktatás, munka, iskola, kultúra világába történő integrálás segítése is nagyon fontos cél: alsó- közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, átképzést biztosító intézményben, könyvtárba, múzeumba, kulturális, szabadidős és sport rendezvényekre, érdekképviselői szervezetekhez, leendő vagy már meglévő munkahelyre, a postára, a bankba, bevásárló központokba és önkiszolgáló boltokba való eljutás segítése és a fogyatékosággal kapcsolatos egyéb ügyintézkések (pl. látszerész, segédeszköz szaktalok stb.)

A gépjárművezető feladata a biztonságos személyszállítás feltételeinek ellenőrzése, megteremtése a szállított személyre, a gépjárműre, a személyi feltételekre és az általános környezeti feltételekre vonatkozóan.

A biztonságos személyszállítás feltételeinek hiányában tájékoztatja a szolgálatvezetőt a helyzetről.

Szállított személy segítése a gépjárműhöz, és a gépjárműtől az úti célig való eljutásban (egyéni szükségletnek és a környezeti feltételeknek megfelelően).

A személyszállító szolgáltatás a felügyelet szolgáltatási elemet is biztosít, jogszabályban meghatározott szakorvosi igazolás (pszichiáter vagy neurológus szakorvos) esetén, ilyenkor személyi segítő biztosítja a felügyeletet a szállítás alatt.

A támogató szolgáltatást *szociálisan nem rászorult személyek is igénybe vehetik*, amennyiben szabad kapacitása van a támogató szolgálatnak, melynek térítési díját a fenntartó konkrét összegben állapítja meg. 2021 év során erre irányuló kérelem nem történt

Az ellátandó célcsoport megnevezése

Nyírbátor közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó (lakcímmel vagy tartózkodási címmel rendelkező), szociálisan rászorultnak minősülő súlyosan fogyatékos személyek, akik a vonatkozó 1993. évi III. tv. 65.C §. (5) alapján:

Fogyatékosági támogatásban részesülnek, a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete alapján

Vakok személyi járadékában részesülnek.

Magasabb összegű családi pótlékban részesülnek, a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete alapján.

A súlyos fogyatékoságot igazolni lehet

- az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal,
- az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel.

Statisztikai adatok

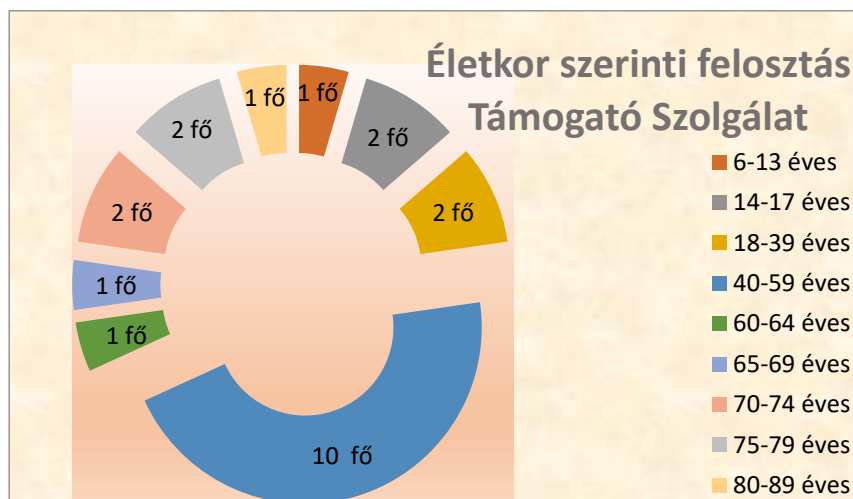
A Támogató Szolgáltatás 2021.12.31-én 22 fő ellátását végezte. Az év folyamán 7 esetben szűnt meg a szolgáltatás további nyújtása, 1 esetben pedig új megállapodást kötöttünk.

Az ellátásból kikerülés oka 5 esetben elhalálozás, 2 esetben pedig ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos otthoni elhelyezés volt.

2021.12.31-én az ellátottak nemek szerinti összetétele: 11 férfi és 11 nő.

A kor szerinti összetételt a következő diagram szemlélteti.

7.1.3.sz-táblázat-A támogató igénybevétele életkor szerint 2021-ben

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Hétfőn reggel 6 órakor Debrecenbe hallássérült gyermeket szállítanak heti rendszerességgel, akit péntek délután hoznak haza. Klienseik bevásárláshoz, közszolgáltatásokhoz való eljutáshoz, kulturális központba, egészségügyi intézményekbe (fogászat, infúziós terápia, kontroll vizsgálatok, gondozók) való eljutáshoz, temető, szőlős kert látogatása, barátokkal, ismerősökkel ápolt kapcsolatok fenntartása, nyugdíjas klub látogatása céljából veszik igénybe szolgáltatásukat.

7.1.4.sz táblázat-Teljesített gondozási percek,
hasznos km

2021. év ellátási hónapok	Szállításhoz kapcsolódó személyi segítés (perc)		Személyi segítség (perc)		Szállítás
	Halmazott fogyatékos vagy autista ellátott esetén	Egyéb szociálisan rászoruló ellátott esetén (perc)	Halmazott fogyatékos vagy autista ellátott esetén (perc)	Egyéb szociálisan rászoruló ellátott esetén	Hasznos km
Január			1 560,00	15 390,00	350,00
Február		80,00	1 950,00	13 530,00	884,00
Március		40,00	1 560,00	15 000,00	384,00
Április		30,00	1 050,00	13 970,00	462,00
Május			1 170,00	14 550,00	938,00
Június	95,0000	265,0000	1 735,00	16 105,00	912,00
Július			1 800,00	12 870,00	393,00
Augusztus			1 470,00	10 980,00	227,00
Szeptember		160,00	3 090,00	14 005,00	995,00
Október		140,00	2 610,00	13 230,00	693,00
November		10,00	1 740,00	10 340,00	540,00
December		10,00	1 380,00	11 030,00	324,00
Összegzés	95,00	735,00	21 115,00	161 000,00	7 102,00

Fogyatékkal élő gyereket nevelő szülők (3 fő) esetében, a támogató szolgáltatás elsősorban felügyeletet, iskolába, különböző szakrendelésekre történő szállítást jelent.

vizsgálatok, gondozók) való eljutáshoz, temető, szőlős kert látogatása, barátokkal, ismerősökkel ápolat kapcsolatok fenntartása, nyugdíjas klub látogatása céljából veszik igénybe szolgáltatásukat.

Fogyatékkal élő gyereket nevelő szülők (3 fő) esetében, a támogató szolgáltatás elsősorban felügyeletet, iskolába, különböző szakrendelésekre történő szállítást jelent.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nyírbátor Város Önkormányzata támogatja azokat a szervezeteket, egyesületeket, alapítványokat, amelyek a fogyatékkal élőknek kívánnak segíteni, hátrányaikat kompenzálni.

Az Egyenlő Esélyért Egyesületet az Önkormányzat 1 000 000 forinttal támogatta 2022-ben, a LIONS Klubot a Civil Alapból támogatta anyagiakkal az Önkormányzat, így 2022-ben 250 000 forinttal.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az Egyenlő Esélyért Egyesület a Fagyöngy Gyógypedagógiai Központban egész évben folyamatosan szervez olyan programokat, amelyekkel ellátottjaik élményeit gyarapítják és gazdagítják a hétköznapjaikat: farsang, nőnap ünnepség, húsvéti szokások, nyáron városi séták, ősszel távolabbi helyszínekre szervezett kirándulások, decemberben Mikulás ünnepség, karácsonyi műsor személyre szabott ajándékokkal.

A LIONS Klub is minden évben több programot szervez, így pld. a gyermeknapot, valamint a karácsonyi ünnepségeket a támogatottjaik számára.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák eddig nem fogalmazódtak meg.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Érzékenyítő foglalkozások a gyerekek és a városlakók számára a fogyatékossgal élő emberek iránt	Közös programok szervezése, a helyi médiában szélesebb körű tájékoztatás a fogyatékkal élőkről

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Városi sportcsarnok hiánya a közösségi sport- és egyéb rendezvényekhez	Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával
Kevés a zöld felület a város belterületén, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak	Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból
A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idős emberek számára	Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése - pályázati források igénybevételével

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Részletezve a b) alpontban.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nyírbátorban a civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a város életében, a sport, a kulturális, a szociális, közművelődési feladatok ellátása tekintetében.

A civil szervezetek működését önkormányzati rendelet szabályozza. Az Önkormányzat a Kulturális, a Civil és a Sport alapból támogatja minden évben az egyesületeket, alapítványokat.

Támogatásban részesültek az alábbi egyesületek, alapítványok:

A Civil Alapban 1.8 millió forint állt rendelkezésre a pályázatokra.

Civil Alapból kaptak támogatás:

• Báthori István Nyugdíjas Klub	400 000-Ft
• Bátori Nőegylet Egyesület	150 000-Ft
• Nyírbátori Határőr Igazgatóság Nyugdíjasai Egyesület	400 000-Ft
• Nyírbátori Nyugdíjas Értelmiségi Egyesület	400 000-Ft
• Nyírbátori Lions Club Egyesület	200 000-Ft

2021-ben a Kulturális Alapban 8.5 millió forint volt erre elkülönítve, amelyből támogatást kaptak:

• Báthori István Múzeum Baráti Kör	200 000- Ft
• „Nyírbátori” Bátor Mazsorett Egyesület	900. 000- Ft
• Lenszirom Színház és Módszertani Kulturális Közhasznú Egyesület	500 000- Ft
• Nyírbátori Diákszínpad Egyesület	500 000- Ft
• Nyírbátori Fúvószenei Egyesület	600 000- Ft
• Nyírbátori Tinódi Kulturális Egyesület és Vegyes Kórus	800.000- Ft
• Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület	600 000- Ft
• Élményekkel teli Nyírbátorért Család-barát Egyesület	100 000- Ft
• Zhutipe Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány	150 000-Ft

8.1.sz.táblázat-A Sport Alapból részesültek támogatásban 2021-ben:

Nyírbátori Asztalitenisz Sportegyesület	5 000 000
RÖP-PAPA Szövetkezeti Sportegyesület	400 000
Nyírbátori SAKK Sport Egyesület	175 000
Nyírbátori KYOKUS-HIN Karate SE	1 750 000
Bátori Sárkány Úszóegyesület	3 500 000
Nyírbátori Lovas Sport és Hagyományörző Egyesület	3 000 000
Nyírbátori Lovas Egyesület	500 000
BátorFitt Testépítő és Erőemelő Egyesület	250 000
Természetbarát Sportegyesület	150 000
Arany Sárkány Focisuli Nyírbátor Sportegyesület (labdarúgás szakosztály)	1 000 000
Arany Sárkány Focisuli Nyírbátor Sportegyesület (kézilabda szakosztály)	1 000 000

Zrínyi Diák Sportegyesület	350 000
"Báthory István" Diák Sportegyesület	500 000
Nyírbátori Sportclub Nonprofit Kft	2 000 000
NYBSE Nyírbátori Labdarúgó Sportegyesület	23 192 000
Vasas Horgász Egyesület	250 000
összesen	43 017 000

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

- Nyírbátori Sportclub Nonprofit Kft számára – 2. 000. 000,- Ft

A civil szervezetek tevékenységei kiegészítik, esetenként helyettesítik a város által nyújtott szolgáltatásokat. Egészségmegőrző -, szabadidős tevékenység, közreműködés közművelődési programokban jellemzi a munkájukat.

Nyírbátori Református Egyházközség, Nyírbátori Római Katolikus Plébánia, Nyírbátori Görögkatolikus Egyházközség - egyházi szervezetek, amelyek szerepet vállaltak a nevelés-oktatás területén és hitéleti, valamint karitatív tevékenységet folytatnak és részt vesznek a helyi/vallási turizmusban, az épített örökség védelmében:

Fogyatékkal élőket segítése: Egyenlő Esélyért egyesület, Lions Club, Vöröskereszt helyi szervezete. A közfeladatok ellátásában részt vevő intézmények, szervezetek:

- az oktatás-nevelés terén 2 bölcsőde, 3 óvoda, 5 iskola
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedők: a fent említett civil és egyházi szervezetek, valamint a Nyírbátori Művelődési Központ és Városi Könyvtár

A célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében egészségügyi, humán, mentálhigiénés, szociális jellegű szolgáltatásokat nyújtanak a védőnők, a gyermek és házi orvosok, Nyírbátor Város Szociális Szolgálat

A település közbiztonságának feladatát ellátók: Nyírbátori Rendőrkapitányság, Nyírbátori Hivatásos Tűzoltóság, Nyírbátor Város Közbiztonságáért Közalapítvány, Polgárőrség, Mezőöri szolgálat

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség bemutatása;

Az Önkormányzat a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, az egyházak és a civil szervezetek támogatásával igyekszik megvalósítani a városlakók érdekében kitűzött céljait, terveit.

Az önkormányzati épületek energiahatékonyságát javító felújítást Nyírbátor Város Önkormányzata és Szakoly település Önkormányzata közös TOP-os pályázat keretében valósította meg. A kerékpárutak hálózati rendszerré történő fejlesztése elnevezésű projektben szintén több környező önkormányzat együttműködése szükséges: Nyírbogát, Nyírcsászári.

Kerékpárút fejlesztése című TOP-os projektben Nyírgyulaj Község önkormányzatával működik együtt a város.

Nyírbátor és Nagykároly közös együttműködésében (ROHU 395) valósulnak meg a közeljövőben a következők: infrastrukturális fejlesztések, közös munkaerő-piaci és szolgáltatási tevékenységek, közös megalapozó és kiegészítő tevékenységek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata rendszeresen részt vesz a városi rendezvényeken. Támogatásukkal a közösség tagjai folyamatosan képviseltetik magukat a különböző fesztiválokon, kulturális- és sporteseményeken. A Roma Önkormányzat támogatást nyújt a közösség családjainak, közreműködik az iskolai hiányzások számának csökkentésében, segíti a közösség tagjainak ügyintézését, a szolgáltatásokhoz való hozzájutását.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nyírbátor Város Önkormányzata hosszú ideje nyújt támogatást a városban tevékenykedő civil szervezeteknek, alapítványoknak.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő - testületének a 3/2016. (II.24.) önkormányzati rendelete szól Helyi civil szervezetek önkormányzati támogatásának rendjéről.

A rendelet célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek helyi társadalmi szerepvállalásának elősegítése, az önkormányzattal való jó együttműködés előmozdítása az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátásáért. Az Önkormányzat elismeri és támogatja a civil szervezetek, a helyi önszerveződő közösségek, valamint magánszemélyek helyi közéletre gyakorolt hatását. Támogatja a kultúra, a közművelődés, az oktatás-nevelés, a szociális és karitatív tevékenység, a természet és épített környezet megóvása, az esélyegyenlőség, a hagyományápolás megteremtése és a sport terén végzett tevékenységet.

Az Önkormányzat pénzbeli és nem pénzbeli támogatást nyújthat e rendelet hatálya alá tartozó civil szervezetek számára.

Nem pénzbeli támogatás:

- a) közvetett infrastruktúrális támogatás: a programok megvalósításához helyszín biztosítása (a Kulturális Központ, a Közösségi ház, az Alkotóház helyiségeinek kedvezményes, vagy ingyenes használata).

A civil szervezet akkor részesíthető támogatásban, ha azt olyan pártpolitikától mentes közösségi célú feladat ellátására kívánja fordítani, amely a város lakosságának érdekeit szolgálja.

Az Önkormányzat a civil szervezetek részére támogatást a költségvetésében jóváhagyott alábbi pénzügyi kereteből, előirányzatokból biztosítja:

- a) **Sport Alap,**
- b) **Kulturális Alap,**
- c) **Civil Alap**

Sport Alap: sportegyesület működési költségeinek, sportrendezvények szervezésének és lebonyolításának, versenyeken való részvételnek támogatása.

A sportlétesítmények fenntartási költségeiről a Képviselő –testület külön dönt, az adott év költségvetési rendeletének elfogadásával.

Kulturális Alap: a helyi kulturális és közművelődési tevékenységet folytató szervezetek működésének, rendezvényeik megszervezésének, lebonyolításának támogatása, városi ünnepek programjainak, színvonalas lebonyolítása, városi rendezvények, rendezvénysorozatok megszervezésének és kivitelezésének, valamint a kulturális egyesületek kiemelkedő szakmai programokon történő részvétele, működési költségei finanszírozásának, alkotások, kiadványok megvalósításának támogatása.

Civil Alap a rendelet (4) és (5) bekezdés hatálya alá nem tartozó egyéb civil szervezet: a civil szervezetek kiemelkedő szakmai programokon történő részvételének, működési költségei finanszírozásának, közrend és közbiztonsági tevékenység működési költségeinek támogatása.

f) *for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.*

A Nyírbátorban működő cégek, nagyvállalatok és vállalkozások társadalmi szerepvállalása egyre inkább bővül és egyre jelentősebb. Az új munkahelyek megteremtése mellett arra törekuszenek, hogy minél inkább bekapcsolódjanak a város életébe. Rendszeresen támogatják a nagy városi rendezvényeket: Zenei Napok, Lovas Napok, Bátori Sportnap, Szüreti Felvonulás...stb. Emellett a „Segíteni jó” karácsonyi adománygyűjtő akciót is jelentős pénzeszegekkel, illetve felajánlásokkal segítik. De a városban működő nevelési-oktatási intézményeket is szponzorálják egy – egy verseny, egy-egy iskolai program támogatásával.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A jelen esélyegyenlőségi program elkészítése során nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés és helyzetelemzés megszervezésére. A dokumentum elkészítéséhez szükséges adatok a KSH adatbankjából, önkormányzati, járási hivatali és intézményi forrásokból származnak. Az adatok elemzésben, értelmezésében segítséget nyújtottak a Polgármesteri Hivatal irodái, valamint egyes intézmények munkatársai.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az Önkormányzat számára fontos feladat a helyi lakosok segítése abban, hogy minél több ember számára nyíljon lehetőség arra, hogy a csak saját érdekeit szem előtt tartó személyből a döntéseikért, a környezetéért és az őt körülvevő közösségért felelősséget vállaló tudatos polgár váljon. Ennek a célnak az elérése érdekében Nyírbátor Város Esélyegyenlőségi Programja a város honlapján közzétételre kerül (www.nyirbator.hu). Így biztosítottá válik, hogy a lakosság megismerhesse a település esélyegyenlőségi folyamatait és a kitűzött célokat is ezzel kapcsolatban.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1.A szemétyűjtés nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemét, ami egészségügyi kockázatokkal jár.</p> <p>2. Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.</p> <p>3. A helyi tömegközlekedési járatok ritkán közlekednek és nem jutnak el megfelelő időben a közintézményekbe, illetve a város egyéb helyszíneire (orvosi rendelők, boltok, temető)</p>	<p>1. Tisztább lakókörnyezet Több gyűjtőkonténer kihelyezése, illegális szemétkerakás felszámolása.</p> <p>2. Északi lakóterület infrastrukturális fejlesztése Az utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz-elvezető árkok kiépítése, tisztán tartása.</p> <p>3. Helyi tömegközlekedés A helyi buszközlekedés menetrendjének felülvizsgálata, a járatok számának és útvonalának kibővítése.</p>
Gyermekek	<p>1.A szegregátumban élő általános iskolai tanulók iskolai eredményessége nem megfelelő.</p> <p>2.A kisgyermekek és iskolakötelessé válók mozgásfejlesztése hiányzik</p> <p>3.Városi tornacsarnok hiánya.</p>	<p>1. Tanoda program A tanulmányi előmenetelüket segítő délutáni foglalkozások szervezése, iskolai előmenetelük nyomon követése. Tanoda létesítése pályázati forrásokból</p> <p>2. Korai mozgásfejlesztés A mozgásfejlesztésre rászoruló gyermekek kapjanak megfelelő fejlesztést szakemberek segítségével.</p> <p>3. Városi tornacsarnok Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával</p>
Idősek	<p>1.Az egyedülálló, illetve önmaguk ellátására nem képes idős emberek bentlakásos otthonban történő elhelyezése férőhely hiányában nem megoldott.</p> <p>2.Az idősek nappali és pszichiátriai ellátását többen vennék igénybe, de nincs elég férőhely.</p> <p>3. A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idősek számára.</p>	<p>1. Idősothton bővítése Az Idősothton férőhelyeinek bővítése</p> <p>2. Nappali ellátások fejlesztése Az idősek nappali és pszichiátriai ellátásának bővítése</p> <p>3. Biztonságos közlekedés Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése -pályázati források igénybevételével</p>

Nők	<p>1. Alacsony számban vesznek részt a nők az egészségügyi szűrőprogramokon.</p> <p>2. Kevés a város belterületén a zöldfelület, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak, sportolhatnak.</p>	<p>1. Szűrőprogramok Prevenció, az egészségtudatosság fejlesztése programokkal, az önvizsgálat megtanítása bizonyos esetekben</p> <p>2. Zöldebb város Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Érzékenyítő foglalkozások gyerekek és a városlakók számára a fogyatékkal élő emberek elfogadása iránt.</p>	<p>1. Ismerjük meg egymást Közös programok szervezése, a helyi médiában szélesebb körű tájékoztatás a fogyatékkal élőkről</p>
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<p>1. A helyi tömegközlekedési járatok ritkán közlekednek és nem jutnak el megfelelő időben a közintézményekbe, illetve a város egyéb helyszíneire (orvosi rendelők, boltok, temető)</p> <p>2. Városi Tornacsarnok hiánya. A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idősek számára.</p> <p>3. A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idősek számára.</p> <p>4. Kevés a város belterületén a zöldfelület, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak, sportolhatnak.</p>	<p>1. Helyi tömegközlekedés A helyi buszközlekedés menetrendjének felülvizsgálata, a járatok számának és útvonalának kibővítése.</p> <p>2. Városi tornacsarnok Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával</p> <p>3. Biztonságos közlekedés Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése -pályázati források igénybevételével</p> <p>4. Zöldebb város Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete javuljon, ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, változatos programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítését, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére, akadálymentes, biztonságos, állapotuknak megfelelő intézmények létrehozásával.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Tisztább lakókörnyezet
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Északi lakóterületen a szemétyűjtés nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemét, ami egészségügyi kockázatokkal jár.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nyírbátor egyik szegregátumában, az Északi lakóterületen a lakókörnyezet tisztaságának és az ott élők életkörülményeinek javítása. A felhalmozott illegális hulladék miatt lehetséges fertőzésforrások megszüntetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyerekeknek „Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.A terület feltérképezése, az ott élők tájékoztatása 2.Pályázati források elnyerése 3.Az illegális szemétkerakás megszüntetése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési csoportja, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	tisztább, egészségesebb lakókörnyezet az illegális hulladék mennyiségének jelentős csökkenése a lakóterületen
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati lehetőségek igénybevételel, rendszeres ellenőrzésekkel
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Északi lakóterület infrastrukturális fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz-elvezető árkok kiépítése, tisztán tartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyerekeknek „Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati források elnyerése 2.utak, járdák, vízelvezető árkok javítása, kiépítése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési csoportja
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a felújított utak, járdák, vízelvezető árkok hossza növekszik a jelenlegihez képest megszűnnek a csapadékvíz okozta problémák
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati lehetőségeknek függvényében karbantartással, ellenőrzéssel folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Tanoda program
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregátumban élő általános iskolai tanulók iskolai eredményessége nem megfelelő.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A tanulmányi előmenetelüket segítő délutáni foglalkozások szervezése, iskolai előmenetelük nyomon követése. Tanoda létesítése pályázati forrásokból.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati források elnyerése 2.Tanoda kialakítása 3.a Tanoda működtetése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési csoportja, Nyírbátor Város Szociális Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A Tanodába járó gyerekek száma (jelenléti ívek) és iskolai eredményességük pozitív változása, javuló tanulmányi eredmények
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	a fenntarthatóság függ az önkormányzat éves költségvetési támogatásának mértékétől, az igénybe vehető pályázati lehetőségektől
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Kisgyermek korai mozgásfejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	A kisgyermek és iskolakötelessé váló gyermekek mozgásfejlesztése hiányzik
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A mozgásfejlesztésre rászoruló gyermekek kapjanak megfelelő fejlesztést a megfelelő szakemberek segítségével.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati források elnyerése 2.a védőnők segítségével a fejlesztésre szoruló gyermekek kiszűrése 3.mozgásfejlesztő foglalkozások bevezetése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a mozgásfejlesztő foglalkozásokon évente résztvevő kisgyermek száma (jelenléti ívek)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	rendszeres visszacsatolással, a problémaorientált csoport működtetésével folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Városi Tornacsarnok
B	Feltárt probléma megnevezése	Városi tornacsarnok hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati források elnyerése 2.tornacsarnok létesítése a tornacsarnok üzemeltetése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a városi tornacsarnok éves kihasználtsága, látogatók száma, az évente ott lebonyolított rendezvények száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás pénzügyi erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	fenntarthatósága függ az önkormányzat éves támogatásának mértékétől programok szervezésével folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nincs ilyen jellegű együttműködés

A	Intézkedés címe:	Időotthon bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az egyedülálló, illetve önmaguk ellátásra nem képes idős emberek bentlakásos otthonban történő elhelyezése férőhely hiányában nem megoldott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az Időotthon férőhelyeinek bővítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati támogatás elnyerése 2. az időotthon bővítése 3.a kibővített időotthon üzemeltetése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Osztálya, polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	az időotthon 62 fős befogadóképessége növekszik a várólistán szereplők számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	az önkormányzat mindenkori éves költségvetésének, a pályázati forrásoknak és külső befektetőknek függvényében folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Nappali ellátások fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek nappali és pszichiátriai ellátását többen vennék igénybe, de nincs elég férőhely.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek nappali és pszichiátriai ellátásának bővítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.az igények felmérése 2. pályázati források elnyerése 3.az ellátások bővítése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	az idősek nappali és pszichiátriai ellátását igénybe vevők száma emelkedik (jelenléti ívek)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül folyamatosan, rendszeres visszacsatolással,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Biztonságos közlekedés
B	Feltárt probléma megnevezése	A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idősök számára.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése -pályázati források igénybevételeivel
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.a veszélyes forgalmi csomópontok feltérképezése 2.pályázati támogatások elnyerése 3.jelzőlámpák, közlekedési táblák kihelyezése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	biztonságosabb közlekedés(kérdőívek) balesetek számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	évenkénti karbantartással, időszakosan ismétlődő visszacsatolásokkal, ellenőrzésekkel folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szűrőprogramok
B	Feltárt probléma megnevezése	Alacsony számban vesznek részt a nők az egészségügyi szűrőprogramokon.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Prevenció, az egészségtudatosság fejlesztése programokkal, az önvizsgálat megtanítása bizonyos esetekben
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.a rendelkezésre álló szűrőprogramok feltérképezése 2.a rendelkezésre álló szűrőprogramok megismertetése az érintettekkel 3. a szűrővizsgálatokra való eljutás megszervezése 4.részvétel a szűrővizsgálatokon
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	évenként emelkedik a szűrővizsgálatokon megjelentek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	rendszeres preventív előadásokkal, pályázati lehetőségek igénybevételel folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Zöldebb város
B	Feltárt probléma megnevezése	Kevés a város belterületén a zöldfelület, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak, sportolhatnak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.pályázati támogatások elnyerése 2.a megfelelő helyszínek kijelölése 3. igények felmérése, szükséges kondigépek 4. parkosítás, kondigépek beszerzése 5. a parkok üzemeltetése
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a zöld területek/parkok számának növekedése a parkokat látogatók száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati források igénybevételével, eszközök karbantartásával folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Ismerjük meg egymást
B	Feltárt probléma megnevezése	Érzékenyítő foglalkozások, programok a gyerekek és a városlakók számára a fogyatékossgal élő emberek elfogadása iránt.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Közös programok szervezése, a helyi médiában, szélesebb körű tájékoztatás a fogyatékkal élőkrol.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.közös rendezvények tervezése, szervezése 2.egyeztetés a helyi médiával tematikus műsorok elkészítéséről 3. rendezvények, műsorok megvalósítása
G	Az intézkedés felelőse	Nyírbátor Város Szociális Szolgálata Bátor Média, Egyenlő Esélyért Egyesület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.március 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	az évente megrendezésre kerülő közös rendezvények száma fogyatékkal élőkrol szóló műsorok havi rendszerességgel megjelennek a helyi médiában
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A Bátor Média és az Egyenlő Esélyért Egyesület közreműködésével folyamatosan
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. Megvalósítás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	"Esély a jövőért"	Alacsony iskolai végzettség, Szakképzetlenség. A több éve nem foglalkoztatott, valamint alacsony iskolai képzettségű személyeknek szintje lehetetlen a munkaerő-piacra történő visszajutása.	Tanácsadás, szakképzés, átképzés lehetőségeinek megszervezése, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek javítása, piacképes szakmák megszerzése.	Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (2019-2030)	Tanácsadás, szakképzés lehetőségeinek megszervezése.	Nyírbátor Város Önkormányzata	2025. 03. 20. (csütörtök) Megvalósítás folyamatban van.	A munkanélküliek, foglalkoztatottak száma.	Humán és pénzügyi erőforrások.	Munkalehetőségek biztosítása.	nem releváns
2	Lakhatás	Lakhatási körülmények romlása	Szociális bérlakás állomány felújítása, komfortossá tétele, a közszolgáltatásokhoz való csatlakozás lehetőségének megteremtése.	Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Pályázati lehetőségek megkeresése.	Nyírbátor Város Önkormányzata	2026. 03. 21. (szombat) Megvalósítás folyamatban van.	Felújított, komfortosított lakások száma.	Humán és pénzügyi erőforrások.	A lakások folyamatos karbantartása.	nem releváns
3	Tisztább lakókörnyezet	Az Északi lakóterületen a szemétyűjtés nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemét, ami egészségügyi kockázatokkal jár.	Nyírbátor egyik szegregátumában, az Északi lakóterületen a lakókörnyezet tisztaságának és az ott élők életkörülményeinek javítása. A felhalmozott	Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyerekeknek „Nemzeti	1. A terület feltérképezése, az ott élők tájékoztatása 2. Pályázati források elnyerése 3. Az illegális	Nyírbatori Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési csoportja, Roma Nemzetiségi	2026. 03. 31. (kedd)	tisztább, egészségesebb lakókörnyezet az illegális hulladék mennyiségének jelentős csökkenése lakóterületen	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás	pályázati lehetőségek igénybevétele, rendszeres ellenőrzésekkel	nem releváns

			illegális hulladék miatt lehetséges fertőzésforrások megszüntetése.		Stratégia (2007-2032)	személtelrakás megszüntetése	Önkormányzat					
4	Északi lakóterület infrastruktúrájának fejlesztése	Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.	Az utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz elvezetése, kiépítése, tartása.	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1.pályázati források elnyerése 2.utak, járdák, vízvezető Új járkok javítása, kiépítése	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési csoportja	2026. 03. 31. (kedd)	a felújított utak, járdák, vízvezető árkok hossza növekszik a jelenlegihez képest megszűnnek a csapadékvíz okozta problémák	pénzügyi erőforrás technikai erőforrás	pályázati lehetőségeken függvényében, karbantartással, ellenőrzéssel folyamatosan	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Tanoda program	A szegregátumban élő általános iskolai tanulók iskolai eredményessége nem megfelelő.	A tanulmányi előmenetelüket segítő délutáni foglalkozások szervezése, iskolai előmenetelük nyomon követése. Tanoda létesítése pályázati forrásokból.	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	1.pályázati források elnyerése 2.Tanoda kialakítása 3.a Tanoda működtetése	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési csoportja, Nyírbátor Város Szociális Szolgálat	2026. 03. 31. (kedd)	A Tanodába járó gyerekek száma (jelenléti ívek) és iskolai eredményességük pozitív változása, javuló tanulmányi eredmények.	humán erőforrás pénzügyi erőforrás	fenntarthatóság függ az önkormányzat éves költségvetési támogatásának mértékétől, az igénybe vehető pályázati lehetőségektől	nem releváns
2	Kisgyermek korai mozgásfejlesztése	A kisgyermekek és iskolakötelessé váló gyermekek mozgásfejlesztése hiányzik.	A mozgásfejlesztésre szoruló gyermekek kapjanak megfelelő fejlesztést a megfelelő szakemberek segítségével.	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1.pályázati források elnyerése 2.a védőnők segítségével a szoruló gyermekek kiszűrése 3.mozgásfejlesztő foglalkozások bevezetése	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat	2026. 03. 31. (kedd)	a mozgásfejlesztő foglalkozásokon évente résztvevő kisgyermekek száma (jelenléti ívek)	humán erőforrás pénzügyi erőforrás	rendszeres visszacsatolással, a problémáorienteált csoport működtetésével folyamatosan	nem releváns

				Szolgáltatástervezési Konceptiója								
3	Városi tornacsarnok hiánya.	Városi tornacsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával.	Városi sportcsarnok létesítése pályázati lehetőségek kihasználásával.	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1.pályázati források elnyerése 2.tornacsarnok létesítése a tornacsarnok üzemeltetése	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya	2026. 03. 31. (kedd)	a városi tornacsarnok éves kihasználtsága, látogatók száma, az évente ott lebonyolított rendezvények száma	humán erőforrás, pénzügyi erőforrás, technikai erőforrás	fenntarthatósága függ az önkormányzat éves támogatásának mértékétől programok szervezésével folyamatosan	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Szűrőprogramok	Alacsony számban vesznek részt a nők az egészségügyi szűrőprogramokon.	Prevenció, az egészségtudatosság fejlesztése programokkal, az önvizsgálat megtanítása bizonyos esetekben	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030	1.a rendelkezésre álló szűrőprogramok feltérképezése 2.a rendelkezésre álló szűrőprogramok megismertetése az érintettekkel 3. a szűrővizsgálatokra való eljutás megszervezése 4.részvétel a szűrővizsgálatokon	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat	2026. 03. 31. (kedd)	évenként emelkedik a szűrővizsgálatokon megjelentek száma	pénzügyi erőforrás, humán erőforrás, technikai erőforrás	rendszeres preventációs előadásokkal, pályázati lehetőségek igénybevételével folyamatosan	nem releváns
2	Zöldebb város	Kevés a város belterületén a zöldfelület, ahol a kisgyermekes anyukák, családok szabadidejükben mozoghatnak, sportolhatnak.	Parkosítás, szabadtéri kondigépek kihelyezése pályázati forrásból	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030	1.pályázati támogatások elnyerése megfelelő helyszínek kijelölése igények felmérése, szükséges kondigépek parkosítás, kondigépek beszerzése 5. a parkok üzemeltetése	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya	2026. 03. 31. (kedd)	a zöld területek/parkok számának növekedése a parkokat látogatók száma	pénzügyi erőforrás, technikai erőforrás	pályázati források igénybevételével, eszközök karbantartásával folyamatosan	nem releváns

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek közlekedése	Az egyedülálló emberek nehezebben jutnak el szolgáltatókhoz.	Az idősek ügyeik könnyebb elintézettsége.	Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Nemzeti társadalmi felzárkóztatási Stratégia	---	A helyi autóbussz menetrendjének átgondolása.	Nyírbátor Város Önkormányzata	2026. 03. 20. (péntek) Megvalósítása folyamatban van.	A közlekedési gondok megoldása.	Humán és pénzügyi erőforrások.	Folyamatos figyelemmel kíséret.	---
2	Idős otthon bővítése	Az egyedülálló, illetve önmaguk ellátásra nem képes idősek emberek bentlakásos otthonban történő elhelyezése férőhely hiányában nem megoldott.	Az Idős otthon férőhelyeinek bővítése	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)	1.pályázati támogatás elnyerése 2. az idősek otthon bővítése 3.a kibővített otthon üzemeltetése	polgármester, Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási osztálya	2026. 03. 31. (kedd)	az idősek otthon 62 fős befogadóképessége növekszik a várólistán szereplők számának csökkenése	pénzügyi erőforrás humán erőforrás technikai erőforrás	az önkormányzat mindenkor éves költségvetésének, a pályázati forrásoknak és a külső befektetőknek függvényében folyamatosan	nem releváns
3	Nappali ellátások fejlesztése	Az idősek nappali és pszichiátriai ellátását többen vennék igénybe, de nincs elég férőhely.	Az idősek nappali és pszichiátriai ellátásának bővítése	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)	1.az igények felmérése 2. pályázati források elnyerése 3.az ellátások bővítése	Nyírbátor Város Szociális Szolgálat polgármester	2026. 03. 31. (kedd)	az idősek nappali és pszichiátriai ellátását igénybe vevők száma emelkedik (jelenléti ívek)	pénzügyi erőforrás humán erőforrás	Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül folyamatosan, rendszeres visszacsatolással,	nem releváns
4	Biztonságos közlekedés	A város több forgalmas csomópontján veszélyes a közlekedés az idősek számára.	Közlekedési lámpák, jelzőtáblák kihelyezése pályázati források igénybevételével	Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia	1.a veszélyes forgalmi csomópontok feltérképezése	Nyírbátori Polgármesteri Hivatal	2026. 03. 31. (kedd)	biztonságosabb közlekedés(kérdőívek) balesetek számának csökkenése	pénzügyi erőforrás technikai erőforrás	évenkénti karbantartással, időszakosan	nem releváns

				Stratégiája Nyírbátor Város Önkormányzat a Gazdasági Programja 2019-2024 Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2020) (2023-2024)	2.pályázati támogatások elnyerése 3.jelzőlámpák, közlekedési táblák kihelyezése	Városgazdálkodási osztálya				ismétlődő visszacsatolásokkal, ellenőrzésekkel folyamatosan	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Korlátok nélkül	A városban minden közintézmény akadálymentes.	Nő akadálymentesített középületek száma.	Nyírbátor Városfejlesztési Stratégiája, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Országos Fogyatékosügyi Program(2015-2025)	A komplex akadálymentesítés és megvalósítása pályázati lehetőségekkel.	Nyírbátor Város Önkormányzata	2026. 03. 20. (péntek) Végrehajtása folyamatban van.	Akadálymentesítési terv.	Humán pénzügyi erőforrások	és Fenntarthatóság az akadálymentes környezet igény szerint megvalósul	nem releváns
2	Biztonságos közlekedés a városban	A fogyatékkal élők számára a biztonságos közlekedés nem biztosított mértékben.	A biztonságos közlekedés megteremtése a fogyatékkal élők számára.	Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Országos Fogyatékosügyi Stratégia (2015-2025)	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése	Nyírbátor Város Önkormányzata	2026. 03. 20. (péntek) Megvalósítása folyamatban van.	Fizikai kommunikációs akadálymentesség tömegközlekedésben	és Humán erőforrások, önkéntesek	Fenntarthatóság az akadálymentes közlekedés az igények szerint	nem releváns
3	Ismerjük meg egymást	Érzékenyítő foglalkozások, programok gyerekek és városiak számára a fogyatékossgal élő emberek elfogadása iránt.	Közös programok szervezése. A helyi médiában, szélesebb körű tájékoztatás a fogyatékkal élőkéről.	Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1.közös rendezvények tervezése, szervezése 2.egyeztetés a helyi médiával tematikus műsorok elkészítéséről 3. rendezvények, műsorok megvalósítása	Nyírbátor Város Szociális Szolgálata, Bátor Média, Egyenlő Esélyért Egyesület	2026. 03. 31. (kedd)	az évente megrendezésre kerülő közös rendezvények száma, a fogyatékkal élőkről szóló műsorok havi rendszerességgel megjelennek a helyi médiában	pénzügyi, humán erőforrás technikai erőforrás	A Bátor Média és az Egyenlő Esélyért Egyesület közreműködésével folyamatosan	nem releváns

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nyírbátor Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nyírbátor Város Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 42/2023.(III.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nyírbátor,2023.03.29.

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA